כ"ו חשון תשמ"א, 5.11.80 מיספר 2253
72 עמודים
המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

האם זה טוב לישראל?

JORDACHE®

להשיג: **בתל־אביב:** ״סופר ג׳ינס״, יהודה המכבי 57 טל׳: 456351;
חנויות ״מצקין״; ״ג׳ינס סנטר״, דיזנגוף 66; ״בוב 2״ דיזנגוף 185;
״מיי ג׳ינס״ בן־יהודה 14; ״ווסט ג׳ינס״ בן־יהודה 1; ״סלון״ שאול המלך 4;
״בוטיק 109״ אבן־גבירול 109. **יפו:** ״מזן״, שד׳ ירושלים 48. **בת־ים:**
״זה מה שיש״, רוטשילד 27. **רחובות:** ״סופר ג׳ינס״, הרצל 181. **רמת־גן:**
״סופר ג׳ינס״, ד״ר כהן 2, (פינת ביאליק 66); **גבעתיים:** ״טופ ג׳ינס״, ויצמן 23.
אשדוד: ״רוקי״. **פתח־תקוה:** ״שאולי״ חיים עוזר 10. **רמת־השרון:** ״אפרל״
סוקולוב 52, ״לי״ סוקולוב 64. **הרצליה:** ״לי״ סוקולוב 47. **חולון:** ״אופנת דבש״,
סוקולוב 66; ״ארי לונדון״, סוקולוב 19. **נתניה:** ״כיף״ סמילנסקין 14. **ירושלים:**
״מצקין״, ״ספורט רחביה״ קק״ל 29; ״ספורט אולימפיה״, כיכר הדוידקה; ״מחסן
הג׳ינס״, שץ 8; ״בוטיק הצהוב״, בניין רסקו; ״סקופ״ שמאי 8; ״חסידי״ יפו 65.
באר־שבע: ״ג׳ינס סנטר״, החלוץ 81. **קרית מלאכי:** ״רוקי״. **חיפה:** ״מצקין״, ״בית
הג׳ינס״ הרצל 20; ״אור הג׳ינס״, הרצל 7; ״הג׳ינס״ שד׳ הנשיא 124. **קרית ביאליק:**
״ג׳ינס לי״.
ובחנויות נוספות בכל הארץ

היבואנים והמפיצים: אחים נקש

ג'ורדאש ג'ינס
הצלחה דוהרת
בארצות הברית
JORDACHE

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קורא יקר •

הסניגור אליעזר מלחי קם כדי לנאום את נאום הסיכום שלו במישפטו של צבי גור, הנאשם ברצח הילד אורון ירדן.

אחרי שהודה לבית־המישפט ולתביעה הכללית על עזרתם ואורך־רוחם, כדבריו, עבר ישר לכתבה של העולם הזה (2250), „רבותי המושבעים". באותה כתבה ניתחה העורכת המישפטית של השבועון, אילנה אלון, את הגירסות של התביעה וההגנה, כפי שהיה השופט מעלה אותם באוזני חבר־המושבעים, אילו התקיים המישפט בבריטניה או בארצות־הברית, שם קיימת שיטת המושבעים. חבר־המושבעים הוא הפוסק שם אם הנאשם אשם או לא, אחרי שהשופט המיקצועי מנתח באוזניו את חומר־הראיות.

„הכתבה העלתה יפה את הגירסות השונות, וסיכמה אותן," אמר מלחי, „אבל אני לא אעשה כך, כיוון שבארץ על התביעה להעלות גירסה ולהוכיח אותה. אין על הסניגוריה חובת ההוכחה. ובמיקרה זה לדעתי כלל לא היתה לתביעה גירסה אחת שלמה."

היתה זאת מחמאה נכבדה מאוד לשבועון ולאילנה אלון. כאשר הצטרפה למערכת העולם הזה, היה זה נסיון בלתי־רגיל. כי אילנה אלון לא עבדה מעולם כעיתונאית. היא מישפטנית מיקצועית, בעלת נסיון במיקצוע — ואם מותר לי להוסיף: מישפטנית מעולה. תוך כדי עבודתה אצלנו הסתבר כי היא גם עיתונאית מעולה.

מישפטנית־כתבת אלון
אישור

צירוף זה העלה בלבי את הרעיון לבקשה להוסיף לעיתון את המדור „חוק בצד" — שבו היא מלמדת את האזרח מה הן זכויותיו כלפי המישטרה, בית־המישפט ומוסדות אחרים. זהו מעין „שרות לצרכן", בשטח שבו הוא דרוש מאוד. השיטה היא העלאת פרשה דמיונית (אך קרובה למציאות), ניתוחה המישפטי ותדריך, המלמד את האזרח מהן זכויותיו.

בגליון זה, למשל, מנתחת אילנה אלון, תחת הכותרת „חיפוש שלא לשמו" (עמודים 66—65) את זכותו של האזרח במצב שבו שוטר מחליט „לעכב" אותו, להבדיל ממעצר. זהו מצב שכל אדם יכול להיקלע לתוכו במיקרה, וחשוב שיידע כי השוטר מוגבל מאוד בסמכויותיו.

שיחה ✶ במיסדרון

ומבית־המישפט לבית־החולים. כשם שאילנה אלון היא מישפטנית מוסמכת, בעלת עבר במיקצוע זה, כך עבדה גילה רזין כאחות מוסמכת בבית־חולים, לפני שהצטרפה למערכת העולם הזה. תחילה עבדה אצלנו כצלמת, ואף עוררה לא פעם תשומת־לב באמצעי־התיקשורת בשל הצלחותיה המיקצועיות. לאחרונה החליטה

סניגור מלחי
מחמאה

להקדיש את מירצה לכתבות בשני נושאים: רפואה וספורט.

בשבוע שעבר כתבה גילה רזין את הכתבה על ההשתלה הגנטית, „להנדס את האדם". הכתבה היתה מלאה סקופים, ושפכה אור חדש לגמרי על המעשה שנערך בבית־החולים הדסה בירושלים. היה לכך המשך.

מספרת גילה רזין:

ביום החמישי, אחרי הראיון שערכתי עם פרופסור ישעיהו ליבוביץ על ההנדסה הגנטית, החלטתי לעלות לבית־החולים הדסה שבהר־הצופים.

במיקצועי הנני אחות מוסמכת, על כן מוכרים לי רוב בתי־החולים בארץ.

בכניסה נפתחה דלת המעלית, ויצאו ממנה כתב וצלם השבועון טיים.

צלם טיים, דויד רובינגר, מכיר אותי מעבודתי בהעולם הזה, על כן ידע שאני כתבתי את הכתבה בשבוע שעבר. הוא סיפר בהתרגשות שנשלח לצלם את הד"ר אליעזר רחמילביץ, ושזה מכחיש כל מילה שנכתבה בכתבה.

ביקשתי ממנו לפרט מה בדיוק אמר הרופא, אולם רובינגר, שהיה בעבר צלם מערכת העולם הזה השיב שאינו מבין את הנושא ושהגיע לבית־החולים רק כדי לצלם את הד"ר רחמילביץ עבור עיתונו.

עליתי לקומה הרביעית, שבה נמצאת המעבדה הגנטית. בפרוזדור ראיתי שמצביעים עלי כעל כותבת הכתבה. הד"ר רחמילביץ עמד בפרוזדור בחברת כמה אנשים. הוא היה נבוך, ואמר לי שכל מה שנכתב אינו נכון. „הכל שטויות."

הוא פתח ואמר שאין לחולי הטלסמיה מראה אופייני, כפי שכתבתי. עניתי לו שבעבודתי כאחות הכרתי היטב כמה חולי־טלסמיה, ועל כן יכולתי לדעת מהוא המראה שלהם. אולם בתיאור שכללתי בכתבה הסתמכתי על הכתוב במפורש בספרות המיקצועית.

הד"ר רחמילביץ כעס. „נתת תיאור של מיפלצות. אם נכתב בעיתונים שההנדסה הגנטית יכולה לייצר מיפלצות, מה אנחנו עוד יכולים להוסיף?"

ציינתי שהפחתתי כמה פרטים מן הכתוב בספרות המיקצועית, כדי שהקהל, שאינו מצוי בנושא, לא יתרשם בצורה מטעה.

הרופא המשיך להתגונן ואמר שלא טיפל בחולי־טלסמיה באיראן, כפי שכתבתי. השבתי לו שדיברתי עם הרופאים ששהו עימו באיראן, ושאני יכולה גם לרענן את זיכרונו ולהזכיר כמה חולים שטיפל בהם שם. הוא שתק.

רופא רחמילביץ (עם חולה)
הכחשה

האם בוצעו ניסויים בהנדסה גנטית באיראן? הבאתי את העניין בסימן־שאלה, מכיוון שהד"ר רחמילביץ מנוע מלהגיב, ועד היום אכן לא התראיין בשום עיתון. הפרשה התגלתה בעיקבות הפירסום שנתן לה הד"ר מרטין קליין בארצות־הברית.

אז ניסה הרופא להשתמש בתירוץ הריגשי, שאסור לדבר על הניסוי, מכיוון שגם החולים עצמם קוראים עיתונים, וזה יכול להשפיע עליהם בצורה קשה.

השבתי לו שלדעתי החולים מבינים היטב את מחלתם, ודווקא ניסוי כזה יכול להפיח בהם את התיקווה שיימצא ריפוי למחלתם. רחמילביץ הסכים איתי, בתיקווה שגם הקהל הרחב יבין כך את הניסוי.

אם כן, היכן שגתה הכתבה? מסתבר שלאביו של הד"ר רחמילביץ קוראים משה, ואני כתבתי בטעות מנחם. אחיו הוא רופא המטפל בבעיות קיבה, ואני כתבתי שהוא מנתח.

עד כאן סיפורה של גילה.

יש לי כל הסימפאטיה לד"ר רחמילביץ, ואני מבין את מצבו. אך תמהני איך מעזים אנשים הגונים כמוהו להכחיש דברים במצח נחושה, ביודעם שהם אמת. וכך, בקלות־דעת מדהימה, הם משמיצים בפומבי עיתונאים ומטילים דופי בעיתון, כאילו כבודם הפקר.

העיתונאי ממלא את תפקידו החברתי בדיוק כמו הרופא. אם נדמה לרופאים שמותר להם להכפיש עיתונאים על לא עוול בכפם, רק מפני שעשו את מלאכתם באמנות, הרי יש בכך התנשאות רבה.

אני מגיב על כך, מפני שאנו נתקלים ב„הכחשות" מסוג זה על כל צעד ושעל. לעיתים קרובות מדברים המכחישים בביטחון עילאי, תוך ניצול מעמדם המיקצועי ומומחיותם — ביודעם היטב שההכחשה היא שקר, ושכתבה המוכחשת היא אמת לאמיתה.

הדבר כבר הפך לנורמה בישראל. התחילו בכך השרים והפוליטיקאים, ונראה כי בני שאר המיקצועות מצטרפים בהדרגה לנורמה זו.

כדאי לך לזכור זאת, כשתקרא את ההכחשה הבאה. אני מעריך כי כ־90% מכל ההכחשות בשקר יסודן.

שיחה ✶ בקאהיר

לפני שישה שבועות פירסמתי במדור „יומן אישי" סיפור קטן, שרבים התייחסו אליו בספקנות מסויימת. הוא ניבא מאורע שנראה אז רחוק.

לאור המאורעות, כדאי לקרוא אותו עתה

אחות־צלמת־כתבת רזין
אישור

מחדש, כפי שפורסם בהעולם הזה (2246).

הנהו במלואו:

יש לי ידיד טוב בקאהיר, לבנוני בשם עבד־אל־מגיד. הוא בן 27, גר בארמון קטן בשכונת זמאלק, והוא אחד האנשים הנבונים ביותר שהכרתי מימי.

בפגישתנו האחרונה, לפני כמה חודשים, התגלגלה השיחה אל בעייתם של בני־הערובה האמריקאיים בטהראן.

„הם ישוחררו ערב הבחירות לנשיאות בארצות־הברית," אמר ידידי הצעיר בביטחון, ולגם בנחת מן הוויסקי שלו.

„איך אתה יכול להיות בטוח?" תמהתי.

„אה," אמר, „אתה אינך סוחר. זהו המיקצוע שלי." ידידי הוא איש־עסקים גדול, ועסקיו משגשגים בכל רחבי חצי־האי הערבי.

ביקשתי הסבר.

„סוחר מוכר את סחורתו כשהוא יכול להשיג את המחיר הגבוה ביותר עבורה," פירט. „מחירם של בני־הערובה עולה בהתמדה. הוא יהיה גבוה ביותר בחודש האחרון לפני הבחירות. הנשיא קארטר יהיה מוכן אז לשלם כל מחיר כדי להשיג הישג מרשים. שיחרור בני־הערובה יהיה שווה לו הון. ואין גבול למה שנשיא אמריקאי יכול לשלם, כשזה כדאי לו.

„לעומת זאת, יום אחרי הבחירות לא יהיו בני־הערובה שווים אף עשירית ממחירם הקודם. הנשיא החדש — יהיה מי שיהיה — לא יהיה זקוק להישג מיידי, והוא יהיה מוכן לשלם רק מעט. חומייני יודע זאת כמוני.

„לכן ימשכו האיראנים את העניין. הם סוחרים טובים מאוד, הקנאים האלה בעלי הזקנים. ימצאו כל מיני תירוצים פורמליים. אך ערב הבחירות יסתבר כי כל העניינים הפורמליים הסתדרו."

עכשיו אני עוקב בסקרנות אחרי הידיעות מטהראן. מסתבר כי יש פרלמנט חדש, והוא המוסמך להחליט בעניינם של בני־הערובה. שר־החוץ האמריקאי הודיע כי הוסרו כמה מיכשולים חשובים בדרך לפיתרון.

נותרו עוד כמה שבועות.

עד כאן הכתבה מלפני חודש וחצי. השיחה האמורה התקיימה בקאהיר בחודש אפריל.

תיקים נגד הליכוד - להד"ם!

בעקבות הכתבה „מרגלים במערך", שבה סופר על פגישת הח"כים שימעון פרס, חיים בר־לב ומשה שחל, בהשתתפות עוזרו של פרס, כדי לדון בהכנת תיקים אישיים נגד יריבי המערך („העולם הזה" 2250).

פגישה כזאת לא היתה ולא נבראה. לא נבראו גם לפי מיטב ידיעתי, כל שאר הפרטים הכלולים בכתבה. פשוט, להד"ם!

ח"כ משה שחל, הכנסת ירושלים

● בידי העולם הזה מצוי מידע מהימן הן ביחס לפגישה והן ביחס לפעילות מיפלגתו של ח"כ שחל באיסוף חומר נגד אישי הליכוד.

(א) מעולם לא הזמין אותי ח"כ חיים בר־לב למיפגש שבו הטיל עלי שליחויות „ריגול", כפי שהכתב מנסה לתאר.

(ב) לא נסעתי ולא פעלתי בשום זמן שהוא מטעמו של ח"כ אבא

ח"כ משה שחל
להד"ם?

אבן, למען גילוי חשבונו הלא־חוקי של ח"כ יצחק רבין בארצות־הברית. לו היה ברצונו של כתב הארץ בארצות־הברית, באותו הזמן, דן מרגלית, למסור את מקורות המידע שלו היו כמה עיתונאים נוכחים לדעת כמה הם רחוקים מידיעת האמת. אבל זאת בעייתם. אגב; אני ביקרתי לאחרונה בארצות־הברית באפריל 72', דבר הניתן להוכחה באמצעות דרכוני. לכן כל הסיפור שלפני זמן קצר ביקרתי באמריקה הצפונית, כפי שמצויין בכתבה האמורה, מחוסר כל בסיס, וכיתר הדברים המתייחסים אלי הם שקר גס.

(ג) מטעמי אתיקה אלמנטריים, לא אפרט תוכן התיקים שהצטברו במשרדי, אבל עלי לומר בצורה ברורה ומוחלטת, שאין שחר לדבר, שתיקים בבעלותי מתייחסים למיפלגות כלשהן.

(ד) בקטע אחר של הכתבה מסַפר הכתב: „...אברשה אהרונסון טען שהקשר שלו היה עם חיים בר־לב" וכד'. בפני מי טענתי? הרי בכלל לא התבקשתי להגיב על הדברים שפורסמו...

אני חוזר ומבקש שבגליון הבא ינתן פירסום למיכתבי זה תוך התנצלות בפני על הנסיון המכוער של כותב הכתבה הזו להשמיצני בפני ציבור הקוראים את העולם הזה.

אברשה אהרונסון, תל־אביב

● ● ●

מיקרה של סכיזופרניה?

באוזני נמר של נייר...

אם זכרוני אינו מטעה אותי, גרס בשעתו נמר של נייר, כי יורם ברונובסקי ויוחנן רשת — חד המה. והנה כל אחד מהם בנפרד השתתף במישאל „הטוב בספרי תש"ם" שפורסם בהארץ (10.9.80). האם לפנינו מיקרה של סיכזופרניה?

ק. נאמן, תל־אביב

● ● ●

משהו רקוב בממלכת החינוך

בעיקבות פרשת הבדיקה של בחינות־הבגרות, שנחשפה באחרונה בכלי־התיקשורת.

לא יתכן להפקיד את בחינות־הבגרות בידיים לא מיומנות, חסרות אחריות אלמנטרית. מורים בודקים בחינות בריפרוף ולעתים קרובות מתקפחים הנבחנים. נגד מורים כאלה יש לפתוח בהליכים מישפטיים ואף לתבוע אותם על זיופים ומירמה.

הגדיל לעשות נבחן, ששלח עירעור למחלקת הבחינות במישרד־החינוך, על בחינה שאליה כלל לא ניגש. בתשובה התבשר כי בחינתו נבדקה שנית וכי הציון שניתן לו קודם לכן נותר כמות שהוא. מפליא, לא כן?!

אין ספק שמשהו רקוב בממלכת החינוך. על ראשי מערכת החינוך לתת דעתם על כך ולנקוט שורה של צעדים:

(1) בחירת מורים מנוסים, שהוכיחו עצמם כבודקים מעולים בעבר.

(2) תשלום לפי שעות ולא לפי מחברות־בחינה.

(3) הוספת שעות־בדיקה לכל מחברת־בחינה.

(4) במיקרה של עירעור תיבדק הבחינה בכל מיקרה (ולא כפי שנהוג עתה, ששני מעריכים מעניקים ציון, ואם הוא זהה אין בודקים אותו כלל ועיקר אלא שולחים לניבחן טופס, שבו נאמר, כי הציון שנקבע הוא הציון הסופי).

(5) להעביר את כל ציוני הבגרות דרך מחשב ולא בצורה ידנית.

יוסף פנחסי, רמת־גן

● ● ●

עם הספר

מי תרם ספרים למכירה הפומבית של „אל־סם" ה־אגודה למילחמה בסמים, ובאיזה סכומים נמכרו („העולם הזה" 2251)?

בערב תצוגת־האופנה שלנו — גידעון אוברזון בדגמי ניבה ובדגמיו — נמכרו הספרים הבאים:

(1) **יצחק נבון**: ששת הימים ושבעת השערים — 320 ש'.

(2) **משה דיין**: לחיות עם התנ"ך — 100 ש'.

(3) **יצחק יצחקי**: לחש וקמיע — 100 ש'.

(4) **טדי קולק**: ירושלים — 70 ש'.

(5) **מנחם בגין**: המרד — 70 ש'.

(6) **שימעון פרס**: לך עם האנשים — 50 ש'.

(7) **עזר וייצמן**: לך שמים לך ארץ — 40 ש'.

(8) **יוסף אלמוגי**: בעובי הקורה — 40 ש'.

(9) ספר על חיפה כחתימת ידו של **אריה גוראל** — 60 ש'.

אל־סם, האגודה למילחמה בסמים, ת.ד. 743, חיפה

● ● ●

ארץ זבת חלב

יש להחזיר את הסובסי־

(המשך בעמוד 6)

גם הבנק־קט מכבד ישראכרט.

הכרטיס המשולב החדש:
בנק־קט - ישראכרט
מאפשר לך, בנוסף ליתרונות
של כרטיס אשראי,
משיכות מזומנים
עד 500 שקל ליממה.

הכרטיס המשולב.
בנק־קט 2000 ו־ישראכרט
בכרטיס אחד.

בוא לגדול אתנו.
בנק הפועלים

רק.
רק בטלויזיות הציבעוניות של SONY תמצא את TRINITRON, השיטה הבלעדית המקרינה את התמונה בעזרת תותח חד־קנה וטכניקת מסך משוכללת, המאפשרת קבלת תמונה חדה ובעלת בהיקות גבוהה בצבעים טבעיים.
27"
20"
לבחירתך מספר דגמים חדישים בגדלים שונים:
CVM-2711 PS-27"
• 3 שיטות צבע:
PAL/SECAM אוטומטי NTSC אוטומטי להקרנת סרטי וידיאו מארה"ב בשילוב מערכת וידיאו ביתית SONY דגם Betamax SL-T7.
• יחידה בקרה משוכללת.
• בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
• כניסות ויציאות וידיאו ואודיו.
• מגבר פנימי בעל עוצמה של 8 ואט המאפשר חיבור רמקול חיצוני.
• **יחידת בקרה מרחוק רב־תכליתית**, בעלת אפשרות לקליטת 12 תחנות, צבע, בהירות, עוצמה, השתקת קול, כיוון אוטומטי, הדלקה וכיבוי.
KV-2032 ME-20"
• 3 שיטות צבע: PAL/SECAM/NTSC
• לחצני מגע לבחירת תחנות.
• בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
• רמקול Two Way.
• **יחידת בקרה מרחוק רב־תכליתית.**
KV-2024E-20"
• לחצני מגע לבחירת תחנות.
• בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
• **יחידת בקרה מרחוק**
KV-2020 ME-20"
• 3 שיטות צבע:
NTSC/PAL/SECAM
• לחצני מגע לבחירת תחנות.
• בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
KV-1400 E-14"
• מכשיר נייד.
• לחצני מגע לבחירת תחנות.
• אנטנה VHF/UHF.
SONY®
למבקשים את הטוב ביותר!

תשבץ העולם הזה 2253

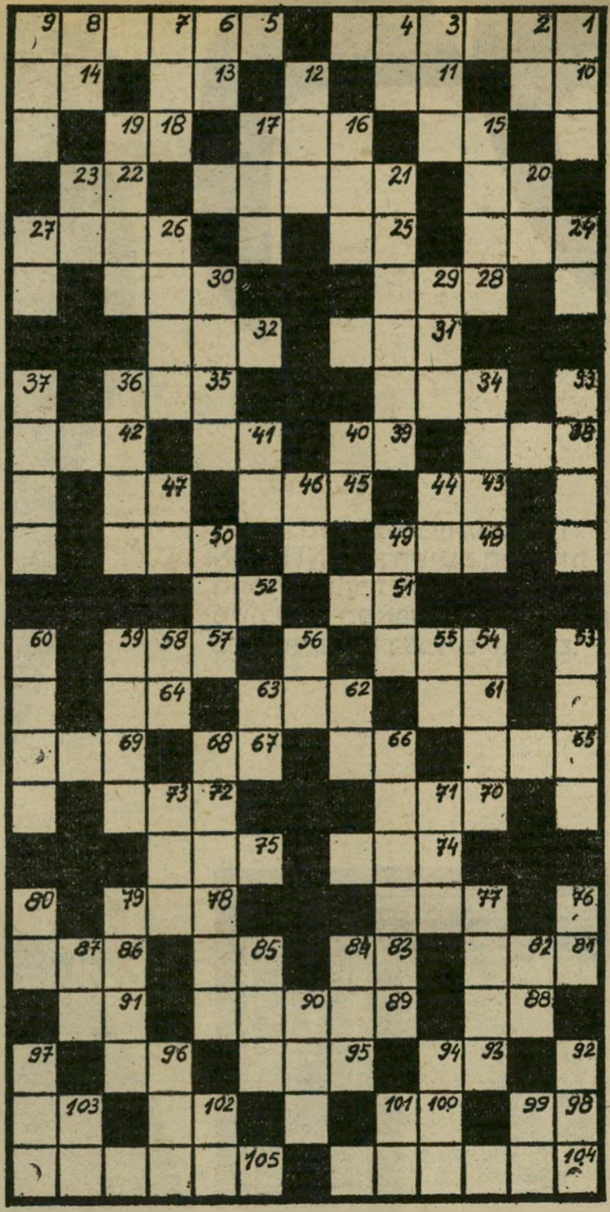

מ א ו ז ן:

1) קיבוץ ליד ניצנה; 5) ני־סויי; 10) נהר ועמק באיט־ליה; 11) אות מוסיקלית; 13) שיטה; 14) קליפת הענבים; 15) קשה־לב; 16) נעימות ה־חיים, תפנוק; 18) אריג עשוי משיער־עיזים; 20) „... וש־לום"; 21) שיר לירי נוגה; 22) שיורד ממנו ריר; 24) אבן בחושן; 25) אחד מסוגי השדים בסיפורי ההמון; 26) חיה יונקת ממישפחת המכרס־מים; 28) גבול; 30) הסתיר, העלים ושמר; 31) דלוג, קפוץ; 32) מעשה מוזר; 34) ממיש־פחת הלטאות; 35) פיסגה; 38) תנומה קלה; 39) שם אלוה; 41) העלמה מאורליאן (ש"פ); 42) תכונת נפש; 43) סיומת לנקבה—רבות; 45) מי שמביא מצרכים שונים; 47) סיגי הקמח; 48) סוחר, רוכל; 50) גמול עבודה; 51) כועס; 52) בן־בקר להפרייה; 54) אחד התפקידים במישחק הכ־דורגל; 57) חדל מהיות; 61) שירה (כתיב חסר); 62) המית־קן המפעיל את אבק השריפה בכלי־נשק; 64) נטוי, כפוף; 65) מס על מיצרכי־מזון; 66) מלכודת; 67) בקשה; 69) עוף לילה צרחני וטורף; 70) תב־נית, דמות; 72) ברר ובאר; 74) עוף — מין סנונית; 75) חנית; 77) צמח בעל פרחים אדומים ופרי גרגרים; 78) סלע קטן וקשה; 81) אליל כנעני; 83) רעננות בוקר וערב באביב; 85) בן־עם־אחר שבא ליהדות; 86) רופא, בקטריולוג גרמני שגילה את חיידקי השחפת; 88) שם לשתי קבוצות כוכ־בים; 89) מרי, מחאה; 91) במקום אדון; 93) ישן אצלנו; 95) שק התפור בבגד; 96) הלז; 98) „חלק" של גבדה; 100) בית לבעלי־כנף; 102) בלבד; 103) שחקן קולנוע אוסטרי (מישפטי נירנברג) (ש"מ); 104) המתייחסים לכל דבר בספקנות ובאי אמון; 105) הסופר היהודי בן תקו־פת ההשכלה ששאל „לאן?".

מ א ו נ ך:

1) איש גבוה ורזה; 2) פקו־דה מפורשת; 3) הרבה בק־שות; 4) מתלה; 6) רקב; 7) היחידה שהקים „הידיד" ללו־חמה בכנופיות הערביות; 8) אחד מפרד"ס; 9) מושב עובדים ליד נתב"ג; 12) שעווה או מוצר הדבורים (כתיב חסר); 15) רקבובית; 16) דד הש־דיים, הבליטה שבקצה השד; 17) מיתר בגוף החי; 19) הפ־רדה, הוצאת חלקים; 20) חל־קו הפנימי של גזע האילן; 21) הדור, מקפיד בלבושו; 23) יליד המקום; 24) אחוריים; 26) אחד ה„גששים" (ש"מ); 27) תן; 29) החושב ומקבל על עצמו לעשות דבר חדש; 30) כלי־רחף על פני המים; 33) מהפכן סוציאליסטי רוסי, הוגה דעות מרכסיסטי; 34) אם־הבעל; 36) אסם; 37) ראש וראשון למושבים בארץ; 40) הוגה דעות יהודי גרמני מ־אבות הסוציאליזם והציונות (ש"מ); 41) אש מתעופפת כחץ; 44) תו לנוי מעל האו־תיות העבריות; 46) כלי־קי־בול קטן לשמן; 47) מעבה־היער; 49) דרגת קצונה ב־צה"ל; 50) שוטט אנה ואנה; 53) אי השייך לאיטליה בים הטירני; 54) שררה; 55) יחי־דה הקובעת את תכונות התו־רשה; 56) נקי; 58) מעסה; 59) תיאטרון הפועל בירוש־לים; 60) התפילה היומית של אחרי־הצהריים; 62) אביהם של אבות הגזעים; 63) קוץ; 66) מכלי השייט של חיל־הים; 68) בתם של אגממנון וקליט־מנסטרה, גיבורת טרגדיות יווניות; 71) מטבע ישראלי קטן־ערך ועתיק; 73) בחר, סיווג; 76) צמח רך ורענן; 77) סובב, התנועע; 79) עץ שפריו דומה לתאנים קטנות; 80) דל; 82) בטרם כלות ה־עת; 84) מידה עתיקה (15 סאה); 85) היה קרוב למות; 87) סוף התור; 90) מדינת גרמניה; 92) הזדמנות; 94) שלושה האחרונים מתוך ששה סדרי מישנה (ר"ת); 96) החי מוליד; 97) מבוע מים; 99) תואר בעל אחוזה, נשוא פנים בעמי המזרח; 101) בכי (מקר־צר); 102) אדמה בתוך ימים; 103) כינוי למלאך שמים.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

דיה לחלב ולמוצריו — למען בריאות הילדים.

לפני כשלושה שבועות פורסם מטעם רופאים, כי עקב ביטול ה־סובסידיה לחלב ולמוצריו ירדה צריכתם ב־20 אחוזים בממוצע, דבר הפוגע בבריאותם של תינו־קות וילדים, בנים למישפחות ה־נימנות על „העשירונים התחתו־נים".

מאז שידור הידיעה במהדורת החדשות של הטלוויזיה, כימעט חצות, לא התעורר איש להגיב או לעלות על בריקאדות. בריאו־תם של ילדי העניים חשובה ל־שליחי הציבור שלנו כשלג דאש־תקד.

לא די בכך שלבנים של שר־האוצר ייגאל הורביץ, יש חלב בשפע ולחיים ורודות — צריך שיהיה חלב לכל ילדי ישראל. אני קורא לממשלה: החזירו מיד את הסובסידיה לחלב ולמוצריו, למען בריאות ילדינו.

יוסי זיו, רמת־אביב ג'

● ● ●

„ברל" של אניטה שפירא

על הפרקים מתוך הביו־גרפיה של ברל כצנלסון, מאת אניטה שפירא, ש־

ברל כצנלסון ב־1930
הצל"ש

פורסמו ב„העולם הזה" (2—2250).

מגיע לכם צל"ש על בחירת הקטעים מתוך סיפרה המצויין של אניטה שפירא. אך יותר מכך מגיעה לכם מחמאה על פירסום התמונות העלומות של ברל. מהי־כן לקחתם אותם?

יורם פריאל, חיפה

● התצלומים נלקחו ברובם מ־כתבים של ברל, שיצאו לאור ב־הוצאת מפא"י.

● ● ●

מותר האדם במדיטציה

איך להתגבר על בעיית הסמים? בעזרת המדיט־ציה, כמובן.

בעיית הסמים מועלית בעיתונ־כם כמעט בכל גליון, ובכל פעם העובדות מזעזעות מחדש. לכאו־רה נראה כי אין פיתרון יעיל ל־בעיה כאובה זו, אך אין הדבר כך — יש פיתרון.

כל בעיה מקורה בחולשה — חולשתו של האדם נובעת מחוסר שימוש במלוא הפוטנציאל הרוח־ני שלו. טיפול בכל בעיה יכול להיות בשתי רמות: (א) מניעת הופעת הבעיה; (ב) הטיפול ב־בעיה הקיימת.

הוכח על־ידי מאות מחקרים מדעיים, שטכניקת המדיטציה ה־טרנסצנדנטלית (מ"ט) מפתחת ומ־חזקת את האדם ומביאה אותו ל־ידי שימוש במלוא הפוטנציאל שלו. היא מחזקת הן את האדם החזק והן את האדם החלש.

המחקר המדעי מוכיח, שטכני־קה פשוטה וטבעית זו משפרת את מצבם של האנשים הנחשבים כמצ־ליחים ביותר בחברה (שופטים, רופאים, קצינים בכירים, אנשי־עסקים, סטודנטים, אתלטים וכו'.) וגם משמשת כשיטה יעילה ביותר

(המשך בעמוד 8)

ברסום וימר יעקבסון

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
לחיזוק ולשיקום אלה, הנמצאים בשולי החברה (אסירים, אלכוהוליסטים, מכורים לסמים וכו׳).

בניגוד לשיטות גמילה אחרות — תירגול טכניקת המ״ט מטפל בשורש הבעיה. הוא מבטל את הצורך בשימוש בסמים. האדם מתחזק ואינו זקוק יותר לבריחה מעולם שקשה לו להתמודד בו, אל העולם „חסר־הבעיות״ של הסם. הוא מוצא לפתע, שההתמודדות, שקודם היתה קשה ובלתי אפשרית, הופכת אתגר נעים ומעניין. ואז אין לו עוד צורך בבריחה אל הסם...

הטכניקה היא יעילה, פשוטה, טבעית, זולה ונוחה לשימוש. יהיה זה עוול לא להתייחס אליה בצורה הרצינית והמעמיקה ביותר, ולהיות ניזון רק בדברי רכיל המופצים על־ידי הדיוטות גמורים בנושא.

ד״ר **דניאל גליקר,**
האגודה הבינלאומית
למדיטציה בישראל

● ● ●

מיספר הטלפון שבשמיים

צבי גור, הנאשם בחטיפת הילד אורון ירדן וברציחתו — כותב מן הכלא אל עורך „העולם הזה״.

ודאי תתפלאו לקבל מיכתב ויותר תופתעו מתוכנו. בעבר הייתי אחד מאלפים, שמדי פעם קורא את השבועון „העולם הבא״. היום, בנסיבות מעציבות, נמנע ממני לעיין בחופשיות בשבועון. לאחרונה התגלגלה לידי בדרך לא דרך השבועון „העולם הבא״ מתאריך 5.10.80 ולהפתעתי נהניתי לראות לראשונה בגב השבועון צילום שלי, אולי הטוב שפורסם עד כה בעיתונות בכלל.

בכתבה המצורפת אין לי תגובה היכולה לשקף העיוות, וחבל שכותב הכתבה לא מדייק את הנעשה בהיכל הצדק. בנוסף במדור „אנשים״ באותה שבועון פורסמה כתבה קטנה ואני מצטט: „אלוהים לא השיב למיכתבו של הנאשם צבי גור.״ בסוף הכתבה כתוב שעורך־הדין מר מלחי אמר שעדיין לא התקבלה כל תשובה למיכתבי. מן ההגיון להעמיד טעותו של מלחי וכותב הכתבה, איך אפשר לקבל תשובה למיכתב שנשלח וניתפס על־ידי המישטרה ועוד מובא כראיה לבית־המישפט. נניח שהמיכתב היה נשלח בכל זאת, ולא דרך דואר־ישראל. הזמן הדרוש כדי לקבל תשובה חופף לתקופת העונש. אני מצטער שמישכנו של הכל־יכול רחוק.

לולא ידעתי מיספר הטלפון שלמענו כתבתי את המיכתב, הכל היה יותר קצר ופשוט יותר. גם אז היה מוגש כראיה לבית־המישפט קסטה מוקלטת של שיחה טלפונית, ואולי הוא הכל־יכול ממתין כמו אחרים ורבים בתור לקבל טלפון, או ויתכן מאוד לאור מעמדו מיספר הטלפון סודי.

אתם, אנשי העולם הבא, יודעים הכל על כולם. אולי לכם יש

צבי גור
הטלקס של הכל־יכול

את מיספר הטלפון או טלקס של הכל־יכול?
ממתין לתשובה.

צבי גור כלא רמלה

● מיכתבו של גור מתפרסם כאן בשלמותו, ככתבו וכלשונו.

● ● ●

מצפים להגינות

חיילת יהודיה נישאה לבחיר־ליבה, צעיר ערבי מהכפר אעבלין, בטכס שנערך בכנסיית הכפר.

אנו רואים עוול גדול במעצרם של הצעירים הללו על רקע נשואיהם. רק המצב הבלתי־ניסבל של נשואים דתיים בלעדיים הנהוגים במדינת־ישראל הביא למצב המסובך אליו ניקלע הזוג. לו היו נשואים אזרחיים נהוגים במדינת־ישראל, לא היו נאלצים השניים לעשות את מעשיהם בהסתר ולא היה על הצעירה להסתבך בעריקה מהצבא, שכן חוק שירות־ביטחון פוטר אישה נשואה משירות סדיר.

אנו מבקשים מראש־הממשלה ושר־הביטחון שיעשה למען לא ימוצה הדין עם הצעירה. ואשר לבחור — אין כל סיבה להחזקתו במעצר, לאחר שמסתבר לפי הידיעות, כי הצעירה שהתה בחברתו מרצונה החופשי ואף נישאה לו בכנסיית הכפר.

מאחר והזוג נשוי למעשה, יש לנהוג בהם כבזוג נשוי לכל דבר, גם לגבי הפטור משירות צבאי. אנו מצפים להגינות מצד השילטונות.

יצחק חסון, בשם מזכירות
האגודה ההומניסטית
חילונית, תל־אביב

פרסום וימר יעקבסון

סופר רול 1.

מחדש לך החודש

נעלים

50%-20% הנחה

המון נעליים, לכולם. נעלי ספורט ונעלי ילדים, נעלי בית ומגפיים, נעליים גבוהות ואפילו נעלי גלגיליות. מבחר עשיר של צבעים ודגמים בטיב מעולה, ממיטב היצרנים בארץ ובחו"ל. נעליים, החודש בסופר רול 1 במחירי הנחה מדהימים; 20% — 50% מהיצרן לצרכן.

בואו לראות. כדאי לקנות.
שעות הפתיחה: מ-9.00 בבוקר עד 9.00 בערב.
במוצ"ש מ-7.00 בערב עד 10.30 בלילה.
סופר רול 1. — מחדש לך כל חודש מהיצרן לצרכן.
סופר רול 1, דיזנגוף 111, תל־אביב.

בתי החרושת הגיעו לדיזנגוף

דפנה
המגפר
Kanon
ברק
נעלי ירושלים
Sprint
קל-טל
זיוונית
Dandy גלגליות
נעלי חוכמה
Speed
קלארו
DUBON דובון
Commando
Jaguar
Scout

ארדון

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

מונדי מסתובב שוב

אני בתיאטרון לא מבין שום דבר, ולמשל בין שיקספיר וארתור מילר אני מסוגל להבדיל רק לפי הזקן הג'ינג'י היפה של מילר. זה בטוח פתיחה רעה מאוד לביקורת תיאטרון. כי כשכותבים ביקורת תיאטרון דווקא צריך להשוויץ בצניעות, ולהפגין ידע עמוק ורחב לפני שמגיעים לגוף העניין. אז מה, במקום לספר לכם על תיאטרון, אספר לכם על מונדי.

למונדי (אני לא זוכר מה השם הפרטי שלו) יש איזו בעייה משונה עם החברה הישראלית; עם המדינה הישראלית, עם ההיסטוריה הציונית, עם הדת היהודית (וגם עם כמה דתות אחרות), עם האינ־טלקטואלים, עם הדימוקרטיה, עם ה־הנהלות מכל הסוגים, עם דמות האשה ועם בגין. בנאדם נורמלי, שיש לו בעייה משונה עם כל־כך הרבה פריטים, ועוד בבת־אחת, או שהוא מפסיק להיות נור־מלי, או שהוא כבר מזמן מוכר או קונה משהו בלוס־אנג'לס. זה בנאדם נורמלי. אבל מונדי הוא בנאדם לא־נורמלי. אחד המאפיינים החשובים של בנאדם לא־נורמלי, זה שהוא חושב שדווקא כל האחרים הם לא־נורמלים, או פשוט משוגעים, וזה בדיוק מה שמונדי חושב.

חושב ועושה. בא מונדי, לקח את הישראלים, הציונים, היהודים, הדתיים, האינטלקטואלים, הדימוקרטים, המנה־לים, הנשים ובגין, שם אותם בבית־משוגעים ונתן להם לשחק אותה, יעני זה בסך־הכל רק הצגה, ואם זו הצגה, יש לה גם שם: „המבשר". עכשיו, קורה דבר משונה: בא הקהל לראות את ה־הצגה. אבל מי זה הקהל? הקהל זה הישראלים, הציונים, היהודים, הדתיים, האינטלקטואלים, הדימוקרטים, המנה־לים, הנשים ובגין. הקהל הזה, שיושב עד הסוף וגם מוחא כפיים כשהוא רואה את עצמו בתור משוגעים, בעצם מוכיח את התיזה של מונדי שכולם סביבו משוגעים, כי איפה תמצאו בנאדם נורמלי שימחא כפיים כשאומרים לו שהוא משו־גע?

ואם אתם מחפשים את הקשר בין מונדי וסוקרטס, הנה הקשר:

מונדי טוען שכולם פה משוגעים.

גם מונדי פה, ולכן גם הוא משוגע.

אם הוא משוגע, אי־אפשר להאמין לו כשהוא אומר שכולם פה משוגעים.

אז גם הוא אולי לא משוגע.

אז אפשר להאמין לו שכולם פה משו־געים, וכן הלאה.

ברור שיש כאן איזה כשל לוגי, ב־סידרת הטיעונים הזאת. תחשבו על זה שבוע, ומי שלא ימצא, יקרא פה את פיתרון החידה בשבוע הבא. בינתיים, כשאני קורא מה שכתבתי, נדמה לי שבעצם יצאה לי, בלי שהתכוונתי, ביקורת תיאטרון. אבל אולי גם למונדי יצא תיאטרון בלי שהתכוון, אז אנחנו קוויט.

■ ■ ■

התחיל למצוא־חן בעיני העניין של ביקורת האמנות. אפשר לדבר על זה שטויות בלי סוף. אז בבקשה, עוד ביקורת אחת. בשבוע שעבר ביקרתי בבית־הקפה הידוע „טעמון" בירושלים, ולפי הציורים שהיו תלויים שם על הקירות אפשר היה לראות שבעל המקום, מר קופ, הוא יהודי דתי שמאמין בעשרת הדיברות. בעשרת הדיברות כתוב, כידוע, משהו כמו: „לא תעשה לך כל פסל וכל תמו־נה", ובאמת, הציורים שתלויים בבית־הקפה של מר קופ בירושלים זה לא פסל ולא תמונה.

תת־תזונה פוליטית

אחרי שמנהל בית־חולים „איכילוב" בתל־אביב סיפר, שלאחרונה הופיעו מיק־רים של תת־תזונה בתל־אביב, החליט מנכ"ל מישרד־הבריאות, הפרופ' ברוך מודן, להילחם במרץ בתופעה הנוראה הזאת. באמת, תחשבו על זה רגע, שב־מדינה שלנו יקרה דבר כזה? המנכ"ל לא התעצל, ושיגר אל המנהל מ„איכילוב" מיכתב כזה:

„אני רואה בהכרזה זו (על התת־תזונה, ש.פ.) פוליטיזציה מסוכנת של שירותי־הבריאות, כאשר יש בכך התקפה על האוצר, ובית־החולים ,איכילוב' ניזון ב־מידה רבה מתקציב האוצר." („מעריב", 27.10.80).

אתם מבינים? הפרופסור (!) ברוך מודן לא טוען שאין מיקרים של תת־תזונה בתל־אביב. בהמשך הידיעה ב„מעריב" אפילו נאמר שהוא מבקש ממנהל „איכי־לוב" נתונים על המיקרים הסובלים מתת־תזונה שנתגלו בתל־אביב. לא, ה־מנכ"ל רק טוען כי כשמנהל בית־חולים מספר שיש תת־תזונה, זו פוליטיזציה, שמי שרוצה ממש חזק, יכול להירגע מהם.

ראשית, אומר הפרופסור השופט, קיי־מת „פה ושם" תת־תזונה אצל קשישים, אולם אי־אפשר לדבר על „תופעה". שנית, התגלו במחלקתו שני „מיקרים" של תת־

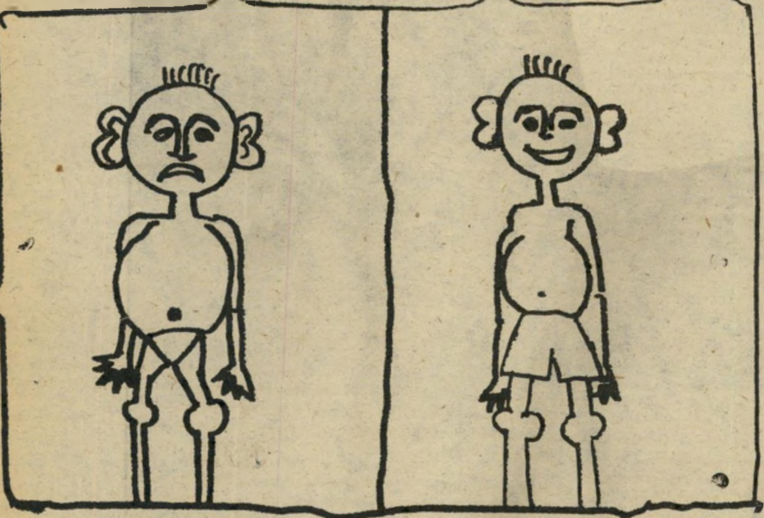

מימין: מקרה של תת־תזונה ישראלית
משמאל: תופעה של תת־תזונה בביאפרה

וגם נותן הגדרה מעניינת ויפה של פולי־טיזציה: מישרד־האוצר עושה טובה, ונותן לבית־חולים „איכילוב" כסף, ובא הכפוי־טובה הזה, מנהל „איכילוב", ו־מספר שיש תת־תזונה, כשכל חמור יכול להבין שהיא נובעת מהמדיניות של אותו מישרד־אוצר! ברור שלפי ההגדרה של הפרופ' מודן, הוא בעצמו עושה מעשה של אנטי־פוליטיזציה, כי הרי מישרד־האוצר גם עושה טובה ונותן כסף ל־מישרד־הבריאות, אבל המנכ"ל של מיש־רד־הבריאות הוא לא כפוי טובה; הוא, תחת להתקיף את האוצר, דווקא מגן עליו.

„מעריב" לקח את הפרופ' צבי שפירר, שאצלו התגלו „המיקרים", בתור שופט בין הפוליטיזציה והאנטי־פוליטיזציה, ו־הפרופ' שפירר אמר ל„מעריב" דברים תזונה אצל ילדים, אבל „אין שום הוכ־חות כי הדבר נובע ממצב כלכלי קשה או ממצב פסיכו־סוציאלי". שלישית, מס־פר הפרופסור, „עלולים להתגלות מיקרים של חוסר תזונה, אבל בשום פנים לא נתגלו מיקרים של תת־תזונה חריפה נוסח ביאפרה או הודו". ולבסוף: „כדי להגיע לידי קביעה ברורה יש לעשות בדיקות יסודיות — ובמשך תקופה ארוכה, אולם לשם כך דרושים כלים מיוחדים שאינם בנמצא".

אתרגם לכם מה אומר הפרופסור ה־שופט ללשון בני־אדם: ראשית, יש תת־תזונה בצורת „מיקרים" או בצורת „פה ושם", אבל לא כל האוכלוסיה חולה בזה. שנית, גם כשזה נמצא, זה לא נורא כמו במקומות שבהם זה נורא. שלישית, יכולות להיות לזה כל מיני סיבות, וכמו שבביאפרה או בהודו לא לכל „המיקרים" של תת־תזונה יש סיבה פוליטית, ככה גם בישראל. ולבסוף, מסמר הערב: אפילו אם יש יותר מ„מיקרים" או „פה ושם" תת־תזונה, אי־אפשר לדעת מזה, כי אין כלים לבדיקה.

ממתק השבוע:

ח"כ אליהו שפייזר

אפשר להגיד על ח"כ אליהו שפייזר המון דברים, אבל הדבר הכי נכון ש־אפשר להגיד עליו זה שהוא יפה ומגוהץ. כל־כך הוא יפה ומגוהץ, שפשוט כואב הלב שהוא נמצא בישראל ולא באמריקה. אילו היה שפייזר נמצא באמריקה, הוא היה יכול, עם כל היופי הזה שלו, להיות לפחות שחקן, או דוגמן למישחת־שיניים, או נשיא, או אפילו שלושתם ביחד. מפני שהוא כאן יצא לו רק להיות ח"כ נחמד.

ח"כ אליהו שפייזר לא מדבר הרבה, אולי כדי לא לחשוף את שיניו היפות לאבק, ואולי כדי שלא ייווצרו לו קמ־טים מכוערים בזוויות הפה. לעומת זאת כותב שפייזר המון. אמנם יש אנשים רעים שמלשינים, שזה לא בדיוק שפייזר שכותב את המאמרים ששפייזר חותם עליהם, אבל אני לא מאמין. אף אחד, חוץ מבנאדם כל־כך יפה ומגוהץ כמו שפייזר, לא יכול לכתוב מאמרים כל־כך יפים ומגוהצים.

הנה, רק בשבוע שעבר כתב הח"כ היפה מאמר ב„ידיעות אחרונות", שהשם שלו באמת לא חשוב, וגם הנושא לא חשוב. בכל המאמר יש בסך־הכל איזה 500 מילים, ותשימו־לב כמה ביטויים יפים ומגוהצים הצליח שפייזר להכניס ב־מאמרצ'יק אחד קטן:

„אשר ברצותם מניחים לו לשבת על כסאו וברצותם משלחים אותו אחר כבוד לנשיא".

„ואם מימות העולם המצב בעניין זה רע, הנה עתה... הוא רע שבעתיים".

„בין חכמי הדמוקרטיה שורר ויכוח".

„אם לנקוט גישת ,אלף פרחים לפתע יפרחו".

„אפילו מישקלם מישקל זבוב וערכם כקליפת השום".

„ויכוח זה הינו עתיק־יומין ואלף כרכים נכתבו בעטיו".

„ובונות בו את האכסנייה שלהן".

„גם במתוקנות שבדמוקרטיות".

„אם עליה לשאת חן וחסד".

„מדשדשת אין־אונים".

„אין לעשותה שבוייה".

ויש עוד כמה כאלה ביטויים יפים ומגוהצים, שמעניקים לקורא חוויה לשו־נית ואסתטית עמוקה, והופכים את כל עניין התוכן, והמילים המעטות שדוחף שפייזר בין הביטויים, למשהו מישני לגמרי. וכמו המאמרים שלו, ככה גם שפייזר בעצמו. אתה מסתכל עליו, ובכלל לא ברור אם מתחת לתסרוקת היפה, בתוך העור השזוף, בין הבגדים המגו־הצים, ומעל לנעלים המצוחצחות יש בכלל איזה משהו, וזה גם לא חשוב.

הרע במיעוטו

בזמן האחרון אני מבולבל לגמרי מ־הסקרים, שתפקידם לספר לי את מי רוצה העם בתור ראש־ממשלה. מהסקרים האלה יכול להתברר, למשל, שלמרות שהמון אחוזים חושבים שלרבין יש „אמינות ועקביות", ולמרות שזאת התכו־נה החשובה ביותר בשביל ראש־ממשלה, הם לא רוצים את רבין בתור ראש־ממשלה. גם יכול להתברר, שלמרות ש־המון אחוזים חושבים ש„סמכותיות" זה תכונה חשובה מאוד לראש־ממשלה, ויש תכונה כזאת לבגין ולפרס, הם רוצים דווקא את רבין בתור ראש־ממשלה. מכל זה אני מבין שהציבור מבולבל לגמרי מהמועמדים השונים, ומהתכונות השונות שצריך להדביק להם, אבל לא בטוח שזה דווקא באשמת הציבור.

הרעיון בעצמו, שהציבור יגיד את מי הוא רוצה בתור ראש־ממשלה לפי התכו־נות, זה דווקא רעיון טוב. אבל גם הבי־צוע צריך להיות רציני. אני, למשל, לא מבין כלום ב„אמינות ועקביות", וגם לא ב„סמכותיות" או בכל מיני תכונות כ־אלה, שאולי צריך אותן במאי־סרטים או פקיד־בנק. אין לי כסף ואין לי זמן בשביל לעשות סקרים עם מדגם מייצג, אז עשיתי בתוכי נפשי סקר פרטי על התכונות שלפי דעתי הן חשובות בשביל ראש־ממשלה, והנה התוצאות:

קשר עם המציאות הפוליטית: בגין קיבל 5% ואילו פרס ורבין לא מקדימים אותו בהרבה. שלושתם חושבים שהעולם כולו נגדנו, ואין לזה שום קשר עם מה שאנחנו עושים או לא עושים. בגין חושב שהמצב הזה ייגמר כשיבוא המשיח; רבין חושב שהמשיח הזה יבוא כשהעולם כבר לא יהיה זקוק לנפט, ופרס חושב שהמשיח לא יבוא על חמור אלא ישונע.

יכולה לנהל עבודת צוות: פרס קיבל 7%, ואילו בגין ורבין לא מפגרים אחריו בהרבה. לדעת פרס, צריך לנתח את עבודת־הצוות לשלושה גורמים עיקריים, העיקר שמהניתוח הוא בעצמו ייצא ראש־ממשלה. עבודת־הצוות של בגין היא סדרנות של קללות והדלפות, ואילו לרבין נדמה שהעיקר בעבודת־ה־צוות זה אמינות ועיקביות.

יושר: שלושתם ישרים, האחד יותר מהשני. ההוכחה ליושר של בגין זה המיליונר יהושע בן־ציון, ההוכחה ליושר של רבין זה חשבון הדולרים שלו, וה־הוכחה ליושר של פרס זה רבין. היושר, זה מה שהורג אותם.

אני לא רוצה לספר לכם פה מה יצא לי בסקר, כשבדקתי מה דעת הנשאל על תבונתם הפוליטית של המועמדים, על יכולתם להעמיד את צרכי הכלל מעל לתשוקותים הפרטיות, על יחסם למת־נגדים פוליטיים, על הקשר בין מה שהם אומרים ובין מה שהם עושים, ועוד כמה תכונות החשובות לראש־ממשלה. המס־קנה מהסקר שלי היתה, שמכל שלושת המועמדים אני רוצה, בתור ראש־ממשלה, את הרע במיעוטו, והראשון משלושתם שירוץ למישרד־הפנים וישנה את שמו לשם פרטי „רע", שם מישפחה „במיעו־טו", יקבל את תמיכתי המאסיבית.

Pierre Cardin
את מוצרי פייר קרדין להשיג ברשתות השווק הגדולות ובחנויות ההלבשה המובחרות.
ורשבסקי • פרילוך

בריה"מ: המטבח של ליאוניד ברז'נייב

פרישתו של אלכסיי קוסיגין בן ה־76 לא הפתיעה במיוחד את הסובייטולוגים במערב. קוסיגין באמת חולה, והחלפתו לא תפתור את בעיותיה הקשות של ברית־המועצות. כישלונותיה של ברית־המועצות בתחום מדיניות־החוץ לא יוחסו דווקא לקוסיגין. פעילותו בתחום זה צומצמה מאוד מאז 1971. אין ספק שהסובייטים מתלבטים קשות כיצד לנווט את עניינם בזירה הבינלאומית, מאז שהברית הסינית־אמריקנית הפכה עובדה שהיבטיה משפיעים באורח משמעותי ביותר על האירועים במיפרץ הפרסי, בדרום־מזרח אסיה, ונותנים אותותיהם גם במזרח־אירופה.

ירידה במוראל. גם בתחום הכלכלי סובלת עדיין ברית־המועצות ממינהל מסורבל, ביזבוז ומחסור חמור במצרכי־יסוד. הרפורמה היסודית שניסה קוסיקין להנהיג בתוכנית החומש שבין 1965 ל־1970 הוכשלה על־ידי הביורוקרטים. הדגש שלו על ריווחיות ויעילות הפחיד את המנהלים הוותיקים, שהיו רגילים לעבוד לפי נורמות, שלא היו אלא יצור מסיבי של סחורות שאיש לא רצה לקנות, בכמויות בלתי ניתנות לשיווק. מאז ניטרולו של קוסיגין חלה התדרדרות חמורה עוד יותר. השיה סובלת ברית־המועצות מיבולים דלים ביותר של סוכר ותפוחי־אדמה, ממחסור בחלב ובבשר, ומירידה במוראל.

האמברגו האמריקאי, שהוטל בעיקבות הפלישה האומללה לאפגניסתאן, מחמיר עוד יותר את המצב. הרעשים הניציים מצד מזרח־גרמניה אינם אלא תגובה קלושה מדי ומאוחרת מדי לחוסר האונים הסובייטי באסיה ובפולין. הרוסים מבינים היטב, שלא יוכלו להעלות את רמת־החיים של תושבי ברית־המועצות ולהשתתף בעת ובעונה אחת במירוץ חימוש גרעיני מטורף. לכן הם מעוניינים כל כך באישרור הסכמי סאל"ט 2, בהתקדמות לקראת סאל"ט 3, ולשם כך בהצלחה של הנשיא הנוכחי, ג'ימי קארטר, בבחירות לנשיאות בארצות־הברית.

הצעיר שבחבורה. קוסיגין עצמו, שהשתתף במילחמת האזרחים בהיותו בן 15, זכה לפרישה בכבוד.

הטכנוקראט הרציני והצנוע הועלה לגדולה על־ידי אנדריי ז'דאנוב הידוע לשימצה, אחרי הטיהורים הגדולים ב־1937. הוא עסק תמיד במלאכות הקשות והאפורות, ביצוע פינויים המוניים בתקופת המילחמה בנאצים, פיקוח על חלוקת מזון, תיכנון כלכלי־חברתי. קשה לומר שפרישתו תביא להצערת הצמרת הסובייטית. מחליפו האפור, ניקולאי טיכונוב, הוא בן 75. ברז'נייב בן 73. מזכיר המיפלגה אנדריי קירילנקו אף הוא בן 73. האידיאולוג הראשי מיכאיל סוסלוב כבר בן 77. שר־החוץ הוותיק, אנדריי גרומיקו בן 70. הצעיר שבחבורה הוא, כמובן, ראש הקג"ב, יורי אנדרופוב, שהוא בן 65.

ההנהגה הסובייטית החדשה*
אנשים זקנים, בשורה הראשונה

* שורה קידמית, מימין לשמאל: ליאוניד ברז'נייב (76), מיכאיל סוסלוב (77), אנדריי קירילנקו (73). **שורה אמצעית, מימין לשמאל:** ניקולאי טיכונוב (75), ארוויד פלשה (80), ויקטור גרשין (66). **שורה אחורית, מימין לשמאל:** אנדריי גרומיקו (70), יורי אנדרוכוב (65), דימיטרי יוסטינוב (71).

עולם קטן

אפריקה: יין האננס של הופואה־בואני

„יש לי דרך אחת בדוקה וחסינה מפני כישלון, לבדוק את המהימנות שלי כמנהיג אמריקאי ישר־דרך. אם משמיצים אותי בביזנס וויק או בוול סטריט ג'ורנאל (עיתוני הביזנס בארצות־הברית), סימן שאני בסדר גמור."

סוציאליזם אפריקאי. את המישפט הזה נוהג לומר מנהיגה הוותיק, המבריק ביותר באפריקה השחורה, יוליוס נייררה. הוא עצמו זכה למטר השמצות וגיאוצים בביטאונים האלה. אבי הסוציאליזם האפריקאי, סוציאל־דמוקראט פאבייאני מובהק כמו נייררה, הוקע כקומוניסט, סוכן סובייטי, סוכן סיני, עריץ ולאחרונה אפילו אנטי־ערבי ואנטי־מוסלמי.

לא רק הצהרת ארושה המפורסמת מ־1967, בה היתווה את קווי הפיכת טנזניה למדינה סוציאליסטית המבוססת על כפר שיתופי, אוג'אמה, המיטה עליו את שינאתם של אנשי העסקים הגדולים במערב. נייררה הפך לדובר מובהק של העולם השלישי, למנהיג שהפך את המסר האידיאולוגי של המדינות העניות לרהוט, קליט ומשכנע. בעיקר בולט נייררה בהתקפותיו הבלתי פוסקות על הסטטוס־קוו. טנזניה, מושבה גרמנית שהפכה למנדט בריטי, הוזנחה על־ידי הקולוניאליסטים יותר מכל מדינה אפריקאית. גם היום, אחרי 20 שנות מאמץ עצום של האומה כולה, נימנית טנזניה על 40 המדינות העניות בעולם. נייררה הצליח לגייס את העם ואת הנוער הטנזני למאמץ עצום של פיתוח, בניית חברה חדשה, השתתפות פוליטית רחבה וחסרת תקדים באפריקה, ולנסיונות כלכליים־חברתיים מעניינים. אך העדר משאבים, והעובדה שהכלכלה העולמית פועלת באורח שיטתי נגד החלשים, פגמה קשות בנסיון הטנזני לסוציאליזם אפריקאי, המשלב יסודות מסורתיים ומערביים.

העולם הרביעי. נייררה עצמו קובע, שטנזניה שייכת, בעצם, לעולם הרביעי, נחלתם הבלעדית של העניים המרודים. חשבון הדלק של טנזניה, למשל, עלה פי שבעה בשנים האחרונות. מחירי המוצרים החקלאיים של טנזניה נקבעים במערב, וארצו נאלצת לשלם את הפרשי התייקרות המוצרים התעשייתיים שהיא מייבאת, בשל התייקרות הדלק.

החברות העל־לאומיות ושליחיהן באמצעי־התיקשורת העולמיים מגלים יחס שונה לחלוטין לנשיא חוף השנהב, פליקס הופואה־בואני. הנשיא המערב־אפריקאי שולט בארצו מאז כינון עצמאותה, לפני 20 שנה. למרות גילו 77, היא שוב המועמד היחיד לתקופת נשיאות נוספת.

בעזרת צרפת הצליח להתגבר על כל יריביו ב„מפלגה הדימוקרטית" השלטת, ולהבטיח שילטון יחיד לעצמו. הופואה־בואני הנהיג בארצו כלכלת עבדים אמיתית, בה מנוצל כוח־עבודה זול ביותר על־ידי הון זר ומקומי.

שכרם של פועלי ואיכרי חוף השנהב הוא זעום ביותר. האגוזים המקומיים, למשל, נמכרים בלונדון ב־3.40 ליש"ט לקילו. האיכר מחוף השנהב מקבל רק חמישה פני עבור קילו אגוזים! רמת החיים הנמוכה של איכרים, בארץ שהיא רובה ככולה חקלאית, דוחפת רבים מהם לבירה אביג'אן ולפרנסות דחוקות, כמו מכירת סיגריות וגומי־לעיסה ברחובות. מובן שהמישטר החברתי גורם לתסיסה פוליטית שבה מטפל הנשיא האבהי ביד ברזל. חוף השנהב זרועה כולה במחנות מעצר לאסירים פוליטיים, שמיספרם הגדול ביותר באפריקה השחורה כולה.

„פרי ביזנס". כמו הקיסר המרכז־אפריקאי בוקאסה, מפצה הופואה־בואני את בני עמו בטכסים ססגוניים ויקרים. הוא נותן חופש פעולה נרחב לחברות זרות, ובעיקר צרפתיות ויפאניות. לאחרונה עלו מניות חוף השנהב בגין מרבצי הנפט שנמצאו בה. הופואה־בואני הפקיד את המלאכה בידי החברות אסו ופיליפס, הנהנות מפועלים שחורים בחצי חינם.

בינתיים אימץ לעצמו הופואה־בואני פרוייקט לאומי חדש. חוף השנהב תייצר יין מאננס, ותהפוך אותו למוצר־צריכה יוקרתי באירופה ובארצות־הברית. עד 1982 תייצר חוף השנהב 6 מיליון ליטר יין־אננס לשנה! רק מעטים מעיזים להביע בגלוי ספיקות בהצלחה כל כך מסחררת של המוצר המתוק, שהפך לפרוייקט החביב של הנשיא.

הופואה־בואני מתגאה בעובדה שמחצית התיירים בארצו הם משקיעים, הרואים בה אפיק מוצלח ביותר להונם. גם את הצמיחה הכלכלית בשיעור של 8 אחוז לשנה הוא זוקף לזכות מדיניות ה„פרו ביזנס" שלו. אין פלא שהוא זוכה לשבחים רבים בביזנס וויק. סקר רציני על מצבם הכלכלי של אזרחיו של הופואה־בואני היה מצביע על רעב, עזובה, פער הולך וגדל וחוסר תיקווה לרוב בני עמו. אך עובדה זו לא תגרום לו קשיים מיוחדים בבנק העולמי או בקרן המטבע הבינלאומי.

נשיא הופואה בואני
שיא אפריקאי בעצירים פוליטיים

מחלת הילדות של עזר וייצמן

בעת כתיבת שורות אלה, קשה מאוד להעריך האם יצליח חבר־הכנסת עזר וייצמן בהימורו הגדול על ג'ימי קארטר. כמו במקרים דומים אחרים, עורר עזר תמיהה וזעם בגלל הסיבות הלא־נכונות. התנהגותו השובבה ויוצאת הדופן של וייצמן גררה את אמצעי־התיקשורת לעיסוק קדחתני באישיותו המיוחדת, כביכול, של עזר. אבל רוב המשקיפים התעלמו מהעובדה הפוליטית, שעזר היה צריך, למעשה, לתמוך ברונאלד רגן.

לפני כשנתיים עורר עזר וייצמן שערוריה בארצות־הברית, כשביקר דיפלומטים ואנשי־מדינה אמריקאיים על כישלונותיהם במדיניות־החוץ. הוא האשים אותם בהפקרת השאה האיראני ובזניחת אנגולה ואתיופיה לטובת הסובייטים והקובאים. בהתפרצותו זו, שזכתה בכיסוי עצום בעיתונות האמריקאית, הביע וייצמן עמדות רפובליקאיות, ניציות, אופייניות במיוחד דווקא ליריבו הגדול של קארטר — רונאלד רגן.

האם אפשר לראות בהצטרפותו של וייצמן למטוס התעמולה של קארטר ביטוי נוסף לאופיו הילדותי משהו, או שינוי ערכים פוליטי מקיף ומעמיק? מכריו הרבים של וייצמן יתקשו להאמין באפשרות השניה.

חיים ברעם

חדש בדירון
במחירי היכרות

פינות ישיבה בלעדיות דגמי 1981

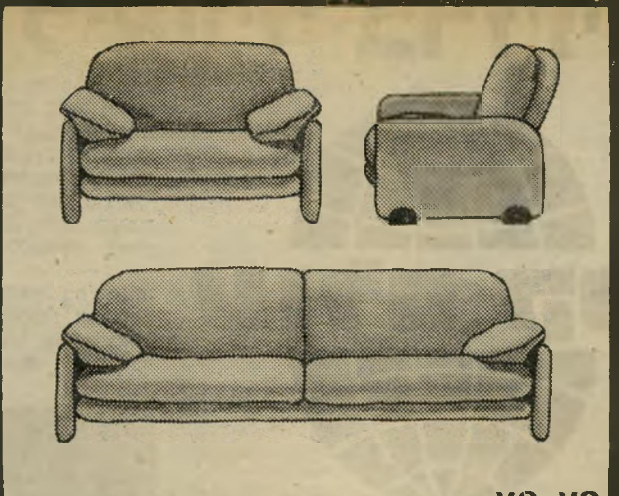
yo-yo

ב-15% הנחה!

ובנוסף
* הנחות על מזומן
* תכנית ל-8 תשלומים

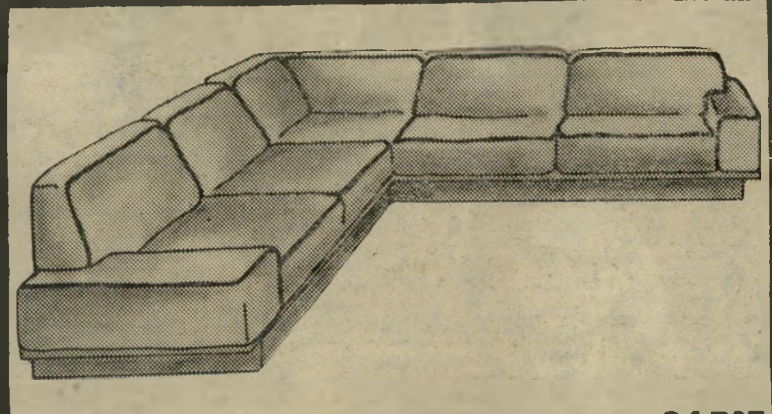
דגם 94

כמו כן מבחר ענק של חדרי שינה, ארונות קיר, מזנונים פינות אוכל, שולחנות סלוניים, ועוד... ועוד...

ביקור ב"דירון" חוסך לך כסף

בית האופנה לריהוט מודרני

דירון

תל אביב- אבן גבירול 30
03-252470 (בנין נאות אביב)
ירושלים- יד החרוצים 14, איזור תעשיה תלפיות 02-716368/9 (ע"י פולגת)
חיפה- טרומפלדור 54/56, נוה שאנן 04-229238
4 נגרים: ת"א הירקון 321 טל. 444932

בוא לדברים היפים שבחיים בוא לדירון.

יואל אבשל

מטבחי רגבה

המטבח שכולם מדברים עליו

דגמי 1981
בתנאי תשלום מיוחדים

נצל את ההזדמנות ופנה עוד היום לאחד מסוכני רגבה:

1. ת"א-אבן גבירול 30, טל' 9 03-252478
2. ר"ג-קריניצי 5, טל' 03-737905
3. רחובות-יעקב 3, טל' 054-76003
4. נתניה-שמואל הנציב 14, טל' 053-35479
5. חדרה-הגיבורים פינת הנשיא, טל' 063-26821

רגבה
איכות • אמינות

אנשים בעולם

בודואן מלך בלגיה: העצב על סף הפרישה

בודואן, מלך בלגיה, נראה עצוב מתמיד ביום הולדתו החמישים. אף שהמלך אהוד על בני עמו, נחוג יום הולדתו החמישים בד בבד עם חגיגות המאה וחמישים של הפארלמנט בסימן משברים חמורים: משבר פוליטי, משבר כלכלי ומעל לכל, דאגה לשלום המלך.

ערב יום הולדתו לקה בודואן בהתקף־לב ופרש למנוחה בחווילתו שבדרום ספרד. הוא אינו מסתיר את חרדתו לעתיד המלוכה. מאחר שפאביולה, המלכה, אינה מסוגלת ללדת, מתלבטים בודואן ורעייתו בהחלטה למי יורישו את הכתר. אמנם, היורש החוקי הוא אחיו הצעיר, אלברט, אבל המלך אינו נוטה להוריש לו את כסאו. מזה זמן ממושך שהוא דוחה את פרישתו, ומכין את דעת הקהל לקראת אפשרות, שהמלך הבא יהיה בנם של אחיו אלברט והנסיכה פאולה, פיליפ, שהוא היום בסך הכל בן עשרים.

בלגיה לא שכחה את המשבר הקשה שפקד אותה בשנת 1940, כשהמלך ליאופולד נאלץ לצאת לגלות עקב האשמות על שיתוף פעולה עם הנאצים. ובודואן עצמו שהה באוסטריה ולאחר מכן בגלות שוויץ. הוא היה בן פחות מעשרים כשעלה על כס המלוכה, וזמן ממושך סבל מחוסר אמון של בני עמו ושל הפארלמנט. לכן רוצה בודואן למנוע, ככל יכולתו, קשיים דומים לבן אחיו, האהוב עליו כבנו.

גילרמו וילה: השראה של טניסאי

גילרמו וילה, הטניסאי המצטיין של ארגנטינה, הכיר את אהבת חייו, גאבריאלה בלונדו, (הנראית איתו בצילום) על מיגרש הטניס, כשהיתה בת עשר והוא היה בן עשרים. היא הגישה לו כדורים, ונשאה את המחבטים שלו. מאז עברו שמונה שנים וגילרמו למד להביט בה אחרת. „היא המוזה שלי,” טוען הטניסאי שהפך משורר.

ריצ׳ארד פראיור: השינוי הגדול בחיי

בראיון מיוחד לשדרנית ברברה וולטרס (נראית מימין בתמונה) גילה ריצ׳ארד פראיור, המוכר בישראל מן הסידרה משימה בלתי אפשרית, כי התאונה שקרתה לו הצילה, למעשה, את חייו: „מעולם לא האמנתי באלוהים, אבל היום אני יודע שהוא נתן הזדמנות שנייה.” פראיור נכווה קשות בהתפוצץ מכוניתו והצליח להחלים.

רונאלד רגן: האמונות התפלות של ננסי

רונאלד רגן נראה בתמונה משמאל כשהוא מרים את אשתו, ננסי, אל אפו של אברהם לינקולן. היא מנסה לגרד את אפו של הפסל, הניצב ליד קברו של לינקולן בספרינגפילד שבוושינגטון. המינהג לגרד את אפו של לינקולן כסימן למזל טוב הוא חלק ממסורת בקרב הפוליטיקאים של ארצות־הברית. רונאלד רגן בא לעשות זאת ערב השלב המכריע של הבחירות, אבל ננסי לא הסתפקה בכך. היא ביקשה לעשות זאת בעצמה. אם זה לא יעזור זה לפחות לא יזיק, אמרה.

אנשים בעולם

קלינט איסטווד: כל שחקן והפארטנר שלו

אין זו הפעם הראשונה שקלינט איסטווד מעדיף פארטנר־קוף על פארטנר־אדם. האוראנגוטנג הנראה עמו בתמונה עונה לשם קלייד, והוא עונד שעון על פרוות ידו ככל אדם עובד. קלייד משחק עם קלינט איסטווד בסירטו החדש בכל דרך שאתה יכול, ומספק כמה מן הרגעים היותר מצחיקים של הסרט. כשמדי פעם בפעם הוא מתבונן בשעון כמו מבקש לבדוק את הזמן. אין זו הפעם הראשונה שאיסטווד בוחר לו פארטנר מגזע האוראנגוטנג וגם הקודם ענה לשם קלייד. אבל מי שמעניק לאיסטווד חיבוק של קוף בתמונה זו הוא קלייד השני.

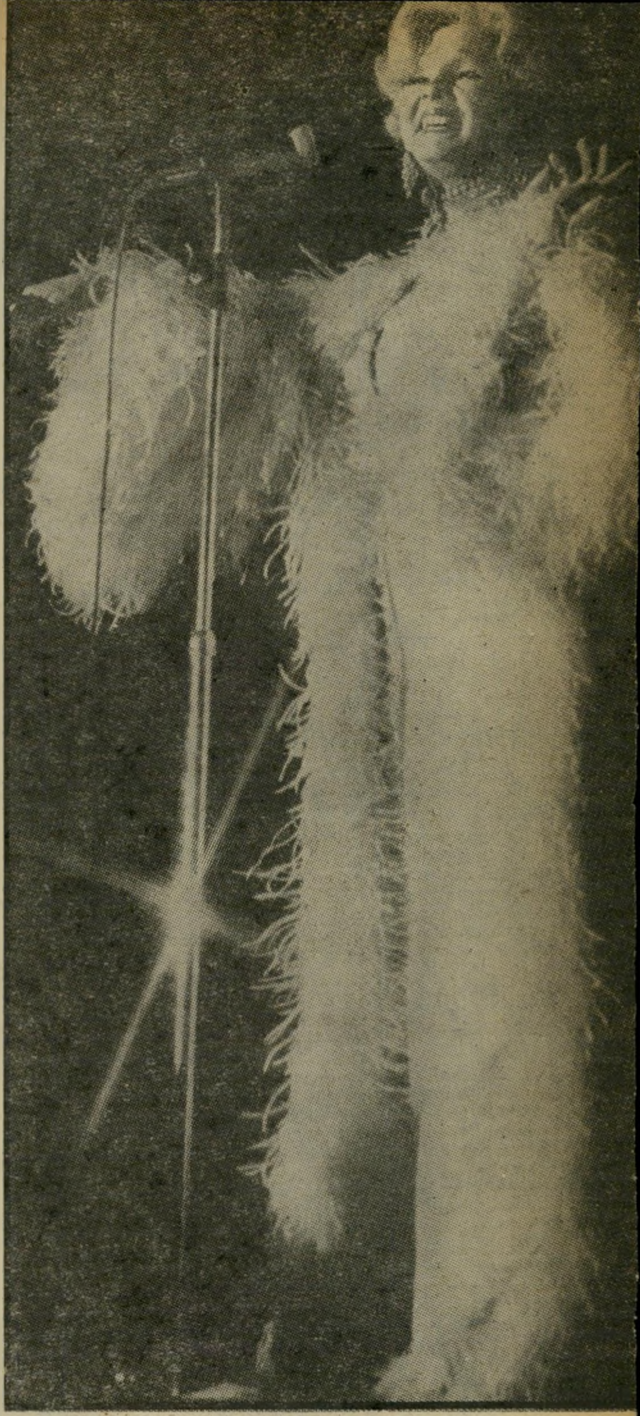

דבי ריינולדס: העתיד שייך לצעירים

לא נעים לראות מה חולל הגיל לדבי ריינולדס, שהיתה בעבר „תמי" החיננית. היא מצאה דרך פילוסופית להתגבר על השינוי: היא מעודדת כישרונות צעירים. „כשהם מצליחים בעזרתי, יש לי הרגשה כאילו הם ילדי שלי. כמו שאמרה בטי דייוויס: עבדי רק עם הגדולים. אל תפחדי מכישרון".

קרמיט הצפרדע: היועץ החדש של המפקח קולומבו

גם פיטר פולק יודע שהיחידים המסוגלים לגנוב את ההצגה מבני אדם הם החיות, ועוד יותר מזה החיות־החבובות. לכן בביקורו בלונדון נועד לשיחה רצינית עם קרמיט, הצפרדע הכל־יודע. כשהוא לבוש חגיגית, במעיל הגשם המרופט במיקצועיות של המפקח קולומבו, הוא מקבל תדריך מקרמיט במקום היוועדם של בלשים מיקצועיים: על ספסל בפארק.

דייוויד סול: הכלה באה בסירה

חתונתם של דייוויד סול ופטי קארול (בתמונה) נשאה אופי פולחני אקסטראוואגנדי: לכל אחד מהאורחים נתנה שושנה צהובה וכסא לבן, שממנו יוכל לצפות בטקס שנערך על חוף נהר שרווד. הכלה הגיעה בסירה, ואת בני הזוג קידשו כומר וצ׳יף אינדיאני.

ג'ון טראוולטה: בין שתי נשים

בסירטו החדש קאובוי עירוני, שיוצג בקרוב בישראל, נקרע ג'ון טראוולטה בין אשתו, השחקנית דבורה וינגר (משמאל) לבין האשה האחרת, השחקנית מאדולין סמית (מימין), שתיהן תגליות חדשות על בד הקולנוע. על הניסיון הטראוולטי סיפרה דבורה וינגר: „כשראה אותי לראשונה על בימת הצילומים, שאל אותי שלוש שאלות: 1) האם את יהודייה? 2) האם כבר סיימת קולג'? והשלישית היתה בענייני מין.

אינגריד ברגמן: להפחיד את הסרטן

ביום הולדתה השישים וחמש של אינגריד ברגמן היא נראית זוהרת ומלאת חיים, בין ג'ימי סטיוארט לקרי גראנט. השחקנית, שעברה כבר שלושה ניתוחים עקב סרטן השד שבו חלתה לפני שלוש שנים, צוחקת מן הסרטן: „אדם יכול למות מדי יום, ואני ברוך השם עם הסרטן שלי חייה טוב מאוד".

ז'אן מארה: 30 שנות ידידות

חליפת המיכתבים המפורסמת ביותר בתולדות התיאטרון היא בלי ספק זו של ג'ורג' ברנארד שאו לשחקנית גברת פטריק קמפבל. היום מעלים אותה בפאריס שני שחקנים מפירסמים ביותר: אדוויז' פייר וז'אן מארה. מי שהופיעו בצוותא כבר ב־1947.

10% מהאנשים הקונים ITT - שאוב לורנץ הם עשירים.
90% הנותרים הם - נבונים.

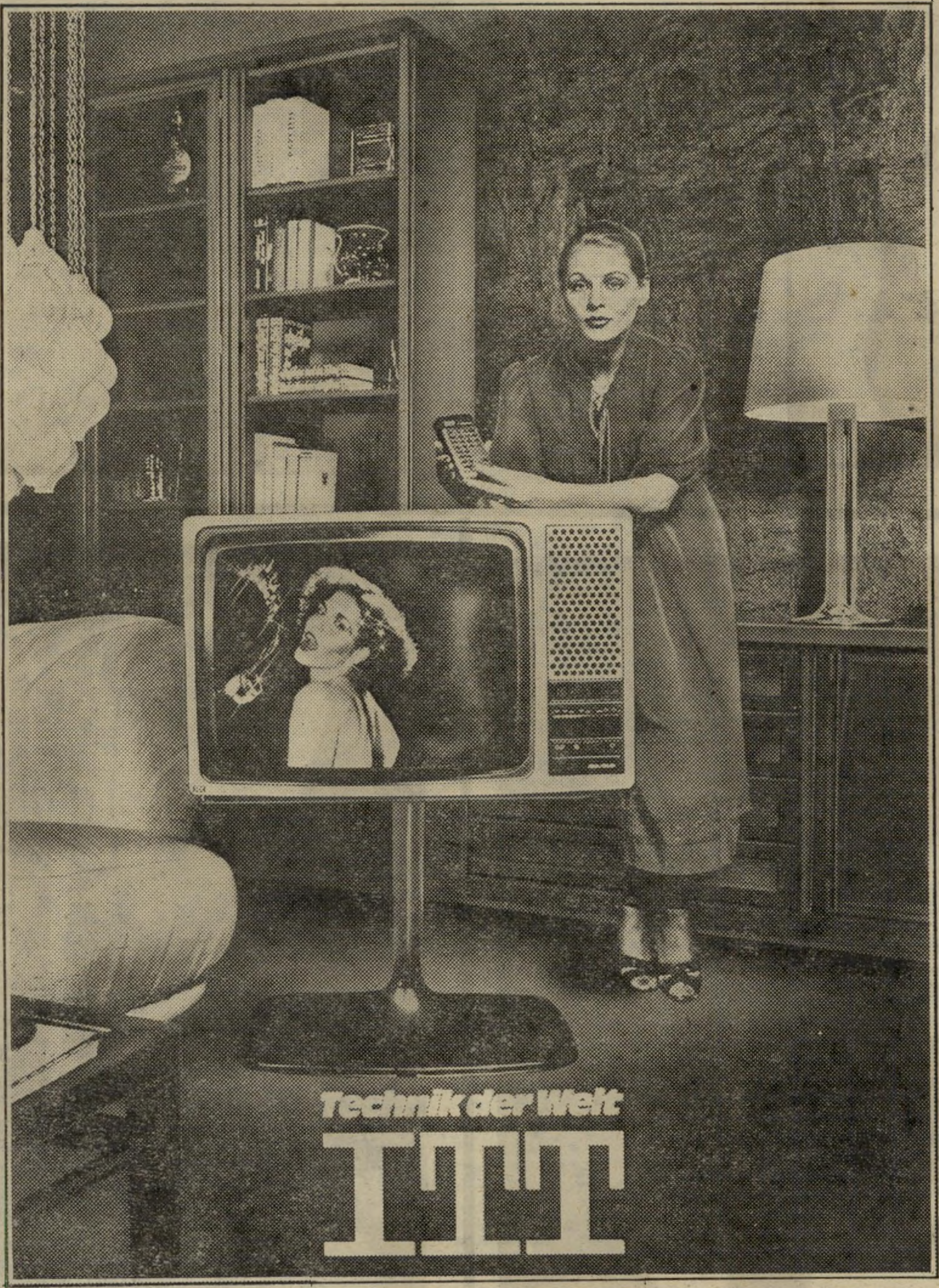

ITT שאוב לורנץ היא טלויזיה צבעונית יקרה, אולי גם היקרה ביותר בשוק. כולם יודעים כי ITT שאוב לורנץ הינה הטלויזיה הצבעונית הטובה בעולם. העשירים קונים אותה כי הם יכולים להרשות לעצמם את הטוב ביותר. הנבונים קונים אותה כי הם יודעים שאינם מספיק עשירים כדי לקנות טלויזיה זולה.
ITT שאוב לורנץ היא טלויזיה אמינה וללא תקלות. לכן ההשקעה בה מחזירה את עצמה באיכות לאורך שנים.

ITT
שאוב-לורנץ

היבואן הבלעדי כנורי בע״מ
רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

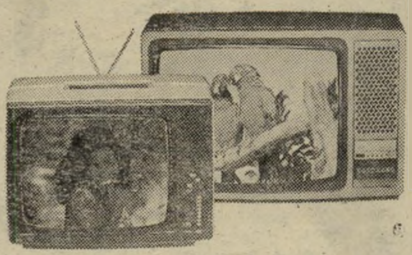

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

הטלויזיה הטובה בעולם.

להר־
לא רק
...ג של התק
אגה לנו לפיר־
לנו הופעות

אנשים

אנוור אל־סאדאת אסר לצלם בשעת הסעודה הממלכתית, כדי שהעם המצרי לא ירגז

בסעודה החגיגית שערך הנשיא **יצחק נבון** לכבוד הנשיא **אנוור אל־סאדאת** בארמון עבדין בקאהיר, ישבו האורחים סביב שולחנות עגולים. נשיא התעשיינים **אברהם** („בומה") **שביט** מצא עצמו יושב ליד מושל מחוז קאהיר ומנתח מצרי מפורסם, שהיה בעבר שר־הבריאות. המושל סיפר כי ידידו המנתח שיכנע אותו לפני שלוש שנים להפסיק לעשן. „החזקתי מעמד," גילה המושל, „אך כתוצאה מכך נוספו שלושה קילוגרמים למישקלי." נאנח בומה: „לי קרו שני הדברים. אני ממשיך לעשן, וגם נוספו לי שלושה קילוגרמים."

לאחר מכן גילה המושל כי כיהן במילחמת יום־הכיפורים כמפקד הארמיה השניה, ואחרי שעברו הכוחות הישראליים את התעלה הועמד בראש כל הכוחות שהוטל עליהם להטיל מצור על „הכיס הישראלי". אז גילה לו בומה שהוא היה חייל בתוך הכיס.

בסעודה הממלכתית שערך הנשיא אנוור אל־סאדאה לנשיא נבון, ראה ח"כ **חיים קורפו** את השליש הימי של הנשיא המצרי, כשהוא משוחח עם ח"כ **משה שחל**. קורפו הצטרף ופנה אל המצרי בערבית עילגת: „כמה אהה מרוויח?" המצרי חייך במבוכה והתחמק מתשובה. קורפו רצה לדעת באיזה גיל פורש קצין מצרי מהשרות, ושאל את הימאי „מתי — הולך — מהצבא?" — המצרי לא הבין, הסמיק ומיהר להצטרף לקבוצה אחרת.

במצב בלתי־נעים מצא את עצמו יועצו הצבאי של ראש־הממשלה, **אפריים** („פרויקה") **פורן**, שניצח על ביקורו של הנשיא נבון במצריים. ברשימה שהגיש מראש למצרים השאיר שלושה מקומות פתוחים, תוך הציון, באנגלית, Unknown yet. המצרים שאלו, כעבור יום: „מדוע מר אנון יט מופיע ברשימה שלוש פעמים?" פרויקה הסביר כי הכוונה היא שעדיין לא ידוע מי יהיו בשלושה מקומות אלה. הדבר לא עזר: כאשר העבירו המצרים לפרויקה את תגי־הזיהוי של חברי הפמליה, נשאו שלושה תגים את השם „אנון יט".

המוני ישראל ראו בטלוויזיה כיצד מבקרת **אופירה נבון** בחנויות בקאהיר. היא הקפידה להצטלם כשהיא משלמת עבור קניותיה, שמא יחשבו שהיא מקבלת דברים בחינם. אך רק מעטים ידעו כי באותו יום קרתה לה תקלה: אחרי שכבר עזבה את ארמון עבדין, שבו שוכנה, נוכחה לדעת כי שכחה שם את הכסף שלה. אנשי השגרירות הילוו לה את הדרוש לקניות.

על שפע המזון של מנהיגיו

נגד צלם לישכת־העיתונות הממשלתית, **יעקב סער**, הוגשו שתי תלונות רשמיות בעת הסיור במצריים. נטען כי הפר את כללי הסדר בכך שבכל פעם שהנשיא המצרי הגיע לאיזה מקום, עבר סער את מישמר־הכבוד, דבר שהצלמים המצריים אינם מעזים לעשותו. אחרי שתי תקריות כאלה, הצמידו לסער איש־ביטחון מצרי, שישמור על כל צעדיו במשך הסיור. הדבר אכן הפריע לו לצלם כפי שרצה.

האדם היחידי שהיה מרוגז על הנשיא בעת הביקור היה **אייבי נתן**. הוא נסע לקאהיר במיוחד כדי לארגן תחרות כדורגל בין אחת משתי קבוצות־הצמרת המצריות — זמלק ואהלי — ובין קבוצת־צמרת ישראלית. כל הקבוצות הסכימו. אך הגשמת החלום מתמהמהת. בעת מסיבת־העיתונאים במצריים רצה אייבי לשאול את שני הנשיאים על כך, אך עוד לפני שהספיק לסיים את שאלתו, שיסה אותו נבון וביקש ממנו להפסיק. אותו הדבר קרה גם כאשר ערך נבון עם שובו מסיבת־עיתונאים בנמל־התעופה בן־גוריון. הסיבה: הנשיא משוכנע כי תחרות כזאת עלולה לגרום לאסון, לשלהב את הרוחות ולגרום לשינאה. אם ינצחו הישראלים זה יהיה רע, ואם ינצחו המצרים — התוצאה תהיה כנ"ל.

אופירה נבון

רעיית הנשיא, מתבוננת, בסיור שערכה במרכז השיקום בפרברי קאהיר, בנכה קטוע־יד, שמתאימים לו פרוטזה חדשה. משמאלה עומדת נשיאת ויצ"ו העולמית, רעיה יגלום, ומימינה מזכ"ל נעמ"ת, נאווה ארד. זו הפעם הראשונה שרעייתו של מנהיג ישראלי זכתה בפמליה נפרדת ובתוכנית־ביקור שונה מזה של בעלה, במשך חלק גדול מהסיור.

לינדה רמבאום

המנהלת הפעלתנית והנמרצת של מדור מחלקת־הכתבים־הזרים בלישכת העיתונות הממשלתית, חייכה לפני ארמון עבדין, שבו נערכה סעודת־הערב של הנשיא אנוור אל־סאדאת לכבודו של הנשיא יצחק נבון. אחרי שהתברר לה כי 75 העיתונאים הישראליים, שהוזמנו לפי התוכנית המקורית, לא הורשו להיכנס לארוחה, פרצה בבכי מרוב תיסכול, וגם מפני שהיתה עייפה מן ההתרוצצויות ביום הראשון. איש־הפרוטוקול המצרי, ראיף עבדין ניגש אליה, והסביר לה כי בגלל המצב הכלכלי החמור במצריים לא רצה הנשיא המצרי שהעם יראה אותו בארוחה שופעת שכזו. לעומת זאת הורשה צוות־הטלוויזיה המצרית להיכנס לארוחה, אך הוא קיבל הוראה שלא לצלם את השולחנות עמוסי המזון, אלא רק את ראשי האנשים הנמצאים בסעודת־הערב.

תוך כדי שיחה התגלה כי מושל קאהיר (שהוא, למעשה, גם ראש־העירייה, מאחר שאין בערי מצריים עיריות נבחרות) הוא איש גייסות־השריון לשעבר. „מעניין," הירהר בומה שביט, „גם בקאהיר וגם בתל־אביב שולטים אנשים שהיו מפקדי גייסות־השריון." כוונתו היתה לאלוף (מיל') **שלמה** („צ'יצ'") **להט**.

מנחם בגין

בחגיגת יום־הולדתו של זאב ז'בוטינסקי, שנערכה ב„היכל התרבות" בתל־אביב, אינו משתחווה ליושב־ראש הכנסת, יצחק ברמן, למרות שזה נראה כך בתמונה. ברמן, שחושב ליד ראש־הממשלה, מילא את מקומו של נשיא־המדינה יצחק נבון בעת ביקורו של זה במצריים. מנחם בגין התבונן בסף הכל בכיסאו, לפני שהתיישב עליו, בעוד שיושב־ראש הכנסת ברמן חיכה שראש־הממשלה יישב קודם, ורק אחרי זה התיישב גם הוא.

עד עכשיו נסעו השרים החסכניים באמבולנסים,

מעתה והלאה ייסעו בניידות־מישטרה

■ את המסקנה מהחזיון האורקולי המהמם שנערך ל־מען הנשיא נבון בכארנאך, במצריים העילית, הסיק הכתב הפרלמנטרי של הצופה, **יונה כהן**, יהודי דתי ממוצא מזרחי: „אפשר ללמוד כאן קצת צניעות לאומית.”

■ כאשר הציג יצחק נבון את ח״כ משה שחל לפני הנ־שיא המצרי, אמר לו: „זה ראש סיעת האופוזיציה בכנ־סת.” העיר שחל: „אני מקווה שלא להרבה זמן.” השיב אל־סאדאת: „אני מאחל לך שזה לא להרבה זמן — אבל אני לא מתערב בבחירות הפנימיות שלכם.”

■ בסיור במצריים השתתף

מצריים, בספינה שהובילה את הנשיא נבון בחזרה מעמק־המלכים ללוכסור, נפל צלם־עיתונות גרמני לתוך מי־הניי־לוס. צוללן מצרי, שהיה על מישמרתו בספינה, זינק לנילוס ומשה משם לא רק את הצלם, אלא גם את שלושת מצלמו־תיו עם המבזק.

עד עכשיו נסעו באמבולנסים, ומעתה הם נוסעים בניידות־מישטרה.

■ ח״כ **דני רוזוליו** מי־לא את מקומו של ראש סיעת המערך בכנסת, ח״כ משה שחל, שהשתתף בסיור במצ־ריים. באחת הישיבות של ה־סיעה רצה לפנות ליושבת־ראש ועדת־החינוך בכנסת, ח״כ

חוק לסיפוח חברת החשמל למדינת ישראל.”

■ באחד הדיונים בוועדת־הכספים של הכנסת הופיעו רק שני ח״כים, אימרי רון ויחז־קאל פלומין. אימרי רון: „שניי־נו צריכים לקבל תוספת ייצוג, כי אני מייצג היום את כל חברי האופוזיציה, ואתה את כל חברי הקואליציה.”

נפתלי בלומנטל

מנהל חברת „כור”, הלהיב את הפמליה של הנשיא נבון, כאשר הופיע באחד מימי הסיור כשהוא לבוש בגלביה כחולה, שרכש בלוכסור. הוא לבש אותה במשך יום הסיורים המפרך באבו־סימבל, כשהחום עלה על 40 מעלות. כמה ממשתתפי הסיור היו מוכנים להתערב עימו שלא יעז ללבוש את הגלביה ברידתו מן המטוס בישראל. נפתלי בלומנטל לא התערב — ולא לבש את הגלביה בנמל־התעופה בן־גוריון.

יצחק נופר־מוזס

צלם הצהרון „ידיעות אחרונות” ואחד מבעלי־המניות בעיתון, עמד לעלות למטוס שהוביל את הפמליה של הנשיא נבון לאסואן. אז גילה שהרוכסן במיכנסיו נקרע. איציק אץ לחנות־למזכרות, קנה גלבייה אפורה, ולבש אותה במשך כל אותו היום. כאשר ראה אותו נבון בלבוש זה, אמר לו: „אני רואה שאתה מיישם את הנורמליזציה!” איציק הוא בנם של חמדה וראובן מוזס, ובעוד אחיו, רוני, מנהל את השבועון „לאשה”, קיבל איציק מניות בצהרון.

■ בפגישתו עם עורכי ה־עיתונים והשבועונים ממצריים ומישראל, עמד הנשיא נבון על הצורך בהפגשת ילדים משני העמים. „הילדים אינם זקוקים לשפה,” טען, „אם שמים אותם ביחד, הם מוצאים מיד מגע זה עם זה ומתחי־לים לשחק ביחד, גם כשאינם מבינים איש את שפת רעהו.” שעה קלה לאחר מכן התנצל הנשיא ואמר שעליו ללכת ל־פגישתו הבאה. „אתה יכול להשאיר אותנו כאן,” התלוצץ עורך אוקטובר, **אניס מנ־צור**, „אנחנו כמו ילדים. אנח־נו נדע לשחק זה עם זה.”

■ בסיור בכפר הולדתו של אל־סאדאת, מית אבו־אל־קום, פנה אניס מנצור אל ה־עיתונאים הישראליים ואמר להם: „אחרי שאתם תפנו את כל סיני, נקרא למקום הזה ימית אבו־אל־קום.”

■ באחד הסיורים ב־

גם **משה נימרודי**, ידיד־נעוריו של הנשיא נבון, שבא במיוחד מאנגליה כדי להת־לוות לנבון. אחרי אחת מארו־חות־הערב הלך נימרודי לקא־זינו שבמלון הילטון בקאהיר והרוויח סכום נאה. כאשר שאל אותו צלם־העיתונות **יצחק ניפר־מוזס** מה יעשה בכל הכסף שהרוויח, אמר לו נימ־רודי: „אני מזמין אותך ואת ידידיך לארוחה גדולה.” אמר ועשה. בארוחה השתתפו, מיל־בד יצחק, אפריים פורן, אשת לישכת־העיתונות **לינדה רמ־באום**, עורך ג׳רוסאלם פוסט, **ארי ראט**, וראש לישכת־ה־עיתונות **זאב חפץ**. בתום הארוחה רצה נימרודי לערוך שיט בנילוס, אך מאחר וה־שעה היתה ארבע לפנות בוקר, נאלצה החבורה לוותר על כך.

■ נשיאת ויצ״ו העולמית, **רעיה יגלום**, שהיתה בפמליה של נבון, התפארה לפני ידי־דותיה כי גברי מצריים העירו לה כי היא הישראלית היחי־דה הלובשת בגדים תואמים את האירוע.

■ הבדיחה האחרונה ש־מספר **ירון לונדון** בתוכנית יורדים על השבוע: שרי ה־ממשלה חוסכים עדיין בכסף

אורה נמיר. הוא הצביע ל־עברה, ולפתע שכח את שמה. העירה נמיר: „קוראים לי אורה.” אמר ח״כ שימעון פרס: „שיכחה כזאת זו סיבה מספי־קה לעבור מחנה.” השיבה לו אורה: „יש סיבות יותר טו־בות.” אמר לה פרס: „נכון.”

■ בישיבה של ועדת־ה־כספים של הכנסת אמר ח״כ **אימרי רון**: „גם אם יהיו חילופי־שילטון, אני לא בטוח שיהיה יותר טוב בארץ.” העיר על־כך חברו לסיעת־המערך, ח״כ **עמוס הדר**: „מה, אתה לא קורא את המודעות של **שימעון פרס**?”

■ בדיון באגרת הטלוויז־יה ופדייתה על־ידי חברת ה־חשמל אמרו אנשי הטלוויזיה שבמאמץ מוגבר אפשר יהיה לגבות עוד 120 מיליון לירות, אבל המאמץ יעלה 50 מיליון לירות. העיר על כך ח״כ **יחזקאל פלומין**: „40% עלות גבייה — זו שערוריה. אפילו **ישראל דנוך** עושה את זה יותר בזול.”

■ באותו דיון התעורר הרושם שחברת החשמל מתנ־גדת לגביית האגרה על־ידה. הציע פלומין: „אולי במתכו־נת החוק לסיפוח הגולן נציע

■ כאשר הגיע סגן־ראש־ראש־הממשלה **שימחה ארי־ליך** לארץ, להצבעת אי־האמון שנערכה בכנסת לפני שבועיים, התלוצץ יושב־ראש ועידת־החוץ והביטחון, **משה ארנס**: „מה, הביאו אותך בכל זאת? הרי אין ביטחון איך תצביע!”

■ בדיון באותה ועדה ביום אחר, אמר שר־האוצר **ייגאל הורביץ**: „הייתי צריך לשבת בוועדה בראשות **יצחק מודעי**. אתם מתארים לכם איזה קורבן זה מצידי?” העיר לו על כך ח״כ **אברהם מהמד**: „זה לא קורבן מלא, זה רק 90% קורבן.”

■ בכנס של תומכי שימעון פרס קרא **דויד הכהן**, מי שהיה יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון בכנסת, את הקטע שכתב **יצחק רבין** בסיפרו פינקס שרות על פרס. ה[illegible] על־כך ח״כ אבא אבן: „א[illegible] לא בעד פירסומת לאוטוביו־גרפיות של אנשים אחרים.”

■ באותו כנס דיברה ה־ח״כית לשעבר, **מתילדה גז**, בשיבחו של פרס. בין היתר אמרה: „בעוד שפרס עוסק בדברים חשובים, שיחקו אח־רים, שאני מכירה, בטניס.”

כרמליטה סנגריה זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה,

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי. פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח. פלחי לימון. או פרי הדר אחר. פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

מוקד

אנשים

■ בוועדת הכספים של הכנסת, שדנה באישור התקציב, ביקש ח"כ **עדי אמוראי** שלא יתחילו עד אשר יגיע שר־האוצר. כעבור כשעה בא השר. העיר לאמוראי יושב־ראש הוועדה, ח"כ **שלמה לורנץ**: „למה לא ביקשת שהמשיח יבוא?" העיר לו על כך ח"כ הרב **מנחם הכהן**: „קל יותר להביא את חבלי המשיח, לא את המשיח."

■ הח"כים משה שחל, חיים קורפו, **מרדכי וירשובסקי, זאב כ״ן**, אברהם מלמד ו**יגאל כהן** שמחו מאד לאכול את הארוחות במיזנון־הכנסת. הם הסבירו: „אחרי שהיינו במיזרח ברלין, שם הגישו לנו רק דגים, בגלל ענייני כשרות, האוכל המוגש במיזנון־הכנסת הוא ארוחת־מלכים."

■ בישיבה של נשיאות־הכנסת עמדה על סדר־היום הצעה שנושאה: „מודעי גורם לאינפלציה." העיר על־כך מזכיר מישרד ראש־הממשלה, **אריה נאור**: „זאת פשוט טעות דפוס. צריך היה להיות (רוח־אללה) **חומייני** גורם לאינפלציה."

■ בדיון בכנסת על התק[illegible] אמרה ח"כ **שולמית** [illegible]ני כי הגיע הזמן לבדוק [illegible]כי המימון של היישובים [illegible] דר[illegible]אמונים והישיבות. [illegible] הורביץ בקריאת־[illegible]: „מה הקשר בין יישובים לישיבות?" השיב לו בקריאת־ביניים ח"כ **גד יעקובי**: „הישיבות זה הנקבה של היישובים; והרי אלוני היא בעד שיוויון־זכויות!"

■ כאשר נשאל ח"כ אבא אבן אם בהתמודדות במיפלגת־העבודה בין הח"כים יצחק רבין ושימעון פרס לא חבל על החלב שנשפך, השיב: „אמנם החלב נשפך, אך אם מחירי החלב אצל שר־האוצר הם יקרים כמו עכשיו, צריך לבכות על כל טיפה שנשפכת."

■ בפגישה האחרונה בין אבא אבן לשר־החוץ לשעבר של ארצות־הברית, **הנרי קיסינג'ר**, הסביר אבן כי כל הגלריה של האישים היהודיים בעולם תועלה בתיכנית האמריקאית בהנחייתו. אמר לו קיסינג'ר: „באמת? אתה מתכוון לכולם? מ**משה רבנו** והנביא **ישעיהו** עד **אלברט איינשטיין** והנרי קיסינג'ר?"

■ שר התמ"ת, **גידעון פת**, סיפר בערב־ראיונות שערך **איתן דנציג**: „הופעתי במקומות שונים. פעם הופעתי בקיבוץ של השומר הצעיר, ושם הייתי על תקן של **שושנה דמארי**. באתי רק כדי לבדר, ולא היה לי שום סיכוי לקבל אפילו קול אחד."

■ **שימעון גוטמן**, הנאשם ברצח חמותו על־ידי מישלוח חבילת־תופת, ערך עם אנשי־המישטרה שיחזור בביתו. כאשר היו שם, ביקש רשות לקחת איתו לבית־המעצר גלויה ששלחה לו אשתו מחוץ־לארץ. על פי החשד, המניע לרצח היה חשדו כי חמותו מסכסכת בינו לבין אשתו. השוטרים הרשו לו להחזיק בגלויה.

■ **סלומון משראווי**, המודיע המישטרתי, סיפר כי נשלח לפני כחודש וחצי, עם תחילת גילויי כנופיית־הפיצוצים ביפו, לחוץ־לארץ, על חשבון המדינה. השבוע נראה משראווי שוב בבית־המישפט, וסיפר כי בילה את זמנו בפאריס. שם עזר, לדבריו, בהתנדבות באירגון הפגנת־המחאה של היהודים על הפיצוץ בבית־הכנסת ברחוב קופרניק. הוא חזר ארצה מכיוון שעליו להעיד בתיקים בענייני סמים שבהם הוא העד העיקרי.

■ הפרקליט **סכרין** („עוזי") **שראטר** מספר כי **משה קישינובסקי**, הנאשם ברצח אשתו, סופר בהודאתו כי האשה באה לדירתו נגד רצונו. כאשר ביקש ממנה ללכת, ענתה לו: „טוב לי כאן, ואני אשאר כאן. רק מתה תוציא אותי מפה!" חייך הפרקליט: „הוא פשוט לקח את דבריה ברצינות!"

■ החקיין **טוביה צפיר**, שהופיע לפני חיילי המישטרה הצבאית, בישר לקהל: „שלושה מס־צדיקים חדשים מצטרפים למישטרה הצבאית: **רפאל** („רפול") **איתן**, מפקד־צבא, **אריק שרון**, מגדל־צנון, וייגאל הורביץ, מארגן־צנע."

■ באותו ערב הציג המנחה, **משה טימור** את מנצח תיזמורת־צה"ל, סא"ל **יצחק גרציאני**, במילים „זה החייל היחידי בצה"ל שתמיד מנצח!"

■ איש קול ישראל, **שמואל שי**, הרגיע את הזמרת **שולה חן** ואמר לה כי בבנק הפועלים אין בעלה מפורסם כמוה. „באתי לבנק ושאלתי איפה יושב **אבינועם קורן**. אמר לי אחד הפקידים: אתה מתכוון לאבי, בעלה של היפה הזו מן הטלוויזיה־ימודית?" תגובתה של שולה: „הגיע הזמן שאבי יידע את מקומו."

■ מיטבחה של **חיה מן**, מנהלת לישכת יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, הפך למפורסם ביותר בין העיתונאים בירושלים. בכל יום שישי בערב מתכנסים אצלה לארוחות קבועות, ושם מועבר מידע עדכני על עניינים שברומו של עולם. חיה היא אמו של איש הטלוויזיה **מיכה לימור**.

■ העיתונאית **עמליה ארגמן** ובעלה, המיזרחן **אהרון ברנע**, עברו להתגורר בבית חדש ברמת־השרון. שכנתם, הזמרת **חווה אלברשטיין**, ערכה להם מסיבת הפתעה, והזמינה את כל השכנים. כל אחת מן השכנות הביאה עוגה מעשה ידיה.

■ האופנאית **שרה מילר** איננה עסוקה רק בעיצוב אופנה. לקראת הוועידה של מיפלגת העבודה החליטה לומר את מה שיש לה בצורת שיר: „אם אתה רק נץ, אז לך ותתפוצץ, כשרבין מתפרץ ופרס משתחץ. הדליקו את הגץ, לבשו את השחפץ, עשו כאן מלחה־מץ וזו הממשה־לץ. כולכם לי לרועץ, אני יורה החץ, במי אבחר יועץ ומי יותר נוצץ. אפשר להתרחץ, לקבל תמיד הזץ, ואנו שוב בקץ ונתלה על עץ."

יצחק מודעי

שר האנרגיה, בא לחגיגה שערכו לכבוד יום־הולדתו של זאב ז'בוטינסקי. על ידו הימנית ענד רצועת־עור. כאשר נשאל לפשר הרצועה, הסביר תשר: „לפני חצי שנה שברתי את ידי, וזו היתה בגבס במשך שישה חודשים. לפני חודש הסירו את הגבס, ומאז אני נמצא בטיפול פיסיותרפי. כדי שלא לחבל בטיפול זה, עלי לענוד את רצועת־העור. בעוד שבועיים או שלושה אוריד גם את הרצועה." כשנשאל מדוע הוא ושלמה („צ'יצ'") להט, צחקו בטכס, השיב: „שוחחנו על עניינים רציניים ביותר. אך החיוך היא הדרך היחידה לטפל היום בדברים רציניים."

רחל מרום

שנלוותה לרעיית הנשיא, אופירה נבון, גרמה בתחילת המסע במצריים לניחושים רבים. תחילה סברו רבים כי היא אחותה של אופירה, מפני שהיא דומה לה בפניה וגם בצורת־הדיבור שלה. לאחר מכן היה שראו בה יועצת לענייני לבוש ואיפור, מפני שנראתה תמיד מטופחת וזוהרת. אולם רחל אדומת־השיער ותכולת־העיניים אינה לא זאת ולא זאת. היא, מורה לילדים מחוננים, ידידה של אופירה נבון, והיא נלוותה אליה כדי לעזור לה בשעת הצורך.

רחל שוורץ

האם של רות דיין וראומה וייצמן, באה עם בעלה, עורך־הדין צבי שוורץ, לתוכנית של גלי צה"ל, „תרגיל בחמש אצבעות", עם הגרפולוגית חנה קורן. המנחה מני פאר (באמצע) שאל את הזוג, הנשוי כבר 65 שנים, איך התחיל הרומן ביניהם. „כל הסיפור כתוב כבר ב,העולם הזה', אבל אם אתה רוצה באמת לדעת, אז הכרנו בגימנסיה, ובכיתה השמינית עברנו להתגורר ביחד, עוד לפני שנשאנו, כדי לחסוך בכסף." העירה אשתו: „זה לא אומר שאני ממליצה לכל זוג לעבור ולהתגורר ביחד. לנו זה התאים. ידענו כבר אז כי זה לכל החיים."

הזלילה הגדולה

הזמרת אילנית מילאה את הצלחת שלה בכל־טוב, שהיה שם בשפע. „הדיאטה לא מטרידה אותי היום,” אמרה וניגשה לזלול. אילנית באה עם החבר שלה, עורך־הדין אלי תמיר, שגם הוא זלל.

בעל האוסף

הוא שחקן התיאטרון הקאמרי שלמה וי־שינסקי, שביום מלאת לו 37 שנים הופתע על־ידי ידידיו, שערכו לו מסיבת־הפתעה בביתם אשר בצהלה. הוא הסתובב כל הערב משתאה נוכח העובדה, שכל ידידיו זכרו את תאריך יום־ההולדת שלו. „איזה חברים נפלאים יש לי — בכל פעם אני נוכח בזאת מחדש,” ציין בעל השמחה.

מיזוג גלויות

הפגינו ז'קלין ירושלמי, שנולדה בא... ובעלה מיקי ירושלמי, שהוא מ... אנגליה, על השטיחים של המישפחה. ז'קלין הבלונדית התיידדה עם יש... מנהל מיפ־רבות, ביניהן הדוגמנית בלי כהן. השתיים שוחחו ארוכות ליד הב...

מסיבת השבוע

אוסף לא־נורמלי של חתיכות עולמיות הפתיעו את השחקן ביום הולדתו

„ט יילפנתי הערב לשתי בחו־רות, הסברתי להן שיש לי יום־הולדת ואני רוצה לבלות איתן, אך שתיהן סירבו לי ואמרו לי שהן עסוקות. אחר־כך טילפן אלי ידידי אודי רובוביץ וסיפר לי סיפור מוזר, שהוא רוצה לקחת אותי לפגישה עם איזה איש־עס־קים אמריקאי ושאני אעזור לו באנגלית. לפני זה אמר, שצריך לעבור ליד ביתו בצהלה, כדי לק־חת גם את שולי, אשתו. עליתי לכאן ופשוט לא האמנתי למראה עיני. כל הידידים שלי, כולל שתי הידידות שטילפנתי אליהן, המ־תינו לי פה, כדי לערוך לי מסיבת־הפתעה. אני בכלל לא תופס איך הם זכרו את התאריך הזה. אני כל כך נרגש, שאני לא יודע מה לעשות עם עצמי,” כה אמר שחקן התיאטרון הקאמרי שלמה („וישי”) וישינסקי.

ואמנם, כל החתיכות היפהפיות שהכיר באו למסיבה. בעלת־הבית, שולי, טרחה והכינה מאכלים ער־בים לחיך. שלא לדבר על עוגת־יום־הולדת. הפטיפון השמיע שירים שקטים והחבורה עלזה ושמחה.

„לא הייתי מחמיצה מסיבה לכ־בודו של וישי,” אמרה הדוגמנית היפהפיה חווה לוי. בעל־הבית, אודי רובוביץ, שהיה בעבר שחקן כדורגל בבית״ר ירושלים, כיום מנהל מיפעל, סיפר על הידידות הוותיקה בין השניים.

...לכת המיטבח

היא אסתר רוטהולץ, העובדת במיזנון בטניס סנטר ברמת־השרון, זכתה לנשיקה על שהכינה בלינצ'ס, מאכל האהוב עליו.

צלילי המוסיקה

נעמו לאוזניה של בעלת־הבית, שולי רובוביץ, אשתו של שחקן הכדורגל לשעבר, אודי רובוביץ, שאירגנה את כל המסיבה לכבוד שלמה וישינסקי. שולי גם הגישה מטעמים מפרי ידיה.

היפה והחיה

היא הדוגמנית היפהפיה חווה לוי שהיתה לפני כמה שנים מלכת־היופי של ישראל. היא התגוררה כמה שנים בארצות־הברית, שם אף נישאה לבחור אמריקאי, אך נפרדה ממנו ושבה לארץ.

חתן המסיבה שלמה וישינסקי, המעורה היטב בשטח הספורט, הוא בעצמו שחקן טניס וכדורגלן לעת מצוא. לכן באו למסיבה אנשי־ספורט, כמו השדר גידעון הוד. וחתיכות יפות — שהן ה־מומחיות השניה של וישינסקי. בעיקר אחרי שנפרד מאשתו תל־מה. הוא הסתובב נרגש ביותר באותו ערב, עד כדי כך שאיש לא הצליח לשוחח איתו.

כשהגיע לדירה וראה את כולם, פנה לאחד החדרים כדי להירגע קצת. אחר־כך טילפן אל אחותו בקיבוץ וסיפר לה על המסיבה.

בסוף הערב באה גם אשתו בנפרד תלמה, כדי לאחל לו יום־הולדת־שמח.

„אני בן 37 כיום, ומעולם לא ידעתי שכל החברים שלי כה או־הבים אותי,” אמר.

כשנשאל איך הוא מצליח לש־מור על כושר גופני טוב, הסביר כי בכל בוקר הוא משחק טניס.

„את כל הבחורות היפהפיות ה־אלה שכאן אני מכיר כבר שנים. כולן ידידות טובות שלי,” הסביר לזכרים המקנאים.

ידידים ותיקים

וישינסקי הוא אמנם שחקן, אך אינו נימנה על חוגי הבוהמה. את ידידיו בחר לו דווקא בחוגים אחרים. למרות שהוא נכנס עתה לשוק הרווקים, מעדיף השחקן לבלות עם ידידיו הוותיקים תחת להיראות במקומות פומביים עם נערות שונות בכל ערב.

אחרי שתיה וזלילה פתחו המ־סובים בריקודים. המסיבה העליזה נסתיימה בשעות הקטנות של ה־לילה.

„אני לא אשכח לאודי ולשולי את המסיבה הזו ואת כל הטירחה שטרחו למעני,” אמר השחקן, נר־גש עד דמעות.

עד מאה ועשרים.

עושה עיניים

היא השחקנית הצעירה רונית אופיר, שלטשה עיניים גדולות במנות האוכל הדשנות. „אני שומרת על דיאטה,” אמרה, „לכן אני רק מסתכלת.”

מקשיבה

עם סיגריה ביד, היא הדוגמנית בלי כהן, שלא רצתה להחמיץ את החוכמות. בתמונה למטה: סימה העובדת בטלוויזיה.

אשה לבדה

היא הדיילת חנה עזרא, שבאה ב[illegible] ידידה הקבוע, האלוף אברהם („א[illegible]רשה”) טמיר. היא באה באוברול בצבע כסף שהבליט כל פרט בגופ[illegible]

אח״מ

הרופא שהמליץ על ניתוח הרב גורן באמריקה נפסל בשעתו על־ידי הרב

הרב המנותח הרב גורן, המאושפז עתה בקליבלנד, התנגד בזמנו לנישואי בתו דרורית עם הדוקטור הצעיר, משום שתמרי לא היה בעל יחוס מתאים לרב.

החתן הרופא הדוקטור ישראל תמרי, חתנו של הרב גורן, שחתם על ההמלצה לשלוח את חמו לניתוח בקליבלנד. תמרי נחשב לאחד הרופאים הכישרוניים בשיבא.

אם מקבלים את גירסתו של הרב שלמה גורן, שמי שהציל את חייו בשבוע שעבר היו אלו־הים וחתנו — של גורן, לא של אלוהים — הדוקטור ישראל תמ־רי, הרי שזו הוכחה נוספת לצידקתו וגדולתו של אלוהים.

כי לפני שש שנים, היה זה רק אלוהים, בעזרתה הפעוטה של בתו של גורן, דרורית, שהצליח לעמוד נגד מילחמתו של הרב הראשי בד״ר תמרי. אם אלוהים לא היה עוזר אז לתמרי, לא היה יכול תמרי לעזור בשבוע ש־עבר לגורן, והרב הראשי היה צריך חו״ח להיות מנותח בארץ הקודש ולא בק״ק קליבלנד.

דרורית וישראל תמרי הכירו בבית־החולים על־שם שיבא בתל־השומר. דרורית היתה אז חיילת, שהוצבה לתפקיד מזכירה רפואית בביתן 39א׳ בבית־החולים. ותמרי היה רופא צעיר ומבטיח בביתן 38. דרורית, כיום בת 25, היא אשה צעירה ויפהפיה, המזכירה את אמה, הרבנית צפיה, בצעי־רותה. לראשונה היא ראתה את תמרי בחדר־האוכל של בית־החו־לים. אחר־כך הם נפגשו על ה־דשא שבין שני הביתנים, והאהבה בין השניים פרחה.

כשהיחסים ביניהם נעשו רצי־ניים, הוזמן ד״ר תמרי לבית הרב הראשי בשדרות דויד המלך בתל־אביב. הרב והרבנית קיבלו את הדוקטור בסבר פנים יפות, אך כאשר הסבירה להם דרורית שה־פעם מדובר בחתונה, התחלחל הרב הראשי.

הפרשה הזכירה לו פרשה אח־רת, שאירעה במישפחתו חמש שנים קודם לכן. אז הביעה בתו הבכירה, תחיה, את רצונה להינשא לכלכלן הצעיר, אהוד שפירא. לשפירא היתה מיגרעת אחת בילבד: אביו היה חייט פשוט.

גורן נלחם בכל כוחו נגד נישואי בתו הבכירה. הוא ציפה לה שידוך טוב יותר, מכובד יותר. רק אחרי חודשים רבים, שבהם עמדה תחיה על דעתה והודיעה בהחלטיות שלא תכנע לאביה, ש־היה אז הרב הראשי לצה״ל, ורק אחרי שנודע לגורן שמתנגדיו עומדים לפרסם את הסיפור — הוא נכנע.

הוא ערך לתחיה ולבחיר ליבה חתונה מפוארת במלון רמת־אביב, שאליה הוזמנו כל אישי המדינה ומפקדי צה״ל. כעבור כמה שנים הבין גורן שהוא טעה ותחיה צדקה.

אולם גורן אינו אדם הלומד מ־הניסיון. כשבאה דרורית עם תמ־רי, ערכו לו מקורביו בדיקה יסו־דית ביותר על החתן וריקעו. הת־ברר, אמנם, כי ד״ר תמרי, שהוא היום בן 34, הוא אחד הרופאים הצעירים הכישרוניים והמבטיחים ביותר בתל־השומר, אך תכונות אחרות של תמרי לא מצאו חן בעיני הרב.

תמרי, בן למישפחה דתית, לא ניצל את האפשרות הניתנת לב־חורים דתיים — הוא לא הלך ללמוד בישיבה כדי להימלט מה־שירות בצה״ל. גם בית־הספר־ל־רפואה, שאליו התקבל, לא מנע ממנו להתגייס לצבא כנדרש. תמ־רי החליט לא לנצל את זכות העתודה־האקדמאית שהוצעה לו, התגייס לצה״ל, עלה בסולם הדר־גות והגיע לדרגת סרן, כשהוא משמש כקצין־מבצעים.

רק אחרי שסיים את שירותו הצבאי, התקבל לבית־הספר־לאפו־אה, ואת שנות ההתמחות שלו עשה בתל־השומר. פרופסור חיים שיבא המנוח, מי שהיה מנהל בית־החולים, היה ידוע כאדם בעל חוש בלתי־רגיל לגילוי כישרונות צעירים בשדה־הרפואה. הוא הב־חין מיד במתמחה הצעיר, שבועות אחדים בילבד אחרי שתמרי הגיע לבית־החולים, לקח אותו תחת חסותו והעביר אותו לעבוד בביתן שלו, ביתן 38. כשנפטר שיבא, הפך תמרי לבן־חסותו של יורשו, ה־פרופסור מרדכי שני.

אלה הן המלצות אישיות, שכל אב היה מתברך בהן עבור בתו. אך שליחיו של הרב גורן עשו עבודה נאמנה, וסיפקו לרב הראשי פרטים מדוייקים גם על מישפחת תמרי.

בן של שוטר פשוט

השוטר צבי תמרי ידוע בכל ירושלים. קודם פרישתו מהעבודה, כמה חודשים לפני חתו־נת בנו עם דרורית, העניק לו ראש עיריית־ירושלים, טדי קולק, את פרס ירושלים לאזרח־עיר־נאמן. תמרי, שמאחוריו שירות מישטרתי עשיר, התפרסם במייוחד כשהרכיב את הקלסתרן של רו־האן, האוסטרלי שהצית את מיסגד אל־אקצה.

אך צברי תמרי היה בכל זאת שוטר פשוט, ובנו, ישראל, למרות תואר הדוקטור שלו וחוות־הדעת המצויינות עליו, הוא בסך הכל בנו של שוטר פשוט. גורן לא יכול היה להשלים עם העובדה ששתי בנותיו תנשאנה לבנים של אנשים פשוטים.

הוא הפעיל לחצים על בתו, כדי שתבטל את תוכניתה להנשא לתמרי. כלפי תמרי התייחסו הרב ואשתו בנעימות, והמשיכו לקבלו בביתם לפני החתונה, אך את עיקר הלחצים הפעילו על דרורית.

יחסו של הרב גורן אל פשוטי־העם הוא משונה, בהתחשב עם הרקע שלו. גורן נולד בעיירה זמברוב, שבפולין, לאביו ר׳ אב־רהם גורנצ׳יק, שהיה אמנם מוסמך לרבנות, אך התפרנס מעבודתו כמדפיס.

עם זרם החסידים שהגיע לארץ עלתה גם מישפחת גורנצ׳יק, ו־היתה ממייסדי המושב כפר־חסי־דים שבעמק־יזרעאל. כאשר קשתה מלאכת יבוש הביצות על אביו של גורן, הוא עקר לירושלים.

מנקודת הראות הדתית, מוצאה של אשתו, הרבנית צפיה, מכובד הרבה יותר משלו. היא בתו של הרב דודי כהן, מי שהיה מ[illegible] ליה הרוחניים של ישיבת [illegible] הרב, שנוסדה על־ידי הרב [illegible] המנוח. למרות זאת, היה גורן, הרב המתקדם כביכול, מתנגד חריף לנישואי דרורית עם תמרי.

אביו של תמרי, השוטר בדימוס, הגיב אז על סערת הרוחות שהיתה: „מה מתערבים בחיים של הבן שלי?״ ישראל תמרי עצמו לעג לנסיונותיו של גורן להפריע לו לשאת את בחירת ליבו: „אני לא צריך המלצות של אף אחד על האישיות שלי.״

כשהבין גורן, לפני חמש שנים, שדרורית עומדת להמרות את פיו ולהנשא לתמרי גם ללא ברכתו, הוא נכנע וקיבל את תמרי אל מישפחתו.

אין ספק, שאז הוא לא ידע שיהיה זה הדוקטור תמרי שיחתום על חוות־הדעת־הרפואית, שתמליץ על ניתוח־הלב שלו דווקא בקליבלנד. חוות־דעת זו מאפשרת לרב גורן לקבל את הוצאות הנסיעה ואת דמי הניתוח והאישפוז מקופת־המדינה.

ההתנגדות הראשונה הרב גורן בטכס נישואי בתו הבכירה, תחיה, עם הכלכלן אהוד שפירא. גורן התנגד גם לחתונה זו, משום ששפירא בנו של חייט. לאחר שהתעורר חשש שמתנגדיו יפרסמו את הסיפור, הסיר את התנגדותו.

אנשים

לעיתונים יש הסתיידות עורכים
ומשל מסתכל בראי במקום בחלון

■ הפסל **יגאל תומרקין** כתב ספר חדש, ותודות לכך התראיין בתוכנית הרדיו כל צבעי הרשת. המראיין, **יוסי גרבר**, ציטט בתוכנית קטע מדברי־ביקורת שכתבה עליו העיתונאית **הדה בושם**, שבו היא לא מחמיאה לתומרקין, שהוא ידידה הוותיק. הגיב הפסל: „הגברת בושס אוהבת אנשים יפי־נפש, ואני לא כזה. היא נעלבה מכך ששיחקתי עם סמל הביל״ויים בצורה לא הוגנת והיא, שהיא נצר למשפחת ביל״ויים, נעלבה מכך.״

■ אחרי הראיון הזמין גרבר מאזינים לטלפן אל הפסל. אחת המאזינות אמרה ליגאל שאיננה מבינה את יצירותיו. ענה לה יגאל: „את פשוט לא אינטליגנטית.״ מאזין אחר טילפן ואמר ליגאל שהוא מיטרד אקולוגי. ענה לו תומרקין: „אני רואה שאתה מאד נרגש. אולי תיקח ואליום אחד, ותטלפן אלי בעוד חצי שעה.״ בנקודה זו הפסיק גרבר את קבלת השיחות הטלפוניות לפסל.

■ ראש אגף התקציבים של האוצר, **ישראל ארקין**, הטיח בפני מזכ״ל ההסתדרות **ירוחם משל**: „אינכם מסתכלים בחלון! אתם מסתכלים בראי! אתם אוהבים לראות את עצמכם בילבד!״

דפנה שוחט בת שמונת החודשים, היא דור רביעי במישפחתה של הזמרת יפה ירקוני. להצגת הילדים החדשה של יפה באו (משמאל) אמה, מלכה גוסטין, ובתה של יפה, אורית שוחט, שהביאה את בתה התינוקת. אורית נשואה לרופא יגאל שוחט, אשר היה טייס־קרב בתקופת מילחמת ההתשה. באחת הפעולות נפגע מטוסו והוא נפל בשבי המצרי.

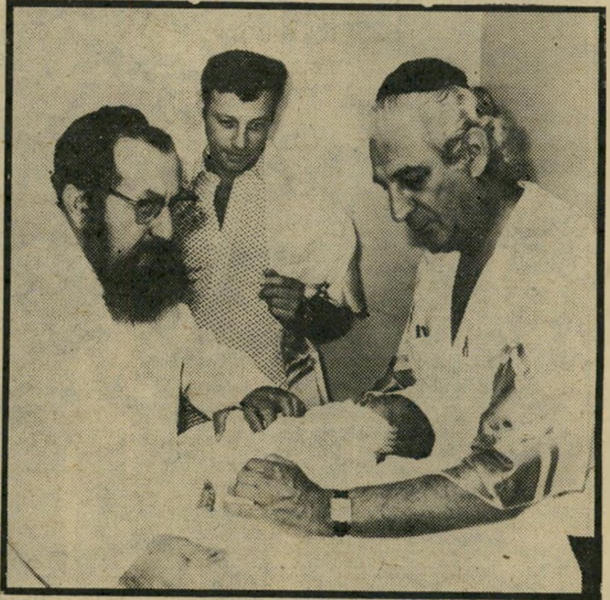

גדי יגיל הבדרן, מתבונן בטקס ברית־המילה שנערך לבנו השלישי, דן, שנולד בשבוע שעבר. המוהל, שימעון שוחט, עוסק במלאכה, בעוד שהסנדק, הפרופסור דויד סר, מחזיק בתינוק. „זה הניתוח הראשון שבו אני יושב,״ הסביר הגינקולוג הנודע. בתמונה למטה: שחקן „הקאמרי״ הוותיק, משה חורגל, שהוא סבו של התינוק ואביה של בלהה, רעייתו של גדי. חורגל כבר אינו משחק בתיאטרון, ואת ימי הפנסיה שלו הוא מבלה בהנאה עם נכדיו המבקרים לעתים קרובות.

■ מי שהתפלא מדוע יוצא חבר מועצת עיריית ירושלים, **שמואל פרלבורגר**, בשעה חמש לפנות בוקר מביתו, קיבל את ההסבר הבא: „זו השעה היחידה שבה אני יכול להתאמן בירי, לקראת התחרות הארצית בקליעה לאליפות המישמר האזרחי.״

■ האחראית על יחסי־הציבור בכנסת, **שרה יצחקי**, אירחה בשבוע שעבר בכנסת את השחקן האמריקאי, **ריצ׳ארד צ׳מברליין**, הנמצא בארץ לצורך הקלטת תוכנית של חג־המולד. הוא לא כל־כך התעניין בח״כים, אלא בנשים היפות המסתובבות שם.

■ בערב הדסה, שנערך בירושלים, סיפרה **יהודית ביילין**, ששירתה שנים רבות בשירות הדיפלומטי הישראלי, כי הקצין הבריטי האגדתי **אורד וינגייט** עזר לה ולבעלה למצוא דירה בירושלים, אחרי שנישאו בשנת 1938. „וינגייט לא התעניין בשום דבר, חוץ מגודל האמבטיה. הוא נכנס לכל אמבטיה ודאג לוודא שאדם יכול לשכב בה בנוחיות, ובירושלים היה קשה מאוד למצוא דבר כזה.״

■ בכנס האחיות, שנערך השבוע טען הד״ר **כרמי יוגב**, מנהל גימנסיה הרצליה בתל־אביב, כי בקרוב תיעלם הוראת הפיסיקה מבתי־הספר התיכוניים. „באוניברסיטות לא מכשירים היום מורים לפיסיקה. את המיקצוע הצילו בעשר השנים האחרונות העולים מרוסיה.״

■ באותו כנס דיבר העיתונאי **נתן דונביץ** על מה שאינו בסדר בעיתונות. „יש תופעה הנקראת הסתיידות עורכים.״

■ השחקנית האמריקאית בת ה־82, **מולי פיקון**, העומדת לבוא ארצה לסיבוב הופעות, מזכירה בתוכניותיה לקהל האמריקאי כי בשנים הראשונות של המדינה היתה חברת המכוניות קייזר־פרייזר החברה הפעילה ביותר לייצור מכוניות בארץ. כאשר תיכננו את המכונית הראשונה, הזמינה החברה את ראש־הממשלה דאז, **דויד בן־גוריון**, ואמרה לו שיתנו לו את המכונית, והוא ישלם עבורה לירה אחת באופן סימלי, כדי שלא יאמרו שהוא מקבל שוחד. ואמנם, בן־גוריון בא למקום, קיבל את המכונית, הכניס את ידו לכיס וגילה שכל מה שיש לו זה שטר בן שתי לירות. כאשר פנה על רעייתו, **פולה**, ושאל בעצתה, אמרה לו זו: „בכסף הזה תיקח שתי מכוניות.״

■ בתוכנית־הרדיו כל צבעי הרשת תקף העיתונאי **רפי מן פריסטר** את הוראת מישרד־החוץ שלא להזמין יורדים לאירועים ישראליים בחוץ־לארץ. פריסטר דיבר על הנושא כשעה. אך דובר מישרד־החוץ, **נפתלי לביא**, הכחיש שמישרדו הוציא הוראה כזו.

בנק לאומי שמח להציג בפניך תכנית חדשה, "כח לחיילים",
התכנית מיועדת לחוסכים מגילאי 16 ולחיילים עד תום שרות חובה.

חייל, אם אתה חולם מה תעשה לאחר השחרור
במקום לחלום, תוכל לדאוג לכך שתהיה משוחרר באמת (גם מבעיות כספיות) ולפתוח תכנית חסכון "כח לחיילים"
של בנק לאומי.

הכנס ב"אפטר" הבא
לסניף הקרוב של בנק לאומי ובחר במסלול החסכון הנוח לך: הפקדה חד פעמית או תשלומים
ניתן לחסוך בשני המסלולים גם יחד ולצבור קרן חסכון של עד 24,000 שקל.
מינימום הפקדה 10 שקלים, רואה, גם חייל כמוך יכול לעמוד בזה.

ועכשיו, לחלומות שלך יש כיסוי כי תהנה מ-
* 3% ריבית שנתית צמודה. * הצמדה מלאה (100%) על הקרן והריבית החל מתום 3 שנים.
* הריבית וההצמדה פטורים ממס, החל מתום 3 שנים. * מענק בשעור 5% מהקרן.

ובהזדמנות חגיגית זו
צ׳ופרים נוספים, 4 פנקסי שיקים חינם! פטור מדמי ניהול חשבון! והלואה של עד 1000
שקלים עם השחרור! כל זאת כאשר תעביר את משכורתך הצבאית באמצעות בנק לאומי.

וכעת
השרות הרבה הרבה יותר נעים כי מבחינתנו, 3 שנות שרות מקבילות ל–3 שנות חסכון.
כמו שאומרת הסיסמא שלנו–אתה מרוויח מכל יום של שרות.

פרטים בסניפי בנק לאומי, בנק אגוד ובנק עליה-לאומי.

בנק לאומי

טל־ארויו

קארטר מול רגן -

מה טוב ליהודים?

השאלה הקלאסית היא: מה טוב ליהודים? או, במהדורה מודרנית יותר: מה טוב למדינת ישראל? מי משני המועמדים העיקריים לנשיאות ארצות־הברית — הנשיא־היוצא ג'ימי קארטר או מושל־קליפורניה־לשעבר רונאלד רגן — יתמוך יותר במדינת־ישראל, או יפגע בה פחות?

השאלות האלה טעונות, כמובן, פירוט. מ ה טוב לישראל? על כך יכולות להיות דיעות שונות מאוד בישראל עצמה. האם טוב לישראל שנשיא ארצות־הברית יתמוך ללא עירעור והירהור במדיניותה של ממשלת־בגין? או שיתמוך במדיניות שלגביה קיים קונסנזוס של רוב גדול במדינת־ישראל? ואולי נכון ההיפך: שטוב לישראל שבוושינגטון יישב נשיא אמריקאי בלתי־תלוי, המסוגל להפעיל על ממשלת־ישראל לחץ בכיוון להשגת שלום כולל?

להלן נעשה נסיון לתאר, בצורה פשטנית, את ההבדלים בין שני המועמדים — במידה שקיימים כאלה — לגבי הנושאים הנוגעים לישראל. ניתוח זה אינו מבוסס על הבטחות־בחירות, השוות בארצות־הברית — כמו בישראל — כקליפת־השום, אלא על הערכת הנתונים האובייקטיביים והסובייקטיביים.

כל נשיא אמריקאי חשוף ללחץ המימסד היהודי המאורגן, הפועל על פי הוראות מישראל. לחץ זה יונק את כוחו מן הגורמים הבאים:

(א) נשיא הרוצה להיבחר מחדש חייב להתחשב בקולותיהם של היהודים במדינות־מפתח, דבר הבא לידי ביטוי חד דווקא בבחירות אלה.

(ב) השפעת היהודים באמצעי־התיקשורת, שם הם תופסים עמדות־מפתח רבות. (ג) יכולתם של היהודים לתרום למיפלגות מכספם.

חשיפה ללחץ יהודי

לפי החוקה האמריקאית, אין נשיא יכול להיבחר בפעם השלישית. אם ייבחר קארטר מחדש השבוע לא יוכל, איפוא, להציג את מועמדותו מחדש. משום כך יהיה משוחרר לגמרי מן החשש שמא יפנו לו הבוחרים היהודיים עורף. זהו המקור העיקרי לפחד השורר בחוגים מדיניים בישראל מפני תקופת־כהונה שנייה של קארטר.

להלכה יכול רגן להיבחר לכהונה שנייה, אם ייבחר השבוע לתקופת־כהונה ראשונה. אך למעשה אין אפשרות זו קיימת, בגלל גילו המופלג, לפי מושגים אמריקאיים. רגן מתקרב לגיל 70, ואין הציבור האמריקאי רוצה בנשיאים קשישים, מחשש שמא בעיות־הבריאות שלהם ישפיעו על כושר־הפעולה ויכולת־ההחלטה בעיתות־משבר. משום כך יהיה גם רגן משוחרר מלחץ יהודי זה.

עמדות בטווח הקצר

אם ייבחר קארטר מחדש, ימשיך כל המנגנון הממשלתי לתפקד בלי הפסקה, גם אם יחליף קארטר כמה אנשי־מפתח במינהל שלו. משמע: כל התהליכים המדיניים הנוגעים לישראל, ובעיקר לשיחות האוטונומיה, יוכלו להימשך מייד. בכל עמדות־המפתח יישבו אנשים המכירים היטב את הבעיות והאנשים, ושיש להם דיעות מגובשות.

אם ייבחר, יצטרך להקים ממשלה שלמה חדשה. לפי השיטה האמריקאית, מתחלפים לא רק הנשיאים, אלא גם כל השרים, כל הפקידים הבכירים, רוב השגרירים וגם חלק ניכר של הפקידות הבינונית. משמע שבכל עמדות המפתח יישבו אנשים חדשים, שלא יהיה להם מושג בעניינים שיהיו מופקדים עליהם. משמע: שנת 1981 תחלוף, לפחות עד הבחירות בישראל, מבלי שתהיה ממשלה אמריקאית יעילה.

עמדות בטווח הארוך

בטווח הארוך יפעל קארטר על־פי האינטרסים ארוכי־הטווח של ארצות־הברית, תוך איזון הגישות של מישרד־הביטחון (המעוניין בישראל חזקה, כשוט כלפי העולם הערבי ומדינות־הנפט) ומישרד־החוץ, המבקש למנוע את חדירת הסובייטים על־ידי גיבוש גוש פרו־אמריקאי גדול בעולם הערבי. לשם כך יפעל קארטר להשגת שלום כולל. פעולה זו תמותן על־ידי חוסר־היעילות של האיש ואי־יכולתו לכפות את רצונו בצורה תקיפה ונמרצת.

רונאלד רגן הוא מועמד הימין השמרני, הפועל כעושה־דברו של ההון הגדול. ההון האמריקאי הגדול — החברות הרב־לאומיות, חברות־הנפט, חברות התעשייה הכבדה והבנקים — מעוניין בעיקר בזרם סדיר של הנפט הערבי. משום כך הוא מעוניין למנוע את עירעור היציבות בעולם הערבי ואת הפיכתו של העם הפלסטיני לגורם מהפכני במדינות־הנפט הערביות. על כן יש להניח כי ממשלה של רגן, אחרי שתתבסס בתפקידה, תפעל להשגת שלום כולל. מבחינה זו לא יהיה הבדל בין ממשלת־רגן ובין ממשלת־קארטר.

הגישה המיפלגתית

כאיש־מיפלגה, יהיה קארטר קרוב יותר לענייני ישראל מאשר יריבו. המיפלגה הדמוקרטית היא המיפלגה המסורתית של היהודים (ושל שאר המיעוטים האתניים). אם יימנעו היהודים הפעם מלהצביע בעדה, תשתדל המיפלגה לרכשם בחזרה. מועמדי המיפלגה לסנאט ולבית־הנבחרים ילחצו אף הם על קארטר בכיוון זה. במידה שקיימת השפעה מיפלגתית על נציג־המיפלגה היושב בבית הלבן, היא תופעל לטובת מדיניות שתתקבל על דעת היהודים (קרי: ישראל).

המיפלגה הרפובליקאית לא זכתה מעולם בקולות היהודים, ועל כן היא משוחררת במידה רבה מלחץ יהודי. הדבר לא ישתנה גם הפעם. המיפלגה היא מיפלגת המימסד הוואס"פי (ואס"פ: ראשי־התיבות באנגלית של „לבן־אנגלו־סאכסי־פרוטסטנטי"), והיא מחזרת אחרי קולות המיעוטים רק בעת בחירות. משום־כך יהיה איש המיפלגה הרפובליקאית בבית הלבן חשוף פחות ללחצים מיפלגתיים לטובת ישראל והמימסד היהודי. ישראל תוכל להשפיע על הנשיא רק בדרג המדיני הישיר ולא באמצעות הקונגרס והמיפלגה.

היחס לבעיות ספציפיות

אין משמעות להבטחות־בחירות, וגם לא לפילפולים לגבי אש"ף, שהסעירו את המערכת בימים האחרונים. ממשלת קארטר תתנגד לחוק־הגולן, להתנחלויות, להתקפות בלבנון (במידה שלא תואמו מראש עם האמריקאים). הוא לא יכיר באש"ף אלא אחרי שהאירגון ישנה את עמדותיו הרישמיות כלפי אמריקה וישראל. אולם בתקופת־הכהונה השנייה יוכל קארטר לתת תוקף רב יותר להתנגדותו לצעדים ישראליים הפוגעים, לדעתו בשלום. הוא גם יעז לפתוח דף חדש ביחסים עם אש"ף, אם ייראה לו שזה תואם את האינטרס האמריקאי.

אין משמעות גם להבטחות־הבחירות של רגן. לגבי כל העניינים המעשיים — חוק־הגולן, התנחלויות, פעולות בלבנון וכו' — לא יהיה הבדל בינו ובין קארטר. הדיבורים על העברת השגרירות האמריקאית לירושלים יישארו בגדר דיבורים. היחס לאש"ף יהיה מציאותי, ורגן לא יכיר באירגון אלא אם כן ישנה את עמדותיו הרישמיות בצורה ברורה וגלוייה. אולם הלחץ של רגן לא יוכל להיות מנפעל בחודשים הקרובים — בניגוד ללחץ של קארטר.

הסיכום: בין ממשלת קארטר וממשלת רגן - ההבדל הוא זעיר

תשקיף

מיפעל המלט

יוקם ברמלה

על־פי החלטה סודית של הנהלות „כור" ו„כלל", השותפות במיפעל המלט „נשר", לא יוקם מיפעל המלט הרביעי בערד, אלא ברמלה.

ההחלטה נשמרת בסוד כדי לא לעורר את תושבי רמלה נגד הקמת המיפעל, כפי שהדבר נעשה בערד.

כל מחדלי הרמטכ"ל

החלטת הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, שלא להשאיר את תת־אלוף רן רונן־פקר בצה"ל, לא נבעה מלחץ של קציני חיל־האוויר,

לעיברי הגיעה שמועה שלפיה הבטיח הרמטכ"ל לפקר את הפיקוד על חיל־האוויר תוך שנה. דברים אלה היו מנוגדים להבטחת הרמטכ"ל לעיברי לפיה ימשיך עיברי בפיקוד על חיל־האוויר עד שנת 1983.

אל הרמטכ"ל הגיעו רק שתי פניות מאנשי חיל־האוויר נגד פקר, שתיהן מקצינים בדרגת אלוף־מישנה הידועים כמתנגדים אישיים של פקר.

משל בעד יעקובי

שימעון פרס הבטיח למזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל, ששר־האוצר בממשלתו של פרס יהיה ח"כ גד יעקובי.

בשיחה שהתקיימה בין השניים הביע משל את דעתו נגד אישים במיפלגת־העבודה שגרמו לדבריו לביטול הסכם ההעדפה של קרנות־הפנסיה של ההסתדרות על־ידי שר־האוצר, יגאל הורביץ. משל טען שאם יעקובי היה מנהל את המשא־ומתן עם הורביץ, ההסכם היה נשאר בתוקפו.

בדרישתו של משל למנות דווקא את יעקובי כשר־האוצר הבא תומכים אנשים נוספים מרפ"י וממפא"י לשעבר.

בר־לב מאיים

על פרס

מזכ"ל מיפלגת־העבודה, חיים בר־לב, הודיע ליושב־ראש־המיפלגה, ח"כ שימעון פרס, שהוא יפרוש מכל פעילות מיפלגתית אם הוא לא יתמנה כשר־הביטחון הבא.

הודעתו זו של בר־לב באה בעיקבות השמועה שהפיץ פרס, לפיה הוא יהיה מוכן לתת לח"כ יצחק רבין את תפקיד שר־הביטחון בממשלתו.

התייעצות שרים

בעניין אל־על

ועדת הדירקטורים של אל־על, הדנה עתה בתוצאות דו"ח מקנזי, אינה מסוגלת להחליט על שינויים במיבנה ועל פיטורין מפחד זעזועים בחברה.

ראשי „אל־על" עומדים לדרוש כינוס ועדת־שרים־מיוחדת, שבה ישתתפו ראש־הממשלה ושרי האוצר והתחבורה כדי לדעת אם הממשלה תהיה מוכנה לתת גיבוי מלא להנהלה, בעיקבות פירסום המלצות ועדת־הדירקטורים.

הטייסים

לשארם

בניגוד לטענות חיל־האוויר — כאילו טיסות ה„בואינג" של החייל לשארם־אל־שייך' מהוות טיסות אימונים לטייסי החייל — מתברר כי הטיסות של מטוסי „בואניג" צבאיים מלוד לשארם מוטסות בידי טייסים במיסגרת שרות המילואים שלהם.

חברת ארקיע התלוננה השבוע בפני ועדת־הכספים של הכנסת על־כך שצה"ל הקים למעשה חברת־תעופה־אזרחית לאנשי צבא, בני מישפחותיהם ופרוטוקציונרים שונים.

הכנסת תכיר

בסיעת מרציאנו

בוועדת הכנסת מסתמן רוב להכרה בחבר־הכנסת סעדיה מרציאנו כבסיעה חדשה.

למרות שהיועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, מסר חוות־דעת מנומקת וחד־משמעית, האומרת כי הכרה כזאת סותרת את החוק, מנוי וגמור עם הליכוד להעניק הכרה זו למרציאנו, כדי לבטל מחצית ממימון המיפלגות מסיעת של"י.

לפרישתו של מרציאנו משל"י קדמה הידברות בינו ובין ח"כ חיים קורפו מהליכוד, שבו הבטיח לו קורפו את מימון המיפלגות אם יפרוש משל"י. קורפו עומד בהבטחה זו למרות שאחדים מראשי הליכוד סבורים כי הקמת סיעה עדתית, במימון ממלכתי, תנגוס בציבור הבוחרים של חרות דווקא.

פרס מטיל משימות

יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס, אסף את צוות עוזריו והטיל עליהם משימה בלשית: לגלות מי היה איש המיפלגה שהדליף לעיתונאים את פרשת התרומות שאספו עבורו אנשיו בארצות־הברית.

בישיבה עם בועז אפלבאום, גדעון לוי, ישראל פלג ויוסי ביילין דרש פרס מהארבעה לנסות ולהוציא מעיתונאים את שם המדליף.

פרס אינו

מצפה לרוב

בשיחות פרטיות אומר שימעון פרס שלדעתו לא תקבל מיפלגת־העבודה רוב מוחלט בבחירות הבאות. „למרות הכל," אומר פרס, „הלוואי ונגיע ל־50 מנדטים."

ישיבה בביתו

של צדוק

אישים שונים השתתפו בישיבה שנערכה בשבוע שעבר בביתו של חיים צדוק באפקה.

אישים אלה, ביניהם דויד קלדרון, ראש עיריית כפר־סבא זאב גלר, נפתלי אושפיז ואריק נחמקין, ניסו לשכנע את צדוק להתמודד על ראשות־המיפלגה מול שימעון פרס.

צדוק לא נתן תשובה, אך המשתתפים הבינו מדבריו שבתנאים מסויימים הוא יהיה מוכן להתייצב להתמודדות.

יבוטל מחסום

60 האחוז

הסכם סודי בין מחנה פרס למחנה רבין עומד לבטל את מחסום 60 האחוז במיפלגת־העבודה.

על־פי חוקת־המיפלגה לא יכול אדם להיבחר בשלישית לשום תפקיד, כולל תפקיד חבר־כנסת, אלא אם כן נעשתה בחירתו ברוב של 60 אחוז. בשני המחנות יש אישים שכיהנו בתפקידם כבר שתי קדנציות, ולכן הוסכם על הכל לבטל מחסום זה.

איש פירסום

לעזרת מ"צ

דובר־צה"ל נעזר באיש מילואים, עובד בכיר בחברת פירסום, כדי להרים את קרנו של חיל־המישטרה־הצבאית בעיני הציבור.

הרמטכ"ל, באישורו של שר־הביטחון, הסכים למערכת יחסי־ציבור עניפה עבור המישטרה־הצבאית בעיקבות פרשת הקמצ"ר הקודם, ברוך ארבל, ובעיקבות גילויים רבים בעת האחרונה של אלימות מצד אנשי המישטרה־הצבאית לגבי חיילים.

מאמצים לסלק

את תמרי

תומכיו של פרופסור נויפלד בתל־השומר מנהלים מסע לסילוקו של חתנו של הרב גורן, הד"ר ישראל תמרי, מבית־החולים. תמרי ידוע כרופא מצטיין וכחביבו של מנכ"ל בית־החולים, הפרופסור מרדכי שני.

תמרי מאיים לפרסם שמות של עשרות אישי מדינה שאותם שלח נויפלד לבית־החולים בקליבלנד, שבו מאושפז עתה הרב גורן. לדברי תמרי, נהג נויפלד לשלוח לשם חולים, אך ביקש מרופאים אחרים לחתום על ההמלצות.

עורך־דין

חשוד בסמים

בידי המישטרה מצוי מידע מודיעיני, הקושר עורך־דין תל־אביבי ידוע לעבירות של סחר בסמים.

הדבר עולה מתוך מיסמך חסוי, שהוגש בשבוע שעבר לשופט השלום, דויד בר־אופיר, בעת הדיון במעצרם של חיים אשכנזי ויצחק בנימיני, החשודים במכירת סמים מסוכנים לקטינים.

המיסמך מגלה כי עורך־הדין היה שותף בעיסקי הסמים של שני החשודים.

במישטרה הוחלט שלא לעצור לעת עתה את עורך־הדין, שכבר היה מעורב בעבר בפלילים, עד שיצטברו הוכחות של ממש נגדו.

כיתל לניו־יורק

למרות הכחשות הטלוויזיה, יעבור שלום כיתל, שליח הרדיו בוואשינגטון, הידוע כחביבו של ראש־הממשלה, לניו־יורק.

כיתל יחליף את דן שילון. שילון ביקש להישאר בניו־יורק עוד כמה חודשים, עד לסיום שנת הלימודים של ילדיו, אך נענה בשלילה.

בעבר התנגד חיים יבין לכך שכיתל ישדר גם עבור הטלוויזיה. עתה ממתינים לראות אם מנהל־החדשות הבא, טוביה סער, יכנע ללחצים, ויקבל כתבות מכיתל.

מתח בדוברות

המישטרה

העלאתו בדרגה של דובר־המחוז־הצפוני של המישטרה, רב־פקד בני פרידמן, עוררה מתחים בין דובר המטה־הארצי, אריה ארד, לבין המפכ"ל הרצל שפיר.

ארד יודע שבעוד שהוא עצמו מוחרם על־ידי מרבית כתבי המישטרה, נהנה פרידמן מפופולאריות רבה, ולכן התנגד לקידומו. למרות התנגדות זו החליט שפיר לתת דרגת רב־פקד לפרידמן.

במדינה

העם

הכוכב ה־51

הישראלי עקב אחרי המירוץ כצופה במיגרש כדורגל שאינו מעדיף אף אחת משתי הקבוצות

חמישים כוכבים מקשטים את דגל ארצות־הברית, ליד 13 הפסים האדומים והלבנים. 13 הפסים מסמלים את המדינות המקוריות שהרכיבו את „המדינות המאוחדות של אמריקה". 50 הכוכבים מסמלים את אותן ה־13 ו־37 המדינות שנוספו עליהן במשך 200 שנים.

לא פעם הוסיפו קאריקטוריסטים לדגל הזה כוכב נוסף, בצורת מגן־דויד.

תלות מוחלטת. היחסים בין ארצות־הברית וישראל אינם דומים ליחסים שבין שתי מדינות אחרות בעולם. הם קיימים בשני הכיוונים — ושניהם ייחודיים.

מצד אחד, אין מדינה בעולם התלוייה בארצות־הברית כמו ישראל. כל מערכת־הביטחון, המערכת הפוליטית והמערכת הכלכלית של ישראל תלוייות בארצות־הברית תלות מוחלטת. החל בנשק מתוחכם וכלה באספקת נפט בשעת־חירום, החל במענקים שנתיים אדירים וכלה בהגנה מפני סחטנות גרעינית, החל בשימוש בזכות־הווטו במועצת־הביטחון של האו"ם וכלה ברכבת אווירית בעיתות מילחמה — בכל תלוייה ישראל בארצות־הברית.

מצד שני, מסוגלת ישראל להפעיל לחצים על ממשלת ארצות־הברית ששום מדינה אחרת אינה מסוגלת להפעילם. כי לחץ זה אינו חיצוני, אלא פנימי. לגבי שישה [illegible] יהודים בארצות־הברית *, ישראל היא מולדת שנייה, ואולי אף ראשונה. השפעתם על כלי־התיקשורת היא עצומה. הם שולטים בספרות ובקולנוע. יש להם כוח כלכלי במיגזרים רבים של המשק (אך לא בתעשייה הכבדה). השפעתם מגיעה לידי שיא ביום הבחירות.

עניין פנימי? משום־כך, הבחירות בארצות־הברית אינן בגדר עניין חיצוני בישראל. הן כימעט עניין פנימי. ישראל יכולה להשפיע עליהן — לא באמצעות הקלפי, אך באמצעות התנהגותה ופעולות ראשיה. השגריר יצחק רבין פעל בגלוי לבחירתו של ריצ'ארד ניכסון, כפי שפעל הפעם עזר וייצמן לבחירת ג'ימי קארטר. התנהגות ממשלת־ישראל לגבי הסיכסוך הישראלי־ערבי יכלה לקדם את סיכויי קארטר או לחבל בהם.

בסך־הכל נהגה ישראל הפעם בניטרליות כימעט־גמורה — משום שלדעת כל המומחים אין הבדל ניכר בין ג'ימי קארטר ורונאלד רגן לגבי היחסים הצפויים בין ישראל ובין הממשלה הבאה של ארצות־הברית (ראה עמוד 27).

הערכה כללית זו גם מקהה את עוקץ ההתרגשות לגבי תוצאות הבחירות. הישראלי המצוי עקב אחרי המירוץ הגדול כמו צופה במיגרש הכדורגל, שאינו מעדיף קבוצה על פני האחרת. צפייה כזאת אינה מהנה במיוחד.

נראה שהפעם היתה זאת גם גישתם של רוב אזרחי ארצות־הברית.

* למעשה המיספר קטן הרבה יותר, ביגלל ההתבוללות. הערכה מתונה קובעת, כי יש בין שלושה לארבעה מיליון „יהודים" בארצות־הברית.

תרומתו של חומייני

עזר וייצמן יכול היה ללקק גלידה — אך רק חומייני יכול היה לספק את הסחורה

עזר וייצמן יכול היה ללקק גלידה — אך רק האיית־אללה רוח־אללה חומייני יכול היה לספק את הסחורה: שיחרור בני־הערובה.

כמה אנשים מפוכחים בעולם סברו מזה חודשים רבים, כי קיימת מעין קנונייה אילמת — אוטומטית, ולא מתוכננת — בין חומייני וג'ימי קארטר לגבי מועד שיחרור בני־הערובה. לאיראנים היה כדאי למכור אותם בימים האחרונים לפני הבחירות בארצות־הברית, משום שזהו המועד שבו המחיר הצפוי היה אמור להיות הגבוה ביותר (ראה איגרת העורך). לקארטר היה כדאי לקבלם אז, כאשר השפעת הדבר על תוצאות הבחירות היתה אמורה להיות דרמתית ביותר.

ואכן — בימים האחרונים ממש לפני הבחירות הודיעה איראן על נכונותה לשחרר את הדיפלומטים הלכודים.

בתוך מלכודת. אולם אי־אפשר היה לצפות מראש את האווירה בארצות־הברית באותו מועד.

ג'ימי קארטר מצא את עצמו השבוע במלכודת פסיכולוגית־פוליטית. אילו עט על המציאה, היו הכל רואים בכך אישור לקיום הקנוניה. אחרי היריה, היתה באה המכה החוזרת. הבוחר האמריקאי היה יכול להגיב כאדם נעלב, שניסו לשטות בו. העניין יכול היה לחסל את הסיכוי הדל שנותר לקארטר.

אך קארטר גם לא יכול היה לסרב לקבל את בני־הערובה. גורלם של דיפלומטים אלה נוגע לכל אמריקאי, והשהיית שיבתם באופן מלאכותי היתה פוגעת אף היא בקארטר.

במצב זה התגלה כישרונו האמיתי של קארטר — כישרונו של פוליטיקאי מומחה, אמן הבחירות ואלוף השימוש באמצעי־התקשורת.

0:2 לקארטר. קודם כל שיגר לשני מתחריו — רונאלד רגן וג'ון אנדרסון — אתגר ישיר. הוא „התייעץ" עימם. למעשה אמר להם: אם אתם מתנגדים לשיבת בני־הערובה בתנאים אלה, הודיעו נא על כך ברבים.

רגן לא יכול היה להרשות לעצמו לסרב. על כן גימגם, אמר שהעניין „עדין", שאינו מוכן להשיב. בכך התגלה ברגע מכריע כאדם שאין לו תשובות, הפוחד לגבש עמדה. 0:1 לטובת קארטר. אנדרסון גימגם בצורה אחרת, אך זה לא היה חשוב.

לאחר מכן הודיע קארטר, כי הוא „מעיין" בהצעות, שדרוש משא־ומתן, שאין לטפל בעניין בחיפזון, בצילן של בחירות. בכך הקדים תרופה למכה, מנע מראש כל טענה כאילו הוא מנצל את עניין בני־הערובה לטובתו הפוליטית, הופיע בפוזה של „אני אדם אחראי, שאינו משעבד את ענייני המדינה לענייני האישי". 0:2 לטובת קארטר.

בכך מנע מעצמו גם את הצורך להחליט החלטה כלשהי לכאן ולכאן — ובכך להרגיז חלק זה או אחר של הציבור האמריקאי.

נשיא בכל הדרו. אך התועלת העיקרית שבפרשת בני־הערובה ביממה האחרונה היתה בשטח אחר, שמעטים שמו לב אליו.

לנשיא המבקש להיבחר מחדש יש יתרון גדול אחד על כל מתחריו: הוא כבר יושב בבית־הלבן. הוא יכול להשתמש במכשירים של כהונתו כדי לרכז את תשומת־הלב אליו, להופיע לפני הבוחר כ„נשיא", על כל הדרת מישרתו הרמה, בעוד שמתחרהו אינו אלא „מועמד", חסר נסיון והדר.

קארטר איבד יתרון זה במידה רבה בחודשים האחרונים. עניין בני־הערובה החזיר לו את היתרון ברגע המכריע.

קארטר „הפסיק את מסע הבחירות שלו" כדי לטפל בבני־הערובה. זה נשמע יפה, אך למעשה העביר את מסע־הבחירות למקום שהוא הטוב ביותר לגביו — הבית הלבן.

במשך 48 השעות המכריעות לפני יום־הבחירות, עמד הבית הלבן במרכז החדשות. הארץ האדירה נשאה כולה את עיניה אל המיבנה הלבן בוושינגטון. כל תנועה של קארטר זכתה בסיקור נרחב באמצעי־התיקשורת. מה שקארטר עשה ולא עשה היה חשוב. ואילו תנועותיו של רגן לא היו חשובות או מעניינות.

זאת היתה התרומה האמיתית של חומייני לקארטר בשעה האחרונה. רק בשעות הקטנות של הלילה, אור ליום הרביעי, יתברר אם די היה בתרומה זו כדי לתת לקארטר את היתרון הקטן האחרון שהיה דרוש לו כדי לנצח במירוץ, שבו רצו שני הסוסים „אף ליד אף".

הרגנים*
אף אל אף

הקארטרים
ישועה ברגע האחרון?

עיתונות

מיכתב גנוז

אש"ף מגנה את הפעולות האנטי־שמיות, וכלי־התיקשורת בישראל מעלימים את הגינוי

גל הפעולות הניאו־נאציות נגד יהודים באירופה נמשך. יחד עימו נמשכת מערכת־ההסברה של מישרד־החוץ הישראלי, המקשר את הניאו־נאצים עם אש"ף. אין הודעה ישראלית על ההתנקשות בבית־הכנסת ברח' קופרניק ועל גילוי אחר כלשהו של אנטי־שמיות במערב־אירופה, שאינה חוזרת על הטענה: המתנקשים קשורים באש"ף.

עד היום לא הובא שמץ של הוכחה לטענה זו. ההסברה פועלת על־פי הכלל הוותיק של התעמולה המיקצועית: חזרה מתמדת על טענה הופכת אותה לאמת, בלי צורך בהוכחות.

לפני שבועיים נעשה נסיון להפריך טענה זו. אין זה פלא ששום עיתון ישראלי לא מצא לנכון לדווח על כך.

מי מרוויח? הנסיון בא בצורת מיכתב למערכת העיתון הבריטי המכובד גארדיאן. חתם עליו נביל רמלאווי, נציג אש"ף בלונדון. רמלאווי ירש את מקומו של סעיד חמאמי, מראשי מחנה־השלום בפת"ח, שנרצח על־ידי סוכנים עיראקיים ביגלל פגישותיו עם ישראלים ציוניים.

כתב רמלאווי:

אנו מצטערים על כך שמנהיגים ציוניים מבקשים להפיק יתרון תעמולתי זול ממעשי־האלימות נגד היהדות האירופית, ומנסים לנצל את המצב במערכה פאתטית לעשיית הון פוליטי ודיפלומטי נגד העם הפלסטיני.

אנו מושיטים ליהודי אירופה, העומדים מול אלימות זו, את דאגתנו ואהדתנו, וזאת משתי סיבות:

ראשית, אנו מתנגדים עקרונית להפלייה גיזענית ועדתית.

שנית, מצוקת הפלסטינים וכוחה של התנועה הציונית קשורים במישרין בקיומם של רגשות אנטי־יהודיים באירופה. עליית הפאשיזם באירופה היא שהעניקה לתנועה הציונית את התמיכה להקמת המדינה הציונית בפלסטין.

הפלסטינים שותפים [illegible] לתביעתם של יהודי אירו[illegible] רשויות יפעלו באופן [illegible] המשתמשים באלימות [illegible] לאלימות נגד הקהילות היהודיות.

עלי להודיע באופן החלטי וחד־משמעי שלאירגון־השיחרור הפלסטיני אין כל קשרים עם אירגונים אנטי־יהודיים באירופה. אם גורם כלשהו יפיק תועלת מן המעשים האנטי־יהודיים שאירעו לאחרונה באירופה הרי זה הציונים וישראל, ובוודאי לא הפלסטינים ואש"ף.

עד כאן מיכתבו של רמלאווי. הכותרת שבה הכתיר העיתון הבריטי את המיכתב, שהועלם בישראל: „הודעת אהדה ליהודי אירופה".

קל לתאר איך היו עיתוני־ישראל מבליטים מיכתב פלסטיני בעל תוכן הפוך.

* מימין: הבנות מורין ופאטי, רונאלד רגן, אשתו ננסי, ובנו מיכאל.

איש נבון בקאהיר

לאורך כל הדרך מנמל־התעופה ועד לארמון עבדין, במרכז העיר, ומשם לכיכר המרכזית, כיכר־השיחרור, התנופפו דגלי ישראל ומצריים, זה בצד זה. מאות האופטימיסטים נהנו: עוד לא היה כדבר הזה. כאשר ביקר בגין בקאהיר, הונפו רק כמה דגלים ישראליים מיסכנים ובנמל־התעופה בלבד. וגם אלה הוסרו שניות מעטות בלבד — ממש — אחרי שהמכונית הרישמית האחרונה עזבה את הנמל.

הפסימיסטים התמרמרו: מדוע רק לאורך המסלול? מדוע לא ים של דגלים ישראליים בכל רחבי העיר?

שניהם צדקו. הדגלים קבעו את המימד המדוייק של הביקור. יצחק נבון נתקבל בלבביות רבה, ונעשה הכל כדי לשוות לו את האופי החיובי ביותר ה א פ ש ר י. אפשרי במיסגרת המצב המדיני הנתון.

● כמו מלכת בריטניה

אופי הביקור היה נתון לפני שמטוס חיל־האוויר נחת בנמל־התעופה הבינלאומי של קאהיר, ולפני שחיילי מישמר־הכבוד, בכובעי־הפלדה הגרמניים שלהם, עברו לדום.

יום לפני כן הופיע גליון השבועון אוקטובר, ובעמודו הראשון ידיעות על הביקור הצפוי. בין השאר נאמר דבר שעשה בקאהיר רושם עמוק ומדכא: שהנשיא נבון הראה למנחם בגין את הנאומים שעמד לשאת במצריים, וכי תיקן אותם לפי בקשתו של בגין.

בעיני כל מצרי, בלא יוצא־מן־הכלל, מנחם בגין הוא עתה אדם שלילי בתכלית השלילה. הוא האיש המרוקן את השלום מתוכנו, שרימה את הנשיא אל־סאדאת בעל הרצון הטוב, העושה מדי יום ביומו פרובוקציה חדשה כדי להביך ולבודד את מצריים בעולם הערבי.

אם בגין אישר מראש את נאומי נבון — משמע שהנשיא הישראלי אינו מביא שום בשורה חדשה, שיש לה משמעות מדינית כלשהי.

באותו עמוד הופיעה עוד ידיעה קטנה שנגעה דווקא לי, ושחיזקה את הרושם של הידיעה הראשונה.

„ביקורת חריפה נמתחה על הנשיא נבון בקשר לגודל המישלחת המלווה אותו. ההתנגדות התרכזה בשאלה איך נכלל במישלחת, שאינה מישלחת פוליטית, [illegible] אבנרי, המתנגד לכל (המימסד). תשובתו של הנשיא נבון היתה שאבנרי אינו [illegible] המישלחת כחבר־כנסת, אלא כעורך־עיתון.״

עמדותי הפוליטיות ידועות בחוגים המדיניים המצריים. ההדגשה כי איני נכלל במישלחת כאיש פוליטי, באה ללמד כי דיעות אלה — הזהות במידה רבה עם הגישה המצרית — אינן כלולות בקונסנזוס שמייצג נבון (ראה יומן אישי).

שתי הידיעות כישרו לצמרת המיצרית בלשון חד־משמעית: אין זה ביקור פוליטי. זהו ביקור־נימוסין בלבד.

השאלה היא: האם היתה לנשיא נבון ברירה? האם יכול היה לתת לביקור אופי אחר?

הדבר תלוי בפירוש הניתן למוסד הנשיאות.

הנשיא נבון דוגל, כנראה, בדיעה כי תפקידו מקביל לזה של מלכת בריטניה. המלכה קוראת בפרלמנט, ביושבה על כס־המלכות, את נאום־הכתר, שנכתב בידי ראש־הממשלה. אין היא משמיעה לעולם דיעות אישיות משלה.

האם כל זה נכון לגבי נשיא ישראל?

בחוק יסוד: נשיא המדינה אין תשובה על כך. הסעיף 11 בחוק מפרט את הסמכויות הממשיות הניתנות בידי הנשיא (חתימה על חוקים, קבלת התפטרות הממשלה, קבלת דו״ח על ישיבות הממשלה, האמנת נציגים ישראליים בחו״ל, חתימה על אמנות, מינוי שופטים, חנינה לעבריינים, וכן „ימלא כל תפקיד אחר ונתונה לו כל סמכות אחרת שיוחדו לו בחוק״

זה ברור. אך ל א ב ר ו ר היכן גבול זכות־הדיבור של הנשיא.

ברור שלא ינהל משא־ומתן. ברור שלא ייטול לעצמו מסמכויות הממשלה. ישנה הסכמה אילמת על כך שהנשיא צריך לעמוד מעל למיפלגות ומחוץ ליריב המיפלגתי. הנשיא הוא נשיא המדינה כולה, על כל אזרחיה, מיפלגותיה, עדותיה, עמיה ומיניה.

אך האם זה צריך למנוע בעד הנשיא מלהשמיע דברים בעלי חותם אישי? האם היה אסור לו למשל, לכלול בנאומו מילים ומושגים שאינם מקובלים על מנחם בגין, יליד ברסט־ליטובסק, אך המקובלים (אולי?) על יצחק נבון, יליד ירושלים? מי

מאת
אורי אבנרי

יכול היה להפריע לו מלכלול בנאומו במרכז מיפלגת־השילטון המצרית, ששודר במלואו בשידור חי לעם המצרי, ניתוח היסטורי שיעמיד באור חדש את הסיכסוך ההיסטורי בין עמי ישראל ופלסטין?

הנשיא הקפיד לצמצם את טווח דבריו. הצטערתי על כך. אני הייתי מפרש את היקף סמכויותיו פירוש רחב יותר.

איני מתכוון לדברים פוליטיים מפורשים, שמקומם — לטובה ובעיקר לרעה — במשא־ומתן ממשלתי. אך אילו שמעו המצרים בנאום הנשיא נימה פוליטית אחרת, חדשה, בעניין הפלסטיני, היה הדבר מחשמל את הציבור, ונותן לביקור מימד שונה לגמרי. אז היו הדגלים הישראליים פורחים לפתע בכל רחבי קאהיר.

המצרים ידעו מראש, מאותן ידיעות ב„אוקטובר״, כי הדבר לא יקרה. הנשיא קבע לעצמו תחום אחר. נקבעה מיסגרת ברורה.

● „אחד משלנו״

החידוש שבביקור נבון לא היה, על כן, פוליטי. הוא היה בשטח אחר לגמרי, אך חשוב מאוד כשלעצמו.

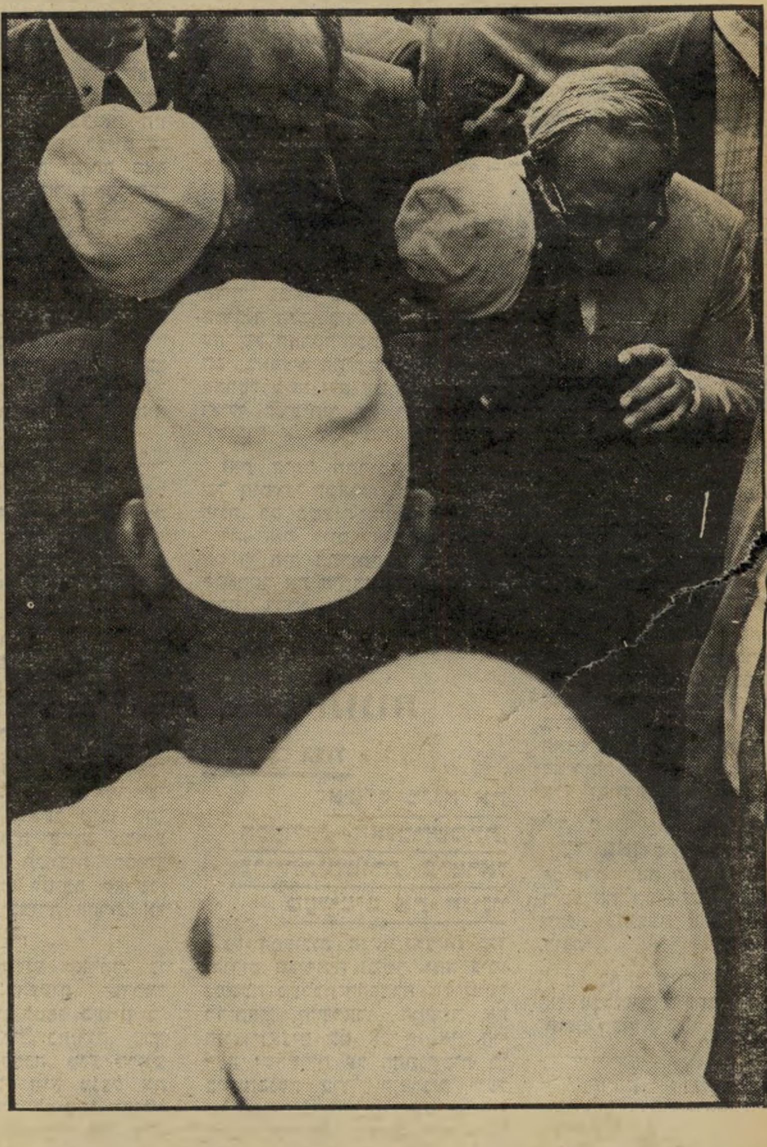

עם פשוטי־העם: שני הנשיאים מתחבקים

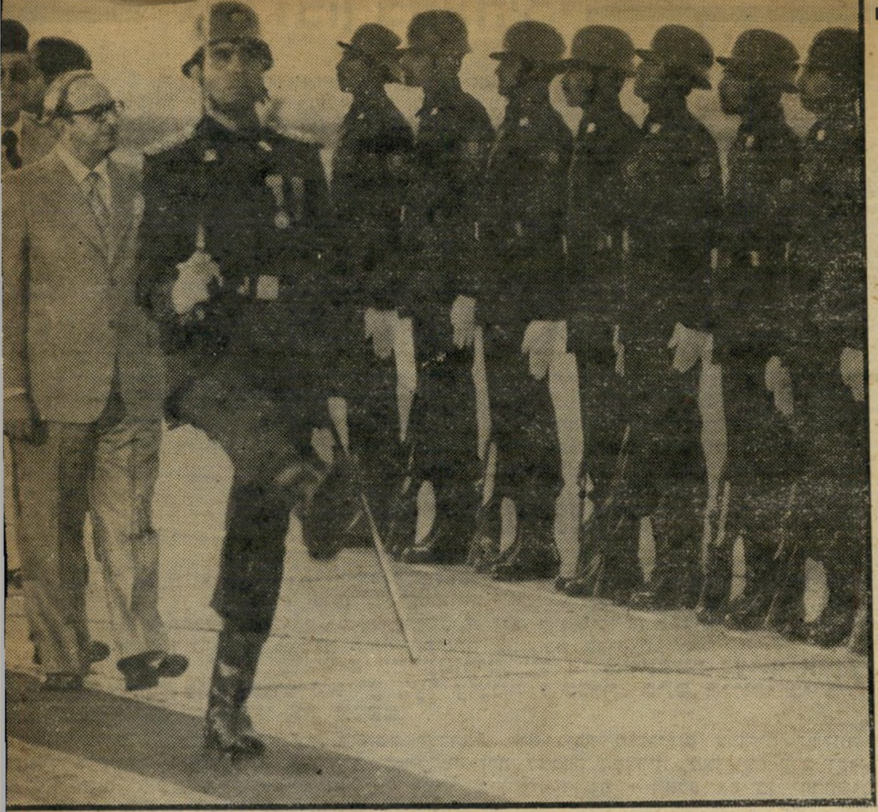

באמצעות הנשיא נבון למד העם המצרי כולו להכיר פנים אחרות של ישראל: פניה של ישראל הספרדית.

הכל עמדו על כך שנבון דיבר ערבית צחה — בניגוד לכל המבקרים הישראליים הרישמיים שקדמו לו. זה חשוב. אך הלשון היא רק מכשיר, כפי שאמר נבון עצמו בצורה קולית בראיון הקצר בטלוויזיה הישראלית, בליל־שבת. הלשון היא כלי־קיבול של חוויות, אסוסיאציות, זיכרונות היסטוריים.

הסתכלתי בנבין בפגישות הבלתי־פורמליות, כמו פגישתו עם עורכי העיתונים ממצריים ומישראל. כאשר דיבר ערבית, דיבר כערבי. לא השפה בילבד השתנתה. צורת־הדיבור השתנתה. הסיגנון, תנועות־הידיים, הבעות־הפנים, הצליל, ההומור.

אין ספק שכל הנוכחים הערביים הרגישו: הנה אחד משלנו. בן המרחב. לא אירופי שחצן, לא בן המערב הקולוניאליסטי, אלא איש הקרוב בנפשו ובלבו לעולם הערבי, שבתוכו שוכנת ישראל.

יש שלוש צורות שבהן יכול ישראלי לעבור חווייה של ביקור במצריים:

הוא יכול ל ח ו ש אותה.

הוא יכול ל ר א ו ת אותה.

הוא יכול לעבור בה מ ב ל י לחוש ואף מבלי לראות אותה.

נבון חש אותה, כפי שעזר וייצמן חש אותה (אם כי בצורה אחרת, כמובן), כשם שאני חש אותה.

כמה מאנשי הפמליה הגדולה שליוותה אותו (והיא לא היתה גדולה מדי, חרף ויכוח־הסרק האידיוטי שהתנהל על כך בישראל) ראו את מצריים, התרשמו, למדו.

אך כמה וכמה מאנשי הפמליה, וביכלל זה עורכי־עיתונים ועיתונאים, לא חשו ולא ראו. הם עברו במצריים בעיניים עצומות ובחושים אטומים. לכל היותר ראו פסלים וקברים. ואולי גם ליכלוך ואי־סדר. הם לא ראו את ההומור, הנינוחות, חוסר־התוקפנות, הטבלנות, הידידות האנושית.

כובעי־פלדה ומיצעד־אווז: קבלת־הפנים

לפחות שניים מן היועצים הקרובים של הנשיא אל־סאדאת שאלו אותי שאלה זו בשיחות פרטיות, ואין ספק שהיא עניינה את הנשיא עצמו.

מסרתי להם את דעתי: יכול להיות לנבון עתיד, אם שני המנהיגים המתקוטטים במיפלגת־העבודה, שימעון פרס ויצחק רבין, יצליחו להרוס איש את רעהו עד כדי כך שלא תהיה להם תקומה. במצב מסויים — גם אחרי שפרס יגיע לשילטון — יכול הפצע הפתוח בגוף המיפלגה להביא לכך שחבריה יזעקו למרפא.

האם יהיה לנבון סיכוי במיקרה כזה? „זה תלוי גם בנשיא שלכם," השבתי. „אם הביקור הזה יצטייר בישראל כהצלחה גדולה, אם ישכנע את הישראלים כי יש לנבון כישורים מדיניים, הוא בא בהחלט בחשבון."

האם תרמו דברים אלה תרומה כלשהי לכך שהנשיא אל־סאדאת היה נדיב עד כמה שאפשר, ושהעניק לנבון הטבות שונות בתחום הנורמליזציה, מבלי לקבל שום תמורה מדינית שהיא?

אולי. על כל פנים, המצרים היו מודעים מאוד לסבך המדיני בישראל.

במהלך הביקור דימיינתי לעצמי כמה פעמים את הממשלה האפשרית. פרס כשר־החוץ, רבין כשר־הביטחון, יעקב לווינסון כשר־האוצר, היים צדוק כשר־המישפטים — ומעליהם, כיושב־ראש, כמיישר־הדורים, כמתאם וכיוצר התדמית העיקרית — יצחק נבון.

איני חושב שזאת תהיה ממשלה אידיאלית. בהחלט לא. אך בתנאים הנתונים, כאשר הטירוף אחז במיפלגת־העבודה (וכאשר של"י יכולה להיות רק „שותפה על תנאי" צוערת לממשלה של המערך) — זוהי הממשלה הטובה ביותר האפשרית.

נראה כי אפשרות זו — רחוקה ככל שתיראה — קוסמת גם למצרים, אחרי שנואשו מן הסיכוי שעזר וייצמן יעמוד בראש הממשלה הבאה. (הם ממשיכים להתעניין מאוד בגורלו המדיני.) הם למדו להכיר היטב את כל האישים הישראליים. מבגין נואשו סופית. שמואל תמיר לא עשה עליהם רושם רציני. יוסף בורג — מבריק, מלומד, משעשע, חסר־חזון, „לא מדינאי". יצחק שמיר — רציני, קורקטי, יודע להקשיב, יותר טוב מכפי שחששו, אך דבק בקו בגין.

יש עתה במצריים השלמה כללית עם העובדה שלא תהיה שום תזוזה של ממש עד אחרי הבחירות בישראל. אז — אולי.

איך לעבור שנה שלמה, בלי לעורר את הרושם שהעסק מת? איך לסתום את

[...] הגדולה של מצריים, הפתח לעולם אחר, לעולם הערבי [...]ישי כולו, נעלמה מעיניהם. הם לא למדו דבר ולא שכחו [...]ה ימים גדושי־חוויות אלה.

[...]בריהם של כמה מאנשי הפמליה נזכרתי בביוגרפיה של דויד בן־גוריון, [...]שנכתב על־ידי ברכה חבס מפי בן־גוריון עצמו. שם תיאר בן־גוריון את [...]אשונות בארץ, אחרי שירד מן האוניה. „הירידה בחוף יפו, בסירות הערבים [...]מטלטלים וזורקים אנשים וחפצים בקולי־קולות, בשפה זרה ומוזרה ובתנועות־[...]רחיות — לא היתה מן הדברים הקלים והנעימים ביותר..."

[...] משהו בעולם הרוחני של רבים מבני מיזרח־אירופה המביא אותם לשנוא [...]ע[...]בוז להם, ואולי גם לפחד מפניהם. בניגוד לאנגלו־סאכסים, הבטוחים בעצמם, אין [...]ם יכולים לראות את היפה שבתרבות המיזרח, את המושך באורח־חייו. מכשול תת־הכרתי אוטם את חושיהם אוטומטית. כל בשורה של שלום אינה יכולה לעבור את המיכשול הזה. אין זה שבעלי אוטם־נפש זה אינם ר ו צ י ם בשלום. הם בוודאי משוכנעים כי הם רוצים בשלום בכל מאודם, וייעלבו אם ייאמר להם ההיפך. אך אין הם מסוגלים כלל ל ח ו ש את השלום. כל מה שנאמר על־ידי ערבי, שאינו תואם את עולמם הרוחני, פשוט אינו נקלט. הדבר מוליד שחצנות המהולה בפחד, התנשאות „מערבית" שהמצרים חשים בה מייד, והמעוררת אצלם תגובה תת־הכרתית מיידית.

בשלוש השנים האחרונות נתקלו המצרים בישראלים רבים מן הסוג הזה, וניהלו עימם דו־שיח של חרשים. בשיחות פרטיות, ומאוד־מאוד לא לפירסום, אפשר לשמוע מפיהם חוויות רבות על כך.

והנה בא נבון, והביא אליהם ישראל אחרת — פתוחה, חובבת־המרחב, קרובה־לערבים. המצרים הרגישו בכך מייד, והם הגיבו בצורה נאותה.

תודות [...] המשודרים לא נשארה התרשמות זו נחלתם של [...]אומים [...] מצומצמים בצמרת, אלא הגיעה לעם המצרי כולו. נדמה לי שזאת היתה תרומתו העיקרית של נבון.

● נבון, ראש־הממשלה

ה שאלה שעניינה את המצרים היתה, כמובן: האם יש ליצחק נבון עתיד פוליטי? מה הם סיכוייו?

החדר בארמון עבדין שבו התארחו הנבונים

(המשך מעמוד 31)

החלל? צריכים לפתח יוזמות חדשות, גם אם לא ישנו את המצב מעיקרו. כל דבר יכול לעזור, כדי לשמור על תדמית של מומנטום.

מבחינה מצרית, זה היה ערכו האמיתי של ביקור נבון. הביקור היה אירוע. הוא שפך אור חיובי על תהליך השלום. האיש היה סימפאטי. הוא עזר להעביר את חודש אוקטובר 80'. עכשיו יש למצוא משהו לחודש נובמבר, דצמבר, ינואר.

יש בכך הסבר נוסף לרוחב־ליבו של אל־סאדאת. אמר אחד הישראלים שעסקו בהכנות המעשיות לביקור: בעבר היינו צריכים לבקש משהו, והיו אומרים לנו לחכות קצת, עד שהנשיא ישמע ויחליט. הפעם קבע הנשיא מראש: תנו להם כל מה שיבקשו. אפילו פקידים נמוכים החליטו על דעת עצמם.

הישראלים ביקשו מטוס הרקולס, נוסף על מטוס הנשיא המצרי, כדי להביא את הפמליה מלוכסור לאבו־סימבל, השוכנת ליד הגבול הסודאני (ושבה אין מטוס חיל־האוויר הישראלי שהיה צמוד לפמליה, יכול לנחות, בגלל קוצר המסלול.) הדבר ניתן מייד. וכך הרבה דברים קטנים אחרים, נוסף על אלפי השוטרים שאיבטחו את מסלולי הנסיעה כמה פעמים ביום.

בערב, בכיכר־השיחרור בלב קאהיר, נכנסנו לשיחה עם כמה מן השוטרים האלה. הם דיברו בחופשיות. פלאח עני, בגלביה אופיינית, עמד בקירבת־מקום והקשיב. הכ־נסנו אותו למעגל השיחה, ואז נתברר כי גם הוא שוטר — בלש שהובא מעיר־שדה.

● נורמליזציה עם נשמה

כמה מאנשי הפמליה עברו את מצריים כשהם מחפשים בכל מקום סימנים לכך שהשלום עומד אוטו־טו להתמוטט, ואם לא עכשיו — מחר. בוודאי אחרי שמצריים תקבל בחזרה את כל חצי־האי סיני. למה שימשיכו אז בשלום.

אילו דיברו עם מצרים, היתה תפיסתם מתרחבת במיקצת.

השלום היכה שורשים כה עמוקים, עד כי אי־אפשר לעקור אותו, אלא אם כן יתרחש מאורע בעל עוצמה קוסמית. סתם חילופי־שילטון במצריים לא ישנו את המצב.

כי השלום אינו נובע מאהבה לישראל. הוא נובע מגעגועים עמוקים לשלווה ולשיקום, לסיום סיוט המילחמה. המילחמה זרה לנשמה המצרית, מאז ימי קדם ועד היום. אין המצרים מעלים אף על דעתם מילחמה חדשה — אלא אם כן יתרחשו דברים שלא יותירו להם ברירה.

השלום קיים ויציב. לא כן הנורמליזציה.

אין גבול לנורמליזציה. יש גבול תחתון — יחסים דיפלומטיים, חילופי שגרירים, מגעים קורקטיים. אך אין גבול עליון.

הנורמליזציה היא כלי. מה שיישפך לתוך הכלי הזה תלוי ברצונם של העמים, האנשים.

המצרים אינם רואים כל סיבה לשפוך לתוכו יותר, כאשר ישראל בועטת בהם, סוטרת על לחייהם ומכה אותם מדי יום. חוק־ירושלים, חוק־הגולן המאיים, ההתנחלויות, גירוש ראשי־הערים, מעשי־הדיכוי השונים בגדה וברצועה, ההתקפות בלבנון, ההצהרות השחצניות — כל אלה הן דקירות יומיומיות בליבה של מצריים.

האם יש לינקג'? בוודאי שיש. יש לינקג' בין גוף ונפש. כשצובטים את הגוף, הנפש אינה יכולה לחוש אהבה.

יש שלום בין גרמניה וצרפת. יש שלום בין ארצות־הברית וברית־המועצות. יש שלום בין הודו ופאקיסתאן. יש ויהיה שלום בין ישראל ומצריים. אך טיב השלום, רוחו, נישמתו — אלה תלויים במעשיהם של שתי הממשלות ושני העמים.

כל מה שנתן אל־סאדאת לנבון היה בגדר מתנה. טיסה שבועית נוספת של אל על לקאהיר, השינויים בסידורי הגבול, חילופי־המישלחות, וכו' — המצרי נתן זאת מבלי לקבל דבר. היתה זאת מיחווה של הכנסת־אורחים ושל יחס חיובי אישי כלפי נבון.

כדי שתהיה נורמליזציה אמיתית, עם נשמה, צריך משהו עמוק מאוד להשתנות בישראל.

● דגל פלסטיני אחד

מול אנשי־הסירוב בישראל עומדים אנשי־הסירוב במצריים.

עיתונה של מיפלגת־האופוזיציה הרשמית, השמאלית, קרא להנפת דגלים פלסטיניים, כדי למחות על ביקור הנשיא. אף דגל אחד לא נראה.

מילבד אחד. על ביתו של „האיחוד המתקדם" הפרו־קומוניסטי, הקיים בשולי החוק, מול קפה גרופי בכיכר טלעת־אל־חרב, תלוי דגל פלסטיני ענקי. לידו כמה סיסמות־בד: „לא לביקור נבון", „לא לציונות ולישראל", „לא למגעים עם מרצחי עמנו בפלסטין, בסיני ובגולן".

העוברים־ושבים אינם שמים לב. זוהי צעקה נגד הרוח.

אני שם לב, מכיוון שאני מכיר את האנשים. פגשתי אותם במשך שנים, לפני יוזמתו של אל־סאדאת — בחדרי בתי־מלון, בכינוסים, אצל ידידים משותפים. הם נפגשו עימי, האוייב הישראלי, תוך סיכון אישי רב. הם היו חלוצי השלום.

הם אנשים מצויינים הראויים להערכה: חאלד מוחיי־אל־דין, מוחמד סיד־אחמד, ריפעת סעיד ועוד. אנשים הגונים, נבונים, לפעמים מבריקים.

מה קרה להם? איך הם יכולים לתלות סיסמות כאלה?

הפוליטיקה מלאה פאראדוכסים, וזהו אחד מהם. „כשהיה מסוכן להיות בעד השלום, הם היו בעד השלום," אמר לי ידיד, שהוא גם ידידם של אנשים אלה. „הם היו מוכנים לסבול וסבלו. עכשיו, כשיש תהליך של שלום, הם מתנגדים, וסובלים שוב."

מדוע הם מתנגדים? ביגלל המחדלים של קמפ־דייוויד. אך גם ביגלל התנגדות ברית־המועצות וביגלל שינאתם לסאדאת.

יש להם הד בחוגי האינטליגנציה, המתנגדת לניתוק מצריים מן העולם הערבי. הרבה מצרים איבדו את התלהבותם לשלום, ביגלל מדיניותו של בגין, וגם מפני שהשלום לא הביא הטבה כלכלית למצריים. אך איש אינו חולם על ביטול השלום.

כפי שסיכם זאת באוזני אחד האישים הבכירים ביותר במצריים: „מהי האלטרנטיבה? אין אלטרנטיבה! הכל מבינים זאת. איש אינו רוצה לחזור למילחמה. לכן אין ברירה אלא לחכות, עד שהמצב ישתנה."

הוא התכוון לאמר: עד אשר ישתנה המצב בישראל.

על רקע זה היה נאומו של מוצטפה ח'ליל, בתשובה על נאומו של נבון במרכז מיפלגת־השילטון („האיחוד הלאומי הדמוקרטי") מאלף ביותר. גם הוא שודר בשידור חי.

ח'ליל, ראש־הממשלה לשעבר וכיום ראש הוועדה המדינית של המיפלגה, עסוק בכתיבת ספר על השלום. מכאן בקיאותו המדהימה בענייני ישראל וההיסטוריה היהודית. הוא דיבר כשעה בלי נייר, כשהוא מגולל באוזני העם המצרי את עיקרי ההיסטוריה היהודית.

„זה היה נאום קשה," אמרו אנשי הפמליה, כאשר יצאו מן האולם, ופניהם מודאגות. מדוע? מפני שדיבר על הפלסטינים.

למעשה היתה זאת מלאכת־מחשבת של הסברה מתונה.

לגבי הזכויות ההיסטוריות של היהודים על ארץ־ישראל נקט בעמדה הסבירה היחידה, האפשרית בדו־שיח בין העמים: לכם נדמה שיש לכם זכויות, לאחרים נדמה שיש להם זכויות. אי־אפשר להסכים על כך. לכן — [illegible] נתעלם מעניין זה.

בפעם הראשונה דיבר מנהיג ערבי בכיר באוזני בני עמו על הציונות. לא כעל תנועה גזענית, פאשיסטית, [illegible]ישת־עם. אלא כעל „תנועה לאומית מדינית" — הגדרה חיובית [illegible] מעיקרה.

כי [illegible] [illegible] קוראים הערבים גם לתנועתם שלהם. התנועה הלאומית („קומייה").

הוא הזכיר את זאב ז'בוטינסקי וחיים וייצמן, ומה הם ייצגו.

הנשיא ורעייתו במוזיאון המצרי בלב קאהיר

אחר־כך הרחיב את הדיבור על העניין הפלסטיני והביע בצורה הוגנת, בלתי תוקפנית, את הדיעה המקובלת על העולם הערבי כולו.

ח'ליל דיבר, כמובן, אל עמו. אך בניגוד למנהיגי ישראל, בקואליציה ובאופוזיציה, המדברים אל עמם בלשון ניצית גם כאשר נטיות יוניות בליבם, הוא דיבר בשפה מתונה. אף במילה אחת לא עבר את גבול הנימוס כלפי אורחו הרם — דבר שכל לא ייתכן במצריים.

● מוסא, תופיק, עבדאללה

אי־אפשר להכיר את סאדאת מבלי להכיר את רעמסס ה־2.

ביקור במצריים העילית, אצל פילאי אל־אוקסור (לוקסור), כארנאך, עמק־המלכים, קבר תות־אנך־אמון, מיקדשי אבו־סימבל — דינו כדין ביקור במוסד יד ושם בירושלים. לא רק מבחינה טיכסית, אלא גם מבחינה עניינית. העבר המצרי העתיק משפיע על התודעה המצרית של היום כמו זכר השואה על התודעה הישראלית — אם כי בצורה שונה לגמרי, כמובן.

רגע פיקנטי ליד סכר אסואן. עומדים לרגלי הסכר הענקי. דגלים ישראליים מתנופפים. הנשיא בא. מה היה אומר על כך ניקיטה כרושצ'וב המנוח, שהודח מתפקידו — בין השאר — מפני שביזבז יותר מדי כסף סובייטי על סכר מיצרי זה?

מבחינתי, הרגע המרגש ביותר היה דווקא בעת הטכס השיגרתי ביותר: הנחת הזר על קבר החייל האלמוני.

חיילים מצריים נושאים את הזר הענקי, ועליו כתובת פשוטה: יצחק נבון. הנשיא עומד דום. חייל מצרי משמיע בחצוצרה את הצלילים הנוגעים־ללב של האשכבה. דגל ישראלי מתנופף בין שלושה דגלי הכוחות המזויינים המצריים.

מעל לקבר מתנשאת אנדרטה ענקית, המורכבת משלושה לוחות־בטון, ועליהם, בכתב־בטון מסוגנן, שמותיהם של הרבה חיילים מצריים שניספו במערכות — מוסא, תופיק, עבדאללה, אחמד.

אנחנו הרגנו אותם, והם הרגו את חברינו.

טכס שיגרתי מאוד. אך הוא אומר בפשטות עילאית במה אנחנו עוסקים.

אנחנו מתייחסים כיום אל השלום כאל דבר מובן מאליו. אבל השלום אינו מובן מאליו. במשך שנים רבות לא היה קיים, וכל אם בשתי הארצות היתה נאלצת לחשוש בכל רגע מפני האסון הנורא מכל.

תרועת־החצוצרה הנוגה הסתיימה. נשיא ישראל פונה אחורה וצועד לעבר המסוק שלו. הדגלים מוסיפים להתנופף.

בעיני, אין זה עדיין טכס שיגרתי.

בשבוע הבא ידווח אורי אבנרי על שיחותיו עם אישים מצריים מרכזיים ועל תמונת־המצב בקאהיר לגבי מילחמת עיראק־איראן, מעמדה של מצריים בעולם הערבי והבעיות הפנימיות של מצריים, המשפיעות על תהליך השלום.

חבריו של צ׳יצ׳ תבעו את ראשו של ארצי ויין - תמורת

כסף ממישרד־הפנים והמשך כהונתו כראש־העיר

חברי הנהלת עיריית תל־אביב, ובראשם כמה מסגניו של צ׳יצ׳, החליטו לגבות הפעם מחיר יקר תמורת מה שהם עושים מדי חודש בחצי־חינם: אם רוצה ראש־עיריית תל־אביב, שלמה להט, בסיוע מצידם, במאבק שהוא מנהל מדי חודש נגד מישרד־הפנים לקבלת תקציב שיאפשר את המשך פעולת העיריה, עליו לשלם עבורו. התשלום: ראשו של ארצי ויין, הממונה על פרוייקט שיקום־השכונות בתל־אביב.

זהו הרקע למשבר שפרץ השבוע בעיריית תל־אביב. „הנבחרים בהנהלת העיריה הם סתם בובות לקישוט, שצ׳יצ׳ קורא להן רק כשהוא צריך כסף מבורג,״ טען אחד מחברי ההנהלה. ולהט צריך הרבה כסף: העיריה מצוייה בגרעון הולך וגדל, העומד עתה על 130 מיליון שקל.

גרעון זה מורכב משלושה סעיפים: 70 מיליון — משיכת־יתר מבנקים. 30 מיליון — תשלומי ריבית על הלוואות דולריות. וחמור מכל — 30 מיליון שקל, החסרים מדי חודש לתשלום משכורות עובדי־העיריה.

בכל פעם שמתקרב מועד התשלום, ב־8 בחודש, נוצרת אווירת־משבר בין עיריית תל־אביב ומישרד־הפנים. ומדי כמה חודשים, כאשר מתמהמה מישרד־הפנים בהעברת הכספים, חשים זאת תושבי תל־אביב בנחיריהם, כאשר עובדי הניקיון ממחלקת־התברואה אינם מוכנים לעבוד לא שכר, ומניחים לערימות־האשפה ל־[illegible]בר בפתחי הבתים ובתי־העסק.

[illegible]ים נראה כי מתקרב משבר חמור [illegible] חברת החשמל מאיימת לנתק [illegible]שמל מתל־אביב; קבלנים, [illegible] עיריה, הודיעו שיפסיקו [illegible]ות, יתכן שגם אספקת [illegible]ריה תופסק בקרוב. [illegible]בר הודיע כי יפתח [illegible]א יגיעו המשכורות [illegible]

[illegible] מדוע זקוק צ׳יצ׳ ל„עוז[illegible] בהנהלת העיר.

אך ויין [illegible] יש חשבונות עם להט. ממלא־מקום ראש העיריה, יגאל גריפל מחרות, רוצה שליטה מלאה בפרוייקט שיקום־השכונות. עורך־הדין חיים בסוק, סגן ראש העיריה מטעם החזית התורתית, כועס עדיין על צ׳יצ׳ משום שזה העביר לעיתונות את רשימת המוסדות הדתיים, הנהנים מההקצבות המפוקפקות של מישרד־הפנים (ראה עמוד 40). סגן אחר, דויד שיפמן, השייך לסיעת השר יצחק מודעי במיפלגה הליברלית, לוטש עיניים אל כהונת ראש־העיר, אם יחליט להט לרוץ לכנסת, ומבקש כבר עכשיו להפגין שרירים ולזכות בתמיכת נציגי סיעות הליכוד בהנהלת העיריה.

למ״מ ראש־העיר וסגניו לא היה קשה להשיג את תמיכת חברי ההנהלה במאבק נגד צ׳יצ׳. הללו מאשימים את ראש־העיר ללא הרף בדחיקת רגליהם מענייני העיריה, ב„זילזול בנבחרים״, בהפיכתם ל„הנהלת־בובות״ ובעלבונות אישיים שלא חסך מהם.

ראש על צלחת

התחלה ברגל שמאל

המטרה היתה נתונה: פרוייקט שיקום־השכונות. בכל המוסדות הקשורים בפרוייקט זה פשטה השמועה, כי לקראת הבחירות, בעתיד הקרוב, עומדת הסוכנות היהודית להפשיר סכום עתק — 50 מיליון שקל (חצי מיליארד ל״י) בתל־אביב. מי שישלוט בפרוייקט יוכל לחלק מישרות רבות למקורבים ולקבלני קולות. וחשוב לא פחות: אם אמנם יהיו הישגים לפרוייקט שיקום־השכונות בתל־אביב, יוכלו האחראים להישגים הללו לגייס בוחרים רבים בפרברים המוזנחים של העיר, ולקראת הבחירות כדאי תמיד להיזכר בקיומם.

כדי להשתלט על פרוייקט שיקום השכונות, החליטו סגני ראש העיריה וחברי ההנהלה לסלק את ארצי ויין, העומד בראש החברה המשותפת לעיריה ולסוכנות, העוסקת בפרוייקט. התביעה היתה: ראשו של ארצי ויין על טס הכסף שיגיע ממישרד־הפנים.

„פרוייקט שיקום־השכונות נתון כל הזמן לביקורת. הם התחילו ברגל שמאל. מרגע שהניחו את היסודות, משהו לא דופק פה,״ טוען סגן ראש העיר, דויד שיפמן. ואכן, הטיפול בפרוייקט היה בעייתי בתל־אביב, כמו במקומות אחרים. הטיפול בצד הפיסי של הביצוע הופקד בידי החברות העירוניות חלמיש ועזרה וביצרון, בשיתוף מישרד הבינוי והשיכון.

בספטמבר 1978 מונה ארצי ויין, בהמלצת ראש העיריה, מנכ״ל חברת עזרה וביצרון במשכורת ענק. מאוחר יותר תבעה הסוכנות, שתוקם חברה מטעמה ושפרוייקט שיקום־השכונות יהיה באחריותה. הטעם לכך היה פשוט: הסוכנות היא הגוף היחידי המקצה כספים לפרוייקט, לכן חייב בעל המאה להיות גם בעל הדיעה.

בדצמבר 1979 הוקמה חברה סוכנותית שבראשה הועמד ויין. כמה שבועות לאחר מכן התמרדו נציגי הנהלת העיריה במועצת־המנהלים של עזרה וביצרון, וסרבו לאשר את שכרו הגבוה של ויין — 180 אלף לירות בחודש, מכונית פיז׳ו 504 ונהג צמוד. בלחצו של צ׳יצ׳ הושגה פשרה, והשכר הועמד על מחצית הסכום: 90 אלף לירות.

בינתיים הוקמו ועדות־היגוי שכונתיות, כתביעתה של הסוכנות, וויין הועמד בראש ועדת־ההיגוי העירונית לענ־יין פרוייקט שיקום־השכונות. היועץ המישפטי של מישרד ראש־הממשלה קבע, כי יש ניגוד אינטרסים בכך שארצי ויין ממלא את שני התפקידים: מנכ״ל עזרה וביצרון וראש ועדת־ההיגוי הסוכנותית. אך ויין לא התרגש מחוות־הדעת.

„לא מעניין אותי מה אומר היועץ המישפטי,״ אמר ארצי ויין לכתב העולם הזה בינואר השנה, „אני גם לא מתכוון לקרוא אותה. היא בכלל לא נשלחה אלי. אני אמשיך לכהן בתפקידים שניתנו לי. לדעתי אין שום ניגוד אינטרסים בתפקידים שאני ממלא. אם יש למישהו השגות, הן לא צריכות להיות מופנות אלי. הכתובת היא מועצת המנהלים.״

מכאן ואילך יש שתי גירסות על המתרחש בפרוייקט־השיקום. סגן ראש העיריה, דויד שיפמן, טוען: „הבעייה אינה ארצי ויין.״ אך באותו מישפט הוא מוסיף: „פקיד לא יכול לקחליף נבחרים. העסק הזה משבש מערכות. צריך לבחון מחדש אם צריך חברה סוכנותית.״

דיעה אחרת יש לארצי ויין. „מישרד הבינוי והשיכון (שהיה אחראי בתחילה לפרוייקט) לא התחשב בכלל בהחלטות של ועדות־ההיגוי השכונתיות. הסוכנות אמרה שלא יתכן להמשיך בצורה כזאת, ותבעה שמי שנותן את הכסף יקבל גם סמכויות.״ וויין הוא שקיבל את הסמכויות, ונראה שלדעתו מה שמרגיז את הנהלת העירייה היא הצלחתו.

הכניעה של צ׳יצ׳

השמועות שוויין עומד להקים מנגנון של עובדים בשכר (לדבריו: שש וחצי מישרות) וש־50 מיליון שקל עומדים להגיע, הגבירו את תיאבונם של חברי הנהלת העיריה. הם מצאו מועד נוח מאוד מבחינתם — המשבר הכספי החודשי — והציגו בפני ראש העיריה את תביעתם: סילוקו של ויין לאלתר. צ׳יצ׳, שראה בוויין את בן־חסותו האישי, סירב להפקיד את הפרוייקט בידי גריפל, איש תנועת־החרות, והעמיד פני גיבור: ביום השישי שעבר הודיע, שאם לא ימשיך ויין לכהן כמנכ״ל החברה הסוכנותית, יתפטר.

סגניו של צ׳יצ׳ ועימם חברי הנהלת העיריה לא נבהלו. „אנחנו אמנם לא מעוניינים בוועדה קרואה,״ אמר עורך־הדין חיים בסוק, „אבל ראש העיר הודיע שיתפטר — וזה פיתרון טוב.״ בישיבת הסגנים עם ראש העיר, ביום הראשון בבוקר, אמר שיפמן לצ׳יצ׳: „יותר מדי קשרת את גורלך בגורלו של ארצי ויין.״

היה ברור שצ׳יצ׳ ייכנע, בתנאי שיאפשרו לו מוצא נוח.

והמוצא אכן נמצא, כבר באותו היום. ארצי ויין ימשיך אמנם לכהן בתפקידו, בחברה שתהיה משותפת לעיריה ולסוכנות, אך זאת רק לכמה חודשים נוספים. הממונה עליו יהיה גריפל, שיכין נייר־עבודה לטיפול בשכונות. המשך העסקתו של ויין תיבחן שוב, על פי „יחסיו עם הממונים עליו״.

הפיסקה המשמעותית ביותר בהסכם שהושג היא זו, האומרת כי בתום תקופת הניסיון „יקבל מר להט סיכום של רוב החברים באשר להמשך העסקתו של מר ויין.״

נציגי הקואליציה העירונית הצליחו, כך נראה, במאבקם נגד להט והסוכנות. צ׳יצ׳ נכנע, והטיפול ב־50 מיליון השקלים שיוזרמו לפרוייקט שיקום־השכונות בתל־אביב יהיה בידי נציגי מפלגות הקואליציה, וויין יסולק, בעוד כמה חודשים.

ראש־עירייה צ׳יצ׳
אולטימטום

נערה בחלון הראווה

הגיבורה האמיתית של הביקור היתה אופירה.

היא עמדה במאמץ גופני עליון. לוח הזמנים שלה היה דחוס עד לרגע האחרון — ביקור אחרי ביקור, פגישה אחרי פגישה. החום הגיע בקאהיר ל־32, בלוכסור ל־40 מעלות. אסור היה לה להיראות עייפה. היה עליה להיות זוהרת, חייכנית, אדיבה, ערה ומתעניינת גם כאשר שאלה, מן הסתם, את נפשה לישון. אין ספק שהיתה מודעת לכך שכל מצרי ידע על מאבקה במחלתה, וחיפש על פניה סימנים של עייפות.

כימעט כל אשה ישראלית אחרת היתה מתגמדת ליד ג׳יהאן הזוהרת, היפהפייה, התרבותית, המכהנת מזה 10 שנים בתפקיד רעיית הנשיא, אחרי שכיהנה במשך 18 שנים לצד בעלה כשמילא תפקידים ציבוריים בכירים אחרים. ג׳יהאן אל־סאדאת אינה רק אישיות מרשימה כשלעצמה, היא גם מיקצועית מאוד, מנוסח מאוד.

אופירה לא התגמדה לידה. היא גם לא ניסתה להיות ג׳יהאן שנייה. היא היתה אופירה — צברית, נערתית, פשוטה, אך בטוחה מאוד בתפקיד שהיא החליטה לגלם. נדמה לי שאין אף אשה אחת בצמרת ישראל שיכלה למלא תפקיד זה ביתר כישרון — לפעול באופן עצמאי, להטביע על הביקור חותם אישי משלה, לעורר אהדה טיבעית והערכה לאומץ־ליבה ולכוח־התמדתה.

אני אומר כל זאת בגאווה כלשהי, כי היה לי חלק כלשהו בהתפתחותה. היכרותי עם אופירה ארז קדמה להיכרותה עם כל אדם אחר במטוס חיל־האוויר שהטיס אותנו למצריים — ובכלל זה גם יצחק נבון.

וזהו הסיפור:

ברחוב אלנבי בתל־אביב היתה חנות־צילום ארדה. אני זוכר אותה מילדותי, כאשר גרתי זמן־מה ברחוב בלפור 4. יתכן שהיתה אז ה„מצלמה" היחידה בתל־אביב (להבדיל מן הצלמים בשדרות־רוטשילד שצילמו תמונות־פספורט במצלמות עתיקות על תלת־רגליים, באמצע השדרה, או שהנציחו לקוחות על רקע של מטוס מקרטון).

החנות היתה שייכת לשני אחים. לאחר מכן פרש אחד מהם, יצחק ארדה, ופתח מצלמה שנייה ברחוב פינסקר 2 בתל־אביב. שם המשיך במסורת.

באמצע שנות ה־50׳, בעברי על פני חלון־הראווה של ארדה, משכה את תשומת־ליבי תמונה של נערה. שני האחים ארדה ידעו לצלם צברים, ועזרו להצגת הטיפוס הצברי האידיאלי דאז (תמיר, בלונדי, תכול־עיניים) בעזרת אפקטים של אורות וזוויות־צילום. אך בין כל הצברים והצבריות שבחלון, משכה את מבטי דווקא אותה נערה.

היה בה משהו מיוחד מאוד. לא רק השיער, אשר ארדה הצליח להעניק לו, בעזרת תאורה מאחור, גוון כימעט בלונדי. ולא רק הצמה העבה. אלא גם החיוך, הבעת־העיניים. כדבריו של נתן אלתרמן, היה בה „משהו". היא נראתה לי הצברית בה"א הידיעה.

אולי בהשראת התמונה הזאת ודומותיה החלטנו אז לפתוח במיבצע חינוכי: בחירת ה„צברית" של השנה.

על תחרות זו הכרזנו בימים האחרונים של שנת 1955 (העולם הזה 950). על השער התנוססה תמונתה של אותה צברית אלמונית. לא ידענו עדיין מי היא, ותמונתה לא באה אלא להמחיש את הרעיון.

וכך נאמר במאמר, שבו הכרזתי על פתיחת המיבצע:

„זוהי קריאה לכל הטוב והיפה בנוער הישראלי, כל אשר שורשים לו באדמת מולדתו, כל המביע את האופי המקורי של דור חדש.

„**לא** תחרות־יופי, מן הסוג שיצא ממכונת־הפירסומת ההוליוודית הקלוקלת, בו מתבקשות צעירות להציג לראווה את ערוותן, לנענע את אבריהן לפני קהל המבקש פורקן ליצרים בלתי־אהודים.

„**לא** נסיון חדש לטפח את האידיאלים הכוזבים של יופי נבוב, חסר רוח ותכלית, המתקשט בחיוך מיקצועי מזוייף והמבוסס על ההנחה כי הקליפה חשובה יותר מהתוך.

„**כי אם** נסיון מיוחד־במינו וראשון־במינו לכוון את זרקור הפירסום אל הטוב, היפה והנאצל הגדל בנוף שטוף־השמש של ארץ־ישראל, לעודד את היסודות החיוביים בדור הנאבק עם עצמו על עיצוב דמותו הרוחנית, לעזור בגיבוש טיפוס ישראלי מקורי, המגלם בתוכו את רוח הארץ ואת אופי העם.

„...ישנה חשיבות מכרעת לשאלה: מי מופיע כדוגמה לדור? מי קובע את הסיגנון העובר באופן תת־הכרתי מאיש לאיש, את האופנה החולפת של הופעה, לבוש, דיבור?"

ברוח זו גם נקבע הפרס. לא טיול, לא מותרות, אלא מילגה של 1000 לירות לחינוך בתחומי הארץ, להתקדמות באותה הדרך ששימשה יסוד לבחירתה של הצעירה. זה היה סכום נכבד מאוד בתקופה שבה עלה גליון העולם הזה 350 פרוטות — שלוש וחצי אגורות של היום. כלומר: פרס של יותר מ־25 אלף שקל במושגים של היום.

רק אחרי שהתחרות כבר החלה, נוסף לה ממד בינלאומי. שבועון צרפתי אירגן מיבצע עולמי, שהתאים מאוד למיבצע שלנו. הוא הקיף 21 מדינות. בכל מדינה

צברית 1956

בחר שבועון מקומי נערה אופיינית לאותה ארץ. לכל הנבחרות נערך מיפגש בפאריס, בחסות נשיא צרפת. נתבקשנו לשלב את המיבצע שלנו במיבצע עולמי יפה זה, ונענינו ברצון.

עשרות בנות השתתפו בתחרות. בכל שבוע פורסמה סידרה של שש מועמדות. את כולן צילם יצחק ארדה, שהפך צלם־המיבצע.

כאשר עברו השבועות, נזכרתי בנערה שבאותו תצלום. שאלתי את ארדה עליה. הוא — או מישהו אחר — פנה אליה, וביקש אותה להציג את מועמדותה.

אופירה ארז התלבטה קשות. לא היה לה חשק להשתתף במיבצע פומבי כזה, למרות תכונותיו החיוביות. אך קסמה לה האפשרות להשלים את לימודיה בעזרת המילגה המוצעת. היא לא באה מבית עשיר, ולא קל היה לה לממן את לימודיה. לכן הסכימה.

וכך, בסידרה השביעית והלפני־אחרונה של המועמדות, הופיעה שוב תמונתה של הנערה. וכך תוארה המועמדת אופירה ארז:

„כשסיימה אופירה בת ה־20 את הסמינר למורות על שם לווינסקי בתל־אביב, התכוננה לשירות צבאי במיס־

גרת הנח"ל. לאחר סיום הטירונות עמדה לפני בחינת־קבלה ללהקת־הנח"ל, כשהוצע לה לכתוב על כנס צבאי שנוכחו בו. אופירה ניסתה והצליחה. כיום היא כתבת צבאית של כתב־העת במחנה הנח"ל.

„כשהיתה בת 8 התייתמה מאביה, המהנדס אליעזר ארז, האיש שייסד את המחלקה להיגיינה מיקצועית בוועד־הפועל של ההסתדרות. חניכה ומדריכה בתנועה המאוחדת. חובבת מישחק ונגינה. רואה עתידה בחינוך."

המתחרות של אופירה לא היו חסרות־מישקל. היו ביניהן אחות מצטיינת, יו"ר של ועד תלמידי בצלאל, תלמידות של מוסיקה וחינוך גופני, נערות־קיבוץ. אחדות מהן התפרסמו לאחר מכן בצורות שונות, כמו גליה ארקין, אחותו של ג׳וקי הפנטומימאי, ושיבולת דה־האן, חברת קיבוץ הראל.

אך כאשר התכנס חבר־השופטים וריאיין בזו אחר זו את המועמדות, לא היה אף לרגע קט ספק מי תזכה בתואר.

חבר־השופטים כלל כמה מבעלי השמות הזוהרים ביותר במדינה: הרקדנית יהודית אורנשטיין, איש־הסרטים האגדתי נתן אקסלרוד, הזמרת שושנה דמארי, השחקנית היה הררית, האמרגן משה ואלין, הפסנתרנית פנינה זלצמן, המלחין מרדכי זעירא, איש־הסרטים נורי חביב־חביב, הכדורגלן יעקוב חודורוב, המחנך שאול לוין, אז ראש המחלקה לחינוך של עיריית תל־אביב, הסופר ייגאל מוסינזון, העיתונאי והמחנך יצחק נימצוביץ, השחקנית חנה מרון, עורך־הדין רם סולומון, העיתונאי שימעון סאמט, הצייר יוסף קסטל, עורך־הדין שמואל תמיר. השתתפתי בחבר־השופטים בתוקף תפקידי.

היה ויכוח על הענקת תוארי הסגניות. לא היה כל ויכוח על הענקת התואר הראשי. אופירה ארז עשתה על כל השופטים רושם עז. אני זוכר שהיתה צעירה רצינית מאוד, ללא התחכמויות. היא ידעה בדיוק במה רצונה: להתמחות בחינוך של קשי־חינוך. היא זכתה בתואר ובמילגה.

שבועות מעטים בילבד לאחר מכן טסה לצרפת, כדי להשתתף במיפגש הבינלאומי.

מי שמתפעל מהצלחתה של אופירה נבון בביקורה במצריים יכול לראות את ההזרה הכללית לכך בביקורה של אופירה ארז בצרפת, שעליו דיווח העולם הזה (967) באפריל 1956.

אז לא היו לאופירה מלווים, ליווי מישטרתי, מעמד מדיני. היא היתה רק נערה צברית חסרת־נסיון, שזה היה ביקורה הראשון בחו"ל. היא השתתפה בקבלת־הפנים הממלכתית הראשונה — נשיא צרפת קיבל את כל המשתתפות בארמונו.

אולם אופירה האפילה על המשתתפות מכל העולם. היא שמה את הדגש על רצון ישראל בשלום, התחברה עם הנבחרת המצרית, זיינב אל־ביאלי. עיתוני צרפת, שסיקרו את המאורע, היפנו את זרקוריהם אל הישראלית, המושיטה את ידה לנערה מצרייה. זה היה בשיא המתיחות במרחב, כאשר ידיעות־דמים מילאו את העיתונים מדי יום, חצי שנה בילבד לפני מילחמת־סיני.

זה היה גם בשיא המתיחות בין העולם הזה ובין המימסד הישראלי. בכל זאת, תודות לאופירה, זכינו במחמאה רישמית. שגריר ישראל בצרפת, יעקוב צור, התפעל עד כדי כך מהצלחתה של אופירה ארז עד כי מצא לנכון לשלוח לי מיכתב של הערכה — דבר חסר־תקדים בישראל של דויד בן־גוריון.

אופירה עצמה תיארה את חוויותיה במאמר [illegible] בחתימתה בהעולם הזה (970), תחת הכותרת [illegible] מישראל". שם תיארה את פגישותיה עם [illegible] רנה קוטי, ועם ראש עיריית פאריס, [illegible] בעברית פסוקים מהתנ"ך, את קבלות [illegible] — הכל כמו כעבור 24 שנים במצריי[illegible]

אחרי התחרות קיבלנו מדי פעם [illegible] מותה. היא המשיכה לעבוד במחנ[illegible] כפופה לאדם אחר שהתחיל את הקא[illegible] הזה: יצחק ליבני, לימים מנכ"ל רשות־השידור, שהיה עורך מדור התשבצים אצלנו, ועבר לאחר מכן לעיתון הצבאי.

היא קיבלה את התואר הראשון (בפילוסופיה ובחינוך) באוניברסיטה העברית, בעזרת המילגה שלנו. לאחר מכן קיבלה מילגה בארצות־הברית והשלימה את לימודיה לתואר השני. אז זכתה במילגה ללימודים מתקדמים בפסיכולוגיה באוניברסיטת קולומביה.

שבע שנים אחרי שהתפרסמה כצברית 1956, נישאה ליצחק נבון. כאשר נבחרנו שנינו — נבון ואני — לכנסת השישית, ב־1965, פגשתי את אופירה שוב — הפעם כאשתו של ח"כ.

בעוברי על פני מקבלי־הפנים בסעודה החגיגית שערך יצחק נבון לאנוור אל־סאדאת בארמון עבדין, עיכבה אותי אופירה כדי לספר לג׳יהאן על פרשה זו. היא לא שכחה להזכיר פרט פיקאנטי: אותה נערה מצריה, שעימה התחברה בפאריס, היא אחותה של מזכירת עורך השבועון אוקטובר, ידידי אניס מנצור.

נערה בחאן־אל־חלילי

חווייה קטנה:

ביקרתי באחת החנויות היקרות בחאן־אל־חלילי, בחברת כמה מחברי־הפמליה, והתפעלתי כרגיל מן המוצגים, שאין ביכולתי לקנותם. לפתע עברה על פני צעירה, [illegible] לה באנגלית: „האם אתה מיסטר אבנרי?"

הודיתי. לפני עמדה צעירה גבוהת־קומה, דקת־גו, בלי כל ספק אמריקאית.

„אינך יכול לזכור אותי," אמרה, „אבל לפני עשר שנים הרצית באוניברסיטת קולומביה (בניו־יורק). אני הייתי תלמידה."

נזכרתי, זה היה לפני עשר שנים בדיוק.

(המשך בעמוד 40)

זה משגע את אירופה.
זה כבש אותה בדהרה—תכשיטי
B&D צבעוניים בצבעים
אופנתיים, המשתלבים להפליא
בכל מערכת לבוש וסגנון. תכשיטי
B&D המעניקים לאשה תדמית
חדשה. רעננה, מסקרנת.
סיכות ראש, צמידים (עבים
ודקים), סיכות קישוט, קשתות
לשיער, מסרקות קישוט, עגילים,
מחזיקי צמות ו"קוקיות", סיכות
סיניות וחגורות.
B&D להשיג בפרפומריות
מובחרות, בהמשביר לצרכן,
בכל בו שלום ובחנויות אופנה
המוכרות את אופנת גוטקס.

המראה החדש שמשגע את אירופה: תכשיטים צבעוניים.

B+D

יבואן: דנשר טרייד בע"מ,
טל: 247158.
מפיץ: פ. י. היימן ושות' בע"מ.

דנשר dt טרייד

מוצרי איכות ויופי לשימוש אישי

בכל מקום שברצונך לגור...

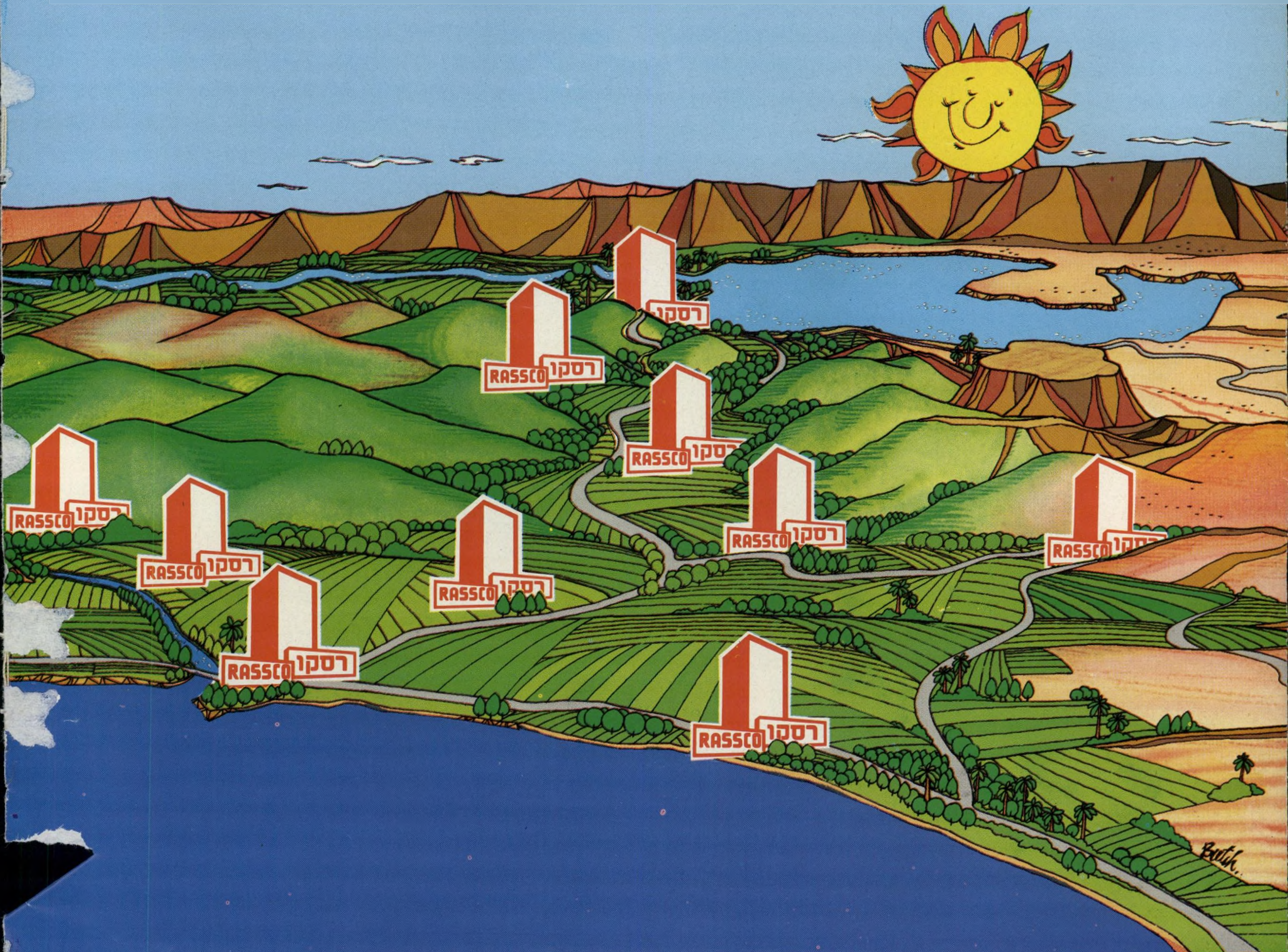

רסקו. מוניטין ש

בכל מקום שברצונך לגור,
באיזורים הטובים ביותר בארץ
— יש דירה או בית של רסקו.
לרסקו יש מבחר ענקי של דירות
רווחה לזוגות צעירים, דירות
יוקרה בבניינים רבי קומות,
ווילות וקוטג'ים מרהיבים.
מאחורי כל אחד ואחד מהם
עומדים וותק ונסיון שנצברו
ב־45 שנה. במשך תקופה ארוכה
זו בנו עשרות אלפי משפחות
מאושרות את ביתן עם רסקו.
אם ברצונך לבחור בדירה או
בבית המצטיינים בשלמות
בתכנון ובגימור עד הפרט הקטן
ביותר, עליך רק לפנות לאחד
ממשרדינו ולומר לנו היכן
ברצונך לגור.

רסקו תל־אביב
רח' הר־סיני 1, טל. 03-627811
03-627823—5
רסקו חיפה
רח' הרצל 1, טל. 04-668161
רסקו באר־שבע
בית רסקו, טל. 057-77144
רסקו ירושלים
רח' שמאי 8, טל. 02-224421

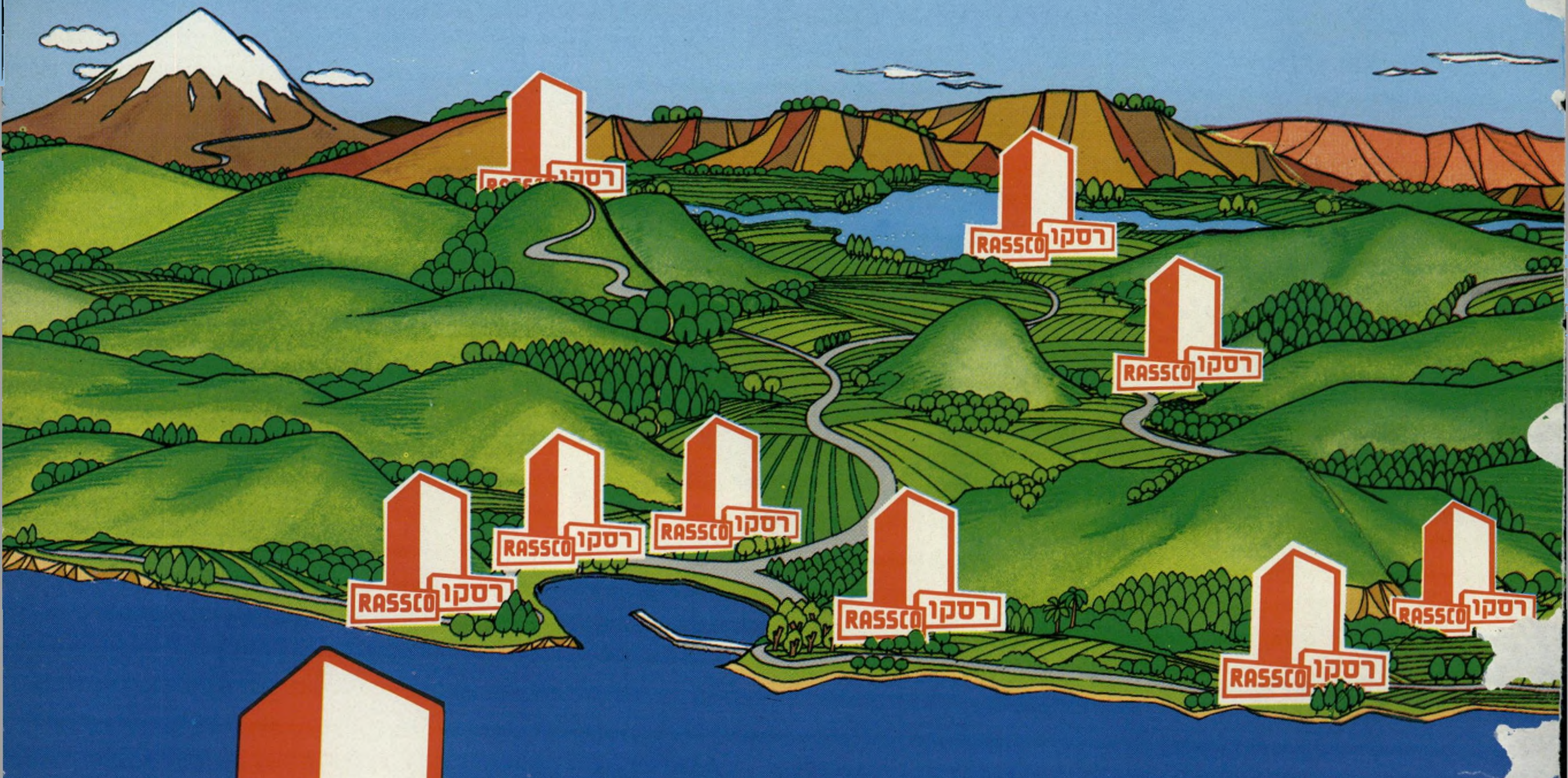

RASSCO רסקו

שנבנו ב-45 שנה.

הדפסים,סריגים
ובדים בלעדיים –
מרהיבים ביופיים,
עיצוב עדכני של צוות מעצבים בראשות גדעון אוברזון,
עשו את אפנת ניבה לסיפור הצלחה בינלאומי.
בבתי האפנה היוקרתיים בעולם, מוצגת אפנת ניבה,
לצד יצירותיהם של המעצבים הנודעים בעולם.
את דגמי ניבה – המיוצרים בסדרות מוגבלות, ניתן להשיג
בבתי האפנה המובחרים בלבד.

niba
ניבה

אפנת הנשים היפות

אלעזר ושות' פרסומאים ● צולם ב"אפרופו" ע"י בן לם

רחל מרחלת על כל העולם

הנפילה של שיסל

שיסל היה אחת הדמויות הכי ססגוניות בתל־אביב. הלוואי שהיו לי לירות, סליחה, שקלים בכיס, כמיספר הפעמים שכתבתי עליו.

בזמן האחרון שקט, ולא בלי סיבה. שיסל פשוט נסע לו ללוס־אנג׳לס. לשם הוא העביר את מה שנקרא „המחלה של שיסל" — התנגדות איתנה לנישואין ודבקות בחיי־הרווקות. לא שאינו אוהב נשים — יש לי כמה עדויות שהוא מאוד אוהב את העניין הזה — אבל בצורה חופשית, לא מחייבת. ובעיקר — בלי טבעות.

מסתבר, שגם בלוס־אנג׳לס היה שיסל

צבי שיסל
לדחות, לדחות

נאמן לאמונה שלו, שהפכה אצלו לדת, עד ש...

עד שהוא פגש את **נועה דרום**, יפה־פיה אמיתית, השייכת גם היא לסניף לוס־אנג׳לס של מדינת־ישראל.

השניים עברו להתגורר ביחד, ממש כמו בעל ואשה. אבל, כמובן, בלי להיות בעל ואשה. עד שנולדה להם פיתאום בת. נועה ניצלה את העניין של הבת כדי להעביר את שיסל על דתו, ודרשה חופה, קידושין, רב וגם, רחמנא ליצלן, ירח־דבש. שיסל התבלבל כהוגן. מצד אחד — האמונה הדתית חזקה, ומצד שני — הוא גם אוהב את נועה וגם יודע שהיא צודקת.

הוא מצא לו תרוץ, ממש משמיים. „יש לי חבר טוב," הוא אמר לנועה, „ממש אח שלי. אני לא מוכן להתחתן בלי שהוא יהיה איתי. אני מתכוון ל**בועז דוידזון**."

בועז היה עסוק בדיוק באותו זמן בצילום שיפשוף נעים, ולא יכול היה לבוא לחתונה.

שיסל נהנה מעוד כמה שבועות של רווקות משגעת. אבל — לא להרבה זמן. אך סיים בועז את הצילומים, הוא עלה למטוס שלקח אותו אל שיסל ונועה. אני לא בטוחה בתאריכים: או שהם התחתנו ממש בימים האחרונים, או שהם מתחתנים בדיוק ברגע שאתם קוראים יצירה זו, או שהם מתחתנים אור־טו־טו.

אז אם שיסל כבר התחתן, כל אחד יכול להתחתן.

מישחקי גורל

איך שהגורל משחק בבני־אדם, אתם לא יכולים לתאר לעצמכם! סיפור השרשרת של היום נסוב כולו סביב הדוגמנית היפהפייה **ספירית** („ספי") **דבני**, דיילת אל־על.

בנסיעותיה בקו תל־אביב—ניו־יורק עשתה יום אחד קפיצה ללוס־אנג׳לס, ושם גילתה את מה שחיפשה כל החיים: את היורד הישראלי **אבי אלון**, שיש לו תחנת־רדיו בבירת ציון האמריקאית. לא עזרו כל האזהרות של החברים שלה שאבי זה לא בדיוק בשבילה. ספי היתה מאוהבת.

מי שגאל אותה מאהבה זו היה צעיר ישראלי נחמד בשם **ראובן לוי**. הוא כל־כך גאל, עד שספי הודיעה לאבי אלון שהיא, אמנם, נשארת ידידה טובה שלו, אבל עוברת לגור עם ראובן.

אלא שלראובן נמאס באחד הימים לשמוע את הסיפורים של ספי על חוץ־לארץ, ובעיקר על אבי אלון, והוא החליט לנסוע ללוס־אנג׳לס, לנסות את מזלו.

ספי נעלבה שעזבו אותה למען הגולה, אבל הפגינה גדלות־נפש וקישרה בין שני האקסים שלה. ראובן יצא מהארץ כשהוא מצוייד בהזמנה לעבוד כקריין ברדיו

שוש עטרי
אין בעיית שכר

הישראלי של אבי אלון בלוס־אנג׳לס.

אבל אם אתם מתחילים להזיל דימעה על כך שספי נותרה בודדה — אנא, הפסיקו. את מקומו את ראובן לוי בדירה שלה ירש מהר מאוד נווט צעיר ויפה מחיל־האוויר, בשם .

אולם אבי אלון לא נשאר לבדו זמן רב. המשך הסיפור נוגע לבחורה שאני אוהבת אותה: **שוש עטרי**. אני בכלל אוהבת את כל מישפחת עטרי — גם את **יונה**, גם את **גלי** — אבל בעיקר את שוש.

שוש נסעה ללוס־אנג׳לס לשבועות אחדים, כדי להגיש תוכנית בתחנת־הרדיו של הישראלים שם. היא נדלקה על המקום, שכחה קצת את המולדת, אבל אני שמחה שטוב לה שם. היא מצליחה בעבודה, מצליחה בחברה, וממש מרגישה בלוס־אנג׳לס כמו בבית.

עכשיו — וזהו המידע האחרון שלי — היא נמצאת ברומן — ודווקא עם אותו אבי אלון, שהוא במיקרה גם הבוס שלה. אני משוכנעת שבכל הנוגע להעלאות במשכורת, אין לבחורה הזו בעיות.

ספירית דבני (משמאל) וידידה
הידידה לא נשארה ריקה

אופנאית ועורך־דין

כשאני מספרת לכם סיפור בלי שמות, זה מפני שבית־המישפט הוציא צו, שלפיו אסור לי לכתוב את השמות, או מפני שיש ילדים בעסק, ולי יש חוק שלפיו אסור לפגוע בילדים.

הסיפור־בלי־השמות הזה הוא בגלל סיבה אחרת לגמרי — כלכלית. אני יודעת שברגע שהאבא של אשת **עורך־הדין** יידע אותו, יפסיק עורך־הדין החביב הזה להיות כל־כך עשיר, לנסוע במכוניות כל־כך מפוארות, ולבלות במקומות הכי־טובים בארץ.

אז ראשון־ראשון ואחרון־אחרון. פעם, לפני הרבה שנים, התאהבה **בתו** של אחד היבואנים הגדולים והעשירים בארץ בעורך־דין זוטר. האבא, **היבואן**, לא כל־כך אהב את השידוך. אבל הוא חשב שאם הבת רוצה, עליו להסכים, אך הוא הזהיר אותה שהסוף יהיה רע.

נמאס לי שהאבות צודקים, אבל הסוף באמת הולך להיות רע. אותו עורך־דין הפך דמות ידועה, גם בתחביב שלו וגם במיקצוע שלו. מדי פעם כותבים עליו בעיתונים, ופה ושם גם רואים אותו בטלוויזיה. ככה, ביום אחד, הפך מסתם אדבוקאט לאיש עשיר ומפורסם.

אותו עורך־דין מאוהב עתה — ולצערי הרב, זה שוב מיקרה של גבר שאינו מאוהב באשתו דווקא. הנאהבת אינה אלא **אופנאית ידועה** מאוד. השניים החליטו, אמנם, לבלות ביחד את כל החיים, אבל החליטו גם לדחות את ההכרזה על זה. האחרון שיידע על־כך יהיה, כמובן, היבואן, האבא של האשה. לפני־האחרונה שתדע תהיה האשה החוקית, בת היבואן.

החופשה שהתקלקלה

היהודי הכי־מפורסם בפאריס, אחרי הברון **גי דה־רוטשילד**, הוא איש־העסקים המיליונר, **מוריס כאהן**. מילבד הכסף הרב, יש לו גם בת יפהפייה.

כאהן הוא ציוני ידוע, האוהב להזמין לפאריס מדי שנה כמה נכי צה"ל, כדי לעשות כיף בעיר־האורות. הוא חינך גם את הבת שלו, **קרול**, להיות ציונית.

הצעד הציוני הראשון שהיא עשתה הוא לבוא לארץ ולהתחתן עם ישראלי בשם **גיל שגיא**, אחד המבלים הגדולים של תל־אביב, שיש לו גם עבר צרפתי. כי גיל הוא קרוב־מישפחה של **ז׳אן תירוש**, בעל־הגלריות, המחלק את זמנו בין יפו העתיקה לתל־אביב.

קרול דנן לא כל־כך הסתדרה עם הבעל שלה, והשניים החליטו להתגרש. בלי בעל אפשר במישפחת כאהן, אבל בלי ציונות לא. קרול חזרה לפאריס, והתחילה מייד לעבוד כחול־לבן בחברת אל־על. מי שמגיע לפאריס זוכה לראות את שתי הקוקיות שלה על האוטובוס, המוביל את הנוסעים מהמטוס אל בניין נמל־התעופה.

אבל לא די בכך. קרול היתה צריכה עוד ציונות. בתל־אביב או בפאריס, אני לא יודעת איפה, היא התאהבה באחד ממהנדסי־הטיס של אל־על, **אהרון שטרול**. שטרול אמנם לא כל־כך התלהב מהקוקיות של קרול, ומהכסף הרב של האבא שלה. לגביו היא היתה ילדה נחמדה, אבל על רומן ארוך הוא לא היה מוכן לדבר.

קרול היא לא כזו שמוותרת בקלות. בשבוע שעבר החליטה לעשות לשטרול הפתעה. היא עלתה על מטוס — כשיש אבא כזה מי צריך לדאוג לכרטיסים? — והחליטה להפתיע את שטרול. אבל מי שהופתעה בסופו של דבר היתה קרול עצמה. כמו שהיא מגיעה לארץ ושואלת איפה שטרול, אומרים לה שהוא בחוץ־לארץ. בקול רועד שאלה קרול: „איפה בחוץ־לארץ?" והתשובה היתה, כמובן: „בפאריס!"

אני לא צריכה לספר לכם שכבר למחרת היתה קרול שוב במטוס, שהחזיר אותה ישר לפאריס. אלא שאני לא יודעת, אם בנמל־התעופה אורלי המתינו לה אבא־כאהן או מהנדס־הטיס־שטרול.

התותחן והאלמנה

לא בכל יום יש לי סיפור כל־כך יפה בשבילכם. אז בבקשה להתייחס אליו ברצינות.

אתם זוכרים את הסיפור העצוב על **דני וייסבורד**, מי שהיה שותפו וידידו הטוב של המיליונר ונער־השעשועים **ארנון מילצ׳ן**?

דני נפטר מהתקף־לב פיתאומי. נוסף על כך שהוא היה מוכשר ומצליח, הוא גם היה אדם נהדר. כל מי שהכיר אותו הסתובב ימים רבים עם הראש באדמה אחרי מותו.

את המכה הגדולה ביותר קיבלה, כמובן, **זזה**, אשתו של דני. האלמנה הצעירה ואם ילדיו סירבה להתאושש. זזה, בתו של **אהרון** („אונצ׳ה") **סחרוב**, אף הוא אחד מעשירי־הארץ והבעלים של ביטוח סהר ועוד כל מיני עסקים, היתה האלמנה הכי־יפה והכי־אומללה שאני ראיתי בחיים שלי.

אבל, מסתבר, שלחיים יש כוח משלהם. וכאן מגיע החלק הנחמד של הסיפור שלי. בשבוע שעבר נישאה זזה במז"ט לבחור־חמד. החתן המאושר הוא אלוף־מישנה צעיר ומבטיח בתותחנים, **עודד גרוש** ואב לילד אף הוא.

מי שראה את עיניה הבוהקות של זזה בחתונתה ידע כי היא עושה בדיוק מה שדני היה רוצה שהיא תעשה: מחפשת שוב את האושר, ומצליחה בחיפושים.

החלק הלא־ידוע של משיכת כספים

ממוסדות ממלכתיים על־ידי המפד"ל

עורך־דין בסוק
חצי מיליון — בתנאי...

ארבע פעמים חקרו שוטריו הבכירים של ראש־מיחלק חקירות־הונאה, בנימין זיגל, את עורך־הדין מרדכי סלור, ופעמים רבות חקרו את המעורבים האחרים בפרשה.

נושא החקירה: העברת מאות מיליינים מתקציבי המדינה לקופות נסתרות, בדרכים ובשיטות שרק זעיר־פה זעיר־שם נכתב עליהן בשבועון זה. אף לא מלה אחת על העברות אלה נכתבה או נאמרה בכלי־התיקשורת האחרים.

גיבורה הראשי של הפרשה, צבי מירוני, פקיד בכיר במישרד ראש־הממשלה, שוהה בציריך מזה שבועות, ולכן אין המישטרה יכולה להרחיב את החקירה. גיבור אחר, סגן־ראש־עיריית תל־אביב, עורך־הדין חיים בסוק, שכבר נחקר במישטרה, ממתין לחקירה נוספת. המימצאים שהצטברו עד כה מראים כי מאחורי השיטה של חליבת מישרדי הסעד והעבודה, בקנוניה של העברת מאות מיליונים ליהמוסדות של סיעת אהרון אבו־חצירה בתל־אביב ובירושלים, פעלה שיטה אחרת, מתוחכמת הרבה יותר, של הברחת כספים מדרום־אפריקה, במסווה של תרומה ליישיבות, תמורת הפרשת מעשר.

האשכנזים של אבו־חצירא

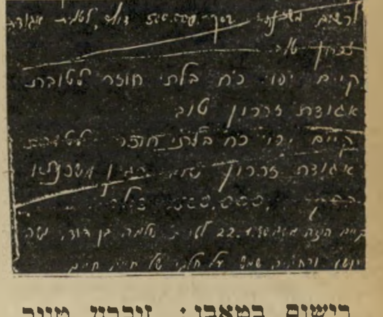

רישום בטאבו: זיכרון טויב
יפוי כוח, חוזה, משכנתא

שני מיליון דולר בבנק

במרכז הפרשה עומדת אגודה בשם ישראל הצעיר, שהיתה שלוחה של אירגון בעל שם דומה בארצות־הברית, הקשור לסיעת המר־בן־מאיר. האירגון הישראלי נשלט על־ידי קבוצה קטנה של אנשי המפד"ל, יוצאי סיעתו של יצחק רפאל לשעבר, שהקימו מעין אגודת־סתרים בשם אחים נאמנים.

שליטי אגודה זו: צבי מירוני, בעבר סמנכ"ל מישרד־הסעד, שהודח על־ידי מנהיג למיפנה יוסף בורג ועבר לאגף־ההסברה במישרד ראש־הממשלה; יוליוס שטרנברג, הגר באלון־שבות והנמנה על ראשי גוש־אמונים; דויד גלאס, שהיה שהיה מראשי סיעת־רפאל ואחר־כך סיעת אבו־חצירא בירושלים, יחד עם צבי מירוני. חברי־הנהלה תל־אביביים של האגודה: חיים בסוק, ראש סיעת אבו־חצירה בתל־אביב וסגן ראש־העירייה; ראובן בן־דויד, שהיה ראש סיעת רפאל בתל־אביב, עורך־הדין יעקב צימנט, שהיה מראשי סיעת רפאל, ואחרים.

התרגיל הבסיסי היה פשוט. ישראל הצעיר הקים אגודה בשם בית מנוחה לזקנים גלמודים. בית־הזקנים־הגלמודים קיבל חינם מיגרשים מעיריות, בהשפעת המפד"ל. תחילה ברחוב העבודה בתל־אביב, אחר־כך ברחוב הרב קוק 31 בבני־ברק, ולבסוף כחמישה דונם בנחלת־יצחק. מיגרשים אלה שועבדו תמורת הלוואות בסכומים של כ־60 מיליון לירות, שניתנו בעשור האחרון, ואשר ערכם כיום הוא כ ח צ י מ י ל י א ר ד לירות. מרבית הכספים האלה נעלמו, וחקירת המישטרת מכוונת, בין השאר, לברר מה קרה לכספים אלה.

ההלוואות ניתנו כולן על־ידי גוף לא־רשמי, הקרוי אגודת זיכרון טויב, והרשומה על שם הרב יעקב גלינסקי מבני־ברק ועל שם אליעזר טויב. זהו קרוב של ספסר־הדולרים „איצל'ה הגדול" (צוויגנבוים). כמחצית ההלוואות ניתנו בדולרים. כאשר חקרו השוטרים את טויב מהיכן הכספים שהילווה לבתי־הזקנים, הצביע על קרובה ישירה, ממישפחת אשתו הראשונה שנפטרה, שהורישה לו כסף רב. הוא אמר שהוא מחזיק דרך קבע שני מיליון דולר בבנק.

נסיעות בכל העולם

עיקר מאמצי המישטרה באו לגלות לאן נעלמו הכספים. בחקירתם של עורכי־הדין בסוק וסלור התברר כי חלק נכבד מן הכספים הוצא על נסיעות לחו"ל. האגודה טיפלה בנסיונות נפל למיניהם לקבל ירושות וצוואות מעשירים בחו"ל. בתירוץ המפוקפק הזה נסעו כל המקורבים לה, על חשבונה.

תחילה היה חיים בסוק יושב־ראש האגודה, וגם עורך־דינה. לפני כמה שנים, כאשר מעמדו בעירייה התחזק, העביר את התפקידים לאחרים, אולם המשיך לטפל בנושאים מישפטיים של האגודה.

כעורך־הדין הקבוע של האגודה שימש נתן קנת.

נסיעה אחת מני רבות היתה של סלור, בסוק ומירוני ללונדון. למירוני נמסר כי קיימים ניירות־ערך מפוקפקים, בשווי רשום של שלושה מיליון דולר, השמורים בכספת בשווייץ ואשר היו שייכים ליהודי אמריקאי שנפטר. בסוק המשיך עם מירוני לארצות־הברית, לטפל בהשגת הניירות, ועל חשבון ניירות אלה נסעו השלושה ואחרים כמה פעמים לגרמניה ולארצות־הברית. אחרי נסיעות רבות התברר כי עבר זמן פירעונם של ניירות־הערך, ואין הם שווים כלום.

נסיעות אחרות לגרמניה, הנמשכות גם כעת, הן לצורך קבלת ירושה של 15 מיליון דולר מיהודי עשיר בפרנקפורט, שיורשיו מוכנים למסור את הכסף לאגודה. עד היום לא הגיעה פרוטה.

נסיעות אלה עלו כסף רב, וכך גם השכר הגבוה ששולם לעורכי־הדין. עורך־הדין סלור, למשל, טוען כי עד היום עוד חייבים לו שאריות של שכר־טירחה בשווי שני מיליון לירות בערך. שאריות אלה הן אחרי שהאגודה מסרה לו, לבעלותו, דירה ברחוב בארי בתל־אביב.

המישטרה חקרה גם את עורך־הדין חיים בסוק על התקבולים שקיבל מבתי־הזקנים.

חבילה נאה של דולרים

פרשה תמוהה אחרת נעשתה עם חיסול בית־הזקנים ברח' העבודה. הזקנים הועברו לבית־הזקנים בבני־ברק, האגודה קיבלה מיגרש של חמישה דונם בנחלת־יצחק, ואת המיגרש ברחוב העבודה מכרה לפני כעשר שנים לחברת אזורים של קונצרן כלל ב־3.27 מיליון לירות (בשווי של אז). החוזה, שנעשה במישרדו של חיים בסוק, עורך־דין האגודה, קבע כי אם תיתן העיריה לחברת אזורים אחוזי־בנייה נוספים, תקבל האגודה מאזורים סכום נוסף של חצי מיליון לירות.

בסוק היה — ועודנו — סגן ראש־העירייה וחבר בוועדות־בניין־ערים.

חוקרי המישטרה בודקים עתה אם זהות זו בתפקידים אינה נוגדת את החוק.

אחרי שהאגודה קיבלה את המיגרש בנחלת־יצחק, מכרה חלק ממנו לכמה קבלנים תמורת סכומים גדולים, ונשארה כשבידיה שני דונם. על מכירה זו נעשו הסכמים כספיים בסכומים גדולים. בגינם תובע עתה פרקליט הקבלנים, מיכאל כספי, את האגודה בסכום של 12.5 מיליון לירות.

התביעה היא גם נגד מירוני, על הערבויות שנתנה האגודה לקבלנים, שרכשו את המיגרש.

נציגי האגודה משיבים להאשמות כי הסכומים שלוו לא עלו על תישעה מיליון לירות, אלא שהסכומים תפחו בגלל הריבית והאינפלציה. על כל פנים, הסכומים שבהם שועבדו הנכסים אינם בהכרח זהים עם סכומי־ההלוואות. אשר לסיכוי לקבל ירושות מחו"ל, מירוני איתן בדעתו כי אכן בעתיד הקרוב יביא ארצה חבילה נאה של דולרים.

יגאל לביב

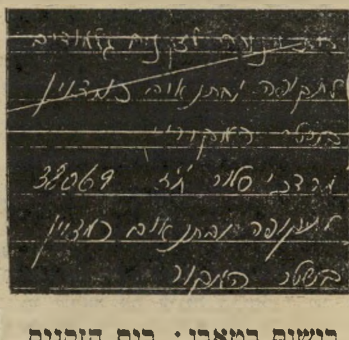

רישום בטאבו: בית הזקנים
לתקופה ובתנאים כמצויין...

יומן אישי

(המשך מעמוד 34)

„מוזר לפגוש אותך דווקא פה," הוסיפה," בחיוך ביישני.

„מדוע?" שאלתי. „על מה דיברתי באותה הרצאה?"

„על השלום, כמובן," השיבה.

סערה בכוס מיץ מנגו

נסעתי לקאהיר כדי להתרשם מקבלת־הפנים המצרית לנשיא יצחק נבון. בהזדמנות זו ביקשתי גם להיפגש עם ידידי בעיר, לקבל מידע על ההתפתחויות, לעדכן הערכות־מצב, להחליף דיעות על הצפוי בעתיד. שילמתי בעד הטיסה 170 דולאר.

כאשר נודע לנשיא כי בין העיתונאים נמצא גם אחד שהוא חבר־כנסת, הורה ברוב אדיבותו לספח אותי לפמלייה הרישמית מבחינת הסידורים — מבלי שאהיה כמובן, חבר בפמלייה עצמה. כך נהג, בשעתו, גם מנחם בגין, כאשר ליוויתי אותו בביקורו הממלכתי הראשון במצריים.

וכך היה. ביליתי את רוב זמני בקאהיר בפגישות — החל בידידי ובעמיתי אניס מנצור, עורך אוקטובר, וכלה בבוטרוס בוטרוס־ע'אלי, שר־המדינה לענייני־חוץ, שהואיל להקציב לי זמן ניכר. וגם עם כמה אנשים ששמם ידוע בישראל רק בחוגים מצומצמים של יודעי־דבר, אך המייצגים את מיטב האינטלקט של המדינה — כמו אחמד בהא־אל־דין, היושב לרוב בכוויית. בהא־אל־דין היה ידידם של גמאל עבד־אל־נאצר ושל אנוור אל־סאדאת, וכתב להם מדי פעם נאומים. הוא הרעיש את העולם הערבי כאשר פירסם, אחרי מילחמת ששת־הימים, כמה מאמרים שקראו לשלום עם ישראל. הכרתיו לפני שנים.

הוזמנתי על־ידי הנשיא לאירועים הממלכתיים, ובין השאר לסעודה הממלכתית שערך בארמון עבדין לנשיא מצריים. עברתי על פני שורת מקבלי־הפנים, שוחחתי כמה דקות עם הנשיא אל־סאדאת, עם ג'יהאן ועם הנשיא ורעייתו, ופניתי לעבר השולחן שמיספרו היה רשום על כרטיס־הכניסה. מס' 23.

הסעודה נערכה בשני אולמות מקבילים, מחוברים זה לזה. באחד ישבו הנבונים והסאדאתים, יחד עם חלק מפמליותיהם, ובאולם השני ישבו המוזמנים האחרים. השני היה, כמובן, פחות „מכובד". שם ישבו גם עורכי־העיתונים הישראליים.

זה לא הפריע לי. אך הצטערתי במיקצת על כך שבשולחן שלי לא היו מצרים — המוזמנים המצריים פשוט לא הספיקו לכל השולחנות. התועלת העיקרית בסעודות כאלה היא ביצירת היכרויות חדשות ובשיחות עם שותפים מצריים לשולחן.

הארוחה החלה. הזנתי את עיני בקישוטים היפהפים שעל הקירות והתיקרה — מין תערובת עשירה של מוטיבים מצריים עתיקים וערביים — והתחלתי במרק. לפתע ניגש אלי עימנואל גלוסקא, מזיכרו האישי של הנשיא, צעיר סימפאטי מאוד, בן לשושלת תימנית, וביקש אותי להילוות אליו. במבוכת־מה קמתי, עברתי לאולם העיקרי, ושם הושיב אותי גלוסקא ליד שולחן שאליו הסבו מושל קאהיר ושרי המישפטים והבריאות לשעבר. כך זכיתי בצלחת שניה של מרק דגים. (כל הארוחות היו על טהרת הדגים, מטעמי כשרות.) גם בומה שביט ישב ליד שולחן זה.

במשך כל הסעודה ניהלנו שיחה מעניינת על בעיות העיר קאהיר, על מילחמת־אוקטובר וקודמותיה (המושל היה מפקד הארמיה השניה במילחמה). התלוצצנו לא־מעט. השותפים המצריים לשולחן היו בעלי חוש־הומור, והסעודה עברה בנועם רב.

לאחר מכן, במלון, ניגש אלי עיתונאי ושאל: „מה יש לה להגיד על השערוריה שהיתה?"

„איזו שערוריה?" שאלתי בתמימות.

„ביגלל המקום שלך!"

ואז התברר לי הסיפור הבא, שכימעט לא ייאמן: כאשר ישב הנשיא נבון במקומו, ראה כי באולם העיקרי יושבים שני חברי־הכנסת האחרים שהשתתפו בביקור — חיים קורפו ומשה שחל — ושאל היכן אני. כשאמרו לו כי מוקמתי באולם השני, ביקש להעבירני לאולם זה.

עורכי־העיתונים, שישבו באולם השני, הבחינו בכך בעיני־הנץ שלהם. הדבר הס־

עיר את רוחו של שמואל שניצר, העורך החדש של מעריב. הוא נסער עד כדי כך, שתבע ממשה רון, מזכיר ועדת העורכים של העיתונים היומיים, לגשת אל הנשיא ולמחות. הנשיא פטר אותו, כדרכו, בדיברי־נועם.

כל זה קרה מבלי שהבחנתי בדבר. כאשר נפגש הנשיא נבון בתום הארוחה עם כל משתתפי־הביקור, נעדר שניצר.

מסתבר כי הדבר לא התחיל אז ושם. עוד לפני הביקור, כאשר נודע לשניצר, כי הנשיא החליט להתייחס אל עורך העו־

עורך שניצר
בעל בעמיו

לם הזה כאל עורכי העיתונים היומיים (כפי שנהוג במצריים, שם חשובים עורכי השבועונים אף מעורכי היומונים) בערה בו חמתו להשחית. הוא ביקש פגישה עם הנשיא בארבע עיניים, אחרי שהודיע כי זה עניין של „או הוא או אני".

כל זה אינו חשוב, ואינו ראוי לדיווח כלל, לולא נקודה אחת, שניקרה במוחי בשעה שטסנו הביתה.

הייתי האדם היחידי במטוס כולו — וזה כולל את הפמלייה הרשמית, העורכים, העיתונאים, הפקידים והטייסים — שדגל מאז מילחמת ששת־הימים ברעיון של כינון שלום עם מצריים, שעיקרו: החזרת כל השטחים הכבושים תמורת שלום רשמי ומלא. בקיצור: השלום שאכן נחתם בסופו של דבר, אחרי שנהרגו כמה אלפי צעירים משני הצדדים במילחמת יום־הכיפורים, ואחרי התהפוכות בישראל.

איני טוען שזה מקנה לי זכויות מיוחדות, כגון טיסה־בחינם למצריים והשתתפות בסעודה ממלכתית של נשיאים. בהחלט לא. אבל בכל זאת קצת מוזר שהמתנגד להשתתפותי בביקור הוא דווקא עורך העיתון שהתנגד לרעיון זה בשצף־קצף, שהתנגד לוויתור על שעל אחד של אדמה, שתמך בהתלהבות בקביעה כי „שארם־אל־שייח' חשובה מן השלום", שהשמיץ אותי לא פעם על פגישותי עם אישים מצריים („הזוממים להשמידנו...") לפני ביקור אל־סאדאת בירושלים. כאשר הייתי בראשית 1971 חבר־הכנסת היחידי שטען כי אל־סאדאת באמת רוצה בשלום (אחרי שהצהיר על כך במיסמך שהגיש לשגריר האו"ם, גונאר יארינג) שפך עלי מעריב קיתון של לעג וגינויים.

עכשיו תובע מר שניצר לעצמו את הזכות להתהלך בקאהיר כבעל־בעמיו, כחתן־השלום ממש, וזועם על כי הוזמנתי בכלל, ולשולחן „מכובד" בפרט.

זוהי, כנראה, דרכו של עולם.

פמיניסטית? כן. לסבית? „אולי!"

נתבעת אברהם
„עוזרת־בית ביום, בחורה נחמדה בלילה..."

„נשואין אינם סיבה לקיום יחסים!"

„ה נתבעת הודיעה לבעלה מפורשות כי היא פמיניסטית, וכי היא שונאת גברים. היא חברה של נשים צרפתיות המתגוררות בארץ, והחלה לבקר במועדון־נשים ללא חברת בעלה. כאשר שאלה התובעת את הנתבעת אם היא לסבית, היתה תשובתה 'אולי'."

דברים אלה מופיעים בתביעת־גירושין יוצאת־דופן, שהגיש ציון אברהם באמצעות פרקליטו, עורך־הדין אמנון בן־דרור, נגד אשתו, רחל אברהם. בכתב־התביעה מופיעות טענות מעניינות נוספות. „בליל הנישואין ביקש התובע להתייחד עם אשתו, ואולם היא סירבה לכך בטענה שנישואין אינם סיבה לקיום יחסים," נאמר בתביעה. „סירובה של האשה נמשך ימים רבים, ורק כשישה חודשים אחרי הנישואין נאותה לראשונה לקיים יחסים עם התובע."

רחל וציון הכירו זה את זה לפני ארבע שנים, בקיבוץ שפיים. רחל בת ה־30 היא עולה חדשה מצרפת, שהגיעה ארצה בגפה. היא שהתה פעם בקיבוץ כמתנדבת. ציון, שהוא קבלן־שיפוצים במיקצועו, צעיר מרחל בשלוש שנים. אחרי כמה חודשי היכרות נישאו בני הזוג ועברו להתגורר בדירת־מרתף ברחוב יואב 24 ברמת־גן.

הנה קטעים מתוך תביעתו של ציון אברהם:

התובע גילה התחשבות מרובה בנתבעת, וציפה לשינוי התנהגותה, אולם היא — מסיבות שאינן ידועות לתובע — המשיכה לסרב לקיים עימו יחסים. למרות כל הפצרותיו וניסיונותיו, לא עלה בידי התובע לשכנע את הנתבעת לקיים עימו יחסים יותר מפעמיים בשנה.

פרקליט בן־דרור
תביעה מדהימה

התובע, מתוך רצון להגיע עם הנתבעת להבנה, הסכים לנסוע עימה לצרפת ולנסות את מזלו בארץ־מולדתה של הנתבעת. לאחר שהייה של כשישה חודשים בפאריס, שבהם נכשל ניסיונם של בני־הזוג למצוא פרנסה קבועה וחברה מתאימה, החליט בני־הזוג לשוב לישראל.

במשך התקופה שבה שהו בני הזוג בפאריס, הם קיימו יחסים פעם אחת בילבד. בפאריס נתברר לתובע כי לנתבעת שתי אחיות גרושות ואחות רווקה כבת 40, המסרבת להינשא מטעמים „אידיאולוגיים".

הנתבעת, מורה במיקצועה, מטיפה באוזני בעלה השכם והערב לתורה פמיניסטית. היא מסרבת להגיש אפילו כוס קפה לבעלה „כדי שלא יתרגל". אין היא מבשלת ואין היא ממלאת את תפקידה כאשת־איש וכעקרת־בית.

הנתבעת אינה מבשלת אפילו לימי חג ולימי שבת, וימים אלה אינם שונים אצלה מכל יום של חול. לפני חג־הפסח קנתה כמות גדולה של לחם, שאותו הקפיאה במקרר. בימי החג נהגה להוציאו, לחממו ולאכלו.

התובע אינו אדם דתי, אולם הוא שומר על מינהגים מסורתיים אלמנטריים של העם היהודי. כך, למשל, אין הוא מרשה אכילת חזיר. למרות זאת מבקשת האשה לקנות בשר חזיר הביתה.

הבעל מבקש לשמור על מיצוות הפרדה בין בשר וחלב, אולם האשה לועגת לכך ונוהגת לאכול נקניק שנפרס על פרוסות מרוחות בחמאה או בגבינה.

הנתבעת מעליבה את התובע ופוגעת בו בכל דרך אפשרית. היא מסרבת לקיים עימו יחסים, אך מספרת לו כי לפני נישואיה עימו קיימה יחסים עם ידיד נוצרי במשך חמש שנים, וכי קיימה יחסים עם אנשים שונים בטיוליה במדינות אירופה.

הנתבעת מתיהרת בהשכלתה האקדמית, ומזכירה לתובע מדי פעם כי השכלתו נמוכה משלה.

על מנת להרחיק את התובע ממנה, החלה הנתבעת להתרחץ רק פעם בשבועיים. הנתבעת אומרת לתובע כי היא אשה מיוחדת, שאין לה דרישה ליחסים, וכי היא מציעה לו לשכב עם נשים אחרות.

לאחרונה, לפני כחודש, משהגיעו מים עד נפש, נאלץ התובע לעזוב את הדירה המשותפת ברחוב יואב 24 ברמת־גן, ועבר לגור בבית הוריו.

הנתבעת אמרה לבעלה כי היא נעזרת באירגון של נשים פמיניסטיות, וכי בהתאם לעצות שהיא מקבלת מהן, היא תפעל לנשל אותו מכל הרכוש המשותף.

נאמנה להודעתה הנ"ל, העלילה הנתבעת על התובע במישטרת רמת־גן, כי הוא היכה אותה מכות נמרצות. התלונה במישטרה היתה תלונת־סרק דימיונית, שנועדה להכין את הקרקע לבקשת צו־מניעה. המישטרה לא האמינה לנתבעת וסגרה את התיק.

עד כאן קטעי התביעה.

התביעה נדונה עתה בפני בית־הדין הרבני בתל־אביב. את רחל מייצגים עורכי־הדין מיכאל לב וגד שמגר. רחל מודה שהיא פמיניסטית, ואף גאה בכך. אך היא מכחישה נמרצות את הטענות נגדה, המופיעות בתביעה של בעלה. הגנתה של רחל מבוססת, בין השאר, על הטענה כי בין בעלה לבינה לא התפתחו קשרים תקינים, וכי הוא רצה בה רק „כעוזרת־בית בשעות היום, וכבחורה נחמדה בשעות הלילה".

לפי כל הסימנים, תוליד הפרשה הפרטית ויכוח עקרוני חשוב בבית־הדין הרבני: מה הן חובותיה של אשה מודרנית, הדוגלת בשיוויון־זכויות לאשה?

„מכות זו השפה היחידה שהיא מבינה!" אמרו חוקרי המישטרה,

אורנה כהן, הידועה בציבור של חשוד בפיצוצים,

„מותר להרביץ לרוצחי יהודים!"

המתלוננת אורנה כהן בת ה־21, אם לשנ־יים וחסרת כל עבר פלילי, טוענת כי קציני מישטרה התעללו בה.

„**אנחנו עוד** נראה לה! היא רצתה להיות חכמה, אבל היא לא יודעת מה מחכה לה. בפעם הבאה נגמור איתה את כל החשבון, ואז היא לא תוכל לרוץ לעיתונאים, זה יהיה הסוף שלה!"

איומים אלה הופנו השבוע כלפי אורנה כהן, צעירה הטוענת כי קציני מישטרה בכירים מהיחידה המרכזית בתל־אביב היכו אותה והתעללו בה בשעת חקירה, במטרה לסחוט ממנה עדות שתפליל את קרוביה. המאיימים היו כמה מאנשי ה־יחידה־המרכזית אשר כעסו על שה־תלונה הגיעה לאמצעי־התיקשורת ופור־סמה בעיתון. הם השמיעו את הדברים באוזני עיתונאים ועורכי־דין שפגשו בבית־המישפט.

אורנה כהן בת ה־21, קשורה לשני חשודים בהשתייכות לכנופיית המפוצצים מיפו, שלה מייחסת המישטרה שורה ארוכה של פיצוצי־מכוניות ומעשי־רצח. אורנה היא אחותו של החייל יצחק כהן בן ה־19, החשוד בגניבת כמויות גדולות של חומרי־חבלה וכלי־נשק מצה"ל ובאספקתם לחברי הכנופייה. היא גם הידועה בציבור ואם שני ילדיו של מוחמד טורק בן ה־29, החשוד בהנחת המיטענים הממולכדים במכוניות, יחד עם מוחמד שניר וחסן כחיל.

בתצהיר בשבועה, שעליו חתמה אורנה במישרדו של פרקליטה, עורך־הדין מאיר שפצירר, היא מייחסת מעשים פליליים חמורים לראש מדור הבילוש ביחידה המרכזית, סגן־ניצב משה פרידמן, לסגנו, רב־פקד יצחק תליו, לראש צוות החוקרים בפרשת הפיצוצים, פקד חיים בולקינד, ולכמה חוקרים נוספים. קצינים אלה ידועים כטובי החוקרים של מישטרת תל־אביב. לזכותם נזקפות הצלחות מרשימות בפיענוח פרשות מסובכות.

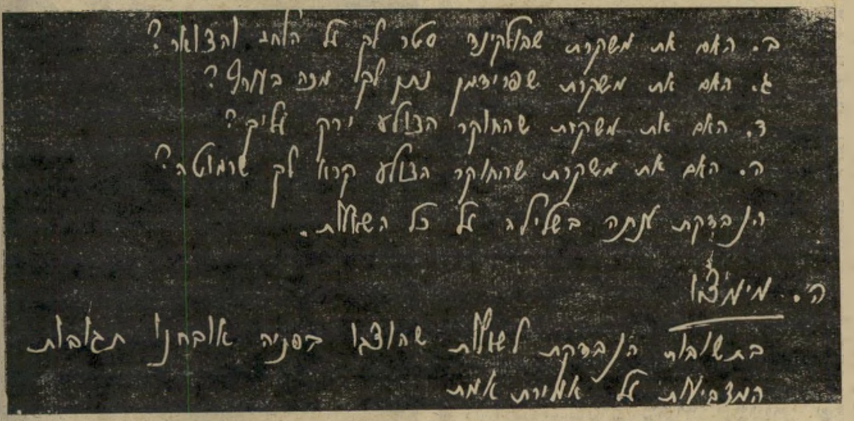
ב. האם את משקרת שבולקינד סטר לך על הלחי והצוואר?
ג. האם את משקרת שפרידמן נתן לך מכה בחזה?
ד. האם את משקרת שהחוקר הצולע ירק עליך?
ה. האם את משקרת שהחוקר הצולע קרא לך שרמוטה?
הנבדקת אמרה בשלילה על כל השאלות.
ה. מימצאו
בתשובות הנבדקת לשאלות שהוצגו בפניה אובחנו תגובות
המצביעות על אמירת אמת

מימצאי גלאי־שקר

קבעו כי „בתשובות הנבדקת לשאלות שהוצגו בפניה אובחנו תגובות המצביעות על אמירת אמת." לאורנה הוצגו חמש שאלות ישירות, המתייחסות לדברים שאמרה בתצהיר בשבועה. את הבדיקה ביצע אבינועם ספיר, שעבד בעבר במישטרה.

„דוברת־אמת קלאסית"

„**ב** יום ב׳, ה־20 באוקטובר 1980, בצהריים, נלקחתי מבית הורי ביפו. לחקירה במישטרת תל־אביב, ברחוב דיזנ־גוף," מעידה אורנה בתצהיר. „נחקרתי כשלוש או ארבע שעות על־ידי פקד חיים בולקינד, אשר רצה שאודה בכתב שאחי, יצחק כהן, בא אלי וסיפר לי שמוחמד טורק מרביץ לו ומאיים עליו, שאם לא יביא לו חומרי־חבלה, הוא ירצח אותו. סירבתי מאחר ולא היתה כל אמת בדברים.

„פקד בולקינד איים שיקח ממני את שני ילדי. הוא הרים שפופרת טלפון, וצילצל, לדבריו, לויצ"ו, על מנת לסדר מקום לילדים שלי במעון. בשלב זה, כארבע שעות אחרי התחלת החקירה, בא חוקר צולע, שאת שמו אינני יודעת. הוא קרה לי ,שרמוטה׳ (זונה בערבית), קילל, משך בכוח רב בידי וגרר אותי אחריו לאורך המיסדרון אל חדר שבו היה אחי, יצחק כהן. בחדר היו גם סגן־ניצב פרידמן, רב־פקד תליו, פקד בולקינד ואחרים. אחי ניראה מיסכן וחיוור.

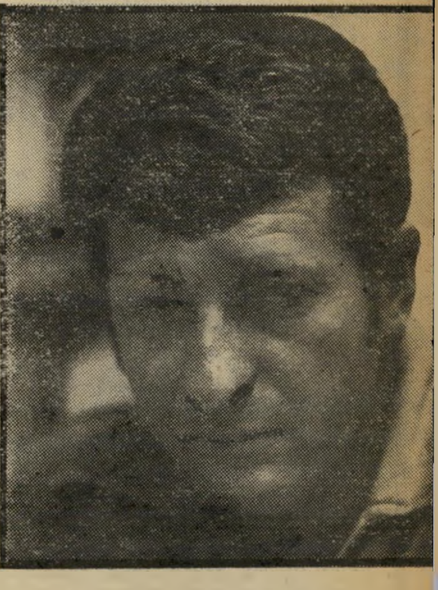

החוקרים סגן־ניצב משה פרידמן ידוע בכך שאינו נוהג ללטף את החשודים הנופ־לים לידיו. למטה: רב־פקד יצחק תליו.

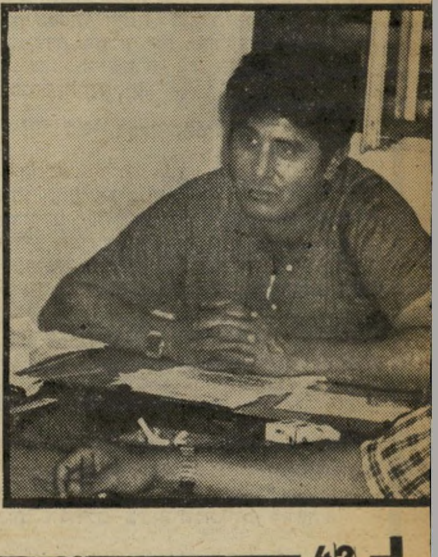

„אבו סטירה" הוא כינויו החדש של פקד חיים בולקינד, השולח **בתמונה משמאל** את כף ידו לעבר המצלמה. אומרים כי כף יד זו היא הצד החזק של בולקינד. **בתמונה מימין**: שיחזור הסטירות שקיבלה אורנה כהן, לדבריה, מפקד בולקינד. היא מאשי־מה אותו בכך שסטר לה עשר או חמש־עשרה סטירות כאלה.

ואיימו על כתב שבדק את תלונתה של הטוענת כי הוכתה בשעת חקירתה

החשוד מוחמד טורק, שהמישטרה מייחסת לו פיצוצי מכוניות, הוא אבי שני ילדיה של אורנה.

„סגן־ניצב פרידמן נתן לי מכה בעורף, תוך תפיסת צווארי ושערותי, וגרר אותי בכוח רב חזרה לאורך הפרוזדור, לחדרו של פקד בולקינד. הם גירשו צלמי טלוויזיה שהיו במקום. כאשר סגרו את הדלת החל פקד בולקינד להרביץ לי על־ידי סטירות בכף היד, בכוח רב, ביד פתוחה על לחי וצוואר שמאל של פני. קיבלתי עשר או חמש־עשרה סטירות כאלה, וטושטשתי כימעט לחלוטין. כתוצאה מכך גם ניתלש עגיל מאוזני. תוך אותן מכות ירק עלי החוקר הצולע בפנים, וקרא לי שוב ,שרמוטה׳. כל החוקרים היו בחדר וראו את המתרחש, אך במקום לעזור לי, המשיכו לקלל אותי.״

בהמשך התצהיר מפרטת אורנה מעשים חמורים נוספים. היא מספרת כי רב־פקד תליו ניסה לשכנעה ברכות, ל„דבר מה שהם אומרים ו,יהיה בסדר׳.״ אך כאשר סירבה, החל לצעוק ולקלל אותה ואת ילדיה, „ואמר שהילדים הם רוצחים כמו אבא שלהם, והוא מוכן לחתוך אותם במו ידיו.״ אורנה מספרת גם כי אחד החוקרים הניח לפניה דף נייר, וכאשר סירבה לכתוב עדות ולחתום עליה, ניסה להפחידה בכך שאמר לחוקר אחר, ש„ניתן לה עכשיו זריקה.״

בבדיקה בגלאי־שקר (פוליגרף), שנערכה לאורנה כדי לוודא את אמיתות תצהירה, הוצגו לה חמש שאלות ישירות: האם את משקרת בתצהיר הזה לגבי המכות? האם את משקרת שבולקינד סטר לך על הלחי והצוואר? האם את משקרת שפרידמן נתן לך מכה בעורף? האם את משקרת שהחוקר הצולע ירק עליך? האם את משקרת שהחוקר הצולע קרא לך ,שר־מוטה׳?

אורנה ענתה בשלילה על כל השאלות. מבצע הבדיקה, אבינועם ספיר, שהוא בוגר אוניברסיטה בפסיכולוגיה וקרימינו־לוגיה, ושעבד במשך שלוש שנים במעבדת הפוליגרף של מישטרת־ישראל, קבע כי „בתשובות הנבדקות לשאלות שהוצגו בפניה אובחנו תגובות המצביעות על אמירת אמת.״

אחת משאלות המיבחן שהוצגו לאורנה לפני הבדיקה עצמה היתה: האם שיקרת בעבר במטרה לנקום במישהו? זוהי שאלת מיבחן מובהקת, שכן אף אדם אחד אינו יכול להיות בטוח בתשובה על שאלה כה כללית. אורנה התבקשה להשיב על שאלה זו בשלילה, ותגובותיה הצביעו באופן ברור על אמירת שקר. ספיר איבחן שוני קיצוני בין תגובה זו ובין התגובות על אמירת אמת, ובשיחה עימו ציין כי אורנה היא „דוברת אמת קלאסית״.

„הוא גמר את הקאריירה״

ביום החמישי בשבוע שעבר פירסם הכתב המישפטי של ידיעות אחרונות, משה רונן, את תוכן תצהירה של אורנה בעיתונו. הכתבה, שפורסמה במקום מובלט, בעמוד הראשון של העיתון, עוררה זעם רב בחוגי המישטרה. התוצאה לא איחרה לבוא.

כמה מאנשי היחידה המרכזית לא הסתפקו בהשמעת איומים כלפי אורנה. הם השמיעו דברים דומים גם כלפי משה רונן. אולם למאיימים לא היה האומץ לומר את הדב־רים בפניו של העיתונאי. הם השתמשו לשם כך בשליחים־מטעמם, שדאגו לציין באוזני רונן, כי הם מעבירים אליו את המסר הישר מפי קציני מישטרה בכירים ביחידה המרכזית.

עיתונאי־חצר מישטרתיים, ועורכי־דין הידועים כמקורבים למישטרה, העבירו לרונן הודעות מסמרות־שיער. „אנחנו נתפוס אותך פעם, מאוחר בלילה, ברחוב ונהרוג אותך במכות!״ נאמר לרונן בשמם של אותם קציני מישטרה. „מה פתאום נעשית יפה־נפש כזה? על מי אתה מגן, על זונות ורוצחים?

„נכשלת בפירסום הזה ואתה תשלם בשביל זה! גם עיתונאי צריך לדעת מתי לכתוב ומה לכתוב. אם מרביצים לרוצחי־יהודים אפשר להבין את זה. ואתה עזרת להם. זה יעלה לך ביוקר!״

אנשי מישטרה שפגשו את רונן בבית־המישפט התעלמו ממנו בהפגנתיות. „מאי־תנו הוא כבר לא יקבל שום חומר!״ אמר אחד מהם, תוך שהוא מפנה מבטי זעם כלפי הכתב. „הוא לא יודע איזה טעות הוא עשה. הוא עוד יבקש מאיתנו פעם איזה מיסמך או מידע בשביל הכתבות שלו. כל העיתונאים יקבלו סקופים, אבל הוא יאכל קש. בשבילנו הוא גמר את הקאריירה שלו!״

משה רונן, הצעיר הגבוה, בן ה־27, ידע כי הוא לוקח על עצמו סיכון, כאשר פירסם את הכתבה. הוא העז להביא לדפוס דברים, שכתבים בכירים וותיקים ממנו חוששים לעסוק בהם. עיתונאים רבים מעדיפים לשמור על קשרים טובים עם המישטרה, ונמנעים מלפרסם תלונות על אנשי מישטרה, גם כאשר הם משוכנעים שהן מוצדקות.

„שיפשופים באיזור הלסת״

אולם רונן לא צפה איזה מערכת של לחצים ואיומים תופעל נגדו. לרונן גם נודע, כי במישטרה הוחלט לעקוב מעתה בקפדנות אחרי כתבותיו, כדי למצוא בהן אי־דיוקים ופגמים אחרים, שיהוו עילה להגשת תלונות נגדו לאגודת העיתונאים. שיטה זאת מופעלת עתה נגד הכתב הפלילי של הרדיו, מייק הולר. דובר המטה הארצי, ניצב־מישנה אריה ארד, מגיש נגדו ללא הרף תלונות לאגודה.

רונן לא מיהר לפרסם את תצהירה של אורנה. „התלבטתי קשות לפני הפירסום,״ סיפר רונן. „אני מכיר אישית את שלושת החוקרים והיה לי קשה מאוד להאמין שהם מסוגלים לעשות דברים כאלה.״

רונן הוא בוגר מישפטים, שוויתר על קאריירה של פרקליט מתוך עניין ב־עיתונות. הוא עובד בידיעות אחרונות מזה כמה שנים.

סיפר משה רונן:

במיסגרת עבודתי כעיתונאי אני מקבל תלונות רבות של עצירים נגד

(המשך בעמוד 46)

„כך הם התעללו!״ אומרת אורנה כהן. בתמונה נראה שיחזור התפיסה בצוואר והמשיכה בשערות שביצע בה, לדבריה, סגן־ניצב משה פרידמן. אורנה כהן טוענת כי משה פרידמן גרר אותה בצורה כזאת לאורך המיסדרון במטה מחוז תל־אביב.

בדיקה והצהרה בשבועה הרופא שבדק את אורנה כהן בבית־החולים וולפסון בתל־גיבורים קבע כי לפניו „חולה במצב חרדה.״ הוא איבחן גם „שיפשופים וסובריזות באיזור לסת פנים ואוזן שמאל.״ **בתמונה למטה:** קטע מתוך התצהיר בשבועה, שבו מייחסת אורנה מעשים פליליים חמורים לחוקריה.

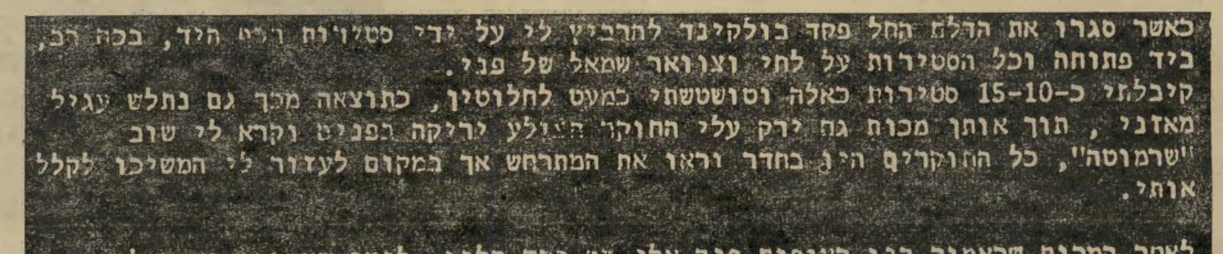

כאשר סגרו את הדלת החל פקד בולקינד להרביץ לי על ידי סטירות ב[illegible] היד, בכח רב, ביד פתוחה וכל הסטירות על לחי וצוואר שמאל של פני.
קיבלתי כ־10–15 סטירות כאלה וטושטשתי כמעט לחלוטין, כתוצאה מכך גם נתלש עגיל מאזני, תוך אותן מכות גם ירק עלי החוקר הצולע יריקה בפנים וקרא לי שוב "שרמוטה", כל החוקרים היו בחדר וראו את המתרחש אך במקום לעזור לי המשיכו לקלל אותי.

לאחר המכות שכאמור היו רצופות פנה אלי רב פקד תלין, ליטף שערותי ואמר לי שאני "ילדה טובה" וכדאי שאדבר מה שהם אומרים לי ו"יהיה בסדר" כדבריו.

ההורים גררו את ילדיהם לבחינות לקראת פסטיבל הילדים וחלמו עימם על אורות הבמה

ליטוש אחרון רגע לפני הבחינות הגורליות טרחו כל האמהות סביב ילדיהן, ושיפרו את הופעתם החיצונית. הבנות שבין הנבחנים הקפידו לשמור על הופעה נאה ומסודרת, אך הבנים, ובמיוחד בני הארבע, כמו שי **(הנראה בתמונה)**, לא יחסו חשיבות להופעה ולסדר. האמהות שלפו מסרקים ומיהרו לתקן את המעוות.

כוכבים בני 4

„נ חיי, זה שלומי שלי. אני שומעת אותו שר. רק שלא יתרגש יותר מדי. הילד חי במתח כבר שבועיים בגלל הבחינה הזאת.״ דליה בן־שימשון, אמו של שלומי, גחנה אל עבר חור המנעול, כדי להיטיב ולחזות בבנה, שעמד על הבמה ושר לפני השופטים.

אולמי גיל בתל־אביב המו ביום השלישי שעבר מעשרות ילדים והוריהם, שהגיעו לשם כדי ליטול חלק בבחינות המיון המסכמות, שנועדו לקבוע מי יזכה להשתתף בפסטיבל הילדים. הפסטיבל עומד להיערך, על פי מיטב המסורת, בחג החנוכה. הוא הפך זה מכבר למופע הפופולארי ביותר בקרב הורים וילדיהם בארץ. על אירגונו אחראית חברת קלאסיפופ. עשרות הילדים שנבחנו בשבוע שעבר נימנו על אותם מאושרים שהצליחו להגיע לבחינות המסכמות.

„ילדים, אני מבקשת שקט,״ קראה אורה זינגר, אחת משופטות המיון, „אתם מפריעים לילדים ששרים.״

על הבמה עלתה אילנית גדסי בת השמונה, שקלעה לכבוד הבחינה עשרות צמות קטנות לראשה. „אני אשיר לכם את שיר הפריחה,״ אמרה ועשתה. הקטנה הפגינה ביטחון רב ושליטה מלאה במצב. היא לוותה את שירה בריקוד ומחאה כפיים לקצב הפסנתר.

סבתא נתי ורד וסבתו, שהגיעה עימו לבחינות. „אני מקווה להצליח, ולא לאכזב את סבתא,״ אמר שי.

הורי הפלא „אמא ואבא שלי נורא גאים בי,״ סיפרה אילנית גדסי, בת השמונה מנתניה. „אני מקווה שהילדה תצליח ותשיג רחוק בעולם הזמר,״ אמר אביה הגאה של אילנית. **בתמונה:** אילנית והוריה לאחר המיבחן.

„אני שרה יותר יפה,״ אמרה אורנית הבלונדית בת הארבע. „ואני בטח אעבור את הבחינות.״

אחוות אחים

מרבית הילדים הגיעו לבחינות בעיקבות המודעה שפירסמה חברת קלאסיפופ בעיתונים. כמעט לכל הילדים שבאו לבחינות יש עבר מוסיקאלי כלשהו. רובם זכו לשיר בחגיגות ובנשפים מישפחתיים.

סיאונה חרזי בת ה־10 כלל איננה מתרגשת מהקהל הרב שעתיד לצפות בה, אם תעבור את הבחינות ותשתתף בפסטיבל. „אני מופיעה כבר חמש שנים בהצגות־ילדים,״ סיפרה. „הופענו בכל הארץ. בכלל, אין מה להתבייש. להיפך, כל הילדים בכיתה מקנאים בי והם רוצים להיות במקומי.״

גם לבני המין החזק יש ייצוג מכובד בקרב הניבחנים. ליאור וניר צדוק, שניהם בני 10, הגיעו לבחינה מבת־ים, והופיעו בפני השופטים בצוותא. „אנחנו רוצים להשתתף רק ביחד,״ הם אומרים בהתרגשות. „אם מישהו מאיתנו לא יצליח, אז גם השני לא ישתתף.״ מה שנקרא אחוות אחים.

שי חדד מתל־אביב רגיל בהופעות. אחותו מספרת לשופטים, שהילד מופיע כבר מגיל ארבע, ומנבאים לו עתיד

הלהקה השופטים הקפידו על ביצוע נסיונות, לא רק עם ילדים בודדים, אלא גם בשילובי קולות. בשילוב שבתמונה נעשה נסיון לצרף שלוש בנות ובן. **מימין בתמונה:** המשתתפת הצעירה ביותר, אורנית לבנה בת הארבע.

היתה אמנם אסורה על ההורים, אך מדי פעם הצליח לחמוק החוצה ילד, שמיהר לחפש את אמא־אבא שלו, ולספר להם על המתרחש בפנים.

„אני לא חושבת שהחוויה הזאת מוסי־פה משהו לילד," אמרה מלי קנון, שבתה טל, היתה בין הנבחנים. „טל נמצאת במתח נוראי. היום בבוקר, כשקמה ונו־כחה לדעת שהיא צרודה, נכנסה ממש להיסטריה. אבל לא הייתי יכולה לאסור עליה להשתתף. הילדה כל כך רצתה לנ־סות — שהסכמתי."

בין הבאים היו גם נתי ורד וסבתא שלו. „סבתא תמיד עודדה אותי לשיר," סיפר נתי. „היא גם עוזרה לי בשיעורי הפסנתר שלי."

סבתא של נתי החזיקה לו אצבעות. „אני כל כך מקווה שיבחרו בו," אמרה בתיקווה, „שהרי הוא שר יפה ויהיה בטח מאוכזב אם לא ייבחר."

השופטים באולם הכריזו על הפסקה קצרה והזמינו את הילדים ואת הוריהם להתכבד בעוגות ובמיץ. למרות המתח הרב והתחרות, לא הפריע הדבר לילדים לקשור ביניהם קשרי ידידות ואהבה.

קוקיות ללימור עופר מפתח־תיקווה היו קוקיות שקושטו בסרטים. לקוקיות לא היו מתחרים.

מזהיר. „מה שכן," אומר שי, „יש פה הרבה ילדות יפות. אז אפילו אם לא אצ־ליח להשתתף בפסטיבל, הצלחתי להכיר פה כמה חברות חדשות."

חבר־השופטים היה מורכב מאלדד שרים, אלכס ברנע, אבשלום רובין, אורה זינטר וצדי צרפתי. „הבחירה שעומדת לפנינו קשה מאוד," הסביר אלכס ברנע. „הילדים שרים טוב מאוד. אלה הן הבחי־נות הסופיות, ונשארנו עם 100 ילדים ש־שרים טוב מאוד, בעוד שאנחנו זקוקים רק לעשרים. דבר נוסף שמקשה עלינו את הבחירה, הוא ריבוי השופטים. לכל אחד מהם דעה שונה. אני מקווה שבסופו של דבר נצליח לבחור באמת את הטו־בים ביותר."

ילדים בכו

„עכשיו זה כבר הסוף," סיפרה שרית ישי בת ה־12. שרית היתה הילדה הבוגרת ביותר מבין הילדים ש־ניגשו לנסות את מזלם בבחינות.

„בשלבים הקודמים של הבחינות הגיעו הנה מאות ילדים. ישבנו המון שעות בש־ביל להגיע לבוחנים. משפחה אחת הגיעה אפילו מאילת. כל הילדים שקיבלו תשו־

שיר הפריחה היה אחד השירים הפופולאריים ביותר בקרב הילדים. אילנית גדסי היתה בין אלה שביצעו אותו בצורה היפה ביותר. „הזמרת שאני הכי אוהבת היא אילנה אביטל," אמרה הקטנה.

קשה, שבה יצטרכו הרבה מהם לחרוג ממסגרת החיים של ילדים נורמאלים ב־גילם. מרבית ההורים לא מקדישים לנקודה זו מחשבה. הם תומכים בילדיהם ולא תמיד יודעים לקראת מה הם שולחים אותם.

„ההפסקה נגמרה ילדים," הכריזה אורה זינטר. „אתם מתבקשים לחזור לאולם ולשבת שם במקומות שלכם בשקט." חיי־בוקים אחרונים, נשיקות וקריאות עידוד נשמעו ברקע, כשהילדים חזרו בהתרגשות לאולם. „יא אללה אני כל כך מתרגשת," לחשה פזית הקטנה לאורנית שישבה לידה. „הייתי כבר רוצה להיות שעה אחרי כל הבחינות האלה."

שלמה ארצי הבא הוא כיום רק בן ארבע וחצי. אין כמעט ספק שלשי הקטן נכונה קאריירה בעולם הזמר. שי בחר לשיר את שירו של שלמה ארצי, **דרך שתי נקודות עובר רק קו ישר אחד**. שי עצמו אמר, שלא איכפת לו אם לא ייבחר, העיקר שהוא הכיר חברות חדשות. **בתמונה משמאל**: בעת הבחינה.

בין הצופים בלטה בנוכחותה חני מ־להקת סקסטה. היא הופתעה ושמחה לש־מוע, שמיספר לא מבוטל של ילדות בחר לשיר את השיר נולדתי לשלום, של לה־קתה. „כמה מהילדות מבצעות את השיר יותר יפה מאיתנו," אמרה חני לגברי מזור, איש יחסי־הציבור של קלאסיפופ, שישב לידה.

ההתרגשות הלכה וגברה לקראת סיום הבחינות. קשה היה להחליט מי מתרגש יותר — הילדים או הוריהם, שהצטופפו על המדרגות.

הכניסה לאולם שבו נערכה הבחינה

בות שליליות היו נורא מאוכזבים. היו ביניהם כאלה שאפילו פרצו בבכי."

שרית הבוגרת שבין כולם ניהלה את העניינים של הילדים הקטנים בבטחון מלא. הם הירבו לגשת אליה כדי להתייעץ איתה בנושאים שונים.

פסטיבל הילדים שעתיד להיות המופע המרכזי בחג החנוכה, נכנס השנה לעשור השני לחייו. עד היום הצטברו באמתחתו למעלה מ־100 שירים שהפכו לנכסי צאן ברזל של שירי הילדים בארץ. במשך שנות קיומו של הפסטיבל חזו בו 650 אלף צופים ונמכרו 880 אלף מהתקליטים ש־הוצאו לשוק.

בין הזמרים שישתתפו השנה בפסטיבל יהיו: מייק בורשטיין, נורית גלרון, דויד ברוזה, ששי קשת ועוד רבים אחרים מטובי הזמרים בארץ. את הפסטיבל ינחו ירדנה ארזי, שלמה ניצן ומנחם עיני.

„לגבי הילדים שייבחרו זוהי רק תחילת הדרך," הסביר גברי מזור איש יחסי הצי־בור של חברת קלאסיפופ, שבהנהלתה מת־קיים הפסטיבל. „הילדים שייבחרו יעבדו קשה מאוד במשך הזמן שנותר עד לפס־טיבל. הם יצטרכו לעבוד יומם ולילה ולעבור חזרות מפרכות."

לגבי הילדים זוהי חוויה חד־פעמית. לאלה מביניהם שייבחרו מחכה תקופה

מותר להרביץ לרוצחי יהודים

(המשך מעמוד 43)

המישטרה. מרבית התלונות, כפי שמתברר אחרי בדיקה, הן תלונות כזב. מרבית המתלוננים הם עצירים שמסרו הודאות במיש־טרה, ולכן יש להם אינטרס ברור לבטל את ההודאות ולהתנקם ב־שוטרים שחקרו אותם, על־ידי הגשת תלונות על הפעלת לחצים. אולם ישנן גם תלונות אמת רבות.

התלונה של אורנה יוצאת־דופן, מפני שהמדובר בקציני מישטרה בכירים, המשמשים דוגמה ומופת למאות בלשים הכפופים להם. לכן נקטתי בכל אמצעי כדי לבדוק את נכונות הדברים ופעלתי בזהי־רות שלב אחרי שלב. תחילה דרשתי מאורנה לחתום על התצהיר בשבועה, והזהרתי אותה כי היא צפוייה לעונש של שלוש שנות מאסר אם תשקר בתצהיר. הסברתי לה גם, כי היא יכולה להיות בטו־חה, שהקצינים שנגדם היא מת־לוננת אכן ידאגו שתשב בבית־הסוהר, אם היא משקרת. אורנה הסכימה לחתום מיד, ללא היסוס.

אורנה מסרה לי גם תוצאות של בדיקה בבית־החולים וולפסון בתל־גיבורים, שנערכה ביום המיקרה. הרופא שבדק אותה ציין במיסמך, כי לפניו חולה במצב חרדה. הוא איבחן גם שיפשופים וסוברזיות באיזור לסת הפנים ובאוזן שמאל. נוסף לכך אורנה עמדה בחקירה שלי ונמצאה דוברת אמת בבדיקת הפוליגרף.

הצעתי לקצינים, שאותם מאשימה אורנה, שייבדקו בפוליגרף. קיבלתי תשובה שלפיה המדיניות במישטרה

הצעיר המוסלמי. משסירבה אורנה לנתק את היחסים הוטל עליה חרם.

אחרי שאורנה ילדה בת, חזרה בה מישפחתה והסירה את החרם. כעבור שנתיים ילדה אורנה בן. הנכדים הכניסו אט אט שימחה לבית ההורים, שכיסתה על הכאב. כיום שוב שוררים יחסים תקינים בין אורנה להוריה.

„תקופה קצרה אחרי שהיכרנו הציע לי טורק שאעזוב אותו," סיפרה אורנה. „הוא אמר לי: ,את יהודיה ואני מוסלמי. יהיו לך הרבה צרות אם תמשיכי איתי.' אבל אני הייתי אז ילדה ולא חשבתי. אמרתי לו שלא איכפת לי, ושאני רוצה להיות איתו.

„היום אני לא יודעת אם הייתי מהליטה אותו הדבר. היה לי טוב עם טורק, אבל היו לי גם הרבה צרות בגללו. בהתחלה גרנו אצל ההורים שלו, עד שטורק בנה לנו בית ליד הבית של הוריו. יש לו שם גם מוסך למכוניות. אחרי שהמישטרה עצרה את טורק, באו בלשים והפכו את כל הבית וה־מוסך. הם קרעו וזרקו הכל.

„המישטרה עצרה בהתחלה גם אותי, אבל אחרי שאמרתי להם שאין לי קשר לדברים האלה, ושאני לא יודעת כלום, שיחררו אותי. אז התייחסו אלי יפה. אחר־כך עצרו את אחי. כעבור שבועיים לקחו אותי פעם נוספת לחקירה, וחשבתי ששוב ישאלו אותי כמה שאלות ויתנו לי ללכת. אבל הפעם הם היו אלימים ורצו שאעיד נגד טורק ונגד אחי. לא היה לי מה לספר, ולא הייתי מוכנה לחתום

בראש מיבצע סוגר, שהביא ללכי־דתם של בורחי כלא רמלה. הוא פקד גם על צוות החקירה, שהצליח לתפוס ולהביא להרשעתם של שודדי בנק לאומי ברמת־אביב. לזכותו של פרידמן נזקפות הצל־חות רבות נוספות. אולם לחובתו סיפורים מסמרי־שיער על אגרופי הפלדה שלו. עיתונאים ועורכי־דין רבים יודעים היטב כי פרידמן, בעל הגוף המיצק, אינו נוהג ללטף את החשודים הנופלים לידיו.

סגנו של פרידמן, רב־פקד יצחק תליו, שלכד בזמנו את היורה באוטובוסים, שרה אלקונוביץ, הוא

איומים

השמיעו קציני מישטרה כלפי העיתונאי משה רונן, שפירסם את התצהיר של אורנה כהן.

כך זה נראה

אורנה כהן טוענת כי בלשי המישטרה, שערכו חיפוש בבית שבו היא מתגוררת יחד עם מוחמד טורק, הפכו את החדרים על פיהם. בתמונה: חדר־השינה.

היא שלא מאמינים לפוליגרף, ולכן אין אנשי מישטרה נבדקים במכשיר זה.

רק אחרי כל זאת, ואחרי ש־קיבלתי גם מידע נוסף שאימת את הדברים, החלטתי לפרסם. עשיתי זאת מכיוון שאני מאמין שאפילו לקצינים בכירים אין חסינות, וצריך לטפל בתלונה נגדם כמו בתלונה שיגרתית נגד שוטרים זוטרים.

עד כאן דברי רונן.

לא כך סבורים במישטרה. עוד לפני הפירסום, ולפני שהופעלה נגדו מכונת האיומים, ניסו קציני מישטרה ללחוץ על רונן שיוותר על הכתבה. נוסף לעצות אישיות, ניסו הקצינים לתרץ את אי־הפרסום בדרך מקורית. „הבחורה הזאת רגילה למכות," הסבירו הקצינים לרונן. „מוחמד טורק אנס אותה כשהיתה בת 15. הוא מרביץ לה כל הזמן, ומכות זאת פשוט השפה היחידה שהיא מבינה. לכן זה לא נורא להרביץ לה. לא צריך לעשות מזה עניין."

אורנה כהן הכירה את טורק בהיותה נערה צעירה בת 15. תוך תקופה קצרה היא הרתה לו ועברה לגור עימו בבית הוריו ביפו, לא הרחק מבית הוריה שלה. תחילה התנגדה מישפחתה לקשריה עם

על דברים שהם יכתיבו לי. לכן הם עשו לי מה שעשו."

לאורנה כהן אין עבר פלילי. היא לא נעצרה מעולם לפני הפר־שה, ואף לא נחשדה בדבר. גם כיום אין המישטרה מעלה האשמות נגד אורנה, והיא אינה מרוויחה דבר מהתלונה שהגישה, מלבד הוצאת האמת לאור, אם אכן דבריה נכונים.

מאז פירסום הפרשה חוששת אורנה מפני נקמת המישטרה. חשש זה מתחזק נוכח האיומים שהשמיעו אנשי מישטרה. היא מתגוררת עם ילדיה בבית הוריה, וכימעט שאינה יוצאת מפתח הבית.

היחידה המרכזית במישטרת תל־אביב, שאליה משתייכים כל הקצינים המעורבים בפרשה, ידועה כיחידה האלימה ביותר בארץ. אנשיה מפורסמים בכך שהם ממהרים להפעיל כוח, לא רק בחדרי־חדרים, כי אם גם ברחוב. לא אחת הם מתרברבים בכך שיש להם גיבוי מגבוה, וכי ניתנה להם יד חופשית לפעולה. אך יחד עם זאת היחידה המרכזית היא גם המוצלחת מבין יחידות המישטרה בארץ, ובעלת ההישגים המרשימים ביותר בלחימה בפשע.

סגן־ניצב משה פרידמן עמד

הרבה פחות נמרץ ממפקדו בשטח זה, וגם הסיפורים אודותיו הם פחות מרשימים. אך לעומת זאת שמו של הפקד הצעיר והמבטיח, חיים בולקינד, כבר הולך לפניו. אנשי היחידה המרכזית מרבים להתלוצץ ביניהם, כי סטירותיו של בולקינד נשמעות מקצה בניין מטה המחוז ועד קצהו. לדיבריהם, כף ידו של בולקינד היא הצד החזק שלו. עתה, אחרי הפרסום של רונן, העלו חבריו־לתפקיד של בולקינד את הרעיון לכנותו „אבו סטירה".

„צריך להבין שאנחנו מתעסקים עם הפושעים המסוכנים ביותר," אמר אחד מאנשי היחידה המרכזית. „המכות הן כלי חקירה חשוב, שאם משתמשים בו ברגע הנכון הוא מביא לתוצאות, שאף אמצעי אחר לא יביא. הפעלת הכוח והפחד מהמכות מביאים גם להשלטת סדר ברחוב ולריסון בירויונים. זה לא סוד שאנשי היחידה המרכזית מר־ביצים. כולם יודעים את זה, ואני בטוח שרוב האזרחים מסכימים עם זה, למרות שלא מדברים על כך בגלוי."

מה שידוע לכולם לא ידוע לדובר מישטרת מחוז תל־אביב. סגן־ניצב שמעיה קידר הכחיש את האשמותיה של אורנה כהן. הוא הציע, „שתגיש את תלונתה לקצין קבילות־הציבור, והתלונה תיבדק כמו כל תלונה נגד איש מישטרה."

כמו מיקרים רבים אחרים, שבהם חוקרת המישטרה את עצמה, סביר להניח שקצין התלונות, שהוא עצמו איש־מישטרה, ימצא לבסוף שהקצינים „פעלו כשורה" וש־„המישטרה היתה בסדר". לצורך חשיפת האמת יש להקים ועדת־חקירה חיצונית, בראשותו של שופט, שתבדוק סוף־סוף את ה־נעשה ביחידה המרכזית.

יוסי היימן ■

יפו הקטנה
רח' הדייגים 6 יפו.
בהנהלת חימל זקי
לא יאומן אבל עובדה!
2 מנות דגים
2 מנות שרימפס
בקבוק יין
סלטים חופשי!
כל זה אצלנו
110 שקלים בלבד (כולל הכל!!!)
טרי יום יום!

לתושבי קיראון
ברכות לפתיחת
אולם הספורט על שם
צ'יינין
והמשך פעילות ספורטיבית עניפה באולם בו
התקיים השבוע המישחק בין מכבי ת"א
והפועל רמת־גן
מאחלים
חברת פוגל ובניו בע"מ
בוני האולם

שלום לישראל
שוויון לישראל
שלי
סניף של"י תל־אביב
מזמין את הציבור להרצאות
ביום א' 9.11 בשעה 8.30 בערב
תרצה דפנה צור מהתנועה הפמיניסטית
על: גורמים חברתיים בארץ וזכויות האשה
ביום א' 16.11 בשעה 8.30 ירצה חיים ברעם, חבר הנהלת של"י
על: שינויים חברתיים — בדרך מהפכנית או פרלמנטרית?
ההרצאות מתקיימות כל יום א' ב־8.30 בערב.
רשימת הרצאות תישלח למעוניינים.

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263
יום שלישי 11.11.80
„ערב שירי בלקן"
עם הזמרת
הפולקלוריסטית
סירל פורמן סופר
ולהקתה
המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

בתחרות
מלכת המים 80
שהתקיימה בחודש או־גוסט ב„היכל התרבות" בת"א נמסרה בהשאלה
משקפת
לשכנה בכסא סמוך
האשה שאצלה נשארה המשקפת, מתבקשת להחזירה.
טל. (03)746250

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

מוניה שפירא ושות׳ יצאו מיריד המכוניות

איש־העסקים יהודה זיס רכש את חלקם של מוניה שפירא ומתי פלג ביריד־המכ:ניות, שיתקיים פעמיים בשבוע בעיר המכוניות.

יריד־המכוניות היה שייך קודם לכן מחציתו לשפירא ופלג ומחציתו ליהודה

מוניה שפירא ורעייתו
הירִיד ירד מהפרק

זיס, שהיה בעל־הקרקע שעליו התנהל היריד. עתה רכש זיס את המחצית השנייה, תמורת מיליון לירות. זיס גם החכיר את תחנת־הדלק בצומת גלילות, ליד יריד־המכוניות, לחברת „סונול", ל־30 שנה.

„אגד" מסרב לשלם פנסיה מלאה לפורשים בגלל תאונות עבודה

חברי „אגד", שנאלצו להפסיק את עבודתם בגלל תאונות־עבודה שגרמו ל־נכות חלקית, נדהמו לשמוע את המדיניות החדשה של ראשי הקואופרטיב, המוכנים לשלם להם רק פנסיה חלקית.

חבר „אגד", **אריה אביגדור** מ־חדרה, נפגע בתאונת־דרכים. ועדה רפואית מטעם „אגד" קבעה לו נכות שאינה מאפשרת לו את המשך העבודה. יושב־ראש מזכירות „אגד" אז, **יוסף הררי**, אישר במיכתב רשמי של המזכירות את הדבר, והפנה אותו לקרן הגימלאות של „אגד", לתשלום פנסיה לפי התקנות.

הדבר אושר לאחר מכן בשורה של ועדות, ועל כך נכתבו מיכתבי־אישור של מוסדות „אגד". למרות זאת החליטה „אגד" להורות כי אביגדור יקבל פנסיה בשיעור של 71% ממשכורת חבר, בעוד תקנון האגודה והתקנון הסוציאלי קובעים כי יש לשלם לפורש בגלל נכות משכורת מלאה.

סעיף 32 בתקנון הסוציאלי של ה־אגודה קובע, כי „חבר אשר כתוצאה מ־פגיעה גופנית איבד את כושר־עבודתו לחלוטין, וחברותו באגודה פקעה בהתאם לתקנות האגודה, האגודה תשלם לו, עד הגיעו לגיל 65, תשלומים בגובה, בצורה ובזמנים כפי שהמשכורות המשולמות לחבר בהתאם לתקנון האגודה."

הנהלת „אגד" מסתמכת, לעומת זאת, על תקנון קרן־הגימלאות של „אגד", סעיף 20, הקובע כי גימלת־נכות תשולם לנכה לכל ימי חייו, ובגובה של 71% מהמשכורת המלאה. ברור כי ישנה סתירה חריפה בין שני התקנונים.

הבורסה

למה עולים שערי „אתא" ו„לודזיה"

שערי מניות „אתא" ו„לודזיה" עולים בגלל הפצת שמועות, כאילו בגלל השתלטות קבוצת אייזנברג על החברה האמריקאית „יונייטד מרצ׳אנט", העוסקת בטקסטיל, יוכלו מיפעלי „אתא" ו„לודזיה" למכור לה סחורה במחירים גבוהים, ולהגדיל את רווחיותם.

העדפת לקוחות גדולים

חברת „בטוחה" של „כלל" התקינה מערכת־קשר פנימית מנציגת בבורסה למשרדיה. לקוחות מסויימים יכולים לשבת במשרדי „בטוחה" ולתת פקודות, תוך כדי מהלך המיסחר, יתרון שאינו אפשרי לכל לקוחות החברה, והמהווה העדפה ברורה של הזוכים בו.

דבר דומה קורה גם ב„בנק המיזרחי", שהודיע כי לקוחות יכולים לתת בסניפיו פקודות עד השעה 11.30. למעשה ניתן למסור בבורסה פקודות עד 11.50, והבנק מאפשר ללקוחות מיוחסים לבוא למישרדיו לפני סגירת הפקודות, לראות את הפקודות שמסרו לקוחות הבנק, וכך ללמוד מהי מגמה ולתת פקודה משלהם.

סוגרים עסקים

מיסעדת „אקרופוליס" ברחוב המסגר בתל־אביב, שפתחה לפני כשנה מיסעדה מפוארת ביפו העתיקה, החליטה לסגרה, בגלל השפל במיספר הבאים. בעלי המיסעדה ברחוב המסגר שוקלים את סגירתו ומכירתו של המקום, כנראה ל„בנק המיזרחי".

יבואני מכוניות „אלפא־סוד" החליטו להפסיק את הייבוא למלאי, ויביאו רק מכוניות לפי הזמנה. הפירוש המעשי הוא הפסקת הייבוא והשיווק של המכוניות מדגם „אלפא סוד" כימעט לחלוטין. יבואני „אלפא סוד" ו„אלפא רומיאו" מכרו את אולם־התצוגה שלהם ב„בית הדר" ל„בנק דיסקונט".

היבואן, **ארנון אילין**, מסר כי לאחרונה נחתם הסכם בין „אלפא רומיאו" באיטליה לחברת המכוניות היפנית „ניסן", על הקמת מיפעל־הרכבה גדול באיטליה למכוניות בעלות מנוע „אלפא רומיאו" וגוף של ניסן. מכוניות אלה תשווקנה בישראל על־ידו.

חברות הביטוח ירוויחו השנה 15% ריאלית

מרבית חברות־הביטוח תרווחנה השנה לפחות 15% ריאלית, אחרי החזרת גירעונות ההון העצמי, שכורסם בשנים קודמות. השיפור במצב החברות בא בעיקר בגלל גביית תוספת של 18% על תשלומים של ביטוחים שלא במזומן. תוספת זו מותירה בידי החברות, אחרי ניקוי ריבית, כ־5% נטו על כלל מחזורן, ותוספת זו שינתה את תמונת מאזנן בצורה דראסטית.

משה אביב יבנה מיגרש „עלית"

הקבלן **משה אביב** חתם הסכם עם כמה בעלים של שטח בן 3.6 דונם, ליד בורסת־היהלומים, שעליו היה מוסך „עלית". לפי ההסכם יבנה הקבלן במקום בית־מישרדים בן 12 קומות, ועוד שלוש קומות תת־קרקעיות. בעלי המיגרש יקבלו תמורתו שטח של כ־40%.

סליחה, טעות ברב

לפני שבועיים אמרתי במדור זה כי **רפי רוט**, טייס חיל־האוויר לשעבר, שהוא אחד מגדולי הקבלנים בגרמניה, נכנס לעיסקי־קרקעות בלוס־אנג׳לס עם **הרב לוין**, שהיה מבעלי חברת־ההשקעות „נשיונל", שהיתה לה נציגות בישראל ושפשטה את הרגל בשערוריה רבתי.

לצערי, חל כאן שיבוש. שותפו של רפי רוט הוא **ארב** (ארווין) **לוין**, שהוא ידיד טוב שלו ושל עזר וייצמן,

קבלן רוט
ארב, לא הרב

ושהוא מנהל „נשיונל סינמאס" — חברה אחרת לגמרי.

רפי רוט טילפן אלי מברלין ברגע שקרא את המדור והודיע החלטית: „אני לא עושה עסקים עם רבנים שפושטים את הרגל."

כספומט משותף ל„פועלים", „מיזרחי" ו„בינלאומי"

שלושת הבנקים — „פועלים", „המיזרחי" ו„הבינלאומי" — החליטו על הפעלת רשת־כספומטים אחת, החל במחצית דצמבר. לרשת יהיו 115 תחנות, לעומת 85 של רשת לאומי—דיסקונט—איגוד.

מנוי של כספומט „לאומי—דיסקונט" רשם בימים אלה את התקלות שהיו לו בשימוש: ב־24 באוקטובר, יום שישי, בשעה 1 בצהריים, ניסה לקבל באמצעות הכספומט בסניף דיסקונט ברמת־השרון את תמצית חשבונו, אך המכשיר לא פעל. הוא נסע לכספומט של „בנק לאומי" ברמת־גן, וגם שם המכשיר לא עבד. למחרת, בשבת, ניסה את הכספומט של „בנק לאומי" ברמת־אביב, ושוב המכשיר לא עבד.

ביום הראשון, ה־26 באוקטובר, ניסה לקבל באמצעות הכספומט של „בנק לאומי" ברחוב בן־יהודה בתל־אביב את יתרת חשבונו. הכספומט בלע את כרטיסו, וסירב לפלטו. פקידי הבנק, שאליהם פנה, אישרו כי אכן המכשיר מקולקל, ובולע כרטיסים כאשר שואלים על היתרה. הם לא הסבירו מדוע לא תלו שלט־אזהרה. אחרי שקיבל כרטיס חדש, ניסה האיש ביום שישי, ה־31 באוקטובר, להפקיד 3000 שקלים בכספומט של בל"ל ברמת־אביב. המכשיר בלע את הכסף, והודיע כי הפעולה בוטלה. לא ניתן אישור להפקדת הכסף.

אנשים

מתומאס מרטון

לרוברט רדפורט

בשנת 1968 נתגלו באדמת כלא קאמינגס שבמדינת ארקנזס, ארצות־הברית, שלושה שלדי אדם. מפקד הכלא, תומאס מרטון, הירה להמשיך ולחפור בשטח. כך נחשפו כ־200 שלדים של אסירים, שנקברו במקום בנסיבות עלומות. עקב התגלית המזעזעת, שחשפה שורה של מעשי אלימות והתעלליות באסירים ששהו בין כותלי הכלא, פירסם המפקד את מסקנותיו והתריע על עיוות ופגיעה בזכויות האדם. מרטון הפך מוקד של פרשה פוליטית. הוא נתן ראיון מזעזע לירחון פלייבוי וכתב דו״ח בשם „השותפים לפשע”, שבו האשים את הממונים על בתי־הסוהר ואת הפוליטיקאים בפשע המור לא פחות מפשעם של אותם היושבים מאחרי הסורגים — פשע נגד זכויות האדם.

עתה, 12 שנים אחרי גילוי הגופות בארקנזס, הפך סיפורו של מרטון לסרט בשם ברובייקר, הודות להתעניינותו של רוברט רדפורד, הכוכב מס׳ 1 של ארצות־הברית, שבחר בסיפור חרף היותו בלתי־מיסחרי לחלוטין, ולמרות שהוא עשוי לדרוך על יבלות רבות בפוליטיקה האמריקאית. לכאורה צריך היה מרטון להיות מרוצה: האמת יצאה לאור ודמותו הונצחה בצורה הירואית ופוטוגנית למדי. אך למעשה הפך ממורמר ומאוכזב.

אהרי פיטוריו מהכלא ואף שחברמושבעים החליט בזכותו ובזכות רפורמה בתנאי האסירים, נחשב מרטון רעה־חולה. איש לא הפקיד בידיו כלא אחר כדי לנהלו. „יש לנו נשיא בשם ג׳ימי קארטר,” קובל מרטון המריר. „בוודאי שמעתם עליו. הוא מתעניין בשמירת זכויותיהם האלמנטריות של שחורים בדרום־אפריקה, אבל מדוע אינו חושב על ארקנזס? ואיפה כל אותם מתנגדי המילחמה בווייט־נאם? ואיפה ההיפיס ומנעני הטאמבורים, הקוראים להגנה על זכויות האדם? איפה כל מתקני העולם למיניהם? לא, איני מסוגל לקבל יושר לחצאין, כשם שאין הריון לחצאין.”

גן־עדן לקולנוע. ואמנם יושרו, סירובו להתפשר עם הפוליטיקאים ורדיפתו אחרי האמת עד שורשיה, הפכה את מרטון לאדם שנוא, למרות שאין לו מתחרה בהבנת בעיות הכלא, העגישה המחנכת ותיקון דרכיהם של הקשוחים שבפושעים. בשעתו יישם בכלא הטלת אחריות על אסירים, כדי להפוך אותם לאזרחים קונסטרוקטיביים.

היום, תחת לנהל בתי־סוהר הוא כותב ספרים ומרצה באוניברסיטה של אוקלהומה. סרטו של רדפורד איפשר לו חופשה בת שנה ופרנסה כיועץ הסרטה. ואשר לעתיד, נדמה כי דרכו של רדפורד צלחה יותר מאשר דרכו של מרטון. היום, בגיל 43, מוצא לו רוברט רדפורד כר נירחב לעבודה מגוונת. הוא בוחר בנושאים המעניינים אותו במיוחד, ומשתתף בסרט לא רק כשחקן כי אם גם כמפיק.

כך עשה בכל אנשי הנשיא וכך בברובייקר. לאחרונה גם התחיל קאריירה של במאי וסרטו אנשים רגילים זיכה אותו בביקורות נלהבות. הוא הפיק סרט הנפשה בשם סרט השמש, בבימויו של סאול באס, המועמד עתה לאוסקר. באיזור הקייט והסקי שלו, ביוטה, נפתח עתה „מכון סאנדנס לקולנוע”, שישמש גן־עדן ליוצרי קולנוע עצמאיים.

אנרגיה טבעית. הכוח המניע אותו בכל עיסוקיו הוא המישחק. „השתמשתי בו כדי להזיז דברים שאני משוכנע כי חשוב לעשותם,” אמר. כמו פרוייקטים לשמירת איכות־הסביבה, שהוא ורעייתו לולה שותפים להפעלתם זה כמה שנים, וכמו מוסד שהקימו בשם „האקדמיה הלאומית לשמירת אנרגיה טבעית.”

„המישחק אינו רק מנוף להשגת דברים מסויימים,” מודה רדפורד. „אני אוהב לשחק ואני מלא סיפוק כשאני בלהט העבודה. אני מרגיש שכשחקן עדיין הדרך ארוכה לפני.

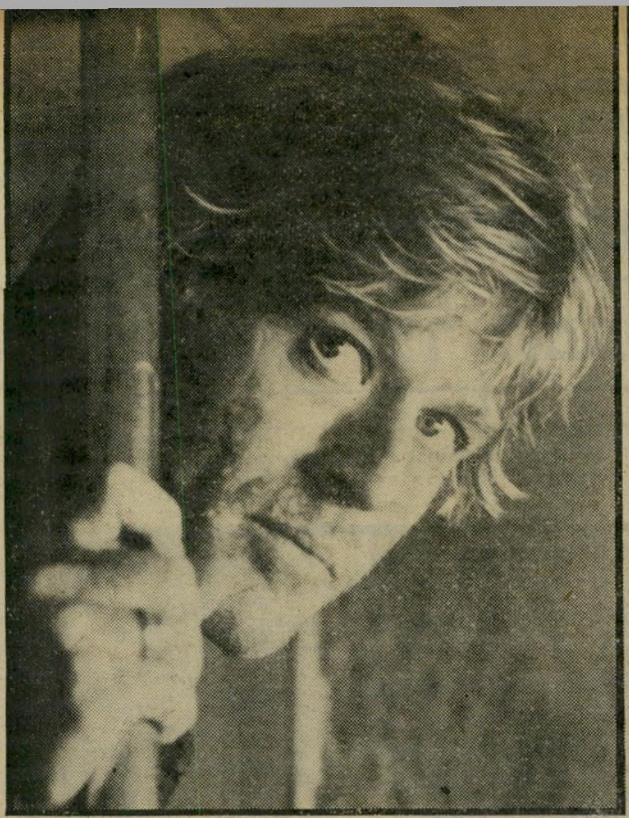

רוברט רדפורד בתפקיד מפקד הכלא

תומאס מרטון, מפקד הכלא

200 קברים קבורים באדמה

הענשת אסירים בבית־הכלא

פגיעה בזכויות האדם

ברובייקר חודר לבית הכלא כאסיר מן השורה

הרפורמה לא בוצעה מעולם

בעבודת ההפקה התחיל אחרי פירסומו כשחקן בסרטים כמו העוקץ ובוטש וקאסידי. הוא הפיק בעצמו את כל אנשי הנשיא ואת המועמד, בעיקר משום שהזדהה עם המסר שבנושא. אבל הוא אוהב את המלאכה עצמה: „לא את קשירת החוזים והצד העיסקי, כי אם את הצד המיקצועי של העניין.”

הסיכון האחרון שנטל על עצמו הוא מוסד שאנדנס, שיעודו העיקרי — חינוך. „זהו מקום לא שיגרתי,” מסביר רדפורד. „מקום שיהפוך למין מרכז תרבותי לא רק ליוצרי קולנוע, כי אם לכל מיני יוצרים באמנות המהפשים מקום לעבוד בו ולהגשים את מאווייהם. אני מעולם לא למדתי בבית־ספר, אבל אני מעוניין לתת לאחרים את האפשרות לעשות זאת. לכן יוכלו יוצרי סרטים צעירים לזכות במילגות ולקבל הדרכה בעבודה מעשית באמצעות יוצרים מנוסים. הם יוכלו ללמוד בסמינרים מיקצועיים שיערכו במוסד בכל מיקצועות הקולנוע.”

אין ספק, רעיון שיש בו חומר רב למחשבה ודוגמה להצלחה מיסחרית העשויה לסייע לקידום האמנות.

ג'ינג'י זה אופי

הקאריירה המזהירה שלי (פאר, תל־אביב, אוסטרליה) — **ג'ודי דייוויס, שחקנית־תגלית אוסטרלית חדשה, מוכיחה כי ג'ינג'י הוא לא רק צבע, אלא גם אופי. בלעדיה היתה דמותה של סיבילה מלווין, גיבורת הסרט הזה, אנמית למדי. שכן היא המפיחה חיים, הומור וטמפרטמנט סוערים בדמות ספרותית מתחילת המאה, העומדת במרכז הנובלה הקאריירה המזהירה שלי והמתיימרת להביא את בשורת הפמיניזם בבגדי התקופה. והבשורה עצמה כבר אינה מקורית. הנערה נקרעת בין אהבתה לגבר (במיקרה זה בעל־אחוזות צעיר ונאה בשם הארי ביצ'ם) לבין רצונה שלא ללכת לאיבוד בחייו של אדם אחר ולפתח יישות עצמאית וקאריירה משלה. היא מסרבת להינשא ולהפוך לסתם אשת־איש מן השורה. גם חיי אמה, שנישאה מאהבה, וקמלה בטרם עת בגלל החיים הקשים בחווה הענייה, לא נראים לסיבילה כעתיד ראוי. וכאשר היא טועמת חיי־מותרות, באחוזה המפוארת של סבתה בקאדאגט, היא מחליטה שנועד לה עתיד מזהיר. מה בדיוק היא רוצה להיות — שחקנית, סופרת או מוסיקאית — טרם החליטה, אבל דבר אחד היא יודעת: היא רוצה קאריירה עצמאית משלה.**

את סיפרה של מיילס פראנקלין, הסופרת האוסטרלית שכתבה אותו בהיותה בת 16 בלבד, הפיקה מאגארט פניק. המפיקה הצעירה בחרה בג'יליאן ארמסטרונג, במאית שזה לה סירטה הארוך הראשון, כדי להביא אל הבד את הסיפור הנושא אופי נשי מובהק. על החלק הפילוסופי ויתרו השתיים במודע, ובחרו להתרכז באווירה של התקופה, בבגדיה ובקטעים קטנים של הווי שיש בהם חן רב.

את קסמו ומקוריותו של הסרט יש לזקוף לזכותה של ג'ודי דייוויס, בתפקיד סיבילה המרדנית ומלאת החיים, ולתגלית נוספת, סם ניל הניו־זילאנדי בתפקיד הארי ביצ'ם, בעל האחוזה הצעיר שפניו מושבות ריקס. קטעים רבים עשויים בחן רב, כמו, למשל, פארודיה על בריטי נפוח (השחקן רוברט קראב) או קטעי ההשתוללות של סיבילה והארי על הדשא, עם כריות לבנות.

ג'ודי דיוויס: תגלית אדומת שיער

ישראל

על טהרת הכשרות

תעשיית הסרטים הישראלית קלטה עולה חדש: אירווינג זוננשיין, יהודי קנדי המעיד על עצמו שאם כי אין לו ניסיון קודם בהפקת סרטים, הרי יש לו ניסיון עשיר בתעשיה כבדה לא פחות: בניין. זוננשיין היה אחראי בשעתו לבניית שכונות־מגורים מפוארות וקאונטרי קלאב במונטריאול.

שחקן רדפורד עם במאי סטיוארט רוזנברג
מרטון הפסיד, ברובייקר הרוויח

כשבא לישראל, לפני 11 שנים, מלא מרץ ותיקווה, התכונן לעשות הרבה לבניין הארץ. אך אז גילה שאיש לו זקוק לנסיון הרב שצבר. הוא לא מצא שפה משותפת עם מישרד־השיכון. לכן העדיף לנוח ולחפש תחומי ביטוי חדשים.

קורס לקולנוע. בשעות הפנאי החל חוטא בכתיבה, וכשקרא כמה מסיפוריו באוזני חברים קרובים, אמרו לו: „למה אתה מסתתר?” שמע לעצתם והלך ללמוד בקורס לקולנוע בבית־ספר פרטי. משסיים את הקורס, לפני 18 חודשים, החליט שהגיע הזמן לשלב את הניסיון הישן עם החדש. „אם אני מסוגל לפתח פרוייקט של מיליונים בבנייה, כשאני נעזר בפועלים ובארכיטקטים ובנגרים, אין כל סיבה שלא אוכל לנהל הפקת־סרט בעזרת אנשי מיקצוע — במאי, צלם ושחקנים!” הקים לעצמו חברה בשם סאנשיין (אור־השמש) ולקח כעזר כנגדו את מורהו מן הקורס להסרטה, אברהם הררי.

סופי של מילטון. הוא החל להיות מעורב בפיתוח תסריטים, ועד מהרה פרש מכך, כשהסתבר לו שזה לא בדיוק מה שחשב. כמו, למשל, סרטו החדש של שימעון דותן, שלדעתו הוא „לוקאלי מדי”.

„אני לא מעוניין להפיק סרט לוקאלי בילבד. אני מעוניין להפיק סרטים שאוכל להפיצם בכל רחבי העולם.” באיזו דרך? „בעזרת הקשרים שלי,” טוען זוננשיין, ומוסיף כי בידו שישה סרטים ישראליים שלא הופצו כהלכה בעולם ויש בדעתו להפיצם בעיסקת־חבילה. ביניהם סרטו של אורי זוהר עיניים גדולות והמציל הלהקה של אבי נשר, מעגלים של עדית שחורי, וסרטו של נסים דיין, שבו היה מעורב גם במימון — סופו של מילטון לוי.

הפרוייקט הראשון שמתכוון זוננשיין להפיק בפועל הוא סרטה של ציפי טרופה מירי. על בסיס של השקעה קנדית בשיעור של 60 אחוז והשקעה ישראלית של היתר, מתכוונת חברת סאנשיין להתחיל את הצילומים בחודש פברואר בישראל. השחקנים בתפקידים הראשיים יהיו קנדים (גייל גארנט וריצ'ארד מונט) והמפיק בפועל ישראלי — ריקי שלח. כל עבודת המעבדות והפיתוח, כולל פסקול ועריכה, ייעשו בקנדה. התקציב ינוע סביב חצי מיליון דולרים. הסיפור, לדברי זוננשיין, הוא סיפורה של אשה בת זמננו — עיתונאית הנקרעת בין הקאריירה שלה לבין עולמה הפרטי וחיי המישפחה שלה — ויש בו לדעתו עניין בינלאומי.

בין כה וכה הוא משנס מתניו לפרודוקציה הבאה. הפעם, סרט מבוסס על סיפור אישי של כוכב שחק אותה, דודו טופז. זוננשיין טוען, כי „כששמעתי אותו עברה צמרמורת בעצמותי.” הבאב תור הוא סיפור שיהפוך לסידרה טלוויזיונית והשאוב, לדברי זוננשיין, מחיי נערים בבית־ספר חקלאי בישראל.

למרות שהיא מודה בעובדה שאין לו ניסיון קודם בשטח זה, הוא משוכנע ש„הפצת סרטים ישראליים בחו”ל נעשית בדרך הלא נכונה.” גם נושאי הסרטים אינם מסייעים להפצה, הוא אומר. הוא, למשל, לא יתן ידו לסרט פורנוגראפי או לסרט שישמיץ את מדינת־ישראל.

ועוד פרט קטן אחד: מי שרוצה לעבוד עימו חייב לקבל עליו תנאי אחד — רק לא בשבת. אירווינג זוננשיין הוא אדם

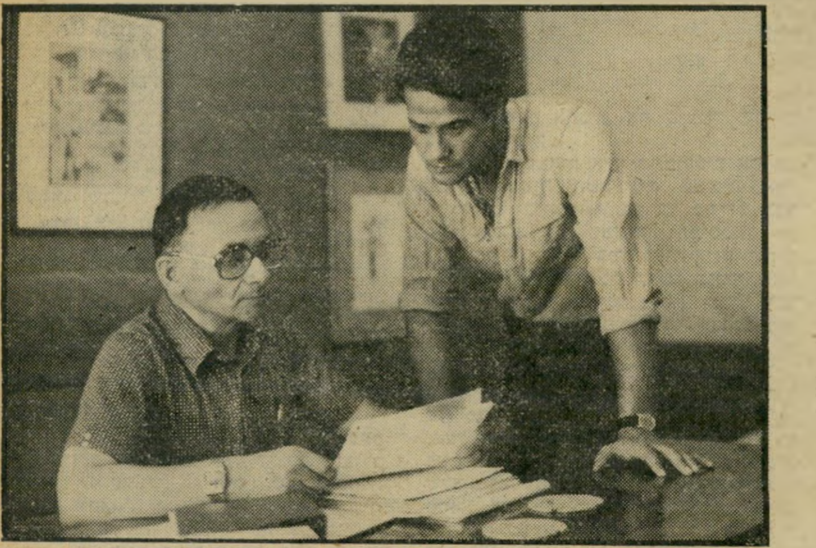

מפיק אירווינג זוננשיין (עם דודו טופאז)
מהרמת בניינים להרמת סרטים

דתי ושומר־מיצוות, שאינו מוכן שיהודי ו/או גוי ישרתו את מטרותיו בימי קודש. על העקרונות הללו ייהרג ולא יעבור.

„אחרי הכל, הקולנוע בשבילי הוא עניין של גאווה. אם ארצה רק לעשות כסף אוכל תמיד להצליח בוול סטריט.”

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: התוודעות, להיות שם, אלים לא גרה כאן יותר, מנהטן.

ירושלים: להיות שם, חזרת תזמורת, שיער, צ'יינה טאון, השיירה.

חיפה: פסיכו, נורמה ריי, להיות שם.

תל־אביב

★★★ **התוודעות** (מוסיאון, הונגריה): גבר ואשה, זרים זה לזה, נאלצים להסתתר מטעמים פוליטיים בהונגריה של ימי מילחמת העולם השנייה. הם לומדים להכיר זה את זה ולהכיר את עצמם כשיחד עם האהבה צומחת ההכרה בערך מוסרי בעל ערך עליון בחיי אדם: האמון.

★★★★ **מנהטן** (שחף, ארצות־הברית): הרובע המרתק בניו־יורק משמש לוודי אלן ככלי להעברת לבטיו האישיים והרוחניים של משכיל יהודי. הוא עושה זאת בשנינות, בכישרון ובסיגנון קולנועי מיוחד במינו.

ירושלים

★★★★ **חזרת תזמורת** (מיטשל, איטליה): פדריקו פליני במשל פוליטי מדהים בסיגנון ובשנינות. דרך חזרת תזמורת הוא מדגים את הכוחות החברתיים הפועלים על החברה המודרנית, את הלחצים המובילים לדחפים פוליטיים ואת האימה שמפני האלימות הצופנת בחובה כיליון לעולם החופשי.

סקס

איך לבצע ברית־מילה לקטינא, מבלי שיתייסר

ביקרתי לפני כמה ימים בבית ידידים, שם ערכו הורים מאושרים טכס ברית־מילה לקטנצ׳יק החדש והאהוב. הסתדרתי קרוב למוהל, כולי סקרנות. כי באופרה כזו עוד לא הייתי. ההשכלה שלי בנושא היתה שאובה עד כה מפולקלור הבדיחה והחידוד. מה יודעים אנשים על ברית־מילה?

הטכס התחיל, ואני, שכבר צפיתי בניתוחים מבלי להתעלף, חטפתי מכה במעיים. הלב שלי התפלץ. ריבונו־של־עולם! איך הורים אוהבים נותנים יד יום אחרי יום לברבריות אכזרית שכזו, המבוצעת ביוצא חלציהם הזכר? אני יודעת שלא מקובל לחשוב על ברית־מילה במינחים כאלה. אבל אנא! עיצרו דקה! דקה בלבד, לחשוב! הרגשתי שאני משתגעת על המקום.

הביאו את הילד, ששכב רגוע על מגש, כמו קורבן לעקידה. הוא שכב שם עם ארשת מאושרת בפנים, לא יודע את אשר עוד מצפה לו. המוהל פתח את קישורי החיתול ותפס באבר־מינו. הילד רק התפתל מעט, בגניחות קטנטנות של אי נוחות. לא צרח, לא בכה. רק ביקש לגרש מעל עצמו איזו טירדה חולפת. ואז תקע המוהל מיספריים מתחת לערלה, שאיננה בשום פנים ואופן „עור מת”, כפי שסבורים בטעות, אלא ריקמה חיה מאוד!

ראיתי איך באחת, התינוק מתעוות בנחשול יסורים. גוזל קטן, חסר־אונים, הניד ראשו מצד אל צד כמו מעונה, לא מסוגל למלט עצמו מהקצבות, נישנק בבכי נורא של יאוש, כמו ציפור לכודה.

ווליום הקול שמסוגל יצור כזה להשמיע מוגבל בזערוריותו. אולי לכן איש לא התרגש מדי. קנה־מידה להבנה אצלנו זה אנחנו, שבוכים בו ודאי יותר חזק, ואז מאמינים ש„זה כואב”. אני עקבתי אחר הבעות פניו של הבן־אדם הקטן הזה. ארשת עינויים נוראיים כאלה, אין עט שמסגול לתאר. ברגע מסויים כבר לא נותר לו קול. נגמר לו האוויר מרוב הבכי. וזה היה נורא. טלטלות בכי־פנימי־כואב השתוללו בגופו. כל עוד הבן־אדם מוציא אנרגיה של כאב בתוך צרחות, זאת הקלה קטנה. ברגע שנגמר כל האוויר של הצרחות, לגוף אין שום תחמושת. גלי כאב שוטפים אותו אדוות אדוות, נחשולים מזעזעים לו את כל עימקי הנשמה, ואין מוצא. וכל העם, עדה בורה, נבערת, אטומה, עומדים סביב, ואנוכי, אידיוטית, ביניהם!

וזה קורה בדור של „לידות ללא אלימות.” בתקופה שכבר מודעים לכך שהתינוק איננו גוש בשר שלא יודע כלום מהחיים שלו, בדור שכבר אינו יכול להסתתר מאחורי שימלת ה„לא ידעתי” אז אנ׳לא אשם.

תינוק הוא יצור שכל כך מרגיש! הוא לא יודע לדבר. הוא רק יודע להרגיש — אם טוב או רע לו. ואת זה הוא עושה ברגישות עצומה! כבר שמעתי רופא מתבטא, שאולי זה לא כל כך נורא כל הסיפור, כיוון שמערכת העצבים שלו עדיין לא מפותחת כשל מבוגר. חוסר הבשלות שלה זה חוסר „בידוד”, שרק מוכיח כמה כן כואב לילד.

נשבעתי אז לאלוהים, שאם אי פעם, אם בכלל, יקרה לי בן, לעולם, לעולם לא אעולל לו זאת! הלוואי והייתי יכולה להצהיר בפה מלא, שיגיע לבגרות ושיעשה כל מה שהוא ירצה עם מוישלה שלו. ידי, שלא תהיה במעל. אבל אני לא יכולה לאמר זאת. אני מתכוונת לחיות בין יהודים, והחברה תמיד רודפת כל מה שהוא חריג. גויים קטנים רדפו יהודים קטנים, ויהודים קטנים רודפים גויים קטנים. זה לא עניין של גיזענות. אלה החיים. אני לא רוצה להרגיז, אני לא רוצה לקומם, אני רק רוצה את זכות התהייה בקול רם. לא כל כך ברור לי כל הנושא הזה, של האדם החכם יותר מהבריאה. הן לא מתיימרים כאן לשפץ משהו קוסמטי. מתיימרים לתקן כאן משהו בריאותי. ולא כחריג פגום של פרט זה או אחר — אלא באופן סיטוני, אצל כולם. היתכן? יאמר הפולמוסן: גם חיסונים נגד אבעבועות שחורות נותנים באופן סיטוני, אז כאן זה כבר בסדר, חוכמת האדם נגד הבריאה?

אז אומר פשוט. מגפות של אבעבועות שחורות כבר היו מעולם, ולפחות הוכח מעשית נחיצות החיסונים ההמוניים. אבל מיליארדי גברים בעולם אינם נימולים, ולא שמעתי עדיין על מגפה של סרטן הפין אצל הערלים, או מגפת סרטן הרחם אצל בנות זוגן. שקט. שקט. לא לקפוץ. גם אני שמעתי על הנתון הסטטיסטי, שיהודיות לוקות פחות בסרטן הרחם. ובכן, העובדה נכונה. המסקנות שהוציאו ממנה — מוטעות. עובדה זו שייכת, למיטב הבנתי, יותר להיגיינה האישית הגבוהה ולאכסכלוסיביות היחסים, שהדת היהודית מצווה על מאמינה שמקפידים ומורידים בכך, כקבוצה אתנית, את שיעורי החולים באברי הרביה.

אפילו מימצאים אלה מתמוססים אט אט עם התפשטות המתירנות המינית אצל הנימולים ובנות־זוגן. גם על כך יש כבר סטטיסטיקה. כך שהערלה המיסכנה, שכבר איננה, אולי בכל זאת איננה שורש הרע. ניקיון יסודי של האבר הגברי שווה ערך ל„ברכת” המילה. נכון שקל יותר לשמור על ניקיון הפין הגברי כאשר הוא נימול, אבל לבצע ברית־מילה מסיבה זו זה כמו לכרות את קצות תנוכי האוזניים, כי כך קל יותר לשמור על ניקיונן. משונה, מה? למה? זה אותו היגיון.

על ההיבט הדתי אני לא מתווכחת. זה לא השטח שלי. אני מדברת רק עם אנשים שלא מוותרים על זכות הסינון האינטלקטואלי של כל מה שקורה להם בחיים. אלה לא יצרחו לי ישר געוולד! אלה לפחות יעזו לקרוא את הדברים.

הרבה גזעים בעולם סוחבים איתם את ערלתם המזיקה, עד עימקי גילים מרשימים. כקבוצה, לא היהודים הם שתופסים אליפויות עולמיות בתוחלת־חיים ארוכה.

עוד נימוק ששמעתי, זה שפין גברי שנימול יפה יותר מזה הערל. יכול להיות. זו שאלה של טעם, והרגל טעם. לבעלי היה פעם כלב דני גדול, ולא קצצנו לו את הזנב והאוזניים. אהבנו אותו. לא יכולנו לעולל לו זאת. כולם חשבו שהכלב משונה. בעיני הוא היה יפהפה. למה לא לתת לנער את זכות ההחלטה? אחר כך הניתוח מסובך מעט יותר? נכון, אבל הוא רצוני! וזה נימוק הומאני, שכנראה אין פנאי לאף אחד לבדוק.

אבל נניח לוויכוח הזה. אני לא פועלת בעננים. הראש שלי מאוד מאוד פרקטי, ומבין יפה עד איזו נקודה אפשר לדרוש דבר מבלי לגלוש במילימטר מיותר מעבר לה — ולהיכנס בכך לקטגוריה של שמאלנים, מוזרים, משונים (בחר לך אפשרות). לא אחרוג מהנורמה, כך שהיה מותר להתייחס אל דברי כאל קוריוז מעניין, ולהמשיך לישון בשקט בגלל מרחק רעיוני שאינו ניתן לגישור. לא ארחיק ממכם. אהיה פה. צמוד. בתוך האוזן. אל תבטלו את העסק הזה. מי בכלל חולם על כך. אני יודעת ששאגת הנמר שלי לא עד כדי כך אפקטיבית. המשיכו לקרוא בדו״חות האו״ם על שבטים פרימיטיביים מאפריקה, שמכאיבים לילדיהם בכל מיני טכסים ברבריים של „כניסה למחנה”, וצקצקו בלשון. אצלנו הסיפור הזה זה לא אותו דבר. אנחנו בני־תרבות. עושים את זה לתינוקות, אז זה פחות נחשב. מה שמעניין אותי, וזה בעצם מה שחשוב לי, זה שלא יצטרך ילד יהודי לעבור מסכת זו תוך כאבים כאלה. ברגע שתבינו שהתינוק הוא ממש בן־אדם, אבל בן־אדם קטן, וכואב לו כמו לכם, זה יכנס לכם בראש. ואז, רק אז, זה יעשה בפנים פיצוץ מרהיב.

לא מוכרחים לבצע „תיקון בריאותי” זה, בכזה טכס ברבארי מרושע. לרפואה יש היום אמצעים בכדי למנוע את היסורים המיותרים. הן בילדך מדובר! בעצמך ובבשרך! לא כל מעשה נבלה מותר לעשות בשם המסורת! כל הטכס הזה, עם כל האנשים! הרי ציפורן נגועה לא מרחיקים בתנאים כה לא סניטריים! ותינוק בן שבוע כל כך פגיע לזיהומים! נס מתרחש לו לעם היהודי בכל ברית וברית. לא אתייחס לטראומה שמעשה זה יוצר, ולתוצאותיה. אין לי עניין בעתידנות, למרות שגם על זה אפשר לקשקש כמה מילים בריאות. אני רק מבקשת, שלא יהיה עוד תינוק יהודי שיתענה כך, תוך כדי טכס הברית. אני אפילו לא מבקשת לשבור את מטה לחמו של ציבור המוהלים.

ההיגיון מבקש שרופא יבצע פעולת חיתוך זו, אבל נניח לזאת. נאמר — רק נאמר — שאני מסכימה עם הדעה, שאחוז התקלות אצל רופאים זהה לזה הקורה כיום אצל המוהלים. בירורתי ודיברתי עם עשרות רופאים בקשר לעניין. תמיד יש ציפיות מהרופאים, שיהיו מאור הדור. אבל הם בני־אדם, כמו כולם. בני־אדם עם מקצוע קצת אחר. ציבור הרופאים, הוא חתך האזרחים החיים במדינה. גם שם מצאתי שמרנות, אטימות, הומור מתחמק — ואדישות. „למה לך,” אמרו לי כמה מהם. „מאות שנים העסק עובד כך, ועדיין אף תינוק לא מת מזה (!).” מי מדבר על מוות. מדברים פה על הכאבים! גם סתימות בשיניים ביצעו פעם בלי אילחוש מקומי, הניתן כיום כמעט דרך שיגרה.

אבל מצאתי גם אחרים. רופאים עם ראש פתוח, רופאים עם לב מרגיש, שמסכימים שזו ברבאריות, ושצריך לעשות כל מה שאפשר בכדי להקל על התינוק, כי הוא באמת סובל.

אז אלה הם המימצאים. להרדים כללית תינוק כזה, לא בא בחשבון. אסור. זה מסוכן.

להרדים עם זריקה מקומית — מסתבר שהזריקה כואבת יותר מהברית. לא טוב.

למרוח את אחת המישחות המאלחשות האלה, שזכרים בוגרים מושחים להם על העניין, בכדי שמוישלה יהיה פחות רגיש, ולא יירה לפני הזמן, גם כן לא טוב. ראשית, זה מאלחש את העור חיצונית. ופה מדובר על חתך בעומק ריקמה חיה. שנית, אסור לזה לבוא במגע עם רירית, ובטח לא עם חתך. זה עלול לשרוף. אז גם זה ירד מהפרק.

קיים חומר ספריי רפואי, שניתן להתיז על האבר, והוא מקפיא אותו לשניות. אבל זה מסוכן בשימוש. אף רופא לא יתן בידי מוהל פצצת אטום כזו. אז כך, בשיטת האלימינציה, הגענו למסקנה שבעצם קיים תכשיר לא נורמלי.

לא צריך להרדים חלילה את התינוק. אפשר לטפטף לו על הלשון כמה טיפות של חומר הרגעה שיטשטש אותו, ולא יכאב לו. יין, מסתבר איננו כזה פטנט קטלני. לפעמים הוא עוזר, ולפעמים הוא לא. האורים ותומים הפרטי רופא הילדים ד״ר יוסף בן דן, ממליץ לטפטף לילד על הלשון כמה טיפות פנרגן. את המינון המדוייק יש לקבוע אך ורק עם רופא ילדים, שמוצאים בבית־חולים, או בדפי־זהב, והוא זה שיקבע את המינון לפי גודל הילד ומצבו הכללי.

אחרי מתן הפנרגן, לא לתת בשום אופן אפילו טיפת יין. תרופות ואלכוהול, הם לא חברים טובים. התינוק ינמנם, ולא יחוש את כל הסבל. אם אחר־כך הוא ממשיך לסבול ולכאוב, מטפטפים לו שוב, אחרי כמה שעות, וברשות הרופא, את הפנרגן הזה על הלשון. זה תכשיר בטוח, אבל לעולם לא להשתמש בו, כמו בכל תרופה לילדים, מבלי להתייעץ עם הרופא בדבר המינון. לא צריך רופא צמוד בברית, אבל צריך רופא לראות את הקטנצ׳יק לפני מתן המירשם.

זו סטיה קטנטנה מנוהלי הקציצה, שלא נוגדת את הדת והבבל״ת. אין צורך שתעלו על בריקדות. מספיק שתצילו כל אחד את התינוק שלו, ונמצא כל עם ישראל ניצל.

התינוק המעונה שראיתי נותן לי את הכוח לגרום לכך שהתמונה הזו לעולם לעולם לא תישנה!

ברית מילה
כמה מילים חדשות על הנושא

אכספרס מאהרלה

חמישים גמדים נכנסים אל הבנק לפני שעת הסגירה, תופסים עמדות.

מבקשים מהם לצאת. לא יוצאים. מביאים מישטרה. לא יוצאים. יוצא אליהם שוטר. שואל: „למה לא תצאו, למה?”

מסביר אחד קטן: „לא נצא. אנחנו רוצים לגדול עם הבנק!”

בריאות

זהירות על הילד!

מעניין לעניין, באותו העניין. היום זה גיליון מוישלה, מה לעשות. אז אם אנחנו כבר בנושא, קחו עצה זהב.

בארץ, בכל בתי־החולים, ישנו כבר שא־לון שיגרתי למילוי על־ידי הרופא המטפל. בדבר הסיפור שאספר. אבל ישנם עוד כמה תינוקות יהודיים, שלא נולדים ב־בתי־החולים בארץ, וחוסר עירנות מצד ההורים יכול לגרום צרות איומות בעתיד. מדובר בפגם, שהוא נפוץ הרבה יותר מכפי שנידמה, והוא hypo-spadias, דהיינו: ילוד עם צינור שופכה שאינו מגיע עד קצה הפין, והשתן ניגר מגחונו של האבר. לתינוק כזה אסור בשום פנים ואופן לעשות ברית־מילה מקובלת. הרב־נות מרשה לערוך לו הקזת כמה טיפות דם סימליות, בתור ברית, ולהניח לעור־לה. מאוחר יותר, כשמתקנים חירורגית וקוסמטית את הפגם הזה, זקוקים לכל פיסת עור, והעורלה במיקרה זה ממש חיונית.

נא לעשות בודקים היטב. אומ־רים ברוך שלא עשני אשה, מה?

שקל: שקלי.

שקלך, שקלו

אני שונאת את המילה שקל. יש לי התנגדות נפשית אליה. זה עושה לי אסוציאציות מכוערות. קודם כל זה מז־כיר לי את אלה שמדברים עם הגיית הקו"ף והלמ"ד יחדיו, דחוסים ושטו־חים, עם הלשון לחיך הפנימי. אה נו, נסו. לתפוס גרדת, מה?

אחר כך זה מזכיר לי את חומייני, אבל זה בטח בגלל השטיחים, שבטח לא אשמים. בכל פעם שאני נאלצת לכתוב שקל במקום לירות, אני מרגישה זיוף־זיוף־זיוף. כתוב בספר שמות, בפרק ל': „עשרים גרה השקל", אז זה, יעני, חזרה למקורות. במקום קידמה, עשו לי נסיגה לשורשים!

מימון

היהודים בעיירה הגליציאנרית החליטו לבנות בית־כנסת חדש. התקהלו בחצר בית־הכנסת חישן ופתחו מגבית. לפתע הגיעה לשם ריעבק'ע דער חונטה, מבקשת גם היא לתרום חלקה למאמץ. קמה צעקה בציבור. הייתכן? הכיצד? בית־הכנסת הקדוש! האיך? הארץ רג־שה ורעשה. אכן, אין כסף לבניין, אבל דבר כזה לא ישמע!

קם הרבי, עלה על ארגז והשתיק את כל המהומה. „שקט יידען!" הוא הכ־ריז, „למה לא? ס'אז אונזערה געלט!"

טעם החיים

איך אוכלים רימונים

אתם יכולים תמיד לאכול אותם בדרך המקובלת. למה לא. זה כולל את כל הסט. לשבור איש איש את כל האצבעות הפרטיות, בכדי לפלות את כל הגרגירים אחד אחד. זה כולל להתיז תוך כדי כך מיץ בלתי נמחק גם בניקוי יבש, על כל הסביבה. זה כולל עשיית פעצקערייה, עם כלי לקליפות, כלי לגרגירים, וכלי לא־סוף את כל מה שנופל, שאפילו גבר מב־של, נשבעת לכם, לא יודע לעשות כזו טינופת, גם אם יתאמץ.

כן. שכחתי. זה כולל גם השחרת ידיים

יש דרך אחת, יחידה והגיונית, לאכול רימונים. דרך חוסכת מאמץ, ליכלוך וזמן. חוצים את הרימון לשניים, לרוחבו. מלבישים כל חצי על מכשיר סחיטה ידני, ומתנהגים לרימון הזה כאילו היה תפוז. סוחטים סוחטים ביסודיות, ולא מאמינים כמה מיץ יוצא. כדאי לבחור רימונים עם קליפה מיובשת ומצ'וקמקת. הם הכי קלים לסחיטה, ומה שחשוב, לא תשלמו עבור עסיסיות הקליפה, הכבדה במישקל. הגרגירים שבפנים, עסיסיים בכל מיקרה, אם הפרי לא דפוק יסודי.

רימונים
פטנט־חכם

הצהובה, והקפדה מורטת עצ־
ריד מכל גרגיר את העוקץ ה־
נידבק אליו, מה זה, דויד ויונתן.
, לא לשכוח לאכול את כל הגר־
האלה, ויחד עם הברזל השנויי־
ת, אם הוא יעיל לגוף האדם או
כל סתימה מהסרטים באינסטלציה.
שלא אכילת ביצה־קשה, בננה,
גוייאבה, ואורז גם יחד ישוו וידמו

תינוקות מאוד אוהבים מיץ זה, בתנאי שמוסיפים לו מעט גלוקוזה, שהורגת את החמיצות. גלוקוזה! לא סוכר. קונים גלו־קוזה לתינוקות, בכל בית־מירקחת. אפשר לתת להם את זה בתוך הפירות המרוס־קים. הצבע האדום תמיד מאוד משכנע אותם.

את הגרגירים יוצרי־העצירות זורקים לפח, וגם מוסיפים אחר זה „פע!" בריא. שיהיה. לא להאמין איך מתייבשים אלה,

מסחיטה פשוטה אחת. אם מפריע לכם מעט טעם מר המתלווה לעסק, תלמדו בפ־עם הבאה לא למעוך אותם פראי, אלא ללחוץ נכון. עבאק לה טט! אומר ינוקא. עבאק לה טט!

פינת המדליות

איך אוספים הכי מהר שיטפונות בדירה

פינת המדליות, נסביר לחדשים, זה כיוון שאליפויות מירוק, קירצוף ונקיון מקבלות רק בפינה זו מדליות הוקרה. עכשיו, אחרי ש־

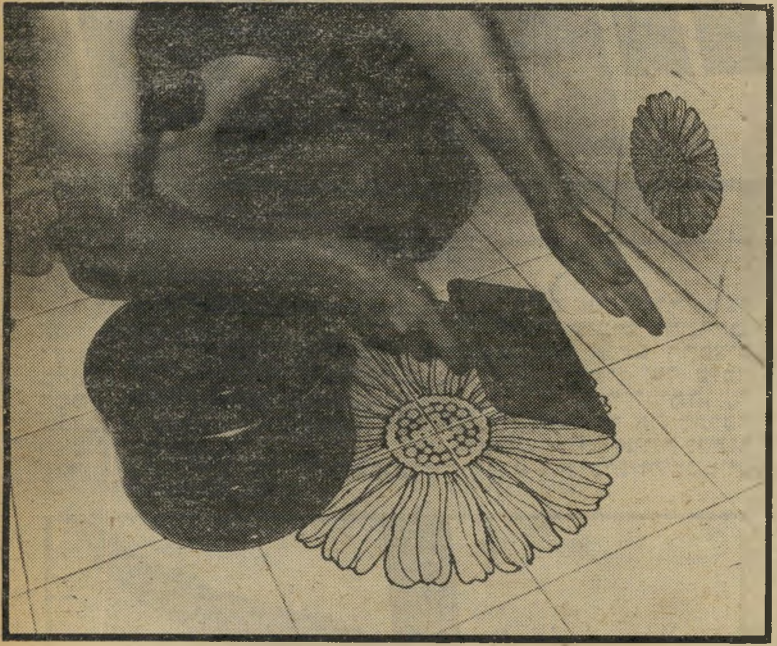

שיטפונות תוצרת־בית
במקום געוולד

מצליח. מה לעשות. המים מגיעים בישניים ומנומסים כאלה, בנזילות הססניות עד המיטבח, לספר בעדינות איזו בריכת־אדירים באמבטיה, היתה בעלת מסה די

הסברתי את עמדתי לגבי המלאכה היצירתית, סיזיפוסית — הקשורה בתחזוקת הבית הנוצץ — אפשר לגשת לעניינים. והפעם — איך אוספים הכי מהר שיטפונות בי־דירה.

יש מן עצות, שאחריהן ברור לי ומוחוור שאקבל מבול תגובות בנוסח „יה אללה! איך שהעצה הגיעה לי בזמן." זה בטח לא בגלל שאני קוסם כזה גדול, לקהל כזה רב. יש דברים שפשוט מתחרבנים כל הזמן, באותה צורה, אצל כולם. מה לעשות, שהחיים הם לא פראזות של מדינאים. החיים הם אסלה סתומה, וקש־קשים. אחר־כך, רק אחר־כך, הם גם פרא־זות של מדינאים, אבל לא דקה אחת קודם. אז זהו. במיסגרת הסידרה הצל־חייך־משואות, אתן פטנט אדיר, איך אוס־פים ונפטרים הכי מהר משיטפונות תוצ־רת־בית, בלב המעוז הפרטי.

בניגוד לאגדה, שיטפונות קורים לא רק במעברות. המחזה של בעל־בית. התולש שערות ביאוש בגלל דירה מוצפת, שכיח גם בשיכוני־יוקרה. איך זה קורה? כמו כלום. מכונת־כביסה שמתחילה לפקשש, סימן ראשון, זה בריכה קלה בכל המסביב שלה.

או, למשל, ריאליזם פנטאסטי. זה לא רק זרם בציור, זה גם חמורים קטנים, ש־משחקים במכבי־אש, ולא מסתפקים ב־לרוץ בכל הבית עם סירנה משוגעת בגרון. זו דליפה כלשהי באינסטלציה, ונכס־צאן־ברזל אצלי בבית זו תמיד אמבטיה ש־מושארת עם ברז פתוח בכדי שתתמלא. והאחראית, הפורשת לעיסוקיה — עושה הימורים קטנים ומסריחים עם עצמה. נר־אה אם אספיק לבצע את זה, ואת זה, ואת זה, לפני שאסגור את המים. לרוב זה לא

גדולה בכדי לשגרם עד המיטבח.

מרוב פעמים שזה קרה לי, פיתחתי שי־טות הצלה הכי מדעיות.

לא. לא לוקחים את מגב־הגומי, בכדי לנקז זאת לחור הביוב. ראשית, לא בכל מקום מיכסה הביוב זה משהו שאפשר לפתוח חפיף כזה. שנית, לא בכל מקום יש חור ניקוז של מיקלחת. ואם יש לה שוליים מוגבהים, עדיין המגב לא יועיל. ונניח, נניח שמצאתם חור ביוב, חזקה עליו שהוא ממוקם בפיסגת התלולית ה־יחידה המצויה בדירה, פאר ההשראה של הפועל הערבי — עליו, כידוע, מושתתים כל הבניין והיצירה העבריים בארץ.

להתחיל להספיג ולסחוט עם סמרטוטי ריצפה ומגבות, זו מלאכה מפרכת, שלא יאה לאינטליגנטים העובדים עם הראש. מה שכן עושים, וזה הסיפור הכי יעיל־במיקרי־שיטפון־רציני, זה לקחת סיר מיטבח גדול — באין דלי — וכף אשפה. מה שקורין יעה, מה שקראו מחתה בימי בית־המיקדש. מתייחסים למים כאילו היו קמח, ובאותן תנועות איסוף ממלאים איתם את כף האשפה, ושופכים לסיר או לדלי. צריך לאסוף אותם כנגד קיר כלשהו, או לתת להם תמיכה נגדית עם פיסת קרטון או משהו, בכדי שיכנסו ביתר יעילות לכף האשפה.

רבותי, זה לא מצלצל כך, אך לא יאומן כמה מהר, ובלי להוציא אנרגיה מיותרת, מודבר השיטפון. אם היעה עשוי מפלס־טיק רך, זה הכי טוב. כאשר פותחים המים, והם ניקווים בסיעות, גושים וחטי־בות שונים בקצות החדר — אוספים אותם לשלולית מרוכזת עם כף האשפה הניצבת, המנגבת את הריצפה כמו מגב גומי, ושוב יש סחורה מרוכזת; דהיינו: שלולית גדו־לה מספיק לאיסוף.

כאשר אי־אפשר יותר לאסוף את הש־לולית עם כף האשפה, רק אז מכניסים לפעולה את סמרטוט הריצפה או את ה־מגבת. תוך ניגוב אחד וחצי, השטח, הש־בח לאל, נוצץ בלהות מתייבשת. סמוך על סמוך, שאכל אותה כל החיים ולא מראה סימני הפסקה, שזה פטנט כביר.

אודטה דנין

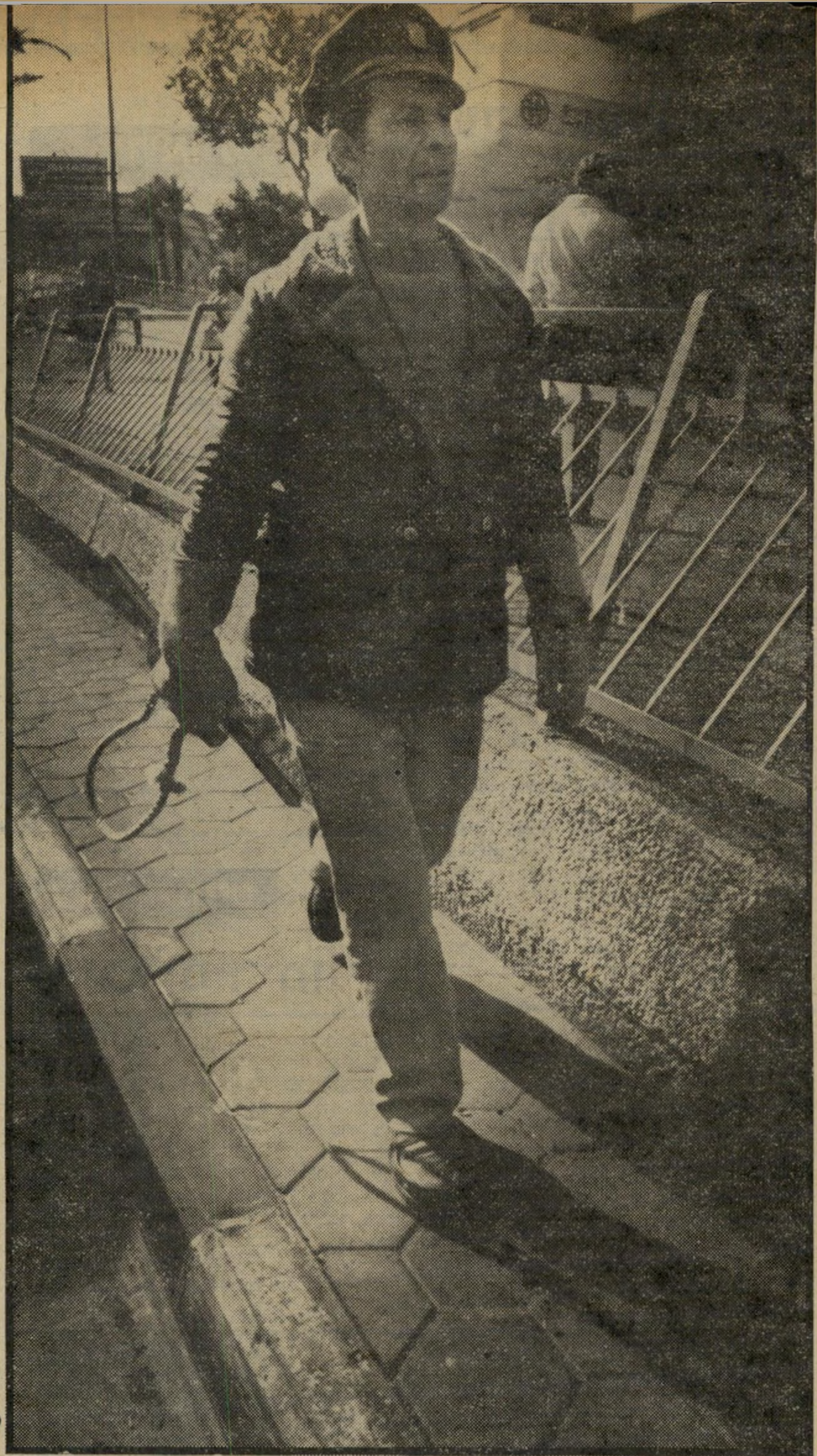

העירייה מאיימת על חיי

מאת האני

בחוצות תל־אביב מתנהל קרב עז, לחיים או למוות. מצד אחד ניצבים פקחי העירייה ומן הצד השני כלבים וחתולים. דעת־הקהל מחולקת בין חובבי בעלי־חיים לבין אותם החפצים בחיסולם. בעמודים אלה מתפרסם סיפורה ה„אישי" של כלבה קטנה, הקרויה האני, שנאספה על־ידי תושבת העיר לביתה, עד שנמצאה לה מישפחה מאמצת. התל־אביבית שאימצה את הכלבה האסופית סייעה לה להתגבר על קשיי השפה ולימדה אותה לכתוב עברית. סיפור הכלבה מתפרסם כלשונו, ללא קיצוצים והשמטות.

חבל עם לולאה

נושא בידיו פועל הכלבת של עיריית תל־אביב, אליהו בוניין, בשעת תפקיד. הוא נמנה על אחת מחוליות ציד־הכלבים, שפשטו באחרונה ברחובות העיר ובחצרותיה. המאמצת של הכלבה האני טוענת, כי העירייה מפיצה שמועה על מגיפת כלבת, כדי לזכות באהדת האזרחים.

עד לפני כמה שבועות חייתי חיי כלב; והנה עתה מצאתי בית חם ומישפחה טובה שאוהבת אותי, וחיי השתנו מהקצה אל הקצה. בני המישפחה שאספו אותי לביתם נתנו לי שם — הני, ואני חיה עכשיו כמו בנאדם.

והכל בזכותו של מיכתב קטן, שפורסם במדור מיכתבים של העולם הזה (2249), שאליו צורפה תמונה שלי. האשה שאימצה אותי באותם ימים היא שכתבה את המיכתב והיא שצילמה אותי, כדי שהקוראים יראו אותי במו עיניהם. אל המיכתב צירפה האשה את מיספר הטלפון שלה, ומאז התחיל הסיפור.

כבר באותו היום שבו יצא הגיליון לרחוב צילצלו כמה קוראים. קבעתי איתם פגישה. הראשון שבא היה רווק מצבא־הקבע, שדווקא מצא חן בעיני. אבל מייד הבנתי שהוא נמצא מרבית הזמן בבסיס צבאי אי־שם, ולמען האמת — לא התחשק לי לחיות במיסגרת נוקשה ובמישטר צבאי. אני כלבה סולידית, שאוהבת חיי־מישפחה מסודרים.

אחר כך הופיע זוג צעיר, שמעולם לא היה להם כלב משלהם. הם אמנם רצו אותי, אבל הסבירו לי בגלוי, שאגור במירפסת, מכיוון שקנו באחרונה ריהוט חדש, מרופד בקטיפה. הם חששו שאלכלך את הספה, כאילו שאני חיה. ויתרתי עליהם.

יותר מאוחר צילצלה אשה ואמרה שהיא רוצה לבוא עם שני הילדים שלה, כדי לראות אותי. הסכמתי. למה לא?!

ואכן, ברגע שחנה׳לה נכנסה, ידעתי שאלך איתה. ילדה נחמדה עם צמות. אחיה אורי חיבב אותי מן הרגע הראשון. האמא שלהם היא עיתונאית. קוראים לה בתיה מלמד.

הם הזמינו לי מונית ובדרך הביתה, בצפון תל־אביב, עצרו לרגע וקנו לי סטיק. לפתע הרגשתי שאני רצויה. זו הרגשה נפלאה.

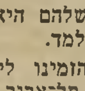

בלונדית — עם שיער גולש

עכשיו אני גרה בקומה שלישית, ומילבד חנה׳לה ואורי, שמטפלים בי, יש לי גם שמרטף בשם לאדי, שנשאר איתי בערבים, כשכולם יוצאים העירה. הם מבינים שאני לא אוהבת להיות בודדה.

לפני שעזבתי את הבית של האשה המאמצת, שהצילה אותי מחרפת־רעב ומחיי־רחוב, החלטתי שאם אמצא בית חם ומישפחה אוהבת, לא אשכח את אחי, הכלבים העזובים, ואת החתולים המיסכנים שהיכרתי באותו הבית. כימעט שכחתי לספר: האשה נוהגת לארח בביתה המון כלבים וחתולים מיסכנים, והיא דואגת לשיקומם ולמציאת מישפחות מאמצות. חשבתי שאם אצליח להסתדר, לא אשכח אותם ואשתדל לעזור להם. מה יש, כלב הוא לא בנאדם? לא מגיעים לו זכויות ויחס אנושי?

בוקר אחד, כאשר טיילתי עם המאמצת שלי ליד בית הבימה, ראינו כלבה שוכבת ברחוב ורועדת מפחד. תיכף ומייד הבחנתי שהיא מיואשת. לפי המבט העצוב שהיה לה בעיניים. לכן ניגשתי אליה והזמנתי אותה להצטרף אלינו. היא היתה דומה לי בצורה, אבל יותר בהירה. לי יש שיער אפור־שחור.

המאמצת שלי רחצה אותה וסירקה אותה, ופתאום ראיתי שהיא יותר חתיכה ממני. בלונדית כזו, עם שיער גולש. גם יותר שקטה ורגועה ממני. ממש כייף של כלבה.

אחרי שעזבתי, התעניינתי בגורלה של הבלונדית. המאמצת סיפרה לי כי שחקנית קולנוע גרמניה בשם סיביל ראוך ראתה את התמונה שלי בעיתון — גם תמונה שלה הופיעה באותו הגיליון — ורצתה לקחת אותי איתה לגרמניה. אך כשנודע לסיביל שכבר מצאתי בית ואינני מתכוונת לרדת מן הארץ, היא באה לראות ולהכיר מקרוב את הידידה הבלונדית שלי. בסופו של דבר העניין לא הסתדר, מפני שלכלבה הבלונדית לא היו חיסונים מתאימים, וזה קצת בעיה לכלבות עזובות כמונו לעזוב את הארץ בלי תעודות מתאימות.

יחד — באותה מיטה

היתה עוד שחקנית מאותו הסרט — שיפשוף נעים — גם היא גרמניה. קוראים לה כריסטין שמיטמר. היא באה אל המאמצת שלי עם כלב גיזעי ב... יוליסס. הכלב הזה מוכר בלוס־אנג׳לס בהרבה מקומות בגרמניה, כי הוא מצ... תמיד בעיתונים. בקיצור, הדוגמן הזה ... קצת סנוב, אבל אחר־כך התחברנו. כר... טין דווקא מצאה אצל המאמצת שלי ... ולקחה אותו איתה לגרמניה. החברה... בלונדית שלי, שקוראים לה עכשיו ט... מצאה בית בגיבעתיים, אצל זוג נ... הוא מלחין. קוראים לו אריק שפי... והוא שהלחין את המוסיקה במחזה ... קפקא, מושבת העונשין. אשתו, בת־ש... היא מורה לפסנתר ויש להם שלוש ב... חמודות, נועה, דנה ומיקה. טיבי יש... איתן בחדר.

בקיצור — הסתדרנו לא רע.

מה שמטריד אותי הוא, שכאן, בארץ, האנשים הם כל כך שונים, שרוצים רק כלבים עם תעודות. כאילו שכלב בלי תעודה הוא לא בנאדם.

אני רוצה להסביר לאותם סנובים, שגם אנחנו חיות נאמנות, שיודעות להתנהג כמו שצריך, אם רק נותנים לנו קצת יחס. אנחנו אסירי־תודה יותר מאלה שגדלו עם כפית של זהב בפה.

יום אחרי שעזבתי את המאמצת שלי, היא באה לבקר אותי בבית החדש, כדי לצלם אותי — שיהיה לה למזכרת. שאלתי אותה „מי נמצא עכשיו בבית?" מכיוון שאני יודעת שתמיד יש אצלה איזה כלב עזוב והרבה חתולים. היא סיפרה לי שמצאה כלבלב שחור פצוע, אספה אותו לביתה ודואגת עתה למצוא לו מישפחה אומנת. עוד הוסיפה וסיפרה, שעדיין ממשיכים לצלצל אליה כל מיני אנשים טובים שרוצים לאמץ אותי, והיא נאלצת לאכזב אותם ולהודיע להם שאני כבר מסודרת על הצד הטוב ביותר.

בינתיים נודע לי שהכלבלב השחרחר, שהיה פצוע, הבריא ומצא לו חתיכה עולמית בשם שושי בר, שהיא דוגמנית־צילום ומאפרת, והיא לקחה אותו לביתה. שושי זאת יוצאת לעיתים מהבית להרבה שעות, לכן אימצה גם שני גורי חתולים, כדי שלא יהיה לו משעמם בבית. עוד גונב לאוזני, ששושי, הכלבלב ושני הגורים ישנים יחד באותה המיטה.

היו עוד הרבה טלפונים בבית של המאמצת שלי, של אנשים שרצו דווקא אותי. פיתאום הבנתי שכנראה יש בי משהו, והביטחון העצמי שאבד לי ברחובות חזר אלי. לכן אני מפרסמת שוב את הטלפון של המאמצת שלי, שיש לה תמיד כלב זרוק או נטוש או עזוב, או כלב שהלך לאיבוד, וגם חתולים. מי שמעוניין לעזור להם, שיחייג את המיספר 285848 בתל־אביב — וייענה לפי התור.

לפני כמה ימים, כשבאתי לבקר את המאמצת שלי, עבר עלי סיוט איום. ישבתי עם חברותי, שעדיין לא מצאו בית מאמץ, ועם עוד שלושה חתלתולים, כשפיתאום ראינו שלושה גברים שירדו במדרגות לחצר. היתה לי הרגשה שמשהו איום עומד לקרות. אחד מהם פנה למאמצת שלי וביקש אותה, שתוציא אותנו מהבית ותמסור אותנו לידיהם. המאמצת שאלה מי הם, ואחד ענה שהם פועלי הכלבת של עיריית תל־אביב.

תאים קטנים — ומורעלים

לפתע התגלה שהמאמצת היא גם אמיצה; וזה לא הפתיע אותי. היא השיבה להם „לא" תקיף, אמרה שאין להם רשות להיכנס לבית ושאלה אותם לשמותיהם.

הגיבורים האלה סירבו להזדהות.

המאמצת אמרה להם שאם לא יזדהו לא תוסיף לדבר איתם ולא תתייחס אליהם. לבסוף אחד הציג את עצמו בשם דויד שרם ואמר שלשניים האחרים קוראים בוניין ומשה שופי.

אחד מהם החזיק בידו חבל עבה עם לולאה. התחלתי לרעוד מפחד. רק חתול קטן, כזה שעוד לא מבין מהחיים שלו, התגרה בפועל־הכלבת שהחזיק את ההבל. הוא הצטמרר. הרים את כף רגלו הקידמית ועשה לו חחחחחחחחח! כזה ארוך.

נזכרתי בתקופה שגרתי ברחוב והייתי ישנה כל לילה במקום אחר. אז היכרתי את הטיפוסים האלה, שמסתובבים עם חבל וחונקים כלבים. כלב מסויים שהיכרתי, שהצליח לחמוק מידיהם ולהציל את חייו, חזר לרחוב וסיפר לנו שהם מתעללים בכלבים שהם תופסים ולבסוף הורגים אותם עם רעל שנקרא סטריכנין.

הדוגמנית המטפלת היא שושי בר (ברקוביץ), העוסקת גם באיפור שחקנים. היפהפיה התל־אביבית אוהבת בעלי־חיים, בעיקר כלבים וחתולים. בתמונה היא נראית בעת שהיא מאכילה אותם.

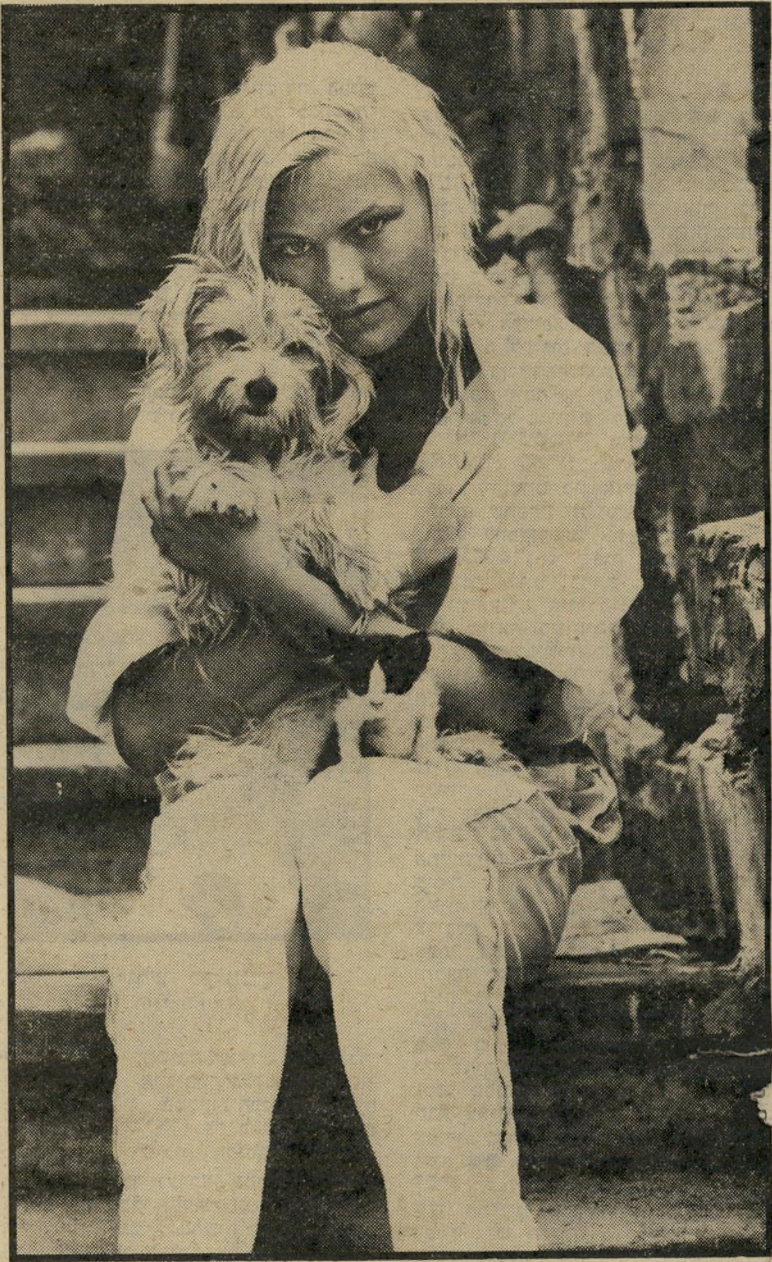

לא קיבלה רישיון השחקנית הגרמניה סיביל ראוך רצתה לאמץ את הכלבה האני. אך האני כבר מצאה בית. סיביל רצתה במקומה כלבה אחרת, בלונדית, אך לזו לא היו תעודות וחיסונים.

הסתכלתי על חברי וראיתי שגם הם רועדים. כולם — מילבד החתלתול הקטן.

המאמצת שלי הסבירה להם שאנחנו בכלל לא מזיקים, לא יוצאים לבד מן הבית ושומרים על הניקיון. אך דבר לא עזר. הם התעקשו להיכנס הביתה ולחטוף אותנו. המאמצת שלי עמדה בדלת והטיחה בהם שאלות קשות. למה הם מסתובבים ברחובות ובחצרות בעילום שם? מדוע אין להם תג זיהוי על דש הבגד, ולמה אין להם מיספר אישי, שאותו חייבים לשאת כמו שוטרים וכמו כלבים? ולמה אין להם תעודה המעידה שאינם נגועים במחלות־מדבקות?

מדוע רק אנו חייבים בכל החוקים האלה, שחיינו תלויים בהם?

דויד שרם הבין את השאלות. הוא דווקא נראה לי אדם טוב. הבנתי גם שהוא דתי, מפני שחבש כיפה לראשו. הוא ויתר לנו לבסוף, ורק ביקש מהמאמצת שלי שתפנה לאחראי עליו בעיריית תל־אביב, אחד בשם אליהו אסולין, היושב תמיד ב„מאורה" — כך אנחנו קוראים למקום שבו מחסלים אותנו, בתאים קטנים ומורעלים.

אדם אחד — כלב אחד

למחרת היום הלכה המאמצת שלי לרחוב הורקנוס 18, שם ממוקמת „המחלקה הווטרינרית" — שם יפה, הא? — כדי לפגוש את אותו אליהו אסולין.

היא הסבירה לו שוב את אותם הדברים, אבל הוא ענה לה — מאוד באדיבות — שהוא אינו אשם, ושבסך־הכל הוא נשלח

(המשך בעמוד 54)

הקפטן של נבחרת ישראל בכדורגל, גדעון דמתי, מחזיק את שימשונה, הקמיע של קבוצתו.

העירי"ה מאיימת

(המשך מעמוד 53)
על־ידי הדוקטור רויזמן והדוקטור צעירי, שהם הרופאים העירוניים, כדי לתפוס ולחסל אותנו. כל זאת בגלל שיש חוק־עזר עירוני, שאוסר על אדם להחזיק יותר מכלב אחד וחתול אחד בביתו.

המאמצת שלי סיפרה, כי עורך־הדין של העיריה, לפיד, הכחיש בכלל שקיים חוק־עזר האוסר על האזרחים להחזיק ביותר מכלב אחד וחתול אחד, ואמר לה שהדברים האלה נתונים לשיקולם הבילעדי של רופאי העיריה. לדברי לפיד חוק־העזר מ־1937 קובע ש„אויבי הציבור" הם כלבים פראיים, המסכנים את ביטחון התושבים, או כאלה שנביחותיהם מעוררות שאון רב, העלול להטריד את השכנים.

לדברי המאמצת זהו חוק מגוחך, כמו לומר לבנאדם שאסור לו להחזיק יותר מילד אחד, או שניים, כי היתר נראים למישהו מיותרים. היא אמרה גם, שכל אדם המחזיק ביותר מכלב אחד או חתול

הראש של חוליית ציד ה־כלבים, אליהו אסולין, בשעת ויכוח עם תל־אביבית אשר מחזיקה בידה רצועה של כלב.

המאמצים בני מישפחת שפי־רא קלטו באהבה את הכלבה טיבי בביתם. בתמונה: האם בת־שבע והבת נועה מלטפות את טיבי.

אחד במילא דואג לו, ומה פסול בזה?

לדבריה, כל הבאלאגאן שעשתה העיריה בזמן האחרון, בכך שהפיצה שמועה שחצי הארץ נגועה בכלבת, אין לו על מה להתבסס ושזה בכלל לא נכון. היא שוחחה עם כמה רופאים וטרינרים שהיא מכירה, והם, הרופאים, אמרו שאולי פעם בחמש שנים מוציאים כלב מוזנח הנגוע בכלבת. זה קורה בכל מקום בעולם, אבל לא בכל מקום זה משמש עילה להרג סיטוני וחסר־רחמים כפי שזה קורה בארץ.

היא הזכירה לאנשי המאורה, שלפני כשנה, כאשר העיריה עשתה מיבצע דומה לחיסול כלבים, עורר הדבר תגובות נזעמות מצד אזרחים. רבים הבינו שזאת עלילה שפלה, שנועדה לחזק את הדעות הקדומות של האנשים נגד הכלבים ולהביא לחיסולם.

העיריה לא יכולה להתעלם לגמרי מדעת־הקהל, לכן היא מפיצה בכל פעם את סיפור הכלבת, כדי להסית נגדנו אנשים.

מי שסבל במשך מאות שנים מדעות־קדומות, עלילות־דם ורדיפות, חייב הרי לכבד את חיי זולתו, לא?

שידור

מאחרי המסך

מבט חדש ב„מבט"

במהלך שבוע ביקורו של נשיא־המדינה, **יצחק נבון**, במצריים, תיפקד מנהלה החדש של מחלקת־החדשות בטלוויזיה, **טוביה סער**, בתפקידו החדש, בעוד מנהלה הקודם של המחלקה, **חיים יבין**, הצטרף אל הצוות שליווה את הנשיא במסעו. במהלך שבוע זה גיבש סער את השקפותיו על המחלקה ועל התאמת רצון הכתבים לרצון הממונים, תוך יצירת קונסנסוס חדש.

לקידום זכה המגיש **עודד בן־עמי**, שנבחר לשמש כמגיש־מוביל של השבוע — יומן אירועים, במקומו של יבין. בן־עמי יהפוך מגיש־החדשות הבכיר של הטלוויזיה. בחירתו באה אחרי בדיקה ולבטים רבים, כאשר המועמדת הנגדית, שנפלה על הסף, היתה **כרמית גיא**. בחירת בן־עמי, השוהה בחוצלארץ, נעשתה בלא לחצים כלשהם מצידו.

במתכונת המחודשת של השבוע — יומן אירועים יבוטלו כתבות־התחקיר, שעוררו את זעם השילטון, ואת מקומן ימלאו כתבות־חדשות מורחבות מהשטח, ובראשן, ראיון השבוע, שינחה העורך החדש של התוכנית, **יורם רונן**.

איזון עדין ניסה טוביה סער להשיג בהרכב צוות־העורכים של מבט. בראש הצוות ימשיך לעמוד המנהל המוכשר, **יעקוב אחימאיר**, שסירב להציג את מועמדותו להנהלת מחלקת־החדשות, והוא בעל־מיכרז עד למחצית 1982 בתפקיד מנהל מבט. אל צוות עורכי־המישנה הצטרפה עורכת השבוע — יומן אירועים לשעבר, **יעל חן**, עם הכתב המוכשר לענייני ה־שטחים הכבושים, **רפיק חלבי**. עורך־מישנה־לשעבר וראש ועד־עובדי־החדשות, **יאיר שטרן**, יהיה מפיק החדשות.

כניסתם של חן וחלבי למערכת מבט חיזקה את מהדורת־החדשות היומית בכוח מיקצועי מעולה, שיש בכוחו לשפר את איכות המהדורות.

מאבקים ותככים קשים התנהלו בין ראשי הדסקים השונים ובין **אלימלך רם**, שהתנגד התנגדות חריפה למדי להצטרפותו של הכתב **מיכה לימור** ככתב־מחליף ליורם רונן בכנסת. רם, שניהל בעבר מאבק עקשני נגד כניסתו של לימור למישרת הכתב־לענייני־עליה — מאבק שבו ניצח — הפסיד הפעם, ולימור יתחיל כבר השבוע בתקופת־ניסיון ככתב הטלוויזיה בכנסת.

לעומת זאת ניצח ראש־הדסק לענייני־חוץ, **משה שלונסקי**, שהוצע לו לקבל לתקופת־ניסיון בדסק שלו את הכתב **מיכאל קרפין**. שלונסקי סירב להצעה זו, בתוקפנות רועמת, והביא להסרת ההצעה. עוד בטרם הוחלט על מינויה של יעל חן, כעורכת־מישנה של מבט, הבהיר שלונסקי שהוא מוכן לקבל את חן לצוות הדסק־לענייני־חוץ.

„הרעת התנאים" של יבין

לקראת הפסקת עבודתו כמנהל מחלקת־החדשות, וטרם יציאתו למצרים, הטיל **חיים יבין** תדהמה אצל מנהלי רשות־השידור בצורת מיכתב רשמי, שבו הציג סידרה של תביעות עקרוניות מהנהלת הרשות. יבין התבסס במיכתבו על כלל נקוט במקומות־עבודה ציבוריים וממשלתיים, בדבר האיסור „להרע את תנאי־העבודה".

בין שאר הדברים תבע קבלת חדר־עבודה לעצמו, מזכירה אישית, קו־טלפון ישיר, ואותו הריהוט שהיה לו בתקופת היותו מנהל מחלקת־החדשות. יבין גם מינה עורך־דין, שיטפל במשא־ומתן עם רשות־השידור, למניעת הרעת תנאי־העבודה שלו ברשות, עם עזיבתו את התפקיד כמנהל מחלקת־החדשות.

בדיקה של הנושא העלתה כי בכוונת ועד כתבי־החדשות, לדאוג לכך שיבין ימשיך לקבל עיתונים וקמ"ז, כפי שקיבל בימי היותו מנהל־המחלקה.

כאשר נשאל מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, לתגובתו על עניין זה, הגיב: „חיים יבין שלח אכן מיכתב, ובו בקשות אחדות בעניין זכויותיו ותנאיו. יבין הופנה אל המישנה־למנכ"ל, תוך הבהרה כי הוא יקבל את כל הזכויות ואת כל התנאים המגיעים לו, וכי לא יקופח בשום דבר."

במיסדרונות חוטי ירושלים טוענים שהנהלת הרשות אכן עומדת להעניק לחיים יבין את כל תביעותיו. הסברה היא כי החדר, המזכירה, קו־הטלפון והריהוט יימסרו לו בקומת־המישרדים החדשה שבבניין כלל. לשם עומדת לעבור בהקדם הפקידות של רשות־השידור.

ניסע שימעוני ומחליף
תמיהה רבה

לפיד - מנהל זמני

נסיעתו של מנהל הטלוויזיה, **יצחק שימעוני** לחוץ־לארץ, הותירה לפני מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, בעיה. את מי מראשי המחלקות בטלוויזיה למנות בתפקיד ממלא־מקומו של המנהל־הנוסע?

לפיד העדיף ליטול לידיו תפקיד זה, לדבריו בשל תקופת־החפיפה בין שני מנהלי מחלקת־החדשות, החלה בתקופת היעדרותו של **שימעוני**.

חוגים מיקצועיים ברשות־השידור הביעו תמיהה רבה על היעדרותו של מנהל ה־טלוויזיה מהתחנה דווקא בתקופת החפיפה שבין מנהלי מחלקת החדשות, שבמהלכה נקבעים מינויים חדשים במחלקה זו, מוזז כוח־אדם ונעשים שינויים אחרים שייקבעו את אופיה של מחלקת־החדשות לשלוש השנים הקרובות.

המשך הקרב - טלוויזיה־כנסת

לקראת סוף הכינוס הקודם של הכנסת הוזמנו ראשי רשות־השידור ומנהלי מחלקת־החדשות לישיבה סוערת עם חברי ועדת־הכנסת. הישיבה נערכה כתוצאה מדיונים שהיו במליאת־הכנסת (פרשת **גוסטאב באדיאן**) על הטלוויזיה ואופן סיקורה את ישיבות הכנסת וועדותיה.

יורש בן־עמי
מגיש־מוביל

בשבוע שעבר נערכה, כמתוכנן, פגישה חוזרת בין חברי ועדת־הכנסת ובין ראשי הטלוויזיה. מנכ"ל הרשות **יוסף לפיד**, הביא איתו אל הכנסת את **טוביה סער** ואת **יעקוב אחימאיר**. השלושה ערכו קודם לכן ישיבת הכנה, שבמהלכה תירגלו את טענות חברי־הכנסת והכינו תשובות הולמות לבעיות המעסיקות את הח"כים.

במהלך הפגישה עם חברי ועדת־הכנסת הוסרו כל אי־ההבנות שהיו לח"כים בעניין סיקור הכנסת. עיקר הדוברים בעבר נגד עמדותיה של הטלוויזיה „התקפלו מעמדותיהם הקודמות", כמאמר אחד ממשתתפי הפגישה.

פסקול

„אבי הפצועים"

כינוי, הרווח באחרונה במיסדרונות הטלוויזיה, הוענק למנהל מחלקת־החדשות בעבר־הרחוק וראש מועדון־השדרים בהווה, **צבי גיל**. הכינוי: „אבי הפצועים". כוונתו היא לכך שכל מי שנמצאו באחרונה נפגעים מן השינויים העוברים על הטלוויזיה, החלו מצטרפים לפעולות ולמיפגשי ,מועדון הפצועים' ●● ההפקה היוקרתית של הטלוויזיה, לפני הצילצול (מקודם חדר המורים) צולמה השבוע באולפי הרצליה, בבימויו של הבמאי **יעקוב אסף** (בעבר במאי ניקוי ראש) ●● מחקר שערכו אנשי האוניברסיטה העברית, על התוכנית לפני חצות, בהדרכתו של **יצחק רועה**, המפצל את זמנו בין האוניברסיטה ובין רשות־השידור, ראה אור בימים אלה ●● לשונות־רכיל בטלוויזיה מלחשים השבוע כי הסרט משיחיות בישראל (שיוקרן ביום ב' במיסגרת התוכנית מורשה) הוא מיקרה, שבו ניצל חבר מליאת רשות־השידור, הפרופ' **יוסף בן־שלמה**, את הטלוויזיה לקידום השקפותיו ופרשנויותיו ליהדות. בן־שלמה הכין את התחקיר לסרט, והוא גם המנחה את הדיון בו ●● פרישתו הצפוייה של סגן־יושב־ראש רשות־השידור, **אריאל ויינשטיין**, מתפקידו, והאפשרות ש**אהובה מירון** תבוא במקומו, הביאו למערכת־לחצים בין אנשי המיפלגה הליברלית, שתפקיד זה משוריין לה ברשות, להציע לתפקיד זה את הפרופיסור **הנס קלינגהופר**, מי שהיה בעבר חבר־כנסת, והמשמש כיום כראש האירגון להגנת זכויות־האזרח, אשר מונה באחרונה להיות חבר מליאת רשות־השידור. בחירתו של קלינגהופר למישרת סגן־יושב־ראש הרשות עשוייה, לדעת מצדדיו, למתן את תהליך השחיקה העוברת על הרשות באהרונה ●● שמועה עקשנית טוענת, כי האמרגן התל־אביבי **יעקוב אגמון** עומד לערוך בהיכל־התרבות בתל־אביב ערב תחת הכותרת כל מסולקי לפיד ●● ריב חריף פרץ לפני שבועיים בין עורכת־התוכניות, **אסתר סופר**, ובין האחראי על הסרטים התיעודיים, **יוסי גודארד**, בעניין סצינה מינית. זה נגע לפרק בסידרה על התפתחויות החיות, חיים עלי אדמות, שבו נראה ארוכות תהליך ההזדווגות של תולעים. אסתר התנגדה בתוקף להצגת קטע זה ותבעה לקצצו, ואילו גודארד לחם בעקשנות נגד הצינזור. גודארד ניצח, והתולעים יכלו ליהנות ממגעם המיני של המירקע ●● בתוכנית על **זאב ז'בוטינסקי** היה צריך להיכלל גם **אורי אבנרי**. הדבר נמנע מפני שהפרופסור **בנימין אקצין** תבע באופן אולטימטיבי למנוע את הופעת אבנרי, שהיה בנעוריו חבר אצ"ל. אקצין ניצח ●● לשם האיזון הקדוש תבע **יוסף לפיד** כי תוכנית־מוקד על בעיות החינוך, שבו התדיינו מומחים על בעיות תיאורטיות, לא תיערך בלי השתתפות נציג מישרד־החינוך. הטלוויזיה פנתה אל ה־מישרד, אך זה — אחרי ששמע את הרכב צוות־הדיון, ויתר על השתתפותו, באומרו ש„זה בסדר."

לקראת שידור: מחווה לברודווי

סרט טלוויזיה שאותו הפיקה חברת המחשבים אי־בי־אם תחת הכותרת „אי־בי־אם מציגה מחווה לברודוויי”. משתתפים בו הרקדן הנודע מיכאל ברישניקוב והכוכבת ליזה מינלי. הסרט זכה

מינלי וברישניקוב: מחווה לברודוויי
יום שלישי, 18.11

בשלושה פרסי אמי (האוסקר של הטלוויזיה האמריקאית) ונחשב לאחד מסרטי היוקרה המוסיקאליים שנעשו עד כה. הסרט בצבעים יוקרן ביום השלישי (18.11).

יום רביעי

5. 11

● **שלוש, ארבע, חמש וחצי (5.30)** — נירה עדי וישראל גוריון מספרים לרב־חובל צ׳ומבה את סיפורה של האוניה גלינה.

● **ספינת האהבה (8.03 — שידור בצבע)** — התאומות הלן ואיילין, ש־את שתיהן מגלמת השחקנית דיאנה קנובה (בועות), מע־מידות פנים שהן אחת; עובדה המשגעת את דוק, משום שהלן היא „חמת מזג” ואיילין קרה. דייוויד הריסון הוא „השלהבת הישנה של ג׳ולי”. מנהלת הצוות מתאהבת בו, ומגלה כי הוא נשוי. הוראס והנרייטה מקדונאלד הם זוג החוגג את יובלו על סיפון ספינת האהבה.

● **מבט לנשיאות ארצות־הברית (9.00)** — מהדורה מורחבת של מבט ל־חדשות שתוקדש לסיכום הב־חירות לנשיאות ארה״ב.

אליהו הכהן: על הדשא
יום שישי, שעה 9.15

● **השתיקה (10.15)** — עיבוד לטלוויזיה על פי סיפור אמיתי של צעיר, שהתעקש לסיים את לימודיו באקדמיה הצבאית ווסט פוינט. חבריו החרימוהו בתקופת לימודיו האחרונה באקדמיה. חקירה־עיתונאית השזורה ב־תמונות מן העבר. בתפקידים הראשיים: ראלף תומאס (מישפחת וולטון) וקליף גורמן.

במהלך היום צפויות מהדורות מיוחדות של „מבט”, לסיקור וסיכום מניין הקולות בבחירות בארצות־הברית. המהדורות תתבססנה על דיווחים מהלוויין.

יום חמישי

6. 11

● **תמונות מחיי הנישואין (10.10 — שידור בצבע)** — תמונה חמישית בסידרה האישית שאותה ביים במאי הקולנוע השוודי הנודע אינגמר ברגמן. מריאן ויוהן מחליטים להתגרש. בערב קייצי אחד הם נפגשים במישרדו של יוהן, כדי לחתום על המיסמכים, ומגלים לתדהמתם כי קל יותר לדבר מאשר לעשות. בשנה שחלפה מאז פריי[illegible] למדה מריאן להכיר [illegible]יותר את עצמה, ורכשה [illegible] ביטחונה העצמי ו־[illegible]החיים שלה. אצל [illegible]הליך הפוך. הוא הפך גבר ממורמר, פגוע וחסר ביטחון עצמי. יוהן חי עדיין עם פולה, וחייו משעממים וקשים. לפתע מתחיל יוהן להערים קשיים בעניין הגירושין. לראשונה פורץ ריב קשה, המלווה מהלומות, בין יוהן למריאן. שניהם יוצאים ממנו סחוטים לחלוטין. כל הטינה שהדחיקו בתוך עצמם זמן כה רב פורצת החוצה. במצב של מרירות ושינאה הם חותמים על הסכם הגירושין.

● **הפסנתרן סוויטיסלאב ריכטר (11.05)** — מנגן סונטה במי מינור לפסנתר 566 מאת שוברט.

יום שישי

7. 11

● **אלף נשיקה ונשיקה (6.00).** — סרט מצרי בכיכובם של נגיה פואד, יוסריה חסין ואחמד מנהר. סיפורן של שתי אחיות, האחת רקדנית והשניה שואפת לחדור אל בני המעמד הגבוה. שתיהן מופיעות באירוע שאליו מוזמן במאי סרטים. הוא בוחר בצעירה מבין השתיים לתפקיד של מישחק וריקוד. בין הבמאי לבין הרקדנית הצעירה מתפתח סיפור אהבה אלא שאביו של הבמאי מעדיף שבנו ינטוש את הבימוי, והוא מחבל מאחרי הקלעים בכל תוכניותיו. הצעירה משכנעת את אחותה להצטרף למאמץ האמנותי, יחד עימה ועם הבמאי.

גור: שיחה בשניים
יום ראשון, שעה 10.50

● **על הדשא (9.15)** — במלאות 70 שנה להתיישבות הקיבוצית הוקלטה ב־מעיין חרוד תוכנית זמר ומלל שיוחדה לראשיתו של הפיזמון הקיבוצי. הסולנים בתוכנית הינם בני ההתיישבות ה־עובדת — אביבה מעין־גדי, דולי מרגבה, רונית מקטורה, עמי מעין־חרוד, עוזי מרם־און, שאול מגן־שמואל ומקהלה שהוקמה במיוחד לתוכנית, יחד עם המשורר זרובבל גלעד. עורך ומנחה אליהו הכהן.

שבת

8. 11

● **סרט תיעודי על מוסד הנשיאות בארצות־הברית (6.30)** — בערבית, עם כותרות בעברית.

● **לאחר הפרידה (10.05)** — הכוכבת לי רמיק מגלמת את דמותה של אשה המנסה לחשוף את עצמיותה וזהותה לאחר משבר בנישואיה. רמיק בוחנת את זהותה, שאותה איבדה נוכח רצונו העז של בעלה להיות גבר חופשי. הסרט זכה בפרס אמי (האוסקר של הטלוויזיה בארצות־הברית).

יום ראשון

9. 11

● **החבובות מארחות את הקוסם הנודע דוג הנינג (8.30 — שידור בצבע)** — אחד מגדולי הקוסמים בתקופה שאחרי מילחמת־העולם השניה. דוג הנינג מצטרף למופע החבובות, שבו הוא מגלם מערכת של קסמים, בעזרת עוזרו המפלצתי.

● **סקאג (10.00 — שידור בצבע)** — האפיזודה נערה עובדת חושפת את תהליך התפכחותו של הבן, דייוויד, מפרשיית אהבים שבה היה מעורב.

● **שיחה בשניים (10.50)** — העיתונאית ניבה לניר תשוחח עם רופא־הלב הנודע, דני גור, מבית־החולים שיבא.

● **בנסון (11.20)** — בנסון מאוהב בפראנסין היפה, הממתינה בחדר־ההמתנה של המושל. הוא מציג עצמו בפניה, ומבקש לקבוע פגישה, אך עוד בטרם תשיב היא מתבקשת להכנס לחדרו של המושל. בנסון לומד אצל מזכירתו של המושל, שפראנסין היא סנטורית המדינה ווד. בנסון נבוך. כאשר פראנסין יוצאת מלישכת המושל, היא נעתרת לבקשתו לצאת איתה. הבדלי המעמד אינם משמעותיים לגביה.

יום שני

10. 11

● **המשיחיות בישראל (8.03)** — סרט ראשון מתוך שלושה, המנסה לתאר את תולדות הרעיון המשיחי בישראל. ראשיתו של הרעיון המשיחי, כיצד השתרש והתפשט בעם, כישלונה של הנצרות, שהתיימרה להיות תנועה משיחית יהודית. הסרט עוסק גם במרד בר־כוכבא, שעורר תיקוות משיחיות. בולטים בתרומתם לסרט הדוקטור מגן ברושי והפרופסור דויד פלוסר.

● **מסך גדול מסך קטן (8.30)** — תוכנית המנסה לבאר לצופים היבטים שונים של אמנות הקולנוע. בתוכנית יובאו קטעים מתוך הסרטים: סרט אילם, הלילה האמריקאי, הקאובוי מהוליבוד, כל הג׳אז הזה, הטאנגו האחרון בפאריס והופר.

● **כרם היה לידידי (9.30)** — תוכנית פולקלור במסגרת חגיגות ה־70 לתל־אביב, באחת השכונות הראשונות של העיר העברית היא כרם התימנים. התוכנית התקיימה בצוותא וצולמה לטלוויזיה. ירון לונדון מארח ומדובב את אבות השכונה ותושביה הראשונים. בין הדמויות: מוסה אל־פול, המוכתר והשופט של העדה בשנות ה־20, בעליו ומייסדו של דפוס מל״ן. בנעימה ובזמר מופיעים שושנה דמארי, צמד העמרנים, צמד צפרי, לאה אברהם ולהקת העוד.

● **המובחרים (10.55)** — האפיזודה החלטת ועדה מספרת על מטוס סילון שנחטף בידי טירוריסטים עיראקיים. כאשר מגיעה רשימת הנוסעים מסתבר כי הרמטכ״ל הבריטי מצוי במטוס.

צפיר: זה הסוד שלי
יום שלישי, שעה 8.03

יום שלישי

11. 11

● **זה הסוד שלי (8.03)** — תוכנית הבידור הנודעת, מיסודו של ר׳ אורי זוהר, שבה אל המסך. הפעם בכיכובו של טוביה צפיר.

● **טיים ריסוס (9.30).** — הכתב־במאי שימעון יקותיאל הצטרף אל טייסי הריסוס כדי לנסות, לבדוק ולגלות בסרטו את סיכוני המיקצוע.

במדינה

כנסת

האיש הלא־נכון

ח"כ עקיבא נוף מנצל את הכנסת לפתרון בעיותיו האישיות

שר־החקלאות, אריק שרון, עמד על הדוכן וגולל פרשה מבישה.

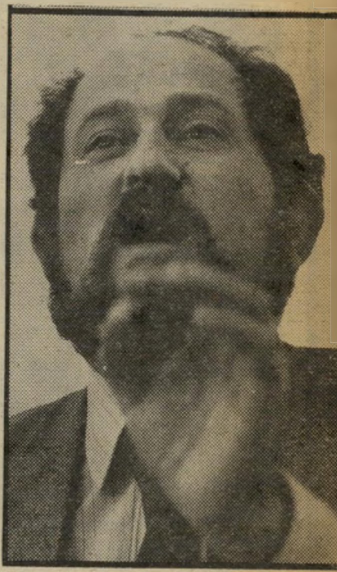

ח"כ הכהן
הצעת־חוק פרטית —

לא רק הוא התערב אצל מינהל־מקרקעי־ישראל, הנמצא בתחום מישרדו, כדי שלא יהרסו את ביתו של גדי גרייבר בגדרה. גם ראש־הממשלה, מנחם בגין, התערב לטובתו של גרייבר.

שרון, ואחר־כך לישכת־ראש־הממשלה, הסבירו את מניעיהם. אם מקבלים את ההסברים שלהם, הרי לא היה בהתערבות זו שום רווח אישי אף לאחד משני אישים אלה.

אולם כשעלה, כמה שעות אחר־כך, ח"כ עקיבא נוף על הדוכן, והציע הצעת חוק משלו, ידעו כל חברי־הכנסת שהצעה נועדה לפתור את אחת הבעיות הפרטיות של נוף, וכי הוא מנצל את הכנסת כדי להמשיך באחד ממעשי־הניבזות הגדולים ביותר שידעה המדינה מצידו של נבחר־עם.

נוף הגיש הצעת חוק תמימה תחת השם „חוק הכשרות המישפטית והאפוטרופסות, תיקון מספר 6." כוונתה של הצעת חוק זו היא לבטל את העדיפות שיש לאשה הגרושה בהחזקת ילד, על פני הבעל, אם הילד הוא מתחת לגיל 6.

גם לאנשים החשוכים ביותר ברור שבמרבית המקרים דורשת טובת הילד שהוא יימצא אצל אמו ולא אצל אביו, בגיל זה לפחות. במקרים קיצוניים במייוחד, כשהוכחה אי־שפיותה של האשה או „שירוך דרכיה," מחליט בית המישפט, האזרחי או הרבני, להעביר את הילד לחזקתו של האב.

נגד נוהג זה יצא דווקא עקיבא נוף. הוא לא סיפר לכנסת, בנאום הארוך שנשא לפניה ביום השני שעבר, שיש לו נגיעה אישית בנושא. נוף מנהל עתה מישפטים ומאבק מתיש נגד אשתו, העיתונאית מירה נוף־ויינגרטן. לאחר שהשתלט על חלק מכספה, מנסה נוף, כאמצעי לחץ, לקחת ממנה גם את בנם המשותף.

אך למרות שנוף לא סיפר זאת לכנסת, היו חברי־כנסת שידעו על הפרשה והבינו שנוף מנסה לנצל את הבית לפיתרון בעיותיו האישיות. גם בכנסת נחותת־רמה כמו הכנסת התשיעית, דבר כזה מקומם. ח"כ המערך, הרב מנחם כהן, הידוע כאחד האנשים הנאורים וההגונים בכנסת, לא יכול היה להתאפק. הוא ניגש למיקרופון קריאות־הביניים ואמר לנוף: „אתה האיש האחרון שצריך להעלות את הנישא, או שכדאי לו להעלותו."

ניף לא השיב, כמובן. חבר מיפלגתו לשעבר של נוף, ח"כ בנימין הלוי, שכיהן באותה ישיבה כיושב־ראש, מיהר להחלץ לעזרת נוף ו־השתיק את הכהן.

אחרי שנוף גם ניסה לשים בפיו של הכהן מילים שאותן לא אמר, לא יכול היה הכהן, להתאפק וקרא לעברו: „אני מבקש ממך לדבר אמת מעל בימת־הכנסת. מה שאתה אומר זה שקר ביסודו ואל תשתמש בבימת הכנסת לדבר שקר."

ניף לא הגיב גם על האשמות חריפות אלה.

כשהסתיים הדיון הבחין נוף ש־

ח"כ נוף
— פרטית לגמרי

באולם המליאה יש רוב מיקרי נגד הצעתו. הוא ביקש מיושב־ראש הישיבה לדחות את ההצבעה, כדי שיוכל להעלות שוב נושא זה, כשיהיה לו רוב.

מכונת ההצבעה האוטומטית של הקואליציה תאשר בסיפו של דבר את החוק הפרטי של נוף וכנסת ישראל תעמוד לצידו כשהוא נלחם באשה שממנה לקח הון־עתק.

נכי צה"ל

סיפורו של רס"ר

מישרד השיקום של מישרד־הביטחון ממליץ לנכה בנפשו, ששוחרר מצה"ל, לשאת נשק ולשמש שומר

„התעודה הזו לא שווה כלום, אם היא לא עוזרת לי!" הטיח נכה צה"ל לעבר מנהל אגף השיקום ברחובות, שלום מן. המנהל חטף את התעודה מידיו, זרק אותה בפניו של הנכה וצעק: „תסתלק מפה חתיכת קומוניסט, עוד מילה אחת שלך, אני לוחץ על הכפתור והמישטרה פה!"

הנכה, בצלאל גלאם, קפץ אגרופיו בזעם ועזב את הלישכה. אלה שאינם מכירים את שני האנשים וחזו בנעשה, יכלו לשער בנפשם כי לפניהם עוד נכה עצל, המנסה להתקיים על כספי ציבור ולמשוך את תהליך שיקומו, לא לעבוד ואז לזכות בתמיכה כספית.

סיפורו של בצלאל גלאם שונה. הוא שירת בצה"ל משנת 1956. בשנת 1977 שימש כרס"ר ביחידה מסויימת בסיני. משטח הבסיס החל להיעלם ציוד יקר. כל פעם שנעלם ציוד באופן לא הגיוני,

(המשך בעמוד 58)

האמרגן אבשלום רובין ממשיך במעלליו. חברי הלהקה המפורסמת ביותר בארץ „הברירה הטבעית" הגישו נגדו תביעה מישפטית וטוענים:

„רימו אותנו!"

„לא קיבלנו אפילו אגורה שחוקה אחת מהרווחים של התקליט," אומר שלמה בר, מנהיג להקת הברירה הטבעית. „עבדנו כמו חמורים, כדי לממן את הוצאת התקליט שלנו, וכשיצא לשוק לא הכניס לנו בכלל רווחים."

שלמה בר הוא אחד מחברי להקת הברירה הטבעית, המפורסמת ביותר בישראל. הלהקה, שהתחילה לפלס דרכה בעולם הזמר לא מכבר, עומדת עתה לפני דיון מישפטי, בתביעה שהגישה לבית־המישפט נגד חברת ההפקות ישראדיסק. „החברה הזאת היא חבורה של רמאים וגנבים," אומר שלמה בר. „אסור לתת לאנשים האלה להמשיך ולהוליך שולל את האמנים שפונים אליהם. הם ניצלו אותנו, גנבו מאיתנו את כל הכספים שהרווחנו במשך הזמן שבו עבדנו איתם. הם ניצלו את עובדת היותנו חדשים במקצוע והפילו אותנו בפח שטמנו לנו. אנחנו מתכוננים ללכת עם העניין הזה עד הסוף, ולהוכיח לכולם את אמיתות ההאשמות שלנו נגדם."

„הגענו לאבשלום רובין ולישראדיסק בתחילת הדרך שלנו," נזכר מיגל. „היתה אז תקופה ארוכה מאוד שהסתובבנו בלי אמרגן. היינו צריכים מישהו שיקח אותנו תחת חסותו וידאג לנו להופעות, לפירסום וליחסי־ציבור. אלה היו דברים שאנחנו לא היינו יכולים לעשות בשביל עצמנו. פנינו להרבה מאוד אמרגנים — כולם הקשיבו, התפעלו ואמרו שהמוסיקה שלנו יפה ומקורית מאוד. אבל אף אחד מהם לא רצה לקחת אותנו תחת חסותו. הם טענו שאנחנו מנגנים מוסיקה קשה, ופחדו שזה לא ילך בשוק הישראלי. אבשלום רובין היה היחידי שהסכים לקחת אותנו תחת חסותו להפיק אותנו. חתמנו איתו על חוזה למשך 18 חודשים, שעל פיו התחייבה חברת ישראדיסק שלו לנהל ולהפיק אותנו ולהיות שותפה לרווחים ולהישגים שלנו."

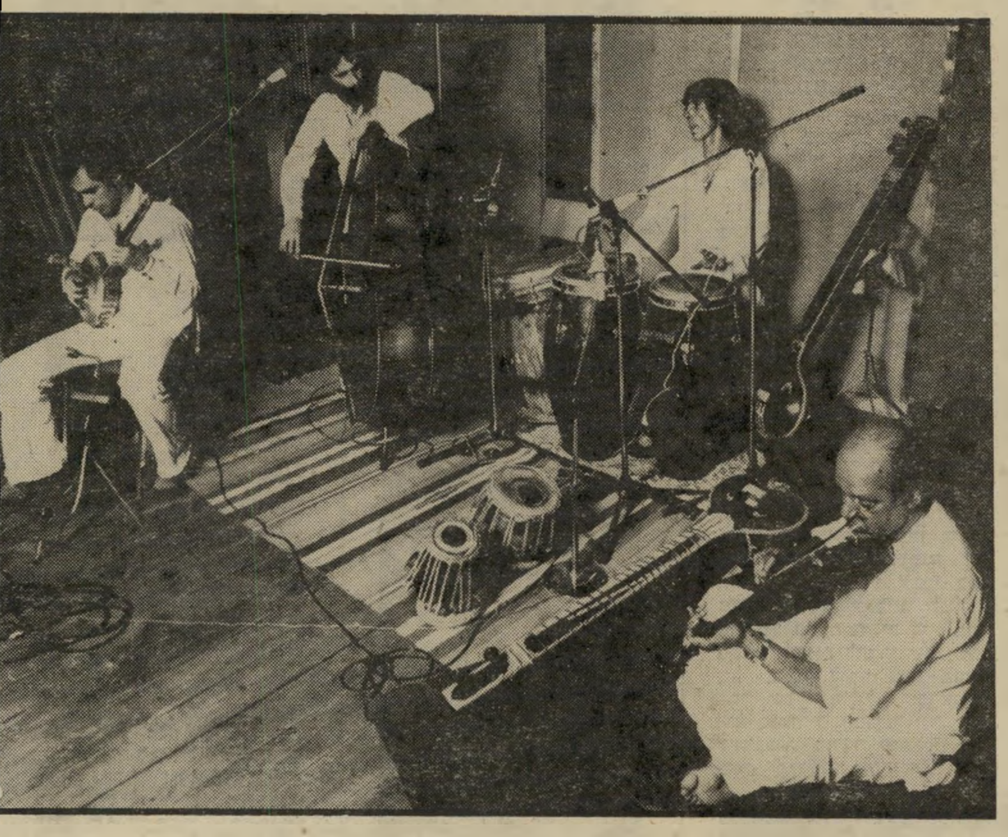

„הברירה הטבעית" בהופעה
„חתמנו בשמנו על הסכמים"

הברדק חגג

„ההחלטה לקחת את הברירה הטבעית תחת חסותנו," מספר אבשלום רובין, מנהל חברת ישראדיסק, „לא היתה קלה. המשוגע לעניין היה אהוד שמיר. הוא עובד איתי ואחראי באופן ישיר על העבודה עם האמנים בשטח. אהוד שמע את הלהקה, התלהב וסחב אותנו לראות הופעה שלהם. ואם להודות על האמת — החבר'ה מצאו מאוד חן בעיני. המוסיקה שלהם מיוחדת מאוד ומקורית. היתה לי רק בעיה אחת — חששתי שהקהל הישראלי לא יאהב אותם ושהם לא יקלטו. אבל אהוד לא ויתר והחלטנו ללכת עם העניין ולנסות אותם.

„התחילה תקופה מטורפת של עבודה קשה מאוד. הם לא היו מורגלים בעבודה ממשית, וקשה היה לפעמים לעבוד איתם. לנו היה מירוץ מטורף אחרי אמצעי־התקשורת, שהגיבו בהסתייגות למשמע המוסיקה המיזרחית. אבל הצלחנו לארגן להם מעט הופעות. לא היינו יכולים למלא אולם בת־קופה ההיא והיו רגעים שבהם כמעט החלטנו לוותר על כל העניין. הדברים השתפרו כשהתקליט שלהם יצא לשוק. היתה זו הצלחה מסחררת."

חברי הברירה הטבעית לא אוהבים להיזכר בתקופה הקשה שעברה עליהם בתחילת דרכם. „קיבלנו החלטה לממן את התקליט מהכספים שהרווחנו בהופעות," נזכר מיגל. „כל לירה שנכנסה הלכה לקרן למימון התקליט. היינו עובדים בלי לראות בר[illegible] רווחים. קיבלנו 500 לירות [illegible] פעה. חברת ישראדי[illegible] שלא מימנה את הוצא[illegible] ליט, אלא גם לא [illegible] סוב ולא אירגנה [illegible]

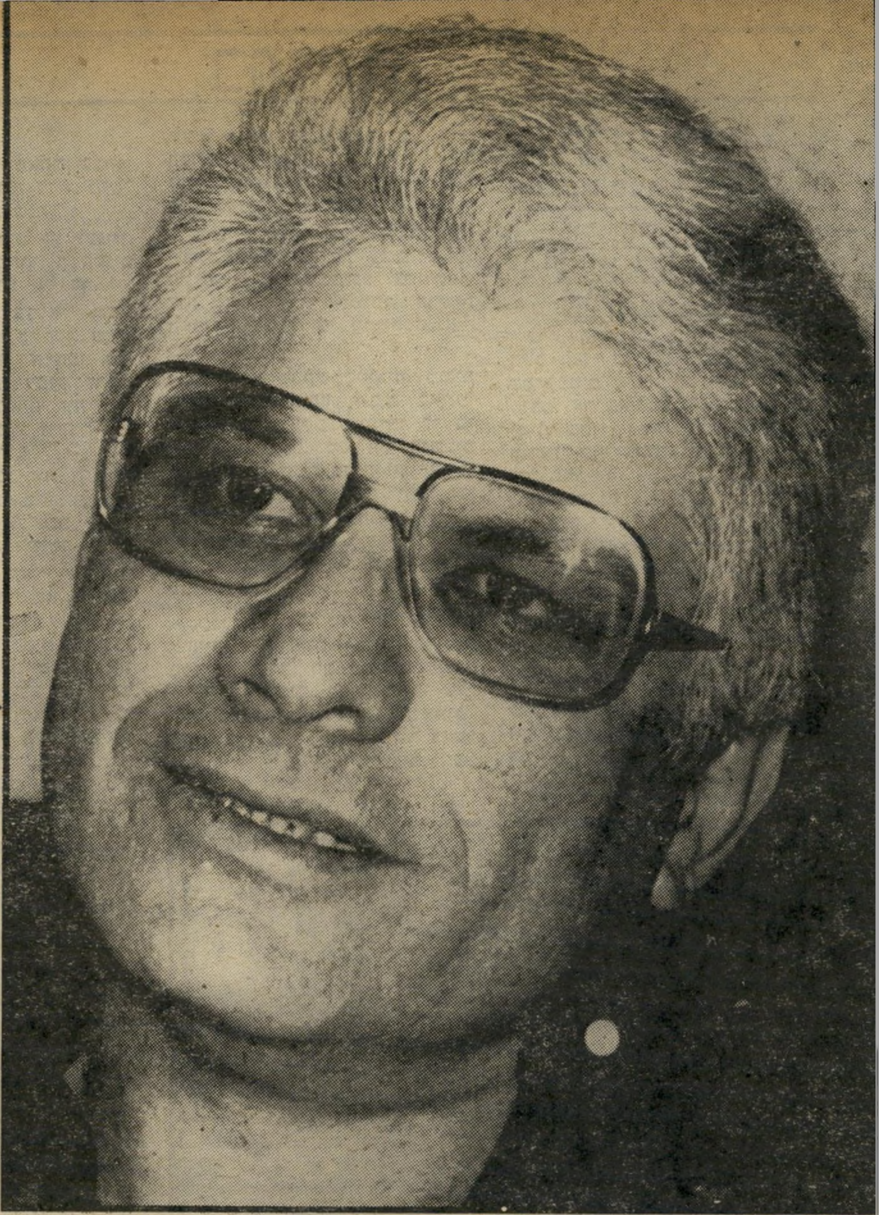

אמרגן רובין
האמן יורק לבאר ממנה שתה —

מנהל־להקה בר
— או שהאמרגן שדד את האמן

„לבד הלכנו לטלוויזיה, לבד אירגנו לעצמנו הופעות ועשינו יחסי־ציבור. את הכסף הם היו לוקחים לעצמם. אפילו לדברים טכניים לא תמיד טרחו לדאוג. היו הרבה מיקרים שבהם הגענו להופעות והברדק חגג שם. לא היו סטנדים, לא תאורה ופעם אף קרה שמערכות ההגברה לא פעלו. היינו מיואשים לגמרי. הרפענו בצורה פרטיזאנית, והמצב הפך בלתי נסבל. הרגשנו שאנחנו מנוצלים, שמשהו רקוב כאן.

הדוגמה הקלאסית

„אחרי תקופה ארוכה שבה הקדשנו את כל רווחי ההופעות למימון התקליט, הגענו ליום שבו הוא יצא לאור. היה זה אושר אמיתי בשבילנו. התקליט זכה להרבה שבחים, ונחטף מהחנויות. סוף־סוף, חשבנו, נראה משהו מהעבודה הקשה הזאת. אבל כסף לא הגיע אלינו. המשכנו לחיות מפרוטות, וזו היתה בעצם נקודת המשבר. פנינו לאבשלום רובין וביקשנו ממנו הסברים על מה שקורה. וכאן ציפתה לנו הפתעה גדולה. אבשלום הראה לנו הסכם שעליו היו חתומים הוא ואהוד שמיר. בהסכם היה כתוב שאנחנו מוותרים על כל הרווחים מ־10,000 התקליטים הראשונים שיימכרו. רובין חתם על ההסכם כמנהל חברת ישראדיסק, ואילו אהוד שמיר יצג אותנו בהסכם, כמנהל שלנו בפועל. היינו המומים. ההסכם נחתם שלא בידיעתנו. מעולם לא שמענו עליו ומעולם לא נתנו את הסכמתנו להסדר כזה.”

אבשלום רובין הגיב בחריפות ־־אשמות המיוחסות לו. „זוהי הקלאסית של אמן היורק לבאר שממנה שתה,” אמר. „יש לאמנים נטיה לחשוב שדופקים אותם ולא לזכור את העבודה המרובה שהשקיעו בהם. אנחנו עשינו את הברירה הטבעית. אם לא אנחנו, הם היו בוודאי נשארים להקה אלמונית. הם התחילו להצליח רק בזכות העבודה הרבה שהשקענו בהם. אילולא טיפחנו אותם הם היו בוודאי ממשיכים להופיע במקומות כמו באר־יעקב. עבדנו איתם ימים ולילות. לא היה להם כסף, ורוב ההופעות שלהם לא היו רווחיות. להיפך — כל הזמן היינו בהפסדים. למרות הכל לא ויתרנו והמשכנו לרוץ איתם. התקליט שיצא לאור היה נקודת מיפנה לגביהם. פתאום הם התפרסמו והתחילו להרגיש חשובים. ההצלחה כנראה עלתה להם לראש, מכיוון שהם התחילו להטיל ווטו על הופעות שקבענו בשבילם ולא היו מגיעים אליהן.

החשבונות העלומים

„לגבי ההסכם שבו הם מוותרים על הרווחים מהתקליטים, הרי שהוא נעשה ביני ובין אהוד, מפני שבחוזה ישנו סעיף שנותן לנו לגיטימציה מלאה לעשות כל שעולה בדעתנו ונראה לנו כחשוב. בסעיף הזה הם ממנים אותנו כפוסקים הבילעדיים בכל מה שקשור לניהולם ופירסומם. את ההסכם ערכנו במטרה להחזיר לידינו את כל הכספים שהשקענו בהם. את כל ההפסדים שהיו לנו במשך הזמן שעבדנו איתם. שלא לדבר על הסכום שהשקענו והוספנו למימון התקליט שלהם.

„לא היתה לנו כל כוונה לסבסד אותם. רצינו לקבל בחזרה כל לירה שהשקענו בהם.

חברי להקת הברירה הטבעית לא באים בטענית לחברת ישראדיסק, רק לגבי ההסכם שנערך לדבריהם ללא ידיעתם. הם ביקשו מאבשלום רובין שישחרר אותם מהחוזה איתו ושימכור את חלקו בשותפות לאמרגן דודו אלהרר, שאיתו ביקשו לפתוח דף חדש. „כשבאנו לאבשלום לדרוש את הרווחים שלנו מאז תחילת השותפות,” נזכר שלמה בר, „הוא הראה לנו חשבון שעל פיו היינו זכאים לרווח בסך 14 אלף לירות בלבד. לדודו אלהרר, שביקש לקנות את חלקה של חברת ישראדיסק בשותפות, נאמר שעליו לשלם לחברה 300 אלף לירות עבור חלקה, שהם רק 20 אחוז מההכנסות שלנו. היה זה מצב אבסורדי.

בצר להם פנו הארבעה לעורך־הדין רוני אהרונוביץ, וביקשו ממנו שיעזור להם בהגשת תביעה נגד חברת ישראדיסק. עורך־הדין פנה לחברה וביקש שרואה־החשבון שלו יבדוק את החשבונות של הלהקה מתחילת עבודתם המשותפת. חברת ישראדיסק אמנם לא ענתה בשלילה. אך רואה־החשבון, שהגיע למישרדיה פעמיים, מצא עצמו נדחה בטענות שונות. לא ניתן היה לבדוק את החשבונות שלא בנוכחותו.

הדיון בכתב־התביעה ייערך בעוד חודשיים, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. בתביעה שהגיש פרקליט הלהקה אהרונוביץ, הוא דורש לבדוק את החשבונות של השותפות ולשתף את הלהקה ברווחים המגיעים לה.

„כל הסיפור השאיר לנו טעם מר מאוד,” אומר מיגל. „חבל שתחילת דרכו של אמן חסר־ידע ונסיון צריכה להיות כה קשה.”

„הברירה הטבעית” בחזרות לייד הצריף בבאר־יעקב
נשארנו חסרי־כל

כניסה לעולם הפרסום

ת ההזדמנות שלך להיקלט כעוזר־תקציבאי במשרד פרסום מתקדם; גם אם אינך בעל נסיון קודם
תחום זה. הכישורים הדרושים: השכלה על־תיכונית, כושר בטוי בכתב ובע״פ, הרבה רצון להצליח
– והרבה נכונות להשקיע. לתאום פגישה פנה בכתב: אדי מור פרסום בע״מ, ת״ד 39808 תל־אביב.

(המשך מעמוד 56)
הועמד בצלאל לדין מאחר שבתוקף תפקידו היה ממונה עליו. מישפטים אלה נמשכו כשנה.

בצלאל החליט לשים קץ לעניין. הוא עבר לישון בתוך המחסנים מבלי שאף אחד ידע על כך.

המארב הצליח. בצלאל שמע טנדר מתקרב לפתח המחסן, שיקשוק מפתחות ודלת המחסן נפתחה. „אני נשארתי דבוק לריצפה. לא האמנתי, בפתח היה מפקד המחנה, ורוקן בלי חשבון את המחסן לתוך הטנדר.״

לאחר שעזב הרכב את המקום, יצא בצלאל ממקום מחבואו ורץ אל הממונים עליו על־מנת לדווח להם על תגליתו המרעישה.

„הייתי מופתע, אחרי שגיליתי את העניין שום דבר לא זז ואף אחד לא נענש. כתבתי לנציב הקבילות, ואז החלה חקירה. חשבתי שכל המתחים, הסיוטים והפחדים מסתיימים בנקודה זו, אבל טעיתי. מפקד המחנה התחיל ללחוץ עלי שאבטל את הקבילה. אני סרבתי, ואז ירה עלי עם עוזי בין הרגליים. מצבי הנפשי היה כבר מתוח ומעורער עוד קודם, מקרה זה מוטט אותי לחלוטין, ואז אושפזתי במחלקה הפסיכיאטרית בתל־השומר.

התמכרות לסמי־מרפא. „שנתיים שכבתי שם בטיפול אמבולטורי, תרופות, זריקות וכל מיני טיפולים שנותנים לחולי־רוח.

ניסיתי לשקם את עצמי ולחזור לשירות, אך מצבי החמיר.״

את מצבו מתאר ד״ר צלקוביץ בחוות דעתו הרפואית על החולה: „למרות כל הטיפול התרופתי והפסיכוטרפי האינטנסיבי, עם החזרתו לשירות חלה החמרה משמעותית במצבו הנפשי, כל התופעות החולניות הקודמות חזרו, ובנוסף לכך, הופיע סימן רגרסיה נוספת — הרטבת לילה ומחשבות פרנואידיות.״

בצלאל ממשיך כיום ליטול כמות עצומה של תרופות. „בן־אדם שדוחפים לו סמים, נשאר תלוי בהם. המחלה שלי היא כרונית, ויש לי פרופיל 21 נפשי. לעולם לא אוכל לחזור לתפקידי.״

לאחר שקיבל את תעודת הפטור, ניסה לשקם את עצמו והתקבל כעובד במיפעל אלקטרה, מבלי שדיווח להם על מצבו הנפשי.

13 חודשים עבד. מעבידיו היו מרוצים מעבודתו, והוא זכה לקביעות. חודש לאחר מכן נודע למעבידיו על מצבו הנפשי, והוא פוטר.

„מאז אני לא מקבל כל תמיכה. יש לי בבית אשה ושני ילדים, מזלי שחמותי תומכת בנו,״ אומר בצלאל, ומוסיף לתאר את הטיפול הכושל בנכה.

„אני מתרוצץ בין הוועדות. פה נעלם מיסמך, פה חסר פקיד וכך אני מתרוצץ בין המישרדים ללא תועלת.״

כמשוגע עם תעודות. „שלומן, מנהל השיקום ברחובות, אומר שאני יכול לעבוד, שיתן לי עבודה! הוא מפנה אותי לעבוד בחברת השמירה. אני נכה באופן נפשי, אז יתנו לי נשק? איזה מוסד ירצה אותי? אני כבר לא מוכן לשקר, אחרי מה שהיה לי עם אלקטרה. אני בא לכל ראיון שמפנים אותי אליו, אבל תמיד מודיע מראש על מצבי וכמובן שלא לוקחים אותי לעבודה.״

בצלאל גלאם מתואר בחוות־הדעת הרפואית כ„נשוי ואב לשני ילדים, אין מחלות נפש במישפחתו, התפתחותו וגדילתו היו תקינים.

„מתואר כאדם שקט ונוח, חברותי ומקובל על חבריו. חרוץ ועליז.

„משרת בצה״ל משנת 1956, מילא שורה של תפקידים, גילה הסתגלות טובה ומתאימה, לא סבל מבעיות נפשיות כל שהן ולא היה בטיפול ספציפי.״

זה היה מצבו לפני המקרה. היום מעיד בצלאל על עצמו: „אני פשוט הפכתי למשוגע עם תעודות. אני שבור לגמרי. הרשות האמורה לטפל בי מתייחסת אלי כאל טפיל.

„אני לא מבקש סטקייה, מונית ווילה שיש לאחד הנכים באיזור שלנו. אני מבקש שיעזרו לי בתהליך שיקומי. מה הם חושבים שלשבת כל הזמן בבית זה תענוג? בסוף האישה והילדים יראו בי מיסכן, שלא יכול להחזיק אותם, זה נעים? מבטים שואלים של ילדים, קשים הרבה יותר מאשר עבודת סבלות.

„כבר פנו אלי ואל חברים נכים אחרים מיסיונרים ונציגי קהילות ממדינות ערב. הם מציעים לעזור לנו, הם שמעו על חברים שלי שחותכים את הוורידים מרוב יאוש. אחד הפך עצמו ללפיד בוער באמצע לישכת מישרד־השיקום הכל מרוב יאוש, לאן נגיע?

„בגין, ראש־הממשלה, אמר באחד הנאומים שלו שאין לדון אדם חולה ולהוקיעו מהחברה, אז למה להוקיע אותנו, נכי צה״ל, מביתנו, מדינת־ישראל?

„הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת?״

דרכי אדם

השופט יהיה השפוט

אב, שבנו נדרס למוות על־ידי חבריו, ישב לכל אורך המישפט כצופה

בית המישפט היה כמעט ריק. ביום ששי בצהריים מסתיימים כל המישפטים, ואנשים ממהרים לבתיהם. אך באולמו של השופט בנימין כהן, נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, התחוללה דראמה מרתקת.

השופט נשוא הפנים ישב על כס המישפט, והכתיב גזר־דין שבו ניהל דו־שיח עם אדם שלא היה כלל צד למישפט. ואותו אדם, יעקב פרנקו, אב שכול, ישב באולם בית־המישפט, והקשיב לדברים שאמר לו השופט כאשר הוא ממרר בבכי.

שופטים אינם מכניסים בדרך־כלל את רגשותיהם לפסקי הדין. אבל השופט כהן הוא לא רק שופט דגול, אלא גם אדם והומניסט גדול. מזה שנה בערך הוא יושב

שופט כהן
ידידות בבית־מישפט

לדינם של שני נערים, אשר בחודש יולי 1978 גרמו למותם של שניים מחבריהם, עצמון פרנקו ושולמית כחלון. הם נאשמו בהריגה — אשמה שעונשה עד עשרים שנות מאסר.

המקרה קרה כאשר חמשת ה־

תן טרמפ לחייל

חברים חזרו בשעת לילה מאוחרת ממסיבת סיום בית־הספר התיכון. הם נסעו לבית־קפה שעל הטיילת בבת־ים, שם ירדו עצמון ושולה לאכול גלידה, ואילו שני הנאשמים ובחורה נוספת יצאו לעשות סיבוב במכונית. המכונית ניתנה ליוסי אבן על־ידי אביו, והוא נהג בה עד אותו רגע, כיוון שהיה לו רישיון נהיגה. אבל בשעה שתיים אחרי חצות, בכביש רחב וחד־סיטרי מואר היטב, ביקש ממנו חברו, יורם חזי, לקחת את ההגה. כאשר שאל אותו יוסי אם הוא יודע לנהוג, השיב „בוודאי,” ואז ניתן ההגה לידיו. לא היה לו רשיון נהיגה, וכל ניסיונו בנהיגה בא לו מהזזת מכוניות במוסך.

השלושה עשו סיבוב אחד לכיוון יפו, וחזרו לכיוון בית־הקפה. שם חיכו להם עצמון ושולה כשהם מרקדים ושולה רוכבת על גבו של עצמון. לא ברור עד היום מדוע לא ראו הנוסעים את ההולכים ופגעו בהם. התוצאה היתה שעצמון ושולה נזרקו על המידרכה ונפגעו קשה. עצמון נפטר בדרך לבית־החולים ושולה התענתה עוד חודשיים בבית־החולים, עד שנפטרה גם היא.

מהיום שבו הוגש כתב־האישום על־ידי התובעת דבורה ברלינר, החל אביו של הקורבן מבקר בבית־המישפט, ויושב כמעט מידי יום ביומו באולמו של השופט כהן, שאמור היה לדון בתיק.

לאט לאט הכירו כל באי בית־המישפט את האיש בעל החזות הטראגית, כבן חמישים ששערו הבהיר מאפיר, והוא מבקר כל יום באולמו של הנשיא.

„ילדים קטנים”. לפני שבוע הסתיים המישפט. וברוב דעות של השופט יעקב קדמי והנשיא, זוכו הנאשמים מאשמת הריגה, והורשעו באשמה קלה יותר של גרימת מוות מתוך התרשלות. ואז בא תור מתן גזר־הדין.

עונשה של העבירה שבה הורשעו השניים הוא מכסימום שלוש שנות מאסר. הסניגורים, אריה שרעבי וליפא ליאור, גילו לבית־המישפט כי השניים התגייסו בינתיים לצבא, עברו קורס מ״כים והמקרה השפיע גם עליהם לכל החיים. השופטים קדמי ומנחם איילן החליטו לגזור על השניים שלושה חודשי מאסר בפועל, ואת היתרה, שנה לנהג, וחצי שנה לבעל הרכב, על תנאי. רק הנשיא הביע את דעתו החולקת. הוא סבר כי אין מקום להטיל עונשי מאסר בפועל כלל על שני הבחורים.

„לא הייתי מוציא את המקרה ממיסגרת ממדיו האנושיים. חבורה של חמישה נערים נחמדים, שלושה ממין זכר ושתיים ממין נקבה, אחרי מסיבת סיום בית־ספר, יוצאים סמוך לחצות קצת לשוח במכונית שבה נוהג האחד כדין. מכונית של המישפחה כאשר הוא מורשה לנהוג בה. והם מגיעים למה שהוא בשבילי קצווי תבל, למקום שכוח־אל בפאתי בת־ים, שבו יש כביש רחב, ישר וחד־סיטרי. שם הם חונים ליד בית־הקפה ונכנסים ליהנות.

„היית חושב שהם יקחו כמה בקבוקי משקה כדי לשמח את ליבם, אם לא כדי להשתכר, אולם הדימיון שלהם אינו מגיע אלא עד כדי וופל או גלידה. ואז נמלך אחד מהם בדעתו... ואומר: מתחשק לי לעשות סיבוב. אלה בתוך המכונית נהנים מהסיבוב, ואלה בחוץ נהגים לפי דרכם. מרקידה בכביש. סוף דבר ללא ספק התרשלות, ללא ספק תוצאה נוראה ואולם, תוצאה נוראה של ילדים טובים. תוצאה נוראה אשר החלוקה בין המתים והחיים היא מקרית לגמרי. כשם שאלה היו על הכביש ונהרגו מסכנים, כך האחרים היו יכולים להיות על הכביש וליהרג, מסכנים.

„כאשר אתה נזכר בכל ההילולות אשר תלמידי אוניברסיטאות

(המשך בעמוד 60)

על הרמקולים של ALTEC לא צריך לספר לך. על מחירם המיוחד כן.

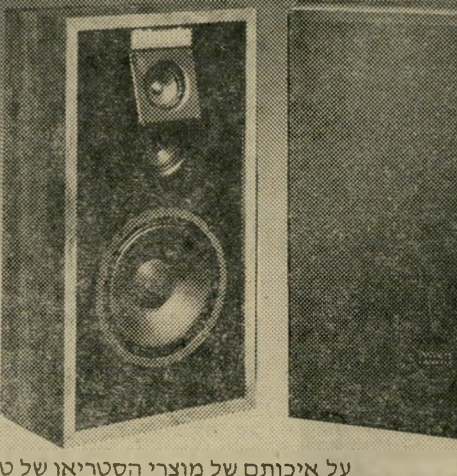

אם אתה מבין בסטריאו,
עכשיו הזמן לבוא ל**טלמוסיקה**.
רמקולי ALTEC הם דוגמה
טובה לכך. הורדנו את מחירם
של רמקולים משובחים אלו
בעשרות אחוזים, כי אנו
משווקים היום את כל מוצרי היוקרה
הסטריאופוניים ALTEC, LUXMAN, TEAC,
B.I.C., KOSS dbx בשיטה אחת בלבד:
מטלמוסיקה — ישירות — אליך.
כך למשל תוכל לרכוש אצלנו, רק החודש, זוג
רמקולים של ALTEC (דגם ATLANTIC. מיוצר
ומורכב בארה״ב, הספק עד 50 וואט, 3
רמקולים בתיבה מקורית, אחריות ל־5 שנים).
במחיר מיוחד:

2,990 שקל
במקום 4,380 שקל

זה "יאלץ" אותך
אמנם לבוא לגבעתיים,
לאולם ההדגמה
המשוכלל שלנו, אך
זה עשוי להשתלם לך.
אפילו להשתלם מאד.

על איכותם של מוצרי הסטריאו של טלמוסיקה והאנשים העומדים מאחוריהם לא נרחיב את הדיבור. אם אתה מבין בסטריאו, אתה יודע. עכשיו, ב**טלמוסיקה**, זו ההזדמנות שלך. בנוסף, דגמים אחרים של ALTEC ומערכות סטריאו שלמות במחירים מיוחדים ובתנאי תשלום נוחים.

- מחלקה מיוחדת לעולים חדשים
- שירות ואחריות במעבדות טלמוסיקה.

טלמוסיקה

סטריאו • היי־פיי

רח' כורזין 1, גבעתיים (מול רמת־חן), טל': 03־765071
אולם התצוגה פתוח בימים א'–ה', בשעות 09.00—19.00
ביום ו' מ־09.00—14.00

חפש את המדבקה הצהובה! חפש את המדבקה

בניו־יורק
תוכל לחסוך כסף רב
בקניות בחנות מומלצת...

את מדריך הקניות
ניתן להשיג בחנויות הספרים
בישראל ובדוכני העתונים בניו־יורק
קנה גם את מדריך פורז לאמריקה

„אסור להחמיץ”

תערוכה ברמה מוזיאונית המורכבת מרשימות הציירים מן השורה הראשונה בישראל; בין המוצגים רישומים והדפסים מוקדמים ונדירים של: **אופק, אשהיים, בקון, ברגנר, טמיר, ינקו, סימה, פינס, צ׳יזיק, שחרל־הילמן, שטיינהרדט, בצלאל שץ** ואחרים.

תערוכת יחיד

ליאת פולוצקי מציגה „חלום בנוף”

הפתיחה מוצ״ש, **1** בנובמבר **1980**, שעה **8.30**

דברי פתיחה: ד״ר זיוה עמישי—מייזלש

החוג לתולדות האמנות, האוניברסיטה העברית, ירושלים

גלריה אלון

רחוב הפלמ״ח **51**, ירושלים, טלפון **669562**

שעות הגלריה: 10—13, 16—21, מוצ״ש 19—21

תן טרמפ לחייל

(המשך מעמוד 59)

עשו מאז ימי הביניים ואילך לרגל סיום לימודיהם, ואיזו מהומה השאירו אחריהם, הרי הילדים האלה שלנו היו קטנים ומנומסים. האסון כבד, אך המקרה בעיני קל ערך.״

ואז פנה השופט לאבו של הקורבן וכך כתב:

„פרנקו, האב, אינו צד פורמלי בעניין. ואולם הוא מרחף בחלל כל הזמן, ואני חושש שהוא ירדוף אותנו עוד שנים ארוכות, מבחינת הזכירה שנזכור אותו. בעצם עשיתי איתו הכרה כאשר עלה על דוכן־העדים לעדות קצרה, שאפשר היה גם בלעדיה לצורך ההכרעה במישפט. ואולם, כאשר החלפתי איתו מילה או שתיים במהלך העדות, כדרכי לעיתים במהלך עדויות, והנה אמר לי פרנקו האב משהו מעין זה ,האם הנשיא איננו זוכר אותי, הרי אני יושב כבר באולם שלו כבר מזה שנה מדי יום ביומו׳. ואז לפתע נזכרתי באיש הזה אשר מזמן תמהתי מה בעצם הוא עשה באולמי מיספר פעמים בשבוע. כששאלתי אותו מה ראה לבוא לבית־המישפט בזמן הארוך הזה כדי לראות כיצד מתנהלים מישפטים אחרים שלגמרי לא שייכים לו בכלל, ענה לי שהוא בא ללמוד את השופט שישפוט את עניין בנו.

„מידת הסליחה״. „אינני יודע אם אני זכאי לדבר בשם חברי, ואם אני מדייק בזה, אבל נדמה לי שגם להם היה נסיון דומה, אם כי לא כל כך תדיר כמו אצלי.

„במהלך עדותו, ועל כך אנו אסירי תודה שהתביעה העלתה אותו על דוכן־העדים, הראה לנו האב גם תמונות ומיסמכים השייכים לבנו, והמוכיחים כמה מוצלח היה הבן, ואיזה עתיד ורוד היה נודע לו. הדברים הללו נגעו אל ליבנו ואולם, לא בעצמון פרנקו אני עוסק עכשיו, אלא באב פרנקו אשר אומר כי איבד את עולמו כשבנו נפטר.

„כבר בזמן העדות פניתי אליו בכמה מילים לאמר, הרי להחיות את בנך — זו האבידה הנוראה אשר קרתה לך — לא תוכל אתה, ולא נוכל אנו. לחיות הוא יוכל רק בזיכרוננו, ואני בטוח שגם בזיכרון חבריו הנאשמים כאן. למה לך לעקוב אחר מהלך המישפט, השתדל להתנתק ממנו, והשאר את המלאכה לנו, שאיננו נוגעים בדבר׳. האב אמר: ,כן, כן׳. אבל עיניו אמרו לנו: ,לא, לא.׳ והוא ממשיך ובא. והרי הוא יושב גם כאן.

„אינני יודע מה דחף אותי לומר לפרנקו האב את הדברים האלה, אחרי שאני משוכנע כי לא דברי הגיון יכולים לעזור לו. הוא הסתגר בכאבו, ואינני יודע אם הדברים שלי יכולים לחדור דרך הכאב הזה. ואולם, לפחות כדי להקל על עצמי, מצאתי לנכון לרשום לזיכרון פורמלי ברשומי בית־המישפט בישראל, שעצמון פרנקו וחברתו שלומית כחלון לא נשכחו. חרף מה שהאב חושב. גם אצל הנאשמים הם לא נשכחו, והם לא זקוקים לפסק־דין זה כדי שיזכרו.

„אם בכל זאת הוא מסוגל לשמוע, אני מציע לאב שיתחיל להשתדל לשכוח, לא את בנו, אלא את הנאשמים, לא את בנו, אלא את המישפט, לא את בנו אלא אותנו הפוסקים בדין. הוא הרי לא היה בא על סיפוקו אלמלא נתנו פסק־דין של מוות. לא כך אנו רואים את פני הדברים, כאנשים העומדים מן הצד. אני חושב כי גם חברי וגם אני מאחלים לו שיצליח להתגבר על עצמו ולסלוח. זו מידה גדולה — מידת הסליחה.״

האב יצא מבית־המישפט כאשר הוא מהלל ומשבח את השופט, ואף שלח לו מיכתב תודה. אולם, השבוע היה כבר שוב בפרקליטות המדינה כאשר הוא דוחק להגיש ערעור על קולת העונש.

„הרפון" גלשן רוח שפותח בישראל, הוצג לראשונה במסגרת אליפות העולם

„הרפון" (HARPOON) גלשן רוח מהפכני שתוכנן על ידי האדריכל הימי עמירם שטיינברג ופותח ויוצר במפעלי „רוטופלס" בירושלים, השתתף ביום תחרויות מיוחד במסגרת אליפות העולם בגלשנות.

פיתוח ההרפון" נמשך כשנתיים ומומן בחלקו על־ידי לשכת המדען הראשי שליד משרד התמ"ת. ל„הרפון" צורת בננה, משקלו 18 ק"ג ואורך גופו 3.64 מ'. הוא עשוי משלוש שכבות של פוליאתילן מוקצף, — חומר שהינו פיתוח ייחודי ל„רוטופלס". יתרונות המבנה של הגלשן החדש הם, ראשית, משקלו הנמוך — עובדה המקנה לגלשן יתרון של יחס חוזק למשקל עדיף (גלשני פיברגלס שוקלים בין 23—20 ק"ג). שנית, הגלשן מצטיין בעמידות בתנאי מזג־אוויר קשים ולא ניזוק בעת התנגשות בסלעים או בשוניות. בעת ניסוי נזרק ה„הרפון" מגובה של 12 מטר ואף לא נסדק. שלישית, הגלשן ניתן לתיקון בקלות.

בעיצובו של הגלשן, המתוכנן לביצועים מעולים בכל תנאי ים ורוח, יושמו היבטים הידרודינמיים, אווירודינמיים והנדסת אנוש: תורן ה„הרפון" מצוייד ב־17 עמדות הזזה; החרב ניתנת לתמרון בשבע זוויות (2 חידושים שאינם קיימים בגלשנים רגילים) המנור ניתן לתימרון בקלות.

נתונים אלה ואחרים, משפרים את יכולת ההפעלה של הגלשן, מגבירים את מהירותו, מגוונים את רמת הביצועים והתמרונים ובעיקר מותאמים היטב לגוף הספורטיבי ומונעים התעייפותו.

IMÉDIA צבעי השיער הטובים בעולם
להשיג בפרפומריות המובחרות,
בבתי המרקחת וברשתות השוק

אותי? רק קוטי.

Coty
בושם יוקרתי
בעל מוניטין בינלאומי

מה ידוע לך על
יוגה?
לראשונה יתאפשר לך להכיר בתרגום עברי את יסודותיו של מדע עתיק יומין זה לפי ספרו המפורסם של הסוואמי ויווקאננדה — הדרך הנכונה לחיים בריאים ומאושרים יותר!
להשיג בחנויות הספרים המובחרות (הפצה: א. ערמוני) או ישירות מההוצאה על־ידי משלוח המחאה ע"ס 29.7 שקל להוצאת תמר, ת"ד 45160 תל־אביב, טל' 706770, 03-781119

נערה זו
בסכנה!

אנא עזור...
טל. 288212 (03)

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זיידמן
הוצאת רשפים

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

רשיון נהיגה
2800 שקל
בי"ס לנהיגה
„גבע"
טל. 253230

„סלע"
רשיון 1017
42 51 51
ללקוחות ללא הוצאת הכלים

אשת השחקן והשכן

השחקן המובטל החליט ששכנו סימם את אשתו וניסה להוריד אותה לזנות ואילו השכן והאשה טוענים: „זה היה סתם רומן!”

דויד נחום

מלכה טוביה

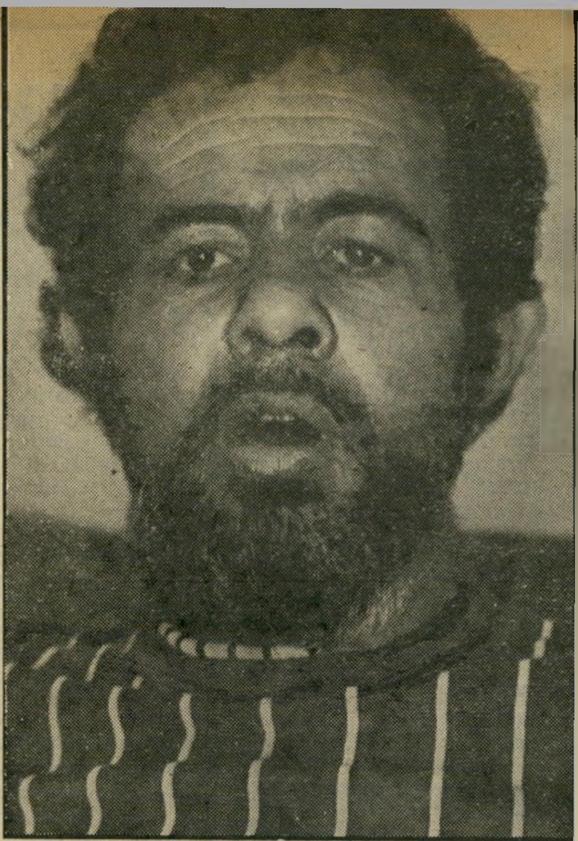

שמואל טוביה

„זונה שארמוטה!” את אוהבת אותו, לא אותי! אני אדפוק את כולכם. אני אושיב אותו בבית־סוהר ואותך בבית־משוגעים!”

דיירי הבית ברחוב האפרסק 32 בתל־כביר, נדהמו לשמוע את הצעקות הבוקעות מדירת הזוג מלכה ושמואל טוביה, בקומה השלישית שבבניין.

עוד יותר נדהמו השכנים כשהבינו, שהצעקות היו בגלל דויד נחום המתגורר באותו בית.

לפני חמש שנים עברו המישפחות טוביה ונחום להתגורר בבניין ומאז שררו ביניהם יחסי חברות הדוקים.

לפני כמה חודשים נפגמה האידיליה: „דויד, השכן שלי, סימם את אישתי מבלי ידיעתה. הוא התיידד עם אשתי ובמשך תקופה ארוכה נהג למהול את הקפה שלה בסמים קשים. לאחר שהתמכרה להם, והפכה תלויה בו, הוא שידל אותה לזנות, הבטיח להביא לה קליינטים,” טוען שמואל טוביה, „מזל שעליתי על העניין בזמן. אחרת אשתי, שאותה תקופה הלכה ורזתה, היא ירדה ב־15 קילוגרם ממישקלה, היתה הופכת זונה ונרקומנית.

„מישפחתנו היתה נהרסת. יש לי ארבעה ילדים קטנים בבית, ומה אני יכול לעשות? אני חייב להביא אותו למעצר. אם המדובר רק באשתי, הרי השתלטתי על העניין בעוד מועד. אבל הוא משדל נשים אחרות, אמהות לילדים. נשים חסרות אונים שהופכות שפחות לסם, אותו הוא מחדיר לדם שלהן מבלי ידיעתן!”

שמואל טוביה בן ה־38 הוא כיום מובטל. בכרטיס הביקור שלו כתוב: „שחקן קולנוע ומחזאי.” טוביה שיחק כשחקן־מישנה במנוקר, רחוב 60 ובישו כוכב עליון. הוא נשוי למלכה כבר 16 שנה. לדבריו, בעיקבות המקרה לקה בהתקף־לב ומאז הוא סובל מעוויתות. אין הוא מסוגל לעבוד. אולי זו הסיבה שאף אחד מ־20 התסריטים והמחזות שכתב עדיין לא צולמו או הועלו על קירשי הבמה.

לחיזוק האשמותיו מציג שמואל טוביה מיכתב־וידוי שאותו כתבה אשתו. היא מתארת כיצד הוליכה השכן דויד שולל, סימם אותה, הביא אותה לבית־מלון ושכב איתה כשהיא מעורפלת.

מאוחר יותר החל דויד לדרוש ממלכה שתשכור חדר. רק אז הבינה, שאותו אדם הינו סוחר ממולח, שניסה להורידה לשוליים וביקש להיות לה מאהב וסרסור גם יחד.

„הרגשתי שאני מאבדת את מישפחתי ונופלת לידיו של פושע מנומס. לכן בחרתי בדרך של התאבדות וניסיתי לשים קץ לחיי,” כתבה מלכה במיכתב הווידוי שלה.

מלכה טוביה מכחישה את דברי בעלה ומתכחשת לדברים שכתבה במיכתב הווידוי. „המיכתב ניכתב תחת לחץ. בעלי עמד במרפסת והתחיל לצעוק מילות־גנאי לעברי ולעבר השכן. התביישתי מהשכנים ודאגתי לילדים. כתבתי כל שביקש ממני.

„אני לא ילדה קטנה, אני בת 38, ואף אחד לא רימה אותי ולא הוליך אותי שולל. עשיתי את הכל בדיעה צלולה. במשך 16 שנות נישואים עבד בעלי יומם ולילה, וכל מה שזכיתי ממנו כבעל היה התיפקוד הכלכלי, אותו העניק לי ולילדי. מעולם לא יצא לבלות איתי, אפילו לשמחות מישפחתיות הלכתי לבד. כשעברנו לגור בתל־כביר, התיידדתי עם חנה, אשתו של דויד. היא היתה לי כאחות, עמדה לצידי ברגעים הקשים. אפילו בשעת הלידה של בתי הקטנה בעלי לא עמד לצידי, אלא חנה.

„הייתי בודדה. אל דויד, בעלה של חנה, נקשרתי מפני שהרגשתי כי הוא הגבר שנמצא כעת בחיי ולא בעלי. נוצר בינינו רומן. כשהרגשתי שהקשר הלא־בריא ביני ובין השכן מתגבר, החלטתי לשים לכך קץ. סיפרתי לבעלי, למרות שידעתי שאשלם מחיר כבד.

„בעלי מבייש אותי, הוא טוען שהוא אוהב אותי, אז למה הוא לא משתיק את הכל ומנסה לבנות מחדש? אין לי כל הסבר הגיוני למעשיו. הוא מנסה לנכות את אשמתו, על שלא היה לצידי, בטענה שעשיתי את מה שעשיתי תחת השפעת סמים, וזה לא נכון.

„אני ידעתי שבווידוי שאומר אני עלולה להיזרק לרחוב חסרת כל, אבל העדפתי מצפון נקי. תגובתו החמה, שהוא יהיה לצידי, שימחה אותי, אבל הדברים התגלגלו אחרת. ראיתי שאין לי כל שליטה על מעשיו.”

דויד וחנה מחזקים את דבריה של מלכה. מלכה באה אל חנה וגוללה בפניה את סיפור הרומן שאותו ניהלה עם דויד. חנה סלחה והבינה. „בכל אישה יש שטן! גם בך ניכנס השטן, ואני שמחה שיצא,” אמרה חנה.

הנשים חשבו שבכך תם העניין והדברים יישכחו. הן לא העלו על דעתן כי שמואל יפנה למישטרה ויתלונן

(המשך בעמוד 62)

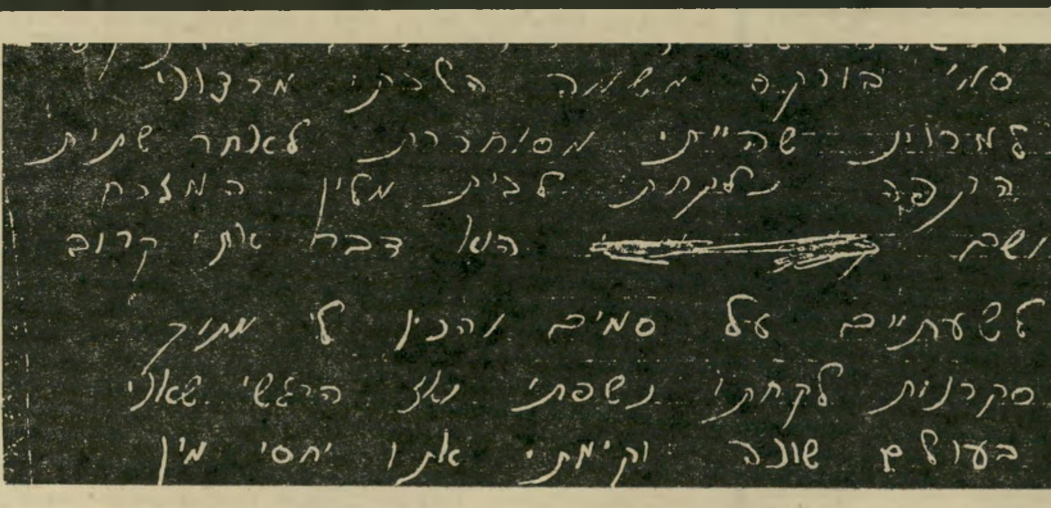

קטע ממיכתב הווידוי של מלכה טוביה

הודאה במקום שערורייה

יעקב שרת / איש ממאדים

חשבון אישי וחשבון לאומי

כולם עלו על עזר. מי לא עלה על עזר!

אז אני דווקא לא אצטרף למקהלת המשמיצים את השובב הלאומי הספונטני המתוכנן, ולא מפני שאני לא אוהב או כן אוהב את עזר, או לא אוהב את קרטר או את רגן או כן אוהב אחד מהם. אני פשוט לא מבין מה הזעקה הזאת על התערבות אישיות ישראלית בענייניה הפנימיים של מדינה זרה. ממתי אמריקה היא מדינה זרה! גרמניה זרה. או בריטניה. אבל אמריקה! ממתי חדלנו להיות חלק בלתי־נפרד שלה! והיורדים זה כלב!

ועכשיו האמריקאים עוד יחשבו להם, שאנחנו והם זה לא אותו דבר, ויתפנו לחשוב ברצינות אם אנחנו נכס או נטל, אם אנחנו מדינה מתוקנת או מדינה בכלל, ועוד כל מיני דברים מסוכנים שכאלה, ואולי אפילו יפסיקו להתערב בענייני ישראל.

והכל מפני התענוג האופנתי הזה, לרדת לחיי עזר עד כדי העמדת העניין האישי לפני העניין הלאומי!

נעמי הזאת

ועשיתי על הנשיא, אשר אם תוכו כברו / כיצד מתרוצצת א"י השלמה בחצרו!

וברדתו מצריימה הנשיא השוחר שלום עד־אין־גמר,
נטל בצקלונו בצל ושום, וגם את תבלינו האהוב הקרוי „שמר",
ולא נמצא השמר טוב לשום מאכל מצרי לאומי —
ומה טוב! אחרת היינו אומרים: הזאת' נעמי!

יש לנו תיש

חוקרי הטבע עמדו על תופעה מעניינת אצל בעלי־הקרניים: כל עדר יש בו מנהיג — „תיש" — ועל פיו ישקו כל הנקבות. כל עוד אונו של תיש זה עמו, לא יעז שום זכר אחר בעדר להרביע נקבה, כמו ניטל הימנו יצר המין, לא עלינו. רק כאשר אותו תיש תושש והולך, בא תחתיו אחד העתודים הצעירים יותר, ושוב, רק הוא והוא בלבד עוסק במצוות פריה ורביה, וכל היתר, אף שבורכו מן הטבע בכל האביזרים הדרושים, מתאפקים כל הימים, כמו שנאמר: „הלך ילך ובכה נושא משך הזרע."

כמובן, יש גבול גם לאונו של תיש, ואמנם, אין בטבע עדר אחד ענקי הנשלט על־ידי תיש אחד, אלא עדרים עדרים. עד כאן טוב ויפה, ומכאן ואילך נלך אצל עדרי בני־אדם.

גם בעל־החיים האנושי זקוק למנהיג, לתיש, אף כי לאו־דווקא לצורך פריה ורביה (אם כי משהו מן התיש המרביע־כל־נקבה־בעדר נשתמר בחברה האנושית בהרמונות בארצות הפוליגמיות והמלוכניות מזה, ובריבוי נשים ראוותני, אם לא בעת ובעונה אחת כי אז לפחות אחת אחת לאורך זמן, בארצות המונוגמיות והדמוקרטיות מזה). ואכן אנו עדים לכך, שהחברה האנושית נחלקת לעדרים עדרים (אומות, עמים), וכל עדר נחלק לתת־עדרים (כיתות דתיות, „חצרות", מיפלגות, אירגונים ארציים וכו'), שלכל אחד מהם תיש משלו.

אבל לתיש האנושי יש בעיה. הוא אינו נהנה מיראת־כבוד בהמית ומוטבעת כזו שנוהגים הזכרים בעדר בעלי־הקרניים במנהיגם הכל־יכול והכל־עושה. לא, חייו של תיש אנושי אינם קלים. הוא עומד בתחרות בלתי פוסקת עם מתחרים על הנהגת העדר, ולעולם אינו יכול לבטוח כי נצחונו על מתחרה לא יגרום לפילוג, שבעקבותיו ייעשה המתחרה לתיש של העדר הפורש.

אין לי מושג מהו צירוף התכונות והכישורים שעושה תיש בעדר של בעלי־קרניים, אך ברי שיש צירוף אופטימלי שכזה. נקל יותר לנסות להגדיר צירוף ז ה אצל התיש האנושי. אבל בעוד שהעדר הלא־אנושי חייב להיות בעל גודל מסויים, המוכתב על־ידי מיגבלות כושר ההרבעה של תיש יחיד, העדר האנושי אינו כפוף למיגבלות הללו, שכן התיש האנושי מסתפק בדרך כלל (ובכפוף לתופעות שאיזכרתי לעיל) באשתו, ובמקרים מסויימים, כפי שאמרה הגבירה אופירה, בחצי־אשתו. לכן אנו מוצאים עדרי־אדם רבים ועצומים מספור, שלהם תיש אחד ויחיד (צ'ינגיז, היטלר, סטאלין, מאו), ובצידם עדרים זעירים (רבי של חסידים, גורו).

ועוד הבדל: העדר האנושי, שלא כעדר בעלי־החיים, רב־קומתי. תיש אנושי בקומה אחת אינו יריב של תיש בקומה אחרת. התחרות תמיד נטושה באותה קומה, והיא נפתחת מדי פעם בפעם כאשר שני בני־אדם או יותר, המפתחים תכונות תישיות, מתחרים על חסדי העדר.

היום ידעו האמריקאים מי יהיה התיש שלהם ויוכלו לשיר שירת „יש לנו תיש, הללויה את אמריקה!" ובהתאם לכך יהיה השבוי של צ'ורני תת־תיש או „תס" (תיש בערבית, למי שמבין) אצלנו. עוד מעט קט נדע אלנכון מיהו התיש הרשמי של „העבודה" ומה יעשו אנשי הקיבוץ המאוחד, שתמיד הצטרכו לתיש משלהם, אם תיש־פרס יכריע את תיש־רבין. בחצרנו מתרוצצים עוד כמה תיישים מטעם עצמם ומחפשים לחם עדר, ויש גם כמה עדרים המחפשים תיש. משה דיין, למשל, הוא תיש מיוחד במינו, תיש עם תסביכים המסתתר שוב ושוב בסבך מפני העדר האנושי הגמיש הרץ אחריו. כאשר העדר האומלל הזה מתייאש כמעט, עולה התיש דיין על איזו גדר, ואף שטלפיו פגועים וקרניו רופסות משמיע איזה מה־מה המפיח רוח תישית חדשה בעדר המותש. הנה, בימים אלה פעה פעייתו באוזני עדרו הנבוך וכבר נטשו ונסע להרצות במיכללת ייל שבארצות־הברית באוזני איזה תת־עדר אקדמאי.

תיש־בגין איבד באחרונה הרבה משערות זקנו המדובלל, והכבוד שמזוכה בו מועמד־תיש־נבון אינו מוסיף לו בריאות. לעומת זאת, הוא שואב תעצומות תישיות מסגולה מיוחדת של העדר האנושי — היתלות התיש גדול, תיש־אב, שההתייחסות אל זרעו מקנה, כנראה, כישורים מפליגים. כך, בעוד תיש־פרס מתלהלה בתיש בן־גוריון, תיש־בגין אוחז בידיו בזקנו ובזנבו של תיש־ז'בוטינסקי, אשר כיוון היטב להיוולד מאה שנה בדיוק לפני הבחירות בישראל; הוא היה תיש כליל השלמות, אשר התנגח עם תיש־וייצמן ולא יכול לו, ולכן אירגן לו עדר משלו, כשם שתיש־טבנקין עשה לתיש־בן־גוריון. אנשים הלכו אחרי תיש־ז'בוטינסקי כשם שמאזינים הולכים שבי אחרי זמר בעל קול מקסים. כך דרש לפנינו בימים אלה תיש־זוטא ישראל אלדד, וחזר ואמר, וחזר ואמר בכל מישדר רדיו, עד שאי־אפשר שלא לשאול מה קרה שאיש לא קם במזרח־אירופה לקריאתו ההיסטורית להימלט מגיא ההריגה בעוד מועד, שלא לדבר על השאלה כיצד זה תיש כליל־מעלות זה נשאר תיש של עדר מיעוט. כנראה שלא די לשלוט במכמני תריסר לשונות ויותר. כן, ז'בוטינסקי היה תיש טראגי. הוא היה תיש יפה, תיש מוכשר, אבל כנראה שהקרניים שלו לא היו מחודדות דיין, או שמא לא צמחו בכיוון הנכון, והאשכים שלו לא נגררו על הקרקע, כמו אלה של בן־גוריון, תגידו מה שתגידו.

תיש־ידין, לעומת זה, הוא תיש קומי — לא קרניים, לא אשכים. אלמלא ריאיין אותו דב גולדשטיין אחת לכמה חודשים, היינו מדמים כי לא נותרה אף שערה אחת בחתימת זקנו המזוייף.

מי צריך יותר — העדר את התיש או התיש את העדר! על כך, ללא טישטוש, בהזדמנות אחרת, על־יד המעיין.

זיהום תחת זיהום

בעידן הפייר־ז'ילברי של הדיפלומטיה הישראלית, כאשר בניצוחו של המהפנט השרמנטי פייר ז'ילבר שגריר צרפת בישראל, שהקסים את כל תל־אביב ואשתו בעברית הרהוטה בפיו, שירתה ממשלת־ישראל את האינטרסים הצרפתיים במזרח־התיכון מתוך אמונה אווילית עיוורת, שצרפת היא המשרתת את האינטרסים הישראליים באיזור זה, שלטה בארצנו אופנת האלהת כל שהוא צרפתי עד להחליא. כמו שאומר שייקת אופיר, הזמנו השתנים. צרפת אומנם ממשיכה בחוצפתה כי רבה לשרת את האינטרסים שלה; אלא שהללו אינם חופפים עכשיו את האינטרסים של ישראל. ולפיכך ברי שצרפת כיום היא אוייב האנושות, שלא לדבר על כך שעל חצי מיליון היהודים היושבים בה מרחפת סכנת השמדה, וכל המרבה לספר בישראל בגנותה הריהו קברניט משובח.

אין צורך לומר, כי קיצוניות הסגידה וההתבטלות מזה והמשטמה וההתנשאות מזה רק מעידות על העדר תו ממלכתי אמיתי במיבנה הנפשי של הישות הישראלית ואולי אף של העם היהודי. התבונה המדינית שוללת שריפת גשרים וגישת „או־או". בימים של אי־חפיפת אינטרסים ראוי — ביחוד למדינה הקטנה יותר — להמתין בסבלנות עד השתנות הנסיבות מכוח „חוק חילוף החומרים הבינלאומי", ובינתיים להימנע מפרובוקציות מיותרות. מבחינה זו, ספק אם דוברי ישראל לא הפריזו בתגובותיהם על משמעות הפצצה שהונחה באחרונה ליד בית־כנסת בפאריס.

אבל מדוע הדליף מי שהדליף בצרפת, כי הביון הצרפתי אינו מוציא מכלל אפשרות כי אותה פצצה הונחה על־ידי „המוסד" הישראלי! האם אין הדבר מעיד על אנטי־שמיות ואנשי־ישראליות חולנית הפושה במימשל הצרפתי!

התיקשורת ביני ובין הביון הצרפתי נשתבשה באחרונה, לצערי, בגלל סיבות אטמוספריות בלתי־נשלטות, אבל אני מנחש, שלגוף זה יש כנראה חשבון תופח עם ישראל. מעשי רצח וחבלה שונים שבוצעו על אדמת צרפת בשנים האחרונות יוחסו לא אחת לישראל, ככל הנראה על יסוד החישוב „למי זה הועיל!" בכל מיקרה ומיקרה. כמובן, סברה אינה ראיה, אבל מי שעולץ בליבו על שמיתקן גרעיני תוצרת צרפת המיועד לארץ־ערבית־אויבת־ישראל נחבל בצרפת, או על שמדען גרעין ערבי או פלוני אחר החורש מזימות נגד ישראל מקפח את חייו בצרפת בנסיבות אלימות, אינו יכול שלא להביא בחשבון כי מעשים כגון אלה אינם מרנינים את לב המופקדים על קיום הריבונות הצרפתית, ומתחוור שיש כאלה, ופינקסם פתוח וידם רושמת.

מי שחיבל במיתקן או רצח בצרפת ערבי זה או זה, ויהיה זה גורם ערבי, ישראלי, אמריקאי או רוסי, וראה בכך צורך עליון השקול כנגד כל אפשרות של הרעת יחסים עם בעל־הבית שבחצרו בוצע מה שבוצע, אולי נהג כשורה מבחינתו, אך אם הכובע עלול לבעור על ראשו ראוי לו שיצטנע ויימנע מלהוקיע את הבוגדנות הצרפתית, שכן הוקעה זאת עלולה להיפרם מהיותה תפורה בחוטים ממורטטים.

באחרונה הילכו שמועות, ביחוד בצרפת, שהכור הגרעיני תוצרת צרפת, שהופצץ בעיראק מן האוויר, בימיה הראשונים של מילחמת עיראק־איראן הופצץ על־ידי מטוסים ישראליים. דוברים ישראליים הכחישו זאת, ולא נותר איפוא אלא להניח, כי המפציצים היו איראניים. אבל דומה כי הנחה זו אינה מקובלת על כל הצרפתים, ובאופן זה מתפרשת לי חידת האשמת ישראל בפיגוע בבית־הכנסת הפאריסי: הכפשה מזוהמת זו היא אחת מצורות הנקמה של גורמים צרפתיים הסבורים, משום־מה, שישראל ביצעה פעולות „מזוהמות" נגד אינטרסים צרפתיים.

אבל נא לא לשכוח — פירושי מצוץ כולו מן האצבע המאדימית. הרבה יותר פשוט לתלות הכל באנטי־שמיות מושרשת, ממאירה.

אשת השחקן והשכן

(המשך מעמוד 61)

נגד דויד על שסימם וניצל את מלכה.

את הכחשותיה של אישתו מסביר טוביה כנסיגה בעיקבות לחצים ופחד. „הם מאיימים ברצח והיא פוחדת. היא יודעת שהוא מסוגל לרצוח. היא מכירה אותו."

דויד נחום, הגבר שבו מטיח שמואל טוביה דברים קשים, מגיב בחיוך: „האדם הזה אינו שפוי, כנראה. הוא מובטל, לא עושה כלום כל היום. יתכן שהוא מנסה לסחוט כספים, יתכן שזה נסיון למלא את חיין הריקים בתוכן. אני יודע שהוא רודף פירסים. רק חבל שזה על חשבון אישתי וחמשת ילדי. נכון, קיימתי יחסים עם אישתו. אבל המסכנה הזו, שבעלה לא שומר עליה, לא היתה זקוקה לסמים על מנת להימשך לגבר אחר.

„מלכה היתה זקוקה לגבר וקרה מה שקרה. אני שמח שאישתי הבינה. לא רציתי שהילדים ידעו, אבל אחרי מה שעשה כל השכונה כבר יודעת.

„אני פועל־מתכת, עובד מהבוקר עד הערב ומאושר בעבודתי. אין לי זמן להתעסק עם שמואל

מלכה טוביה
בעלי מבייש אותי

טוביה ובטח שלא עם סמים וזונות. לפרנס היום חמישה ילדים זה לא קל.

„גם למישטרה נמאס ממנו, הם ערכו חיפוש אצלי בבית וגילו בית נקי, טוב, שמעולם לא חדרו אליו סמים. למרות זאת הוא ממשיך להטריד אותי. הוא התקשר אלי כמה פעמים, הציע לי נשים.

„לא נותר לי אלא לחכות שהוא ימצא עניין אחר להתעסק איתו. את שהיה אין להשיב, לחמשת ילדי ישאר כתם לכל החיים, ואין ספק שגם ארבעת ילדיו נפגעו."

עתה תצטרך המישטרה להחליט אם הסיפור כולו הוא פרי דמיונו של שחקן מתוסכל או שבתל־אביב מתגורר אדם מסוכן.

מרים בנימיני

חוליות האצבעות והקשר שלהן לאסטרולוגיה

האצבעות מתחלקות לשלוש חוליות: החולייה העליונה (בעלת הציפורן) מראה על הצד הרוחני. במידה והיא ארוכה משאר החוליות, היא מעידה על נטייתו של האדם לעסוק בפעילות מחשבתית, הצד המעשי לא יהיה המאפיין של אי־שיותו.

החולייה האמצעית — מראה על רצון, היגיון ומעשיות. במידה והיא ארוכה משאר החוליות, היא מראה על יכולתו של האדם לשלב חוכמה עם מעשה, חריצות וכישרונות, שעוזרים לו להגשים את שאיפותיו.

החולייה התחתונה — מראה על ה־אינסטינקטים והחומרניות.

חולייה ארוכה ועבה מראה על אהבה לתענוגות החיים.

חולייה קצרה ודקה — נטייה לאכזר־יות, נוקשות ואגואיזם.

באסטרולוגיה קיימת חלוקה של שנים־עשר המזלות לשלוש קבוצות, שלהן תכו־נות משותפות.

תאומים בתולה קשת דגים — שייכים למזלות המשתנים. המאפיין אותם: אה־בה לתנועה, לשינויים, יכולת הסתגלות מהירה לכל מקום ולכל מצב, חוסר מנוחה, או לפעמים אפילו עצבנות. לא קל לתהות על קנקנם.

טלה סרטן מאזנים גדי — שייכים למזלות היוזמה. המאפיין אותם: יכולת הנהגה, חריצות, פעילות פיסית, מסירות לעבודה, וביצוע מעולה.

שור אריה עקרב ודלי — שייכים ל־מזלות היציבים. המאפיין אותם: עק־שנות, החלטיות, כוח, יכולת התמדה, כושר אירגון מעולה ורצון לקביעות.

את החוליות של האצבעות ניתן לחלק כך:

— החולייה העליונה — מזלות יוזמה.
החולייה השנייה — מזלות יציבים.
החולייה התחתונה — מזלות משתנים.

האצבעות עצמן נקראות לפי שמות כוכבי הלכת, שמות אלה הועתקו מה־אסטרולוגיה לכירולוגיה.

האצבע המורה (אצבע) — יופיטר.
האצבע השנייה (אמה) — סטורן.
האצבע השלישית (קמיצה) — שמש.
האצבע הרביעית (זרת) — מרקורי.

אורך החוליות בכל אצבע מעיד על אופיו של האדם, ולפי הסברים אלה, יוכל כל אחד לשייך את עצמו לקבוצות שנזכרו קודם.

האצבע הראשונה (אצבע) — חולייה עליונה ארוכה יותר משאר החוליות באותה אצבע, מצביעה על אדם בעל חוש טעם טוב ונטייה לחלום. כאשר היא מחודדת בקצה — האדם ניחן ב־הבחנה דקה ורגישות גבוהה, הוא נעזר בחושים על־מנת להכיר את האנשים סביבו, ולאו דווקא בשיפוט שיכלי או הגיוני.

חולייה אמצעית ארוכה — מצביעה על אדם חרוץ שיש לו צורך לבצע כל עבודה בשלמות, לדקדק בפרטים. הוא מבצע את רעיונותיו במהירות יעילות והספק גדול. חולייה כזו מאפיינת — רופאים, מהנדסים, עורכי־דין, ארכיטק־טים, או כל מיקצוע הדורש לשלב הגיון ויכולת מעשית.

חולייה אמצעית קצרה — מצביעה על אדם שמעדיף לחשוב, לחלום ולתכנן. הביצוע עצמו לא אהוב עליו, „עבודות שחורות" הוא מעדיף להשאיר לאחרים, אך הוא מצטיין בשטחים שבהם נחוצה מחשבה מקורית ואינטואיציה חזקה.

חולייה תחתונה ארוכה — מצביעה על אדם האוהב את הדברים המוחשיים והאמיתיים, אוכל טוב, טיולים, נופים יפים וכל סוגי התענוגות, הצד החומרי חשוב לו.

האצבע השנייה (אמה) — חולייה על־יונה ארוכה — מצביעה על אדם שאוהב את הצד הרוחני של הדברים, בעל אינ־טלגנציה טובה, יכולת חשיבה מופשטת, ולפעמים כישרון למתמטיקה. אם האצבע

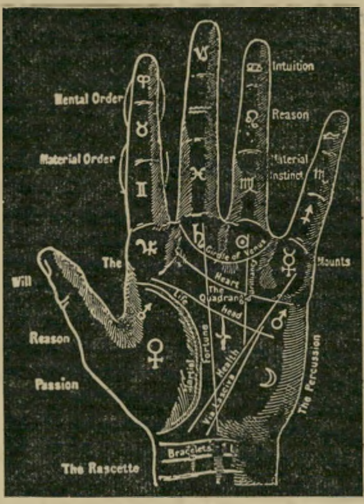

עבה ולה חולייה מסוג זה, החשיבה מעט איטית.

החולייה האמצעית ארוכה — מצביעה על אדם שאוהב את הטבע, ונמשך ל־גננות, חקלאות, או מגורים במקום בעל אופי כפרי. בעל מזג שמתאים יותר לחיים בכפר, מאשר לחיים בעיר, הוא בעל „אצבעות ירוקות", ובמקום מגורים יקי־פו אותו פרחים, חיות בית ועציצים רבים.

החולייה התחתונה — האינסטינקטים מחליפים את האינטלקט, האדם לומד בעזרת החושים, ומעדיף ללמוד כל דבר העשוי להביא לו תועלת מעשית.

האצבע השלישית (קמיצה) — חוליית עליונה ארוכה — מראה על אדם הנהנה מאמנות, סיפרות ומעולם הרוח. כאשר היא נוטה כלפי חוץ — סקרנות גדולה לאנשים וזה יהיה ה„צד האמנותי" שב־אדם.

חוליית אמצעית ארוכה — מצביעה על אדם שנמשך לאמנות, או יותר נכון לצד המעשי באמנות. הוא יעסוק בציור תפ־אורה לתיאטרון, גרפיקה, צורפות, מו־סיקה, עיבוד או תיזמור. חולייה ארוכה נותנת יכולת להוציא כישרונות אלה ל־אור.

חולייה תחתונה ארוכה — האדם רו־צה להקיף את עצמו בדברים יפים, רכוש וכסף חשובים לו מאוד. הוא רוצה לחיות במותרות, ולהפגין את הישגיו בשטח זה. הוא מוכשר לסדר בצורה מייוחדת את ביתו ובגדיו, ולהרשים את סביבתו ב־חפציו.

האצבע הרביעית — (הזרת) — חולייה עליונה ארוכה — מראה על אדם הפתוח לדעותיהם של האחרים, אוהב בעצמו להביע את דעותיו. בקשריו לבני המין השני, חשוב לו הקשר האינטלקטואלי יותר מאשר הקשר המיני. הוא לא נמשך לשני בגלל משיכה מינית, האישיות היא הקובעת ובחשיבות שנייה המין. כשאינו מכיר טוב את אישיותו של בן הזוג יש לו מעצורים מיניים.

חולייה אמצעית ארוכה — זה אדם האוהב ונהנה מעבודתו, מתאים לאלה העוסקים במדע לשמו, ונהנים מכל רגע בעבודתם, המעבדה היא ביתם. מתאים גם לאמנים האוהבים את העבודה ה־שחורה. מוסיקאי מהסוג הזה יהנה מכל סולם ותרגיל טכני שיקדם אותו בדרך להצלחה.

חולייה תחתונה ארוכה — מראה על אדם האוהב כסף ורכוש, וכאשר הזרת מכופפת — רודף־בצע.

הרשגתכם כבדה בזמן האחרון. מקרים בלתי־צפויים, שהשליטה עליהם לא בידי־כם, מביאים אתכם ל־הרהר במעשיכם, ומונ־עים התנהגות אימפול־סיבית שלה אתם רגי־לים בדרך־כלל. למרות ההגבלה, תמצאו את עצמכם בין ידידים מסורים ונאמנים, ש־מאוד מעוניינים לבוא לעזרתכם. רומנים מס־עירים יוכלו להתפתח בתקופה זו, אם כי זה לא יהיה קל להגיע לקשרים עמוקים כמו בעבר.

* * *

קשרים שנראו כבלתי־אפשריים יוכלו לה־ווצר השבוע. הסגירות וההגבלה יפתחו, ואתם תוכלו להנות מ־הרפתקת אהבים שלה התגעגעתם כבר זמן רב. שפע עיסוקים ב־עבודה, לא משאירים מספיק זמן פנוי, ואת האחריות אי אפשר ל־חלק עם איש. גייסו כו־חות, ונסו להשתלט על הכל. יתברר לכם ש־אתם מסוגלים להתמו־דד ולהצליח בעבודה, ואף לקבל שבחים. לעניינים כספיים כדאי להקדיש תשומת־לב.

* * *

כדאי להתייחס ברצינות להצעות חדשות שעשויות להגיע בזמן הקרוב, ולהשקיע מחשבה בקשר להש־פעתן על העתיד. ה־תקופה שבה אתם נמ־צאים מעניינת, וגורמת לכם להתייחס לדברים רבים בצורה שונה מ־הרגיל. יתכן שתרגישו געגועים של ממש ל־ידיד ותיק שאיתו נת־קתם קשר. ברגע זה הפופולריות שלכם ב־בעלייה, ורבים ממכריכם ודורשי שלומכם זוכרים אתכם לטובה. הזהרו בגישתכם.

תקופה מלהיבה ומרתקת. שיפור מצבכם הכספי הרגיע אתכם, וגורם לכם לחייך יותר מהרגיל. רומנים רבים מצפים לכם, שי־מו לב לבני המין השני, עליכם רק לבחור מי מביניהם נעים לכם ב־שבוע זה. במקומות בילוי תרגישו טוב, ו־יוכלו אפילו לטעות בכם ולחשוב שנולדתם במזל אריה, בגלל הת־נהגותכם העליזה וה־קלילה. אריות לא יתנגדו להצטרף אליכם לכל השמחות שאתם מתכוננים להשתתף.

* * *

לאריות תקופה נעימה. המרץ מתחדש ויש אפשרות להתחיל התחלות חדשות בשטחים שונים ואף להצליח. אתם מגלים עירנות לכל דבר ציב־עוני ומעודן. אריות בעלי יכולת אמנותית יוכלו לנצל את התקו־פה, ולמצוא כיוון חדש לגמרי. יש להזהר ב־נהיגה או בעבודות שכרוך בהן סיכון, פי־זור, חוסר ריכוז וזל־זול, הדבר עלול לגרום לסכנה גדולה, שאת תוצאותיה תחושו זמן ממושך.

* * *

האווירה בבית מתוחה. מריבות פורצות כמעט ללא סיבה מובנת. טיול או חופשה יהוו פיתרון טוב ל־פריקת העצבנות והמ־תח. אורחים בלתי־צפו־יים עשויים להגיע ו־להרגיע את הרוחות. המצב הכספי, שגרם לדאגה, משתפר, אך עדיין כדאי להזהר מ־צעדים חדשים, או מ־סיכונים כספיים. בתקו־פה זו קל להתפתות ו־להתעלם מהמציאות. אין לסמוך על אמ־צעי התקשורת, כגון טלפון או מכתבים.

החשש שליווה אתכם לאחרונה חסר יסוד, יתברר שהתוכ־ניות שתכננתם חיו־ביות, ואמורות להביא לכם תקופה מעניינת, אם כי לא קלה. לאלה המתחילים בלימודים סיכוי טוב להצליח במיסגרת זו, גם מ־בחינה חברתית. ה־שטח הרומנטי מבטיח התקשרויות מיוחדות עם אנשים בלתי־רגילים. מבחינה כס־פית יש להזהר מלקחת סיכונים.

* * *

בעיות במקום העבודה עלולות להביא את־כם לשיקולים מוטעים, יש להזהר מ„לזרוק אבנים לבאר שממנה שתיתם מים" עד עתה. יתכן שכדאי להחליף את מקום העבודה, אבל כדאי להמתין לפחות שלושה עד ארבעה שבועות לפני ההחלטה הסופית. החלטה מהירה תגרום לחרטה גדולה, ואת הנעשה לא תוכלו להשיב. מבחינה כספית בכל מקום תוכלו להגדיל את הכנסותיכם, ולהוריד דאגה ממושכת זו מלבכם.

* * *

שיחות עם ידידים יכולות להוביל אתכם לדרך חדשה. הצורך בקביעות במקום המגורים מציק לכם, כל מה שקשור לדיור מתעכב, וגורם לבלבול ורוגז. הקפידו לחסוך כספים, ולשמור אותם על־מנת לארגן את ה־חיים בעתיד. עייפות, שתפקוד אתכם במח־צית השבוע, תגרום לכם להתרחק מעט מ־חיי החברה, להתבודד ולחדש שוב את הכוחות. כדאי להרבות בשינה, שכן אתם מוציאים מרץ רב.

לשינויים שחלו בעבודה בזמן האחרון אתם מסתגלים לאט. אך במהרה יתברר, שלמרות הקשיים והח־שש, הדבר יגרום ל־קידומכם מבחינה כל־כלית ומעמדית. האווי־רה בבית מעט מתוחה, רצוי שתקדישו יותר תשומת־לב לבני הזוג. פגישה עם אדם מייוחד במינו עתידה להביא למערכת יחסים מוזרה, שאינה מתאימה לדרך החיים שלה התרגלתם. יום חופש בלתי־מתוכנן יוסיף מרגוע ויחדש את הכוחות.

* * *

בשטח העבודה מתחוללים שינויים, ש־רבים יודעים עליהם מבלי לשתף אתכם. יש לשים לב ולהזהר ממהפכות נסתרות, ש־יזיקו למעמדכם ולסמ־כותכם. רעיונות מוצ־לחים, שאינם מצי־אותיים ברגע זה, כדאי לשמור לעצמכם, ולא לגלותם לאיש. מה־בחינה הרומנטית סי־כויים רבים לפגוש תיירים או אנשים ש־בדרך־כלל לא מתגוררים בארץ. יתכן ש־תפתחו עימם הרפתקה מוזרה ומלהיבה.

* * *

תקופה טובה לדאוג להשלמת לימודים, ולקשירת קשרים חשו־בים עם ארצות חוץ. אפשר לקדם את המצב הכלכלי על־ידי קשרים אלה. נסיעות פתע עשו־יות להתרחש על רקע מיסתורי וסודי, אך יו־סיפו הנאה לתקופה. ל־בני המין השני יש ל־התייחס יותר ברצינות. ידידות חדשה ומעניינת לא תאפשר יחס קל ובלתי־מחייב.

אורחים

המלאך צ׳ארלי

אמרגן? סוכן? או, אולי, שניהם יחד פלוס נשמה ציונית

המלאך צ׳ארלי אינו מלאך. הוא בהור יהודי אמריקאי בגודל של רבע עוף, בעל פנים פיליפיניים חייכניים, המדבר אמריקאית מתובלת בעברית של החבר׳ה. המוזר מכל הוא, שאינו מדבר בסלנג של עולם העסקים ואינו מתרברב בשמותיהם של ידידיו הטובים ביותר. אפילו שהוא האיש שהביא לישראל את סטן גץ ואת פול סיימון. הוא משך בחוטים שדחפו לכאן את ג׳ון באיז, כאשר עמדה לבטל את בואה, כשהסתבר לה שנואייבה היא מחוץ לגבולות הקו הירוק.

הוא שהוריד דמעות מעיניו של בילי ג׳ואל, כשהסיע אותו ללוד בתום ביקורו האחרון בישראל; הוא שיזם את בואה של אשת־התיאטרון האגדית, אליזבת סווידוס, ואיפשר בכך זיווג אמנותי של מוסיקאית אמריקאית עם משורר ישראלי שלא פגשה מעולם — יהודה עמיחי.

המיבצע הבא של צ׳ארלי: ביאו של לאלו שיפרין, שיבצע עם התזמורת הפילהרמונית קונצרט מיוחד מיצירותיו לקולנוע ולטלוויזיה (ביניהן מפורסמת ביותר: משימה בלתי אפשרית) וינצח על השמעת בכורה של קונצ׳רטו לקלרניט ולתיזמורת, מוקדש לישראל.

מי אתה, צ׳ארלי פישמן? אמרגן? סוכן? שניהם גם יחד פלוס נשמה ציונית מודחקת?

כינרת שדי. „מישהו כבר קרא לי כאן ,אימפרסאריו׳, אבל איני מסוגל ללכת באמריקה עם תדמית של סול יורוק. ההשוואה מביכה אותי. הבה נאמר שאני מפיק.״

קשה להגדיר את צ׳ארלי; כפי שקשה למזג אמרגן ומחנך בנשמה אחת. אבל כשמדובר בו, זוהי בדיוק התרכובת. וכאן בדיוק נכנסת לתמונה קרן כינרת, שהוא נימנה על חבר מנהליה ובסיועה מביאים אמנים ומחלקים מילגות.

לדברי פישמן: „קרן כינרת נוסדה במחשבה, שלא די להביא לישראל תרומות מבעלי הכיסים הכבדים ביהדות האמריקאית. חשוב יותר לנסות ולערב את קהיליית הבדרנים והאמנים, שהיא יהודית ברובה הגדול, בחיי התרבות בישראל, ולכוון את מתנותיה כדי לקדם את האמנות בישראל.״

ההתחלה היתה ברעיון הגאוני לעשות „הצדעה לישראל״ לכבוד 30 שנות המדינה. שלושים מיליון צופים ראו את מיטב הכוכבים של הבידור האמריקאי, החל בברברה סטרייסנד וכלה בהנרי פונדה. רובם הופיעו בהתנדבות. הרווח היה קרוב ל־200 אלף דולר. כך נולדה קרן כינרת.

איך לעזור לישראל? צ׳ארלי זוכר את הצעדים הראשונים: „התחלנו בצניעות אבל פנינו לכל התותחים: לג׳ו פאפ (מנהל הפאבליק תיאטר, והפסטיבל השקספירי החדש בניו־יורק) וללאלו שיפרין; הצטרפו אלינו אד אסנר (לו גראנט בסידרה הטלוויזיונית) והמפיק עימנואל אייזנברג. בשנה אחת היינו מעורבים במענקים למוסיאון תל־אביב, לקונסרבטוריון הישראלי ולבית־הספר מעפילים בלוד. הקצבנו 50 אלף דולר ללהקת קול ודממה והחלטנו להעמיק את המעורבות שלנו.״

מקור השראה. הדוגמה הטובה ביותר לכך היא צ׳יק קוריאה. צ׳יק לא רק שבא כמעט בחינם. הוא נתן שלושה קונצרטים וגם שיעור לדוגמה בחינם. הוא הוסיף בחינם שני מיפגשי ג׳אז, שהפכו באופן טבעי לסדנאות של ניסיונות מוסיקאליים ולמקור השראה עבור מוסיקאים ישראליים צעירים. אך זה עוד לא הכל: הכוונה היא לקשור לישראל אנשים כמו צ׳יק קוריאה גם מבחינה ריגשית, ולא להסתפק בכך שאמן יבוא, ישיר, יאסוף את הכסף ויסתלק.

מה בדיוק חיוניותה של קרן כינרת בהבאת אורחים שכאלה? הרי אי אפשר לומר שאין כל רווח ממכירת כרטיסים להופעה כזו של קוריאה? „אמנם, על צ׳יק קוריאה הרווחנו כ־250 אלף דולר, וכבר השתמשנו בהם למענקים עבור מוסיאון ירושלים ולהקת קול ודממה. משמעות הקרן במיקרה זה פשוטה למדי: בלעדיה היה צ׳יק עולה בחמישים אחוז יותר, וכן גם האחרים. אסור לשכוח שאמנים אינם יכולים לבוא חינם, אפילו אם הם אישית מוכנים להתנדב למען המטרה הנעלה ביותר. לכל אמן ישנן הוצאות־אחזקה קבועות של אמרגנים, של מנהלי־חשבונות, ושל מלווים. הכל לפי חוקי האיגוד המקצועי. כשביקר פול סיימון בישראל הוא הופיע בחינם, אבל אנחנו שילמנו לתיזמורת.״

דברי לעז. מה היה מחירו של בילי ג׳ואל, אילו הגיע לכאן באופן פרטי, קשה לחשב. תלוי בסכומים שהיה לוקח. בארצות־הברית מגיעים סכומים אלה לשיאים שקשה להשוותם עם מחירים בקנה־מידה ישראלי. „מיסחרית, היה עולה לנו לפחות 150 אלף דולר, בלי להניד עפעף. איני רוצה לנקוב במיספרים מדוייקים, כי אינני רוצה להעליב אותו. אבל לנו הוא עלה פחות מ־100 אלף דולר. ובכל זאת היו עיתונאים בישראל שניסו להעלות בחכתם רק טינופת. כתבו דברים מצוצים מן האצבע.

„ועוד כתבו בעיתונים מסויימים שליז, אשתו, דרשה לקיים עבורה נשף אך ורק במצודה עתיקה! גם זה שקר. בילי ואליזבט רצו לעשות מסיבה פרטית ולכבד בה אנשים שהיו שותפים להפקה. באמצעות חבר שלנו, שכבר עשה מסיבה נהדרת לצ׳יק קוריאה, ערכנו מסיבה בכרם מהר״ל. ליז ובילי שילמו את כל החשבון. זו היתה מסיבה פרטית שלהם. זכותם, לא?״

לא די לבקש את היהודים הטובים לשלוח כסף כשאפשר לקבל מתנה בעלת ערך גדול יותר: תרומה מן הכשרון היהודי ומן הידע המקצועי והנסיון האמנותי. „היתה פה ליז סווידוס. עבדה עם סדנות של נוער והיא כבר מתכוננת לחזור שוב. היא קשרה קשר עם החאן הירושלמי ותיאטרון חיפה. מי יודע, אולי תביים פעם הצגה בחאן?״

יעלות לישראל. איך נעשים בני־אדם מעורבים, בני־אדם שאיכפת להם? „נולדתי בשני עולמות,״ מספר צ׳ארלי. „למדתי מוסיקה קלסית במשך שמונה וחצי שנים וניגנתי עם להקות בניו־יורק ובברוקלין כשהייתי רק בן 14. הייתי תמיד בסביבה יהודית, ומעולם לא מצאתי צורך לחפש הזדהות עם קבוצות יהודיות. עד שעברנו לווששצ׳סטר, מחוץ לניו־יורק. כאן תתהפך הגלגל. היינו 52 ילדים בכיתה, מהם חמישה יהודים. אחד הסתיר את יהדותו, השני הכחיש אותה, ואנחנו, השלושה נותרנו לבד.״

אמרגן פישמן עם בנותיו מיכל ואריאלה
לא די לבקש מיהודים כסף

בנקודה זו הצטרף צ׳ארלי למה שהיה חשוב בעיניו יותר מכל — יהודה הצעיר.

„אמרתי להורי שאני רוצה לעלות לישראל והם צחקו ואמרו לי לעלות לחדרי.״ ובכל זאת, בפעם לראשונה בא לישראל בגיל 17. ישראל של שנות ה־60 היפנטה אותו. „אז עוד היה זכר כלשהו לחלוציות.״ צ׳ארלי חזר לסיים את לימודיו בקולג׳ ועלה שוב.

לימים היה בין מייסדיו הראשונים של נווה־אילן. אבל הכל התנהל בצורה שלומיאלית. ב־1970 הסתבר לו שהיו כאלה שראו בנווה־אילן הזדמנות לקבל וילות בהרי יהודה, ורק בודדים נשארו תלויים באוויר עם חלום מטורף על חיי קומונה.

הוא חזר לאמריקה והמשיך לייעץ לשגרירות הישראלית בוושינגטון בנושאי תרבות. כך נולדה תוכנית ההצדעה בטלוויזיה. הוא נשא לאשה את פרל, כשראה אותה מלמדת מחול באחד המרכזים הקהילתיים של בני־ברית, ובמשך 16 שנות נישואיהם גידלו שלוש בנות המדברות עברית „לקראת העתיד״. ואילו המלאך צ׳ארלי ממשיך לעופף בעקשנות מעל ראשיהם של ג׳ואן וודוורד, בברלי סילס, לאלו שיפרין וג׳וזף פאפ ולשכנע אותם שהשירותים האישיים שלהם חשובים לישראל לא פחות מן הדולר שלהם.

אנטנת טלוויזיה בחתימה אישית של מהנדס אלקטרוניקה

— רק חברה אחת בכל גוש דן מנוהלת על־ידי מהנדס אלקטרוניקה המפקח על התקנה מקצועית של אנטנות.

— רק חברה אחת בכל גוש דן מעסיקה טכנאי אלקטרוניקה בכל צוות המתקין אנטנות טלוויזיה.

— רק חברה אחת בכל גוש דן מפעילה ניידות שירות המצויידות בקשר אלחוטי.

אנו באנטקו יודעים שטיב הקליטה ואיכות הצבעים במקלט שלך, נקבעים בראש וראשונה על־ידי האנטנה.

לכן, אם דרושה לך אנטנה — פרטית או מרכזית — התקשר לחברה המתמחה זה 12 שנים אך ורק באנטנות ומבטיחה לך קליטת שידורי טלוויזיה באיכות ובצבעוניות המעולים ביותר.

הנדסת אנטנות
אנטקו
רחוב יהודה המכבי 95, תל־אביב,
טלפון: 03־456527, 03־453514

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק, ג׳ז, רוק
פתוח כל יום כולל יום א׳ משעה 21.00

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג׳וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח׳ מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש׳ מס׳ 21 עסק 481/75
ירושלים־664015, אילת־059-3012

תן טרמפ לחייל

השוטר רצה להתעסק עם הבחורה -

ועל כן דרש לערוך אצלה חיפוש

חיפוש שלא לשמו

חוק בצד

מאת אילנה אלון

אביטל ענבר הציצה דרך החלון אל הרחוב. למטה בפינה עמד השוטר גבה־הקומה, אשר ניצב שם בזמן האחרון מידי יום ביומו בשעה בה נהגה לצאת לעבודה.

אביטל היתה שחקנית תיאטרון וסרטים, ומבטים מעריצים וחושושים של גברים לא היו זרים לה. גם פניות מצד אנשים שלא הכירה, ואשר ברכו אותה לשלום או ניסו להתחיל איתה לא הפליאו אותה. לכן כאשר הבחינה בשוטר המציץ בה בהערצה מידי יום רק חייכה וחלפה על פניו בדרכה לחזרות להצגה החדשה.

אבל בוקר אחד, כאשר השוטר ניסה לקבוע איתה פגישה, פשוט הסבירה לו כי הוא לא בראש שלה, ושיתחפף בבקשה.

למרות שאביטל היתה מומחית גדולה בדחיית מחזרים, לא נסוג השוטר כמלוא הנימה. להיפך, הוא הפך קשוח וקריר ואמר לה: „תראי גברת, אני בסך־הכל ממלא את תפקידי, אני חושד בך שכמו כל השחקנים ואנשי הבוהמה גם את משתמשת בסמים, ובארנקך יש חשיש. לכן אני רוצה לעשות בו חיפוש.” אביטל נדהמה, אבל בהיותה אזרחית שומרת חוק, רחוקה מעולם הפשע, שמעולם לא היה לה מגע עם המישטרה, החווירה, ומסרה בצייתנות את ארנקה לבדיקה. השוטר הציץ פה ושם, לא מצא מאומה, אמר לה שלום קנטרני והלך לדרכו.

כמה מחבריה של אביטל הסתבכו בזמנו בענייני סמים, חלקם עמד לדין והורשע, ואביטל ידעה שזה עניין רציני. היא חשבה שלשוטר יש סמכויות חיפוש במקרים כאלה. היא מיהרה לחזרה, וניסתה להוציא את העניין מראשה.

למחרת שוב חיכה השוטר ליד הפינה וניגש אליה. „בוקר טוב,” אמר לה, „אני מבקש לבדוק ולחפש בארנקך אחרי סמים.” הפעם התרתחה אביטל וצעקה על השוטר: „אתה יודע שאין לי שום דבר בארנק! אתה סתם מתנכל לי! אם לא תעזוב אותי מיד, אפנה לממונים עליך ואספר להם את כל הסיפור!” אביטל תלתה במהירות את ארנקה ברצועה על צווארה, והתנגדה לפתוח אותו לפני השוטר.

„את חושבת שאין לי סמכות לחפש בתיקך? בכל מקום יש לשוטר סמכות חיפוש בארנק, בכניסה לקולנוע, ולבתי־המישפט, בשדות־תעופה ובנמלים, ובכל מקום אחר. אם תתנגדי, יהיה לך רע מאוד, ואם לא תניחי לי לחפש בארנק, אני אחפש על גופך, כי ברור לי שאתמול לא מצאתי את הסמים כי הם בוודאי על גופך. אני מכיר אתכם, מסוממים שכמוכם!” מבלי להמתין לתשובה שלח השוטר את ידו לעבר הארנק, וניסה לערוך בו חיפוש. אביטל משכה ממנו בכוח את ארנקה וניסתה לברוח. אך השוטר היה זריז ממנה. הוא דחף את אביטל החיוורת לעבר חדר המדרגות הקרוב, והעביר את ידו על חולצתה. „אני בטוח שאת מחביאה את הסמים בחולצה. ככה עושות כולן,” אמר השוטר.

הרגשת הבושה וההשפלה השתלטה על אביטל. היא היתה המומה לרגע, ואחר־כך הנחיתה את ידה בתנופה גדולה וסטרה קשות על לחיו של השוטר, חטפה את ארנקה וברחה בריצה מהמקום.

תחת ללכת לחזרה בתיאטרון, רצה אביטל ישר למישרדו של ידידה, חיים עילם, שהוא עורך־דין. היא התפרצה למישרדו סמוקת־פנים, שערה פרוע ועיניה בורקות: „תגיד לי, חיים, כל שוטר מחורבן יכול לדחוף לי ידיים ולהגיד שהוא עושה חיפוש על גופי? אתה רוצה להגיד לי שזה החוק במדינה שלנו?”

חיים הרגיע אותה, מזג לה כוס־קפה ושמע בהקשבה רבה את סיפורה. הוא הוציא את ספר־החוקים, עיין פה ושב ואמר לה: „אל תדאגי, הכל יהיה בסדר. אני אפנה למפקד־המחוז ואתלונן על התנהגותו של השוטר. לא היתה לו כל סמכות לעשות חיפוש על גופך, כיוון שחיפוש על אישה יכולה לבצע אך ורק שוטרת. ובנסיבות המיקרה לא היתה לו אפילו סמכות להפש בארנקך. אני בטוח שאחרי שיקבלו את מיכתבנו יעמידו את השוטר לדין על מעשה מגונה בגופך, ולא תהיה כל תביעה נגדית של תקיפת שוטר.”

חיים המשיך והסביר: „החוק בעניין היפוש על גופו של אדם הוא מצומצם ביותר. המחוקק השתדל לשמור על חרותו הגופנית של האדם לבל תיפגע. כאשר שוטר עוצר אדם הרי הוא יכול גם לחפש בכליו ועל גופו, מכיוון שסמכות־החיפוש נלווית לסמכות המעצר. אבל גם במיקרה זה, כפי שאמרתי לך, אם הנעצרת היא אישה, יכולה רק שוטרת לערוך את החיפוש על גופה. אפילו בארנק התלוי על חזה של אשה ברצועה, ספק גדול אם יכול שוטר לחפש. נראה לי שגם בתיק כזה חייבת המחפשת להיות שוטרת. אבל בנקודה זו אין פסיקה ברורה.

„על כל פנים, החיפושים שעורכים בכניסה לבתי־קולנוע ומקומות ציבוריים מקורן בחוק מיוחד, חוק סמכויות חיפוש בשעת חירום (הוראת שעה) תשכ״ט — 1969, המתיר לאנשי־ביטחון ושוטרים לערוך חיפוש בגופו של אדם ללא מעצר, אם יש להם חשד שאותו אדם נושא איתו שלא כדין כלי־יריה או חומר־נפץ. השוטר לא חיפש אצלך חומר־נפץ. ולכן חוק זה אינו חל על המיקרה שלך.

„גם החיפוש על גופם של אנשים בכניסה לבתי־מישפט מוסדר בחוק מיוחד בסעיף 25א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), ומוגבל לחיפוש אחר חפצים מסוכנים.

„במיקרה של שעת־דחק, כאשר החיפוש אינו סובל דיחוי וביטחון־המדינה דורש פעולה מיידית, גם אז חייב האישור לחיפוש לצאת מפיו של קצין־מישטרה בכיר או המפכ״ל עצמו. עד כדי כך הגביל המחוקק את זכות־החיפוש ללא צו בית־מישפט.

ישנן עוד סמכויות בודדות, המתירות לשוטרים לערוך חיפוש על גופו של אדם אם הוא חשוד בנשיאת פגיון או סכין, או אם הוא נמצא קרוב למקום שבו נערך

(המשך בעמוד 66)

1 השוטר אמר לאביטל כי הוא חושד בה שהיא נושאת סמים, והוא רוצה לערוך חיפוש בארנקה. הוא הסתמך על חוקים המתירים חיפוש של חפצים מסוכנים, ככלי־יריה או סכין אצל הנכנסים לבתי־קולנוע ולבית־המישפט.

2 כאשר התנגדה אביטל לחיפוש, משך השוטר בכוח את ארנקה וניסה לחטט בו כאשר הוא עדיין תלוי על גופה. אין עדיין אסמכתא אם חיפוש כזה מותר שייעשה על־ידי שוטר־גבר, גם כאשר יש לו סמכות חיפוש.

3 אחרי שניסה השוטר לחטט בארנק ולא הצליח, דחף את אביטל לעבר חדר־המדרגות ואמר: „את בטח מחביאה את הסמים על גופך.” נסיון לחפש על גופה של אשה אסור לשוטר באיסור חמור לפי החוק.

(המשך מעמוד 65)

חיפוש כחוק, ולשוטר יש יסוד סביר לחשוד כי האיש מסתיר חפץ מהמחפשים."

„רגע," אמרה אביטל, „אתה מתכוון לאמר כי בעצם אין לשוטר סמכות לחפש כלל סמים מסוכנים ללא צו בית־מישפט וללא שיעצור את האדם?"

„בדיוק כך!" ענה חיים. „כיום יש חלל בחוק. ומאז פורסם בשנת 1971 נוסח חדש לפקודת המישטרה, אין לשוטר סמכות לחפש על גופו של אדם החשוד כי הוא מחזיק רכוש גנוב, או סמים מסוכנים בלי צו בית־מישפט או בלי מעצרו."

למחרת היום שיגר חיים את המיכתב למישטרה, ובשעה שבה נוהגת אביטל ללכת לעבודה חיכה לה חיים וניגש יחד איתה לשוטר המחכה בפינה. הוא הסביר לו את סמכויותיו, וסיפר לו כי הגיש נגדו תלונה על מעשה מגונה באביטל.

השוטר הועמד לדין והורשע, מכיוון שלא היה כל ספק כי הוא חרג מסמכותו בעת שנגע בגופה של אביטל לצורכי חיפוש.

ניתוח מישפטי

להבדיל מחיפוש במיבנה או במקום מסויים, שעליהם חלים חוקים אחרים, עוסקת כתבה זו בחיפוש על גופו של אדם בלבד.

חיפוש כזה יכול שייערך על פי צו־חיפוש, הניתן בידי בית־מישפט מוסמך, או על גופו של אדם שנעצר כדין.

סמכויות חיפוש אחרות על גופו של אדם הן מועטות, ונובעות בעיקר ממצוקת העיתים וסכנת הטרור והחבלה, ו־מיועדות לגילויים של חומרי־נפץ וכלי־נשק.

ב־1971 יצא נוסח חדש לפקודת המישטרה, אשר שינה באופן מהותי את סמכויות־החיפוש שהיו קיימות עד אז. לפי סעיף 37(2)(ד) לפקודה הישנה יכול היה שוטר לערוך חיפוש **ב נ ע כ ב**, אם היה לו יסוד סביר לחשוד כי הוא מחזיק רכוש גנוב או חפץ שהחזקתו בלתי־חוקית. על סמך סעיף זה קבע בית־המישפט העליון ב־1962, בע"פ 321/62 כהן נגד היועץ המישפטי כי כאשר מצא שוטר בכיסו של חשוד שני כדורים החשודים כחשיש, היה לו יסוד סביר להמשיך בחיפוש כזה, ולמרות שהחשוד לא היה עצור, היה החיפוש על גופו חוקי בנסיבות הללו.

כיום, אחרי שינוי החוק, שוב אין לשוטר סמכות לערוך חיפוש על גופו של אדם שלא נעצר, אפילו יש לו יסוד סביר לחשוד כי הוא נושא על גופו סמים או רכוש גנוב. כדי שתהיה לו זכות־חיפוש כזו, על השוטר להוציא צו־חיפוש מבית־המישפט, או לעצור את החשוד, ואז נלווית למעצר באופן אוטומטי סמכות חיפוש על גוף העציר.

באשר לסמכות חיפוש על גופה של אשה, קבע החוק בסעיף 46 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), כי רק אשה מוסמכת לערוך חיפוש על גופה של אשה. ב־1953 התעוררה שאלה מענ־יינת, האם סלים הנישאים על ראשה של אשה מצריכים גם הם כי החיפוש יעשה על־ידי אשה, או שמא יכול גם שוטר לערוך חיפוש בסלים כאלה. אולם מכיוון שבאותו מיקרה ברחו הנשים כשהסלים על ראשיהן, לא נקבעה הלכה בנושא.

גם לגבי אביטל לא ברור אם השוטר מוסמך היה לערוך חיפוש בארנק שנשאת ברצועה על חזה. הנטיה היא לראות גם בו חלק מגוף האשה, כל זמן שהוא צמוד אליו.

אילנה אלון

מדור להבהרת זכויותיו המישפטיות של האזרח. אין המדור מתיימר לתת ייעוץ מישפטי ספציפי, ובכל מיקרה יתכנו שינויים והבדלים בגלל שוני בעובדות. המדור מנתח את המצב המישפטי הקיים, לפי החוק והתקדימים.

תדריך

(1) חיפוש על גופה של אשה יכול להיעשות אך ורק על־ידי אשה.

(2) כרגיל יש צורך בצו בית־מישפט כדי לערוך חיפוש על גופו של אדם.

(3) סמכות המעצר של שוטר כוללת בחובה גם סמכות, חיפוש על גופו של אדם.

(4) בגלל סכנת חבלה וטרור, הוחקו כמה חוקים מיוחדים, המתירים חיפוש על גוף במקומות מסויימים, לשם מניעת הכנסת חומרי־חבלה וכלי־נשק.

(5) לפי החוק הקיים היום, אין לשוטר סמכות חיפוש על גופו של נעכב, אפילו יש לו חשד סביר כי זה נושא סמים או רכוש גנוב.

ורשבסקי - פרילך

חדר השינה של דניש (וכל מה שיש בו) יעלה לך 5,414 שקל

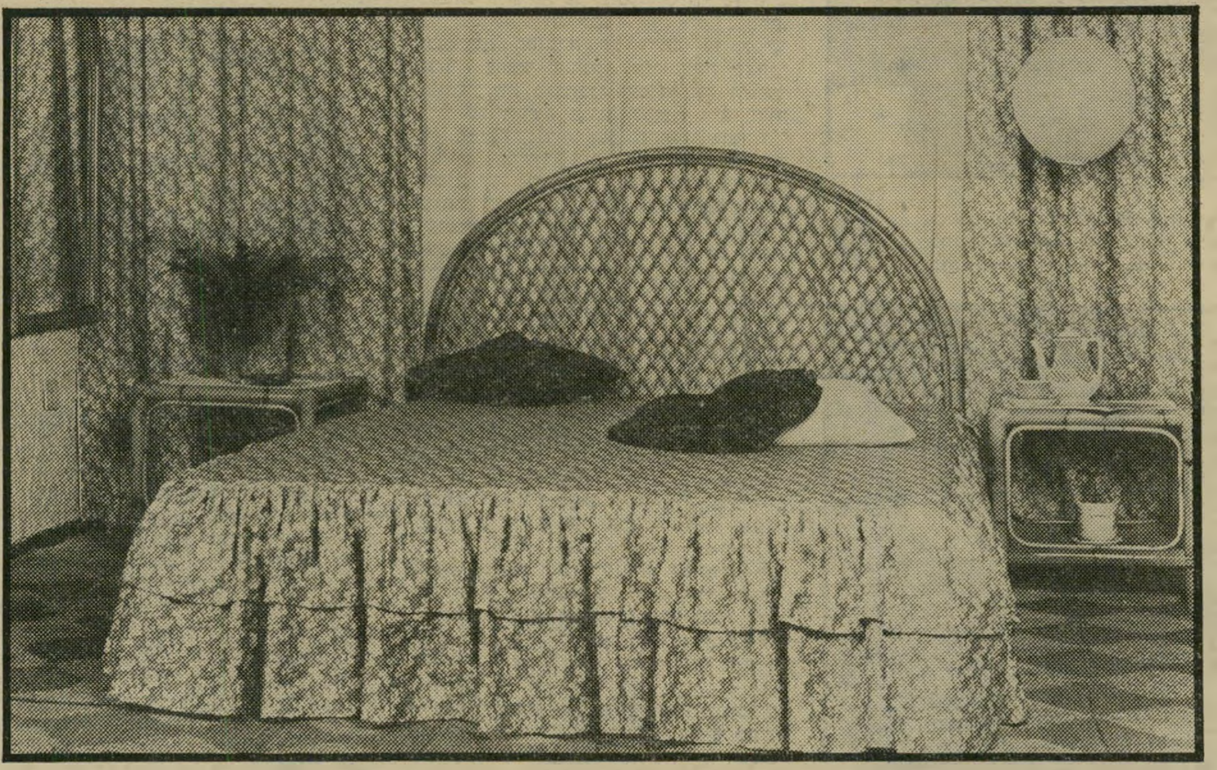

כשאנחנו חושבים על חדר שינה
אנחנו חושבים על מקום מזמין, שקט, חם, נוח ופונקציונלי – ולא בהכרח יקר.
בדניש תמצאו למעלה מ־12 אפשרויות שונות לריהוט חדר השינה שלכם, בסגנון אקזוטי או כפרי, פשוט או מהודר, ותמיד בקו נקי וקלאסי.
בין דניש ל־ Young Danish נמצאות כל האפשרויות וביניהן גם זו שלך.
להלן פרטים על חמישה חדרי שינה, בלעדיים לדניש, אותם בחרנו להציג החודש:

דגם קליאופטרה (בתמונה): ראש מיטה, מראה ושולחנות לילה עשויים במבוק, בסיס מיטה ומזרון מתוצרת Dansk sleep הבלעדית לדניש, כיסוי מיטה מפואר, מנורה ושטיח קש
5,414.– שקל.
(את כל הפריטים הנ"ל ניתן להשיג גם בחנויות דניש פלוס).

מודל 501: ריהוט לחדר שינה
עשוי עץ אורן מאסיבי כולל: מיטה זוגית, שולחנות לילה עם מגירות, שידה ושולחן טואלט. 4,745.– שקל.
(ארון קיר תואם ב־3 גדלים ומזרונים בתשלום נוסף).

חדר שינה דגם קפינרה: מיובא מאיטליה ועשוי עץ אגוז או לק ובגימור מושלם. כולל מיטה זוגית גדולה (165×195), או 2 מיטות בודדות, מזרוני Dansk sleep ארון כלי מיטה, 2 שולחנות לילה עם מנורות בתוכם ושידת מגירות 9,022– שקל.
ארון קיר קפינרה בגודל 2.43×2.00 (8 דלתות) 7,834.– שקל.

דגם פריס באלון בהיר הכולל: מיטה זוגית ומזרוני Dansk sleep המעולים, 2 שולחנות לילה עם 2 מגירות בכל אחד ושידה עם 8 מגירות. 5,419.– שקל.
ארון קיר תואם ב־2 גדלים אפשריים בתשלום נוסף.

דגם פינוקיו – לחדרי ילדים.
מיטה קומותיים מעץ אורן, מאסיבי ומזרונים בעיצוב מושך, 2 שולחנות כתיבה, ספריה, ארגז משחקים וארון בגדים
5,849.– שקל.

דגם קליאופטרה להשיג גם בדניש פלוס

DANISH PLUS

דניש

רמת־גן: דרך ז'בוטינסקי 104.
ירושלים: רח' הסורג, מול בנק ישראל.
תל־אביב: ככר המדינה, רח' ה' באייר 62.
חיפה: אחוזה, רח' חורב 53.
כפר שמריהו: מרכז מסחרי.
באר־שבע: רח' רמב"ם 37 (פנת הרצל).

המחירים בשקלים וכוללים מע"מ.

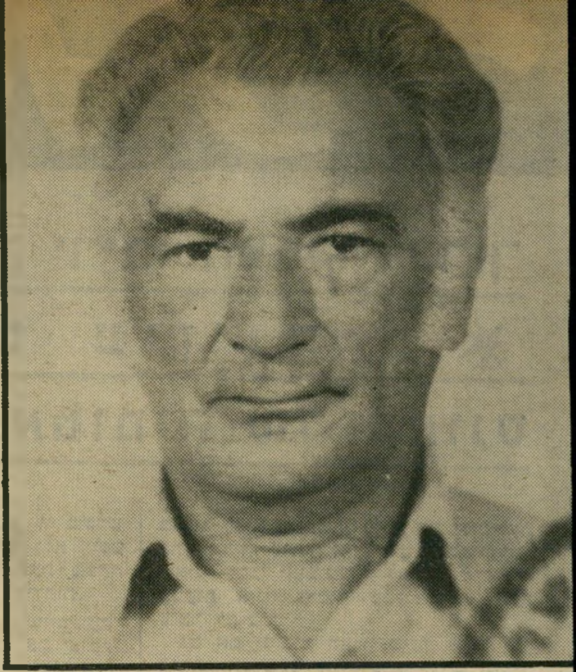

הם נפגשו בבית־הסוהר - האסיר היהודי, שהורשע ברמאות (ימין), עזר לסגן־האלוף האוסטרי, שהורשע בהברחת סמים - עכשיו הצליח האוסטרי להביא את ידידו אליו כדי לשקמו

שני חברים

השופט החליט לתת הזדמנות לאדם שבמשך עשרים וחמש השנים האחרונות בילה יותר זמן בכלא מאשר בחוץ

לא רק באגדות יש סוף טוב. לפעמים זה קורה גם במציאות. השופט החיפאי יצחק יעקובי־שווילי הרגיש בוודאי הרגשת סיפוק כשסיים את כתיבת פסק־הדין בעניינו של אוסוולד בלום.

בלום בן ה־62 נאשם בעבירות מירמה שונות. הוא לן והתארח בבתי־מלון אחדים בחיפה ולא שילם תמורת האירוח. הוא קנה בגדים בחנויות, ושילם בצ׳קים מזוייפים. גיליון ההרשעות הקודמות של הגבר הקשיש היה ארוך וגדוש עבירות דומות. מאז 1955 היה בלום יוצא ונכנס בבתי־כלא במדינה, כשכל עבירותיו מאותו הסוג — מירמה וזיופים.

בפסק־דינו, הכתוב בלשון ציורית, אמר השופט החיפאי: „מחמת עבירותיו ישב הנאשם בבית־האסורים שנים רבות. אך יצוא יצא הנאשם מבית־הסוהר לאחר ריצוי מאסר בן ארבע שנים, שב לסורו וחטא. על דרך זו גם התנהג לאחר צאתו מבית הבור, לאחר מאסר של שנתיים, והריהו ניצב לפני עכשיו.”

מושיע בתוככי הכלא

סניגורו של בלום, עורך־הדין הנמרץ יורם שפטל, החליט לסיים אחת ול־תמיד את דרך היסורים של לקוחו. היה

סניגור שפטל
חו״ל במקום כלא

ברור לכל, כי אדם שבמשך 25 השנים האחרונות בילה יותר זמן בכלא מאשר בחוץ, לא יוכל להשתקם בקלות, בעיקר כאשר הוא עירירי, וגילו מעל שישים.

בלום הוא אדם אינטליגנטי, חביב ונעים־הליכות. את חינוכו והשכלתו קיבל באנגליה, איטליה ואוסטריה. הוא דובר שפות רבות ובעל ידע כללי נרחב. כאשר עלה לישראל, אחרי תלאות מילחמת־העולם ה־שניה, נשא לאשה צעירה ילידת שוודיה, ולזוג ארבעה ילדים. אולם לפני שנים רבות עזבה אשתו את הארץ, ומאז התדרדר בלום ללא תקנה.

כאשר יצא מהכלא היה זקוק לבית ואוכל. מאחר שלא היה לו כסף, נאלץ לחזור לעולם הפשע, אותו הכיר טוב כל כך, ולהשיג את מצרכי־החיים במירמה. חזותו הנאה, הליכותיו הנעימות ודיבורו המשכנע עזרו לו להשיג בקלות את אשר ביקש. איש מבעלי החנויות, שבהן קנה בצ׳קים מזוייפים, ומנהלי בתי־המלון, ש־בהם התארח, לא חשד לרגע בגבר כסוף הצדעיים, שהציג עצמו כמהנדס ואזרח חוץ ואשר דיבר שפות רבות ללא מיבטא זר.

נראה היה כי מעגל הקסמים הזה, ש־הקיף את בלום, לא נתן לו אפשרות להחלץ מתוכו. עד שבאופן בלתי צפוי, ממש כמו בסיפורי־אגדות, מצא את מושיעו בתוככי הכלא.

חזותו האינטליגנטית של בלום, שעזרה לו להשיג מחוץ לבית־הסוהר את כל מבוקשו, היתה בעוכריו בתוך בית־הסוהר. העבריינים הצעירים ניסו להתעלל ב„סבא” בעל המבטא הזר, שלא הבין בענייני פריצות, גניבות ועבירות בסיסיות אחרות. אולם השנים הרבות שבילה בכלא לימ־דוהו כיצד להתנהג, מפני מי להישמר ואיך לזכות בכבוד והערכה גם מצד בני הנוער. ולכן, כאשר נפגש בעת מעצרו האחרון, בבית־המעצר ברמלה, בוולטר וידל, היה לו זה לעזר רב.

100 קילו אופיום

וידל היה סגן־אלוף בצבא האוסטרי, והוצב בישראל בתחילת שנות ה־60 מטעם כוח החירום של האו״ם. ב־1963 הכיר באקראי את בלום, שהיה כמעט בן גילו ודיבר היטב בשפתו. היה זה בבית־קפה בתל־אביב. מאז לא התראו השניים, עד שנפגשו, להפתעתם, בבית־המעצר. קצין האו״ם נאשם בכך שהבריח מסוריה לישראל כמאה קילוגרם אופיום.

היה זה מעצרו הראשון של קצין האו״ם. הוא לא מצא את מקומו בבית־המעצר, לא ידע כיצד להתנהג שם ושקע בדיכאון עמוק. הפגישה עם ידידו משכבר הימים, בלום, הפיחה בו תיקווה. בלום מצידו עזר לידידו ככל האפשר. הוא לימד אותו את הליכות הכלא, עזר לו אצל מנהיגי המקום ותירגם עבורו את כל הפקודות והשאלות שלא הבין. הקצין היה עצור עד תום מיש־פטו, וכאשר זה הסתיים, בחודש אוגוסט השנה, הוא נידון לשנתיים וחצי מאסר. אולם בעזרת מדינתו הוצא נגדו צו־גירוש מהארץ, 20 יום בילבד אחרי גזר־דינו.

וידל עזב את הארץ עם אשתו וחזר לאוסטריה. אולם הוא לא שכח את ידידו שעזר לו בשעותיו הקשות בכלא, ואשר סיפור חייו נגע לליבו. לפני שעזב את הארץ הבטיח כי יעזור לבלום להשיג אשרת־כניסה לאוסטריה, ימצא לו עבודה מתאימה בארץ זו ויתן לו את הצ׳נס האחרון להתחיל דף חדש בחיים.

כקצין בעל כבוד וכאדם הממלא הבט־חות, השאיר 1000 דולר בידיו של שפטל, וכן מסר לעורך־הדין תצהיר בו הבטיח, כי יעזור לבלום ככל יכולתו להשתקם באוסטריה. שני הדברים הללו הוצגו בפניו של השופט, ובבואו לגזור את הדין ל־עבריין הוותיק וחסר־התקנה, נתן לו ה־שופט את ההזדמנות האחרונה.

„אומר מייד שלוא באו הדברים הללו מפי הנאשם עצמו לא הייתי נכון לראות בהם דברים של ממש, והייתי חושש שמא פורש הנאשם רשת של מירמה גם לרגלי. ואולם דברי הסניגור לפני נאמרו כדברים שהוא עצמו פעל ויודע אישית, ואני מניח שיכולנו לבטוח באמיתותם...

„גלוי וידוע לפני, שאין כל ביטחון כי ניסוי זה יצליח, וכי הנאשם יצליח לשקם עצמו בחוץ לארץ... למרות זאת, כאשר האלטרנטיבה היחידה האחרת היא שהוא יבלה עוד ימים רבים בבית הכלא, ולכש־ישתחרר יחזור קרוב לוודאי לסורו, ושוב יתייצב בפני בית־המישפט ככלי מלא בושה וכלימה, ויתן את הדין על מעשי מירמה חדשים — חושבני כי נכון הוא שלא אתייאש מן הניסוי.”

בית־המישפט גזר על בלום מאסר ב־פועל מיום מעצרו ועד ה־15 באוקטובר, ועוד שנה מאסר־על־תנאי. השבוע דאג עורך־הדין שפטל לצייד את לקוחו ב־כרטיס טיסה לאוסטריה, ובבירכת נסיעה טובה, ולבל יתראו שוב, כעורך־דין ולקוח.

אילנה אלון

I am willing to have Mr. Bloom with me at my house in Salzburg, and am confident, knowing his potential and my connections, that I will also be able to help him find a job.

In order to assure His Honour of my serious intent, I would like to mention that the money required for the airplane ticket has already been given by me to Mr. Bloom's lawyers, although I have no financial obligations towards Mr. Bloom.

הצהרתו של סגן־אלוף וידל לבית־המישפט בחיפה
Happy End

משולש הניסוחים של הסוחר יריב, המבקר ברוך והאמן יגאל תומרקין ✱ קסם עין־גדי ✱

אגדה מזרחית בלבוש אמריקאי ✱ האנאטומיה של האונס

מי מריבה

בקלפים פתוחים

סוחר־האמנות התל־אביבי מר **ישעיהו יריב,** העתיק את הגלריה שבבעלותו, גלריה גורדון, מרחוב גורדון לרחוב בן־יהודה, תל־אביב. המעבר מכתובת לכתובת שימש עילה למר יריב לפרסם על כתלי גלרייתו החדשה מעין „אני מאמין" מס־חרי, שבו כינה את האמן **יגאל תומרקין** „אמן בינוני המפרה אמנים אחרים". בי־טוי שאינו מייצג הבנה אמנותית מרובה ו„אתיקה" של סוחרי־אמנות, אם יש כזאת בנמצא.

סוחר־האמנות יריב הכריז למעשה על מסע־צלב־פרטי כנגד האמן יגאל תומרקין ואמנותו, בנצלו הזדמנות לפיתחון־פה ב־קריאת ביניים — שבועון מעריב לאנשים צעירים. שם הוא גינה את האמן, שעבו־דותיו איכלסו, קידמו ופירנסו בעבר את הגלריה שלו (ראה: פיתחון פה).

ברשימה ביקורתית, אותה פירסם מבקר־האמנות של ידיעות אחרונות, **אדם ברוך,** תחת הכותרת גלריה גורדון — במסחר כמו במסחר (3 אוקטובר), הציג את מר יריב „המקרין סולידיות כמעט מקצוע־נית..." כמי שנעזר בצעדיו הראשונים במסחר־האמנות בארץ „בעצתה של גב' אתל ברוידא"; כסוחר ממולח, שידע לב־חור את האמנים בהם השקיע מכספו, ושרכש במחירים מוזלים ובכמויות את עבודותיהם. ובניסוחו של המבקר ברוך: „מר יריב הראה לקבוצה גדולה של אמנים צעירים, בשנים 73—1966, מאיפה הדג משתין כסף... הוא קנה מחלקם תערוכות שלמות, בנה להם שוק, חוג של אספנים. ואילו הם העניקו לו אפשרות לייסד גלריה ערכית..."

בביקורתו על 15 שנות מסחרו של יריב באמנות הישראלית, מגדירו אדם ברוך כך: „כשהיא תוקפני עד כדי חביבות מתוקה, מציג מר יריב את האמת שלו על הקשר־יחס הגלריה־האמנים ומצהיר, ש־האינטרס המוביל היה זה של הגלריה, ופחות של ,טובת האמנים'. לא מיותר אולי לומר שכותב שורות אלה, העוקב אחר הגלריה־תופעה מראשית צמיחתה, אינו מופתע מכך, ואינו מתרשם מהחשיפה העצמית בנקודה זו..." ובהקשר לשינויי תדמיתו המסחרית־אמנותית באחרונה, מנסח זאת ברוך בלשונו: „המעבר היה הצהרה תרבותית. מר יריב השתחרר מ־תפישה מסויימת באשר לשליחות האישית ולשליחות הגלריה — כשהוא מודע היטב, ככל הנראה, לאספקט של פעילותו זו, כש־הוא שומר על כללי מכס משלו. בעשור שבין 1976—1966 התפתח מר יריב מחסיד של תומרקין לחסיד של מר יריב..."

מיתקפה מאסיבית של סוחר־האמנות

אמן יגאל תומרקין
פורנוגרפיה? בבקשה

יריב נגד האמן תומרקין, אשר זכתה לביקורת ממצה ועניינית מטעמו של ה־מבקר ברוך, הביאה לתגובתו של תומר־קין שנמר של נייר מפרסמה כאן:

נופל החג ואני עובר ליד גלריה גורדון החדשה ואומר: לקראת השנה החדשה אולי נכנס ונציץ בתערוכה החדשה. נכנס ואומר לעצמי: מה שאפשר לעשות עם־כסף, לא רק אשה יפה ומכונית־מפוארת — גם גלריה יפה כמו גלריה גולדמן בחיפה. גם הקירות לא מביישים. ואתה אומר לעצמך: עם כסף ועשר שנים אפילו שיה יריב יכול להעמיד אוסף לא רע. עודני עובר כמכמי על הקירות ואני רואה חיבור משל בעל־הגלריה, בסיגנון לא־אמין של חצאי־אמיתות. נאמר שם כי: שיה יריב גילה את רפי לביא, את אורי ליפשיץ, את יוסף זריצקי, שרק בגיל 60 מכר תמונה ראשונה, את קו־פפרמן ואת אביבה אורי. אותי (יגאל תומרקין) לא גילה, אך גילה כעבור זמן שאני אמן בינוני ורק מפרה (?) אחרים כמו זבל. מילים כדורבנות הדורשות תשו־בה. עד כמה שמוחי־הרופס זוכר, מעולם לא היה לי ויכוח אמנותי עם מר יריב. אלא שעל־מנת להשיגני ולשאת־חן בעיני הוא חיזר אחרי כלהם, והציע לי מיגרש בקרית ריבלין תמורת אמנות, ולא היסס לתקוע את אחותו במיטתי ואת מפתח דירתו בידי. הוא הזמינני לארוחות.

חילוקי־הדעות בינינו היו אישיים ועס־קיים. אני חפצתי שהוא יממן את יציקת־פסלי (היו אלה ימי המיתון שלפני מיל־חמת ששת־הימים, ומיד לאחר מכן התנהל בינינו רומן שארך קרוב לחמש שנים). אבל הוא טען שמזה לא עושים כסף, וביקש שאצייר עבורו פורנוגרפיה, כי מזה נעשה כסף רב. אמרתי לו: „פור־נוגרפיה? בבקשה, אבל את זה אתה קונה ממני ומיד, כך שאוכל לממן את יציקותי." מר יריב הסכים. הוא מימן באופן זה את יציקותי *, אבל לא הצליח למכור את הסטוק הפורנוגרפי שנפל בין שני כסאות: לא היה מספיק נאטורא־ליסטי, והיה יותר מדי היתולי. במלים אחרות: ההדפסים היו פחות אמנותיים; היו אלה רישומי־עט מודפסים באופסט

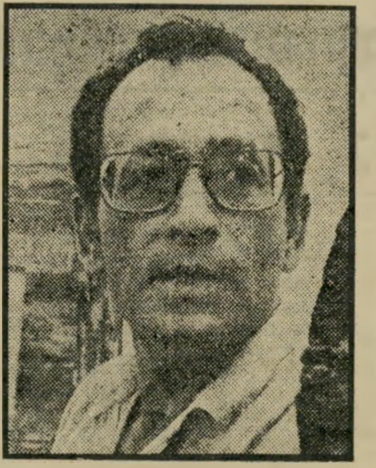

גלריאי ישעיהו יריב
מאיפה הדג משתין כסף?

על נייר גרוע, חתומים וממוספרים, ובמה־דורה גדולה. הסטוק של ההדפסים, המונח כאבן שאין לה הופכין, הוציא את יריב הסוחר מכליו.

ואז החלה שינאה מפעפעת, וכפרט כש־הוספתי ואמרתי לו את דעתי על יחסו לאורי ליפשיץ, שבאותם ימים עזב את הקיבוץ ומר יריב התעמר בו קשות. ל־ליפשיץ לא היתה פרוטה לפורטה, ואת תמונותיו היפות והנהדרות ביותר העביר אורי ליפשיץ למר יריב כפרוטות שחו־קות, שהיו מלוות בהשפלות בלתי פוס־קות. עוד מאותם מעשים צופיים ומעוררי־אמון של מר יריב, אני זוכר המישה רא־שים שמנשה קדישמן סחב מהגרי מור, ומר יריב קנה אותם ממנו בזול, ורצה לצקת אותם בזהב, דבר שלא הלך מה־בחינה הטכנית.

ישעיהו יריב אינו סולח לי עד היום את העובדה, שלא כופפתי את ראשי בפני חשבון הבנק שלו, ועל שסירבתי לשיר במקהלתו המפורסמת (למרות שהייתי ה־סולן שלה במשך תקופה קצרה). לכן הוא מוכן עד עצם היום הזה למכור יצירה משלי במחירי־הפסד, וזאת על־מנת להר־אות לכולם כמה שאיני שווה. אני מוכן בעצם לקבל ממנו כל ציון אישי, אבל באשר לציון באמנות, מוטב שנשאיר זאת להיסטוריה. כאשר אתה סתום בכסף, הרי שאינך הופך אוטומטית לאריסטוקרט, ו־במעות אינך מוסיף שכל וטעם. אתה צובר רק כוח.

גם אם תהפוך הארץ כולה להיות ל־נחלתו הפרטית, הרי שמר יריב ימשיך לנקום בסביבתו את חוסר כישרונו, את התיסכול על כך שבנעוריו הלך לפירנצה ולא חזר משם כפסל — וחבל!*

עד כאן תומרקין.

הערה: תגובתו של מר **ישעיהו יריב,** כמו תגובותיהם של סוחרי־אמנות אחרים, אמנים, קניינים־של־אמנות ועוד, עשויים לפתוח ויכוח ציבורי רחב בנושא הגבול שבין סחר־באמנות לבין הבנה באמנות וקביעת נורמות אמנותיות. נמר של נייר ישמח לפרסם כמה מתגובות אלה.

* כוונתו של תומרקין לסדרות של פסלים, שהביאו לו תהילה רבה והוצגו בתערוכות יחיד במוסיאון ישראל ובמוסי־און תל־אביב.

* ברשימתו האלגנטית מנסח המבקר אדם ברוך, נקודה זו כך: „ב־1966, רבותי, כמעט ולא היה כאן אלא מידבר בכל ה־נוגע לגלריות ולמיסחר באמנות. מר יריב, מי שהיה אז גבר צעיר, שעסק בניסיונות בתחום היצירה האמנותית, פתח את גור־דון."

שירה

טריסטראמית

התפרצות הוולקנו ששמו שירת־אמת, הוא עסק משולל חוקים, כמעט כהתפרצות של לבה לוהטת ממעמקי האדמה, באותם מקומות בהם קרום האדמה פחות עבה. התפרצות בלתי צפויה, רגישה ומעודנת, היא קובץ־שירים צנום, שפירסם בחודש שעבר המשורר המאודיותיק **זרובבל גלעד** — גחלי רתמים.**

משורר זרובבל גלעד
ירדתי אל גנך

עדנה שירית מפתיעה זו של זרובבל גלעד מהממת. עיקרו של קובץ זה מצוי במחזור שירים ארוך, בן 18 שירים, ה־נושא את הכותרת מסע לעין גדי, מחזור שהוא בבחינת מסע־שירי אל נוף אחד ומסויים, בוזמנית, במשך כל ההיסטוריה שלו, נוף עין־גדי. אחד משירי הפתיחה,

** זרובבל גלעד — **גחלי רתמים,** שי־רים; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 47 עמו־דים (כריכה רכה).

פיתחון פה

„כמו זבל המפרה את השדות"

בין שאר הדברים שפירסם מר **ישעיהו יריב** לרגל העתקת הגלריה שבבעלותו מרחוב גורדון לרחוב בן־יהודה בתל־אביב, בקריאת ביניים — שבועון מעריב לאנשים צעירים (13.10), הוא הביע את דעתו על האמן **יגאל תומרקין** (ראה: מי מריבה) בזה הנוסח:

תומרקין, כאן לבטח אני לא אובייקטיבי. לאחר תקופה קצרה של התפעלות למדתי להכיר את הבן־אדם ונהיה לי רע. בדרך כלל הצלחתי לשמור על הפרדה בין האיש לבין האמנות שלו (אם כי, בסופו של דבר, אני שואל את עצמי האם הפרדה כזאת היא לגיטימית), מה שמראה שבכל זאת אני די אובייקטיבי. עם תומרקין לא הצלחתי. יש לו, לדעתי, חשיבות גדולה כאירוע חברתי אמנותי מפרה. כמו זבל שמפרה את השדות. חשיבותו האמנותית גרידא היא דבר המוטל בספק (גדול). האימפקט של השוק הוא חזק מדי, וההולך ומתקצר עם הזמן. מהירות התגובה שלו גדולה מדי, והוא לא יודע לעכל דברים. ג'ורנליסטיקה פר־אכסלאנס אצל אמן בינוני הולכת ומתקצרת משך הזמן עד שאתה רואה את המובן מאליו. ולבסוף מגיע הרגע שבו ניתן להשיג את המובן מאליו גם בלי לראות את הדברים.

שיש לו מוטו הלקוח מתוך מסע בארץ־ישראל של **ה. ב. טריסטראם**, מספר כי „מראש ההר נגלה לעינינו מראה גדול" ומתמשך אל תוך חירוז בנוסח: „האוכף החם היה תלוי מעל האגן / מטליות־מטליות / ובמים מסתמנים ברור איים נמוכים / שחופיהם מתנוצצים כגבישים / ואין נפש חיה, / רק מעל קו הרכס השבור / עין רואה תבחין בעופות אדירים..." חיסכון מילולי של מילות שיר, אותו מוליך המשורר אחר כך אל שיר אחר, במערה, הנפתח ב„על פני צורי היעלים / הכני השמש בחניתותיו / והנה שם מערה / ואמלט אליה כדויד / מפני רודפיו..."

בשיר קצר, ימינך, מתוארת תמונת־מצב: „העוזר ננער בחושך / סימרר ענפיו על ראשי / משק כנפיים בחושך / לחשים מרחשים על ראשי / לא אירא רע בחושך / ימינך תחת ראשי." ראוי להעיר, כי השורה „לא אירא רע בחושך" היא נפלאה בפשטותה ובהתנגנותה.

הניסיון של התמקדות שירית מעולה בנוף מוגדר אינו מקובל בשירה העברית, ומאז בגינה הציבורית של **יהודה עמיחי** מעט המשוררים שניסו זאת נכשלו. זרובבל גלעד הצליח במסע הנוף והשירה שלו לעין־גדי, ובמעברים הפשוטים־נושאיים משיר לשיר, כמו: „ירדתי אל גנך לערוגות הבושם / ואריתי מור עם בשמו..." וכמו: „איש בודד בנחל אכזב / מהלך על עקרבים / פתאום כחץ מלמעלה / נופל צל. / האיש נבהל: / לפני ימים רבים / בואדי סיאל על תומר / ראה שני עורבים / ומכשם בוער..." מסע של סמלים, לשון ונופים, המגיע לשיר שכותרתו היא טריסטראמית — שוב מוטו משל **ה.ב. טריסטראם** המנסח את אותה טריסטראמית: „קולה חזק ועשיר — דומני שזה הצפצוף החזק ביותר אשר שמעתי מעודי."

חומר־שירי יוצא־דופן הוא השיר שגלעד מכנהו אגרת סמעון הנסי על ישראל לאנשי עינגדי, הנפתח בדברי איגרת שנמצאה במערה בנחל חבר, שסופה לא ניתן לקריאה משום הפאפירוס המתפורר: „משמעון בר כוסבא לאנשי עינגדי / למסבלה וליהונתן בר בעין שלום. בטוב / אתן יושבים אוכלין ושותין מנכסי בית / ישראל ולא דואגין לאחיכן לכל דבר / ואנחנו מול הגויים פנים אל פנים / משיבים מלחמה / ולחמנו אזל ומימנו במשורה / ואחינו שותתים דם / ואני חוזר ומתרה בכם: / אל תשכחו שכל ישראל ערבין זה בזה / ולא כל שכן כשחרב חדה / מונחת על הצוואר / אל תניחו לרשעים להיות אדונים / עלינו / קומו כאיש אחד לכלות הרשעה / מן הארץ / ולא יהיה לבכם נוטה רק אחרי / הממון שבא מן התמר והחטים..." שיר שמתמשך כמו שיר־מחאה, המתחיל ב**שמעון בר־כוכבא (כוסבא)** וכלה ב„מדור המיוחסים" של כלא־מעשיהו. בשיר אחר, שיר־הכותרת לספרון גחלי רתמים, כותב גלעד — ספק כותב, ספק שואל — על „הבחורים הטובים ההם שהלכו במלחמה, / האמינו במה שהם אומרים ועושים: / אולי באמת אותם גחלי רתמים / עודם בוערים?" חזונו השירי של גלעד במחזור שירי עין־גדי מסתיים ב„אני עוצם את עיני ורואה / לפני דייגים מעין־גדי / פורשים חרמים / ודגתם כדגת הים הגדול / רבה מאוד, / כמו שנבא יחזקאל."

גחלי רתמים הוא ספר של שירה נקיה מסייג, פשוטה, לא יומרנית, שבתמציתה היא משיגה את אותה התפעמות, שבעבורה כותבים משוררי־אמת את שירתם.

תרגום

פגישה בגורל

„סיפר המוות: היה סוחר בבגדאד והוא שלח את משרתו לשוק לקנות מזון. כעבור שעה קלה חזר משרתו והוא חיוור ורועד. ,בי אדוני', אמר, ,זה עתה, בכיכר השוק, הדפתני אשה בהמון וכפנותי ראיתי שהיה זה המוות, והוא אשר הדפני. ניבט היה בי, מחווה בזרועו דרך איום: אנא, אדוני, השאילני נא סוסך וארכב הרחק מכאן ואמלט ממר גורלי, אל סאמארה אשים פני ושם לא ימצאני המוות.'

הסוחר השאיל לו את סוסו, והמשרת עלה ורכב, נעץ דרבנותיו בצלעות הסוס ודהר מהר ככל שיכול. האדון ירד אל כיכר־השוק, ואני עומד בהמון, בא אלי ואמר: ,מדוע החווית בזרועך כלפי משרתי דרך איום בראותך אותו הבוקר?' ,לא החוויתי בזרועי דרך איום,' אמרתי, ,ידי ניתרה מאליה, כשל ההפתעה. נדהם הייתי לראותו בבגדאד, שהרי פגישה לי עמו הלילה בסאמארה.'" זה מוטו סיפרו הראשון של הסופר האמריקאי ג'והן או'הרה,

סופר ג'ון או'הרה
ראש ג'ינג'י קטן התחפר בבטנה

שעיקר פירסומו בא לו בשנות ה־30, בספר זה — פגישה בסאמארה.*

סיפרו של או'הרה, בדומה לסופרים אמריקאים אחרים בני דורו, הוא בבחינת סיפור פשוט של עולם, לעיתים קסום בפרובינציאליות שלו, עולם המייצג את אמריקה בשיא שיממונה. פגישה בסאמארה הוא ספר של פראות חושים ופחדים; פראות המוליכה את גיבור העלילה ג'וליאן אינגליש להתיז משקה בפרצופו של הארי ריילי, ואחר לשבת בקאדילאק שלו עם כוסית ויסקי וחפיסת סיגריות ולהמתין למוות. וזאת תוך בחינת אותם שלושה ימים גורליים שהוליכוהו למצבו זה, ולהתאבדותו, המודרכת מאותו משל מזרחי שהביא המחבר בראש הספר.

ניסוחיו של או'הרה, שהאגדה הספרותית טוענת כי חיבר את ספריו ואת סיפוריו בהינף אחד של עט, הינם חסכוניים. בכוחם לעורר קינאה אצל סופרים רבים, כמו הפתיח לפרק החמישי: „כשקרוליין ווקר התאהבה בג'וליאן אינגליש, כבר עייפה ממנו מעט. זה היה בקיץ 1926, אחת השנים הפחות חשובות בהיסטוריה של ארצות־הברית, והשנה שבה היתה קרוליין ווקר משוכנעת שחייה הגיעו לשיאם בחוסר־התועלת שבהם..." באותה שנה, מעט קודם לכן, עברה קרוליין הנ"ל חוויה בלתי־נעימה: „לפני שיכלה לראות מי זה — רק ראתה שזה ילד — הקיפו שתי זרועות את רגליה ושתי ידיים החליקו מתחת לחצאיתה וראש ג'ינג'י קטן התחפר בבטנה. היא סטרה לו וניסתה לדחוף אותו מעליה..." אירוע שהחל להכתיב את חייה.

בעלילה ננעלת דמות על דמות ונפרדת, עד למעשהו האחרון של ג'וליאן אינגליש: „בעשר וחמישים, על פי השעון במושב האחורי, ניסה להתרומם. לא היה לו די כוח להרים את עצמו ובאחת עשרה ועשרה כבר לא היה איש מסוגל לעזור לו, שום איש בעולם." המחבר סותם, מסבך ולא מפרש, אלא מתאר: „סיפורנו אינו מסתיים לעולם. אתה מוציא את הניצרה מרימון־היד ותוך כמה דקות מתפוצץ הרימון ואנשים נהרגים ונפצעים. ואז יש גופות שצריך לקבור, פצועים שצריך לטפל בהם. יש אלמנות ויתומים והורים שכולים. יש פיצויים ויש פאציפיזם אצל כמה אנשים, ושינאה תהומית אצל אחרים..."

פגישה בסאמארה הוא ספר של אמריקה, של ציניות ומאבק להשגת החלום האמריקאי; ספר שמעלותיו מכסות על מחדליו, ספר שבכוח פשטונו לעורר את קינאתה של הספרות העברית, שאינה מצליחה למצוא סופרים שיחברו ספרים פשוטים שכאלה — ואמינים. תירגומה המאוד־אמין של **רונית לנטין** מעמיד אותה בשורה הראשונה של המתרגמים מאנגלית.

* ג'והן או'הרה — פגישה בסאמארה; עברית: רונית לנטין; הוצאת זב"מ, 180 עמודים (כריכה קשה).

תיעוד

האונס

ספר שראה אור בימים אלה בעברית, עשוי לחזק נשים רבות ולהעניק להן יכולת התמודדות עם אחד מפגעי המין האנושי החמורים ביותר — מיפגע האונס. אותו מעשה שבמהלכו כופה גבר את תשוקותיו המיניות בגופה של אשה הממאנת לו. הספר בניגוד לרצוננו — גברים ונשים ואונס, מאת **סוזן בראונמילר***, ראה אור במהלך העשור האחרון בחצי תריסר מהדורות פופולאריות בארצות־הברית ובארצות אחרות.

המחקר של בראונמילר מלמד, כי מעשה האונס הינו בעל אופי חברתי ופוליטי, ולא רק אקט של בעילה בניגוד לרצון האשה (בעיקר כאשר מדובר בגדולה שבתועבות, הלא הוא האונס־הקולקטיבי). בראונמילר פותחת את סיפרה בבחינת הפסיכולוגיה של ההמון ביחס לאונס. אין־אונותו של החוק, חלקן של המילחמות בהעלאת מיפלס מעשי האונס. ממילחמות, מהפכות ופרעות, קצרה הדרך אל הפרק אלימות המונית נגד

חוקרת סוזן בראונמילר
בעטתי בביצים של המנוול

כושים: הקו־קלוקס־קלן, ובשכנות לו אלימות המונית נגד לבנים: קונגו.

כמה מחרידים הם הפרקים המופיעים תחת הכותרת דיוקן האנס — כפי שנרשם ביומני המישטרה ובהם תת־פרקים: צמדים קבוצות וכנופיות; מעשי זוועה חסרי סיבה, מעשי תועבה ראוותניים; אונס־רצח.

הפרופ' **מנחם אמיר**, ראש המכון לקרימינולוגיה בפקולטה למישפטים, ירושלים, מקדים מבוא לסיפרה של בראונמילר, ובגוף הספר מצוטט מחקר שלו, אותו עשה הישראלי בפילדלפיה בשנים 1958—1960. המחקר נחשב לאחד ממחקרי היסוד בנושא האונס בארצות־הברית. אמיר בחר את מה שהמחברת מכנה „הגורם של התנהגות־מזרזת של קורבן האונס..." ועליו הוסיפה המחברת הערה: „אמיר האמין שהגורם של התנהגות מזרזת מצד הקורבן היה קיים בשיעור מדהים של 19 אחוז מכלל מקרי האונס שבחן. מסקנתו של אמיר בנוגע לנשים המעורבות במקרים אלה היתה כי השתלשלות נסיבתית של אירועים אינה יכולה אולי להעמיד את הקורבן כאחראית באופן בלעדי למה שהופך להיות מקרה־ביש; אבל בכל מקרה היא שותפה־מסייעת, והעובדה שהפכה לקורבן, אם כן, אינה באמת ובתמים התרחשות מקרית לגמרי." המחברת טוענת כי אמיר מפגין נדיבות־לב והבנה מיותרת לאנסים.

הפרק האחרון הוא נשים משיבות מילחמה שערה: „מאז ימי בראשית, כאשר הגברים משבט אחד אנסו בחופשיות נשים בנות שבט אחר, כדי להבטיח לעצמם נשים חדשות, כרכה השקפת עולמם את חוקי הנישואין בחוקי האונס, ואפילו היום קשה מאוד להפריד ביניהם. שאיפתו ההיסטורית של הגבר לשמור לעצמו גישה בלעדית מוחלטת אל הוואגינה של האשה, כפי שנקבע בחוקי הנישואין הקדומים ביותר שלו, נבעה מן הצורך שלו להיות המכשיר הגופני היחיד השולט בעיבור, בצאצאים ובזכויות הירושה. במציאות הזכרית שלו, כפי שהוא הבין אותה, לכידת נשים בנות שבטים אחרים ואינוסן היה מעשה חוקי לחלוטין; שכן איזו דרך יכלה להיות טובה יותר להגדלת השבט שלו? אבל לגמול לו בעלבון דומה, הוא חש, הריהו מעשה בלתי חוקי..."

בראונמילר מבהירה את הקשר שבין בעלות לאינוס כך: „כיוון שנישואין על פי החוק נעשו תקפים בדרך אחת, ואחת בלבד — באמצעות ביתוק הבתולים בלוויית כמה סממנים טכסיים — הפעולה שלגביה התגבש בדעתו של הגבר המושג ,אונס פלילי' היתה השחתת הבתולין מחוץ למיסגרת של חוזה הנישואין, חוזה שהוא עצמו יזם וקבע. מאוחר יותר, כאשר הגיע למסקנה שהגדרתו מוגבלת מדי לצרכי התקופה, הוא הרחיב את תפיסתה הפלילית באופן שתכלול גם את השחתת צניעותה של אשתו, ובדרך זו הרחיב את אחריות החוק והחילו על נשים שאינן בתולות. למרות שמקורות אלה של החוק שקעו זה כבר בנבכי ההיסטוריה שנשתכחה, שעה שהחוקים הנוגעים לאונס הוסיפו להתפתח, לא התנערו הגברים ולא השתחררו לרגע מן התפיסה המקורית, שלפיה... העבירה היא כראש־וכראשונה פגיעה בזכויות הבעלות של הזכר; תפיסה המבוססת על הדרישות שעיגן הזכר בהסכם הנישואין בתור חלקה של הנקבה בעיסקה: בתולים, צניעות והסכמה לגישה פרטית ובילבדית..."

הספר פורש את כל היריעה של הנושא, שאין לצרפו לרשימת הישגי המין האנושי, והוא מתמודד עם מיכלול הבעיות האידיאולוגיות הכרוכות במעשה זה, ומלמד על אמצעי התגוננות בפני גברים אנסים. זהו ספר שימושי לנשים. הן תוכלנה ללמוד ממנו כיצד להגן על עצמן. אך זהו גם ספר לגברים. הם יוכלו לעקוב אחרי השינויים בסולם הערכים שבין המינים, שהתרחשו במחצית השניה של המאה.

בראונמילר מסיימת את סיפרה בקביעה, כי „אפשר לחסל כליל את נגע האונס, ולא רק לבלום אותו או להינצל מפגיעה במישור האישי. אך הגישה חייבת להתבסס על תיכנון לטווח־רחוק ועל שיתוף פעולה, והיא מחייבת גילוי הבנה ורצון טוב מצדם של גברים רבים כמו גם מצדן של נשים. מטרתי בספר זה היתה להקנות לאונס את ההיסטוריה שלו, עתה מחובתנו למנוע ממנו עתיד."

* סוזן בראונמילר, בניגוד לרצוננו, גברים נשים ואונס, עברית: שרה סייקס ואילנה גולן, ,המין השני' הוצאה־לאור, בשיתוף עם זב"מ, 457 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן עומר

„העולם הזה" 943
תאריך: 10.11.1955

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק התמקד בחלקו בפעולת צה״ל בניצנה, שאיפיינה את חזרתו הרשמית של ראש־הממשלה החדש־ישן, דויד בן־גוריון, למישרתו. תחת הכותרת „כך עלינו על ג׳בל א־סבחה" הובאו פרטי הקרב הגדול ביותר שניהל צה״ל מאז מילחמת העצמאות. מאמר העורך היה פרק נוסף בסירת המאמרים „אל הנשק?" שבו, תחת הכותרת „שלושה שנפלו בניצנה" הובאו תולדות חייהם של שלושה מחיילי הכוח, שנפלו בקרב המיתקפה על בסיסי המצרים.

תחת הכותרת „ביקרתי בשגרירות מצרית" הובאה כתבתה של ישראלית צעירה המתגוררת בלונדון. היא תיארה באופן מקורי את מגעה הראשון עם הנספחות המצרית בבירת בריטניה.

ראש מערכת „העולם הזה", שלום כוהן, התחיל בפירסום הסידרה שזיעזעה את החברה הישראלית של אותם ימים — „הרשימה השחורה" — תחת הכותרת „להם זה לא איכפת". בין ראשוני עתירי־ההון שלא שילמו ל„קרן המגן" מנה כוהן את יעקוב שימשון שפירא, באותם ימים פרקליט נודע ואחר־כך שר־המישפטים; הקבלן הירושלמי שימעון דיסקין; היבואן וייצרן המכוניות אפרים אילין; משפחת סחרוב; זלמן ירושלמי; תנובה וקיבוץ אפיקים. ומול אלה תצלום של אלמנה עולת טריפולי, שנתנה את רכושה האחרון, את מתנת נישואיה. כתבו המשוטט של „העולם הזה" באירופה, עמוס קינן, פירסם כתבה בעלת רקע סוציאלי, על „פליטים עקורים, נכים, חולים, שחפנים, יתומים ושאר תופעות העולם החופשי". הכתבה גילתה לישראלי את דבר קיומו של רעב במערב־אירופה. במדורה של לילי גלילי הובאו פארודיות תחת הכותרת „ציפור הנפט", שתיארו את אובדן הפרופורציה של כלי־התיקשורת באותם ימים נוכח גילוי הנפט בשדה חלץ.

כשער הגיליון: חיילי צה״ל נושאים שבוי מצרי פצוע, במהלך הקרב בניצנה.

אגדת שימעון הורן (המשך) ✶ פולה בן־גוריון והפסקת החשמל ✶ הגביעים של שייע גלזר

מנגנון

האיש שעלה

שימעון הורן, צעיר מפא״יי מהימן היה זקוק למישרה. הוא קיבל אותה, נתמנה לתפקיד היועץ הכלכלי העליון של המדינה.

שימעון הורן, צעיר מפא״יי זריז, היה זקוק לבית. לפני כשנתיים הקציב מישרד־האוצר לצורך זה סכום של 12 אלף ל״י מכספי משלמי־המיסים.

שימעון הורן, צעיר מפא״יי חרוץ, היה זקוק למכונית. השבוע מסרה העיתונות כיצד נפתרה גם בעייה לאומית זו, וזה מבלי שנתעורר הצורך להטיל מס חדש על המדינה או לערוך מגבית מתאימה.

צרותיו של גאון. כמו בהשגת הדירה, לא היה שום דופי מישפטי בסיפוק הצורך האלמנטרי. במקרה ההוא (העולם הזה 849) הזדרז שר־האוצר להכריז כי הורן, לשעבר מדוברי המישמרת הצעירה של מפא״י והלוחם בתוכה לאידיאליזם צרוף, ישלם את מחירה בתשלומים לשיעורין ממשכורתו הממשלתית.

הורן הוא גאון כלכלה. אחרת לא היה פונה אליו שר־האוצר, לוי אשכול, לשמש גורם מרכזי בכלכלת הארץ, אף שלא למד מעולם כלכלה למעלה משנתיים וחצי, והיה חסר כל נסיון מעשי, פרט להצלחתו הבלתי־רגילה בכלכלת עצמו. כך פתר הורן בעיה שהיתה מביאה במבוכה כלכלנים פחות גאוניים: כיצד להפיק מן המשכורת הממשלתית הזעומה גם את התשלומים הכבדים של מחיר הדירה וגם את מחייתה החודשית של מישפחה בת שלוש נפשות.

על כל פנים, ברור היה שמשכורת זו אינה יכולה להספיק גם לרכישת מכונית, שתתאים לרמה החברתית של היועץ בן ה־33.

גלגלי הפיתוח. הישועה באה ממקור בלתי־צפוי. נוסף על עשרות תפקידיו ה־מפרכים האחרים, שימש הורן גם כמקשר בין מיפעל מלווה העצמאות והפיתוח לבין מישרד־האוצר. בתפקיד זה, כפי שהסביר האוצר, „מוטל עליו להקביל את פניהם של קוני האגרות בעבר ובעתיד, וביחד עם עובדי מלווה העצמאות, לדאוג לייעול ביקוריהם בארץ. תפקיד זה מחייב נסיעות."

תפקיד זה גם חייב פגישה עם יהודי מעניין מאוד. לפני עשרות שנים נטש את גדרה, מושבת הולדתו, אחד יוסל צוקרמן, דור שלישי של ביל״ויים. כמו סבו שנטש ארץ רחוקה כדי לכבוש עולם חדש ב־ארץ, יצא גם יוסל למולדתו החדשה ו־רחוקה והשתקע ברבות הימים בעיר בוסטון, ארצות־הברית. שם נודע יוסף צוקרמן בתואר ובשם עורך־דין ג׳וזף שוגרמן.

כיאה לציוני ותיק, חזר מיסטר שוגרמן לארץ אבותיו, כשהוא יהודי אמריקאי עשיר, מוכן להשקיע מהונו בפיתוח ארץ האבות, והוא הקים בית־חרושת לנעליים בירושלים. חוץ מזה הוא העמיד את עצמו בראש מיפעל מלווה הפיתוח בישראל.

נקל להבין כי פגישה בין שני גאונים כלכליים כאלה אינה יכולה להסתיים ללא תוצאות. התוצאה היתה מכונית יפה ו־מהודרת שהועמדה לרשותו של שימעון הורן, בתוספת סכום חודשי לתשלום הוצאות החזקתה. הורן שוב לא נאלץ לשפשף את סוליות נעליו, תוצרת שוגרמן.

חשדות־שווא. אנשים צרי־מוחין, חסרי־מכוניות ואולי גם חסרי־דירות, מקנאים בדרך כלל באנשים טובים מהם. אחד מהם היה כתב למרחב, שטען השבוע כ־אילו יש קשר בין מכוניתו של הורן לבין עיסקה מסחרית שהורן נאלץ לבצעה ב־תוקף תפקידו הרשמי. העיסקה: תשלום של 700 אלף ל״י למיסטר שוגרמן, תמורת אגרות מלווה הפיתוח שהיו בידי שוגרמן. היו אלה אגרות מאותו סוג שמתפקידו של שוגרמן לעודד את מכירתן.

היה זה ביטוי מובהק לאווירת החשדנות וההסטנות הבלתי־מוצדקת המתפשטת ב־מדינת־ישראל גם בימי חירום אלה, ו־המנסה להחדיר למוחות האנשים את ה־תיאוריה הפסולה כי 1 ועוד 1 הם 2.

שימעון הורן לא נפגע מחשדות פסולים אלה, ממש כשם שלא נפגע כשניסו לרנן אחרי דירתו. את דעתו בעניין זה סיכם עוד לפני שש שנים, בטרם למד כלכלה, במאמר שנקרא „מאוויים סוציאליסטיים": „...כאן המקור להתעוררות האידיאליסטית הטהורה (בהכרה, אמנם, אצל בודדים בלבד, אך בתחושה אצל רבים מאוד), המבקשת אחרי משהו נשגב ונעלה יותר, משהו שאינו ניתן ל־השגה בנקל, משהו שיתן לו לאדם להתעלות ולעלות מעבר לעצמו!"

ממשלת בן־גוריון השבוע לפני 25 שנה הושלמה הרכבת ממשלת־ישראל החדשה, בראשותו של דויד בן־גוריון. בתמונה זו נראית הממשלה בדרכה לטכס ברכתו של הנשיא. מימין: שר־הפיתוח מרדכי בנטוב, ראש־הממשלה דויד בן־גוריון, שרת־העבודה גולדה מאירסון (מאיר), שר־הבריאות ישראל ברזילי, שר־הדתות־והסעד, חיים שפירא, שר־בלי־תיק פרץ נפתלי, שר־החינוך זלמן ארן, שר־המישטרה בכור שיטרית, שר־האוצר לוי אשכול, שר־הפנים ישראל בר־יהודה, שר־הדואר יוסף בורג, שר־החקלאות קדיש לוז, ואחרון בתמונה — שר־החוץ משה שרת.

ספורט

סילוק החוב

יהושוע (שייע) גלזר אינו מהאנשים המהירים לשכוח. אף פעם הוא לא למד הנהלת־חשבונות, אולם את חשבונותיו ה־אישיים הוא מסדר טוב יותר מכל רואה־חשבון מוסמך. שייע הוא תומך נלהב של שיטת השילומים והפיצויים והריבית הקצוצה.

החשבון התחיל ברגע שבצד הפאסיב הופיעה השורה: „אי־השתתפות בשני משחקי־ליגה אחרונים בשל הרחקה מ־מיגרש כעונש על פגיעה בשחקן." יש מקום להניח כי קיים קשר בין הרחקת גלזר מהמישחקים לבין אי־זכייתה של מכבי תל־אביב באליפות הליגה.

שמפאניה בשני גביעים. כשחזר שייע למיגרש היה קצת מאוחר מדי, אך הוא זכר את הכלל של כל נושה: „מוטב מאוחר מאשר אף פעם". נותרו לו עוד שתי הזדמנויות להעשיר את סך האקטיב שלו: גביע־המדינה והגביע ע״ש יוסף שפירא.

שייע אזר את רגליו והביא ניצחון ל־קבוצתו על הפועל תל־אביב (1:2), בהב־קיעו במו רגליו את שני השערים, חזר על המעשה גם בתחרות שניה במיסגרת גביע שפירא, שם הבקיע ארבעה מתוך חמשת השערים לחובת מכבי חיפה, ש־חדרו לרשת בזה אחר זה תוך 13 דקות.

במישחק חצי־הגמר של גביע־המדינה לא שכח שייע את החשבון הישן עם מכבי חיפה, קבוצתו של אלי פוקס, שגזלה ממכבי תל־אביב שתי נקודות יקרות ב־ליגה.

עתה נותר סילוק החשבון האחרון — הקרב הכפול עם הי״א מפתח־תיקווה, בחירי הליגה; האחד — בגמר גביע־המדינה שייערך השבת; והשני — בגמר גביע שפירא, שייערך בשבת הבאה.

שייך מחייך ואומר: „אנחנו עוד נשתה שמפאנייה משני הגביעים גם יחד."*

אנשים

● כשהגיעה רעיית ראש־הממשלה **פולה בן־גוריון** לבית־החולים הדסה בי־רושלים, על־מנת לקבל טיפול חשמלי, הופסק במקרה זרם החשמל באותו איזור עירוני. פולה טילפנה מיד לחברת־החשמל ודרשה את חידוש הזרם. כשקיבלה תשובה אדיבה, אך שלילית, איימה: „אני אספר את זה לבעלי." כשחזרה פולה למחרת לבית־החולים, התעניינו האחיות האם היא אמנם הגשימה את האיום. „כן, סיפרתי לו," אמרה פולה, והוסיפה שהוא ענה: „מה אני יכול לעשות?"

● לאחר שנשאל שר־התחבורה החדש, **משה כרמל**, כיצד הוא מרגיש עצמו כשר: „אצלנו מסדרים בעבודה. אומרים לך להיות מזכיר — ואתה מזכיר. אומרים לך לעבוד בפלחה — ואתה פלח. אומרים לך להיות שר — ואתה שר."

● בטורו קראתי שמעתי כתב עיתונאי מעריב **שלום רוזנפלד**, לאחר ש**משה שרת** חזר ממסעו לג׳נבה, שם ניסה להשיג ערובה לביטחון ישראל ממעצמות המערב: „מדיניות־החוץ שלנו מגששת כסומא בערובה."

* מכבי תל־אביב אכן זכתה בגביעים.

קיקרס • הנעל שהולכת
כל נעל רוצה שילך לה כמו קיקרס
גיתם מערכות תדמית

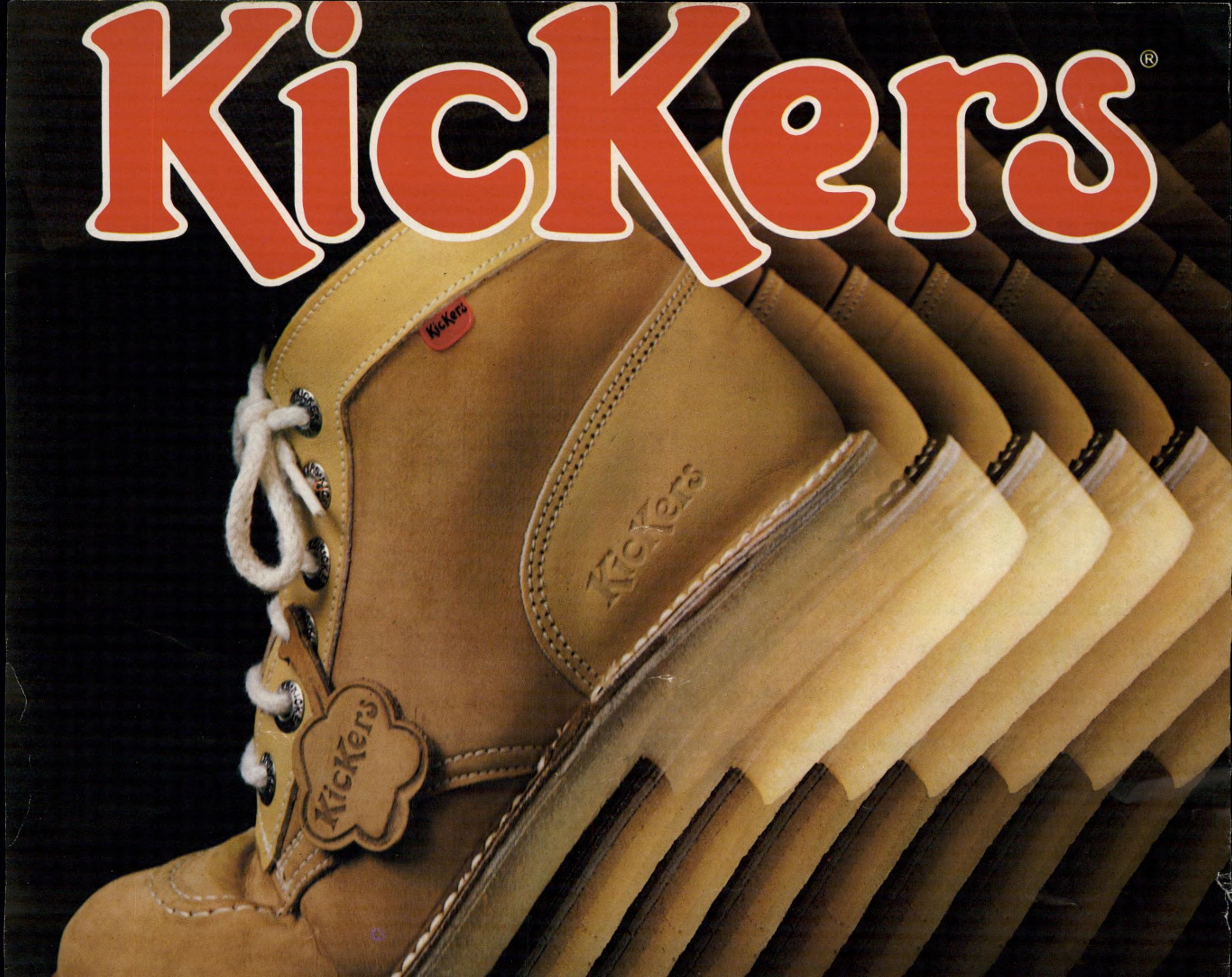
Kickers®
Kickers
Kickers
Kickers

כ"ו חשון תשמ"א, 5.11.80 מיספר 2253
המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)
72 עמודים

העולם הזה

רחל אברהם

הבעל תובע גט מאשתו מפני שהיא פמיניסטית

הנתבעת, מורה במקצועה, מטיפה בפני בעלה השכם והערב לתורה "פמיניסטית". היא מסרבת להגיש אפילו כוס קפה לבעלה "כדי שלא יתרגל", אין היא מבשלת ואין היא ממלאת את תפקידה כאשת איש וכעקרת בית.